

การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิทยานิพนธ์

ของ

เพชรดาว นิลสว่าง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มีนาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิทยานิพนธ์

ของ

เพชรดาว นิลสว่าง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา
มีนาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

THE DEVELOPMENT OF EFFECTIVE EARLY CHILDHOOD EDUCATIONAL
ADMINISTRATION INDICATORS IN PRIMARY SCHOOL UNDER THE OFFICE
OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION IN THE NORTHEAST REGION

By

PEDDAO NILSAWANG

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
The Doctor of Philosophy Degree in Educational Administration and
Development at Sakon Nakhon Rajabhat University

March 2023

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ เพชรดาว นิลสว่าง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการสอบกรรมการสอบและ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทนต์ศักดิ์ คุ้มไข่น้ำ) และผู้ทรงคุณวุฒิ (ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า) ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

.....กรรมการสอบกรรมการสอบและ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์) แต่งตั้งเพิ่มเติม (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา) กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

.....กรรมการสอบ
(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทักษ์) แต่งตั้งเพิ่มเติม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....
(ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า)
ประธานหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 27 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

คุณุภินิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาของ ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว ประธานกรรมการที่ปรึกษาคุณุภินิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา กรรมการที่ปรึกษาคุณุภินิพนธ์ ที่ให้กำลังใจ คำแนะนำ และเสนอแนะ สิ่งที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำคุณุภินิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ และให้ประสบการณ์ที่มีคุณค่าในการศึกษาระดับปริญญาเอก ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบคุณุภินิพนธ์ทุกท่าน ที่ให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้คุณุภินิพนธ์มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้สัมภาษณ์ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครูปทุมวิชัยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกคน ที่ให้ข้อมูลในการวิจัย ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาเอกสาขาบริหารและพัฒนาศึกษา รุ่นที่ 10 ทุกคน ที่เป็นกำลังใจจนทำให้การวิจัยสำเร็จลงได้ด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบพระคุณ คุณพ่อประมุข นิลสว่าง ญาติพี่น้อง และเพื่อนร่วมงาน คีตยานิเทศก์ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนครทุกคนที่คอยให้กำลังใจมาโดยตลอด จนการทำคุณุภินิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จด้วยดี คุณค่าและประโยชน์จากคุณุภินิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบแต่ บิดา มารดาผู้ให้กำเนิดชีวิต และครู อาจารย์ที่ประสิทธิ์ ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยด้วยความเคารพ

เพชรดาว นิลสว่าง

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ผู้วิจัย	เพชรดาว นิลสว่าง
กรรมการที่ปรึกษา	ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา
ปริญญา	ปร.ด. (การบริหารและพัฒนาการศึกษา)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดและพัฒนาตัวบ่งชี้ โดยการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน และการศึกษาโรงเรียนดีเด่นที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งการกำหนดกรอบแนวคิดและร่างตัวบ่งชี้ ระยะที่ 2 การตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา และครูปฐมวัยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 500 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรง ระหว่าง 0.88–1.00 ค่าอำนาจการจำแนก ระหว่าง 0.26–0.90 และค่าความเชื่อมั่น 0.99 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และระยะที่ 3 การจัดทำคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสมของคู่มือ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา มี 5 องค์ประกอบหลัก 19 องค์ประกอบย่อย 96 ตัวบ่งชี้ จำแนกเป็นด้านการบริหารจัดการ จำนวน 27 ตัวบ่งชี้ ด้านการมีส่วนร่วม จำนวน 14 ตัวบ่งชี้ ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย จำนวน 17 ตัวบ่งชี้ ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน 23 ตัวบ่งชี้ และด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร จำนวน 15 ตัวบ่งชี้
2. โมเดลโครงสร้างการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 20.47$, p-value = 0.99, df = 39, $\chi^2 / df = 0.52$, GFI = 1.00, AGFI = 0.98, RMSEA = 0.000)
3. คู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย ตัวบ่งชี้ การพัฒนาตัวบ่งชี้

TITLE	Development of Effective Early Childhood Educational Management Indicators for Primary Schools under the Office of Basic Education Commission In the Northeast
AUTHOR	PechDao Nilsawang
ADVISORS	Dr. Pornthep Steannoppakao Asst. Prof. Dr. Akkaluck Pheasa
DEGREE	Ph. D. (Educational Administration and Development)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2023

ABSTRACT

The objective of this study was to develop effective early childhood educational management indicators for primary schools under the Office of Basic Education Commission in the Northeast. The procedures were divided into three phases. Phase 1 was to identify the framework of indicator development using intensive review of related documents and research articles, seven experts' interviews and case studied of three out standing schools where achieved the Royal Reward in pre-school management and drafted the indicators. Phase 2 was the hypothesis testing with empirical data through the interviews of 500 administrators and teachers in primary schools under the Office of Basic Education Commission in the Northeast. They were selected multi-stage random sampling. The instrument used in data collection was a set of 5-rating scale questionnaire, which indicated content validity index ranged between 0.88–1.00, discriminative power index ranged between 0.26–0.90 and reliability index at 0.99. Statistics used in data analysis were was confirmatory factor analysis. Phase 3 was to develop a manual of the effective early childhood educational management indicators for primary schools using the evaluation from 5 experts. The 5-rating scale evaluation form was employed in this phase

The findings were as follows.

1. The effective early childhood educational management indicators for primary schools comprised five core components, 19 sub-components and 96 indicators, including 27 indicators of Management, 14 indicators of participation, 17 indicators of early childhood learning management, 23 indicators of early childhood development and 15 indicators of curriculum and curriculum management.

2. The effective early childhood educational management structural model for primary schools congruent with empirical data ($\chi^2 = 20.47$, p-value = 0.99, df = 39, χ^2 /df = 0.52, GFI = 1.00, AGFI = 0.98, RMSEA = 0.000)

3. The manual of manual of the effective early childhood educational management indicators for primary schools showed the highest level of appropriateness.

Keywords: Early Childhood Educational Management, Indicators, Indicator Development

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามของการวิจัย.....	5
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	14
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	22
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผล.....	31
แนวคิดและหลักการพัฒนาตัวบ่งชี้.....	183
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการสร้างคู่มือ.....	197
3 วิธีดำเนินการวิจัย	205
ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดและพัฒนาตัวบ่งชี้.....	205
ระยะที่ 2 การตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	208
ระยะที่ 3 การสร้างคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้.....	218
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	223
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	223
ระยะที่ 1 ผลการกำหนดกรอบแนวคิดและพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหาร การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	235

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ระยะเวลาที่ 2 ผลการตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา และครูปฐมวัยโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	243
ระยะเวลาที่ 3 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	312
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 319
สรุปผลการวิจัย.....	321
อภิปรายผล.....	323
ข้อเสนอแนะ.....	331
บรรณานุกรม.....	335
ภาคผนวก.....	355
ภาคผนวก ก คู่มือการใช้ตัวบ่งชี้.....	357
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ.....	403
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	409
ภาคผนวก ง เครื่องมือในการวิจัย.....	433
ภาคผนวก จ รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	497
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	509

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	การสังเคราะห์องค์ประกอบหลักการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา.....	43
2	การสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยการบริหารและการจัดการ.....	58
3	องค์ประกอบ นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้การบริหารและการจัดการ.....	81
4	การสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยการมีส่วนร่วม.....	90
5	องค์ประกอบ นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้การมีส่วนร่วม.....	109
6	การสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย.....	120
7	องค์ประกอบ นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย.....	141
8	การสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยการพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	149
9	องค์ประกอบ นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้การพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	161
10	การสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านการบริหารหลักสูตร.....	170
11	องค์ประกอบ นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร.....	181
12	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารโรงเรียนและครูปฐมวัย.....	210
13	ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น.....	213
14	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์.....	215
15	ค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	217
16	แสดงแผนการดำเนินการวิจัย.....	221
17	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาโรงเรียนดีเด่น.....	240

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
18	ความถี่และร้อยละของข้อมูลแสดงสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบแบบสอบถาม.....	245
19	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของตัวแปรสังเกต ได้และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้การบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม.....	247
20	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของตัวแปร สังเกตได้ และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้การบริหาร จัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการบริหารจัดการ (ADM)	249
21	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของตัวแปร สังเกตได้ และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้การบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการมีส่วนร่วม (PAR)	253
22	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของตัวแปร สังเกตได้ และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้การบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย (EXP).....	256

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
23	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปร และความโค้งของตัวแปร สังเกตได้ และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้การบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย (DEC).....	259
24	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปร และความโค้งของตัวแปรสังเกต ได้ และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้การบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (CCA).....	262
25	แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ ย่อยในโมเดลด้านการบริหารจัดการ.....	266
26	แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ ย่อยในโมเดลด้านการมีส่วนร่วม.....	268
27	แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ ย่อยในโมเดลด้านการจัดประสบการณ์ปฐมวัย.....	270
28	แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ ย่อยในโมเดลด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	272
29	แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ ย่อยในโมเดลด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร.....	274
30	แสดงค่าสถิติ Bartlett ดัชนี KMO ของโมเดลย่อยการบริหารจัดการศึกษา ปฐมวัยที่มีประสิทธิผล.....	276
31	แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการบริหารจัดการ (ADM).....	277

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
32	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปร 5 ตัวในองค์ประกอบ การบริหารจัดการ (ADM).....	278
33	แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการมีส่วนร่วม (PAR).....	283
34	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปร 3 ตัว ในองค์ประกอบ การมีส่วนร่วม (PAR)	284
35	แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการจัด ประสบการณ์ เด็กปฐมวัย (EXP)	287
36	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปร 4 ตัว ในองค์ประกอบ การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย (EXP)	288
37	แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการพัฒนาเด็ก ปฐมวัย (DEC)	292
38	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปร 4 ตัว ในองค์ประกอบ การพัฒนาเด็กปฐมวัย (DEC)	293
39	แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของหลักสูตรและการบริหาร หลักสูตร (CCA)	297
40	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปร 3 ตัว ในองค์ประกอบ หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (CCA)	298
41	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ ขององค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	304
42	แสดงค่าสถิติ Bartlett ดัชนี KMO ของโมเดลการบริหารจัดการศึกษา ปฐมวัยที่มีประสิทธิผล.....	305

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
43	แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อพัฒนาการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	305
44	น้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	310
45	ผลการวิเคราะห์ระดับความเหมาะสมของการประเมินคุณภาพคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	319

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	13
2 โมเดลการวัดองค์ประกอบหลักการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	52
3 โมเดลการวัดองค์ประกอบย่อยการบริหารและการจัดการ.....	65
4 โมเดลการวัดองค์ประกอบย่อยการมีส่วนร่วม.....	102
5 โมเดลการวัดองค์ประกอบย่อยการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย.....	131
6 โมเดลการวัดองค์ประกอบย่อยการพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	153
7 โมเดลการวัดองค์ประกอบย่อยหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร.....	175
8 ระยะการดำเนินการวิจัย.....	220
9 โมเดลการบริหารจัดการ (ADM)	279
10 โมเดลการมีส่วนร่วม (PAR)	284
11 โมเดลการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย (EXP).....	288
12 โมเดลการพัฒนาเด็กปฐมวัย (DEC).....	294
13 โมเดลหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (CCA).....	299
14 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของการบริหาร การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	303
15 โมเดลการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับ	
16 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	308

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดและพัฒนาตัวบ่งชี้ โดยการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน และการศึกษาโรงเรียนดีเด่น ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน

ระยะที่ 2 การตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการสอบถามผู้บริหารโรงเรียน และครูปฐมวัย โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 500 คน

ระยะที่ 3 การจัดทำคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดและพัฒนาตัวบ่งชี้

ในระยะนี้ได้ดำเนินการโดยการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาโรงเรียนดีเด่น ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับก่อนประถมศึกษา เกี่ยวกับตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis)

เพื่อนำข้อมูลที่ได้มากรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้

การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา จากตำรา เอกสารวิชาการ เพื่อนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการกำหนดนิยามตัวบ่งชี้

1.2 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้การบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา จากตำรา เอกสารวิชาการ และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย การกำหนด องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มี ประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา

2. การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert Interview)

สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เพื่อให้ได้ร่างตัวบ่งชี้การบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยคุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้สัมภาษณ์ สำหรับการวิจัยครั้งนี้จำแนกเป็น 2 กลุ่ม โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยกลุ่มนักวิชาการ (Scholars) กลุ่มนักปฏิบัติการ (Practitioners) และเข้าศึกษา โรงเรียนดีเด่น ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน ซึ่งเป็น ผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ เกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัย แยกตามกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ

2.1.1 นักวิชาการ ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านหลักการบริหาร การศึกษา หรือด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ไม่น้อยกว่า 5 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 1 คน

2.1.2 นักปฏิบัติการ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

2.1.2.1 ผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา มีประสบการณ์การทำงาน ไม่น้อยกว่า 10 ปี มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ หรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน

2.1.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ได้รับ รางวัลการบริหารจัดการด้านปฐมวัยหรือรางวัลวิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการจัดการศึกษา ปฐมวัย มีประสบการณ์การบริหาร ไม่น้อยกว่า 10 ปี มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ หรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน

2.1.2.3 ครูปฐมวัย ได้แก่ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ในสถานศึกษาที่ได้รับ รางวัลการบริหารจัดการด้านปฐมวัยหรือรางวัลวิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการจัดการศึกษา

ปฐมวัย มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีประสบการณ์ในการทำงาน ไม่น้อยกว่า 10 ปี มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คน

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ที่สร้างขึ้น โดยผู้วิจัยขออนุญาตเก็บข้อมูลและนัดหมายวันสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ล่วงหน้าประมาณ 7 วัน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยอย่างเป็นทางการ และไปสัมภาษณ์ตามวันเวลาที่นัดหมาย การสัมภาษณ์จะใช้เวลาประมาณ 30 นาที และขออนุญาตในการจดบันทึก และบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ แล้วนำบทสัมภาษณ์มารวบรวมอย่างเป็นระบบ เพื่อสะดวกต่อการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำผลที่ได้มาใช้ประกอบการสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยต่อไป

2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ ดังนี้

- 2.4.1 องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ
- 2.4.2 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม
- 2.4.3 องค์ประกอบด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย
- 2.4.4 องค์ประกอบด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 2.4.5 องค์ประกอบด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร
- 2.4.6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. การศึกษาโรงเรียนดีเด่น

การศึกษาโรงเรียนดีเด่น ซึ่งได้แก่ โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 เป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับก่อนประถมศึกษา 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำนวน 3 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาละ 1 คน ครูปฐมวัย สถานศึกษาละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ โดยติดต่อผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลและนัดหมายวันสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว จึงทำหนังสือขอความร่วมมือ

ในการเก็บข้อมูลการวิจัย และไปสัมภาษณ์ตามวันที่นัดหมาย โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ซึ่งระบุประเด็นเนื้อหาที่จะสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ การสัมภาษณ์จะใช้เวลาประมาณ 30 นาที และขออนุญาต ในการจัดบันทึกการสัมภาษณ์และบันทึกเสียงการสัมภาษณ์

3.3 เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัยซึ่งระบุประเด็นเนื้อหาที่จะสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย และด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำไปปรับเป็นกรอบแนวคิด การวิจัยไป

ระยะที่ 2 การตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ในระยะนี้จะทำการตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้ศึกษา โดยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูปฐมวัยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 12,193 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 12,193 คน และครูปฐมวัย จำนวน 24,631 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 36,824 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565, ออนไลน์)

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูปฐมวัยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 500 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตามแนวคิด Comrey & Lee (1992 อ้างถึงใน วิฑิตินันท์ นันทะศรี, 2563, หน้า 220) เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์ 5 ระดับ คือ จำนวน 500 คน ถือว่าดีมาก (Very good) ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 500 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

(Multi-Stage Random Sampling) (วารุ พึงสวัสดิ์, 2551 หน้า 205) โดยมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.2.1 ใช้จังหวัดเป็นหน่วยสุ่ม ใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลาก ใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ของจังหวัดที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 20 จังหวัด 61 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 จังหวัด 30 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ กาฬสินธุ์ จำนวน 3 เขต, บึงกาฬ จำนวน 1 เขต, นครพนม จำนวน 2 เขต, นครราชสีมา จำนวน 7 เขต, มหาสารคาม จำนวน 3 เขต, ชัยภูมิ จำนวน 2 เขต, สกลนคร จำนวน 3 เขต, ศรีสะเกษ จำนวน 4 เขต, มุกดาหาร จำนวน 1 เขต และบุรีรัมย์ จำนวน 4 เขต

1.2.2 ใช้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นหน่วยสุ่ม ใช้การสุ่มอย่างง่าย โดยใช้วิธีจับสลาก โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในข้อ 1.2.1 (ที่มีจำนวน 30 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา) สุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้จำนวน 15 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยจำแนกเป็นจังหวัด ได้แก่ กาฬสินธุ์ เขต 1 และ 3, บึงกาฬ, นครพนม เขต 1 และเขต 2, นครราชสีมา เขต 5, มหาสารคาม เขต 1 และ เขต 3, ชัยภูมิ เขต 2, สกลนคร เขต 1 และ เขต 3, ศรีสะเกษ เขต 3 และ 4, มุกดาหาร, บุรีรัมย์ เขต 4

1.2.3 ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ใช้การสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจับสลาก โดย ใช้เกณฑ์ร้อยละ 8 ของจำนวนโรงเรียนในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้ในข้อ 1.2.2 ได้จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 250 โรงเรียน

1.2.4 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาทุกโรงเรียนในข้อ 1.2.3 เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะได้ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 250 คน

1.2.5 กลุ่มตัวอย่างครูปฐมวัย ใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก โดยกำหนดให้ครูปฐมวัยทุกโรงเรียนในข้อ 1.2.3 จำนวน โรงเรียนละ 1 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างครูปฐมวัย จำนวน 250 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย จำนวน 500 คน ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจะนำมาใช้ในการตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยและข้อมูลเชิงประจักษ์การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จังหวัด	สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา	จำนวนประชากร			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
		จำนวน โรงเรียน	จำนวน ผู้บริหาร	จำนวน ครูปฐมวัย	จำนวน โรงเรียน	จำนวน ผู้บริหาร	จำนวน ครูปฐมวัย
1. กาฬสินธุ์	1	171	171	419	14	14	14
	3	199	199	286	16	16	16
2. บึงกาฬ		181	181	375	15	15	15
3. นครพนม	1	249	249	521	20	20	20
	2	185	185	310	15	15	15
4. นครราชสีมา	5	213	213	460	17	17	17
5. มหาสารคาม	1	197	197	440	16	16	16
	2	221	221	352	18	18	18
6. ชัยภูมิ	2	262	262	549	21	21	21
7. สกลนคร	1	175	175	372	14	14	14
	3	182	182	386	15	15	15
8. ศรีสะเกษ	3	201	201	427	16	16	16
	4	210	210	452	17	17	17
9. มุกดาหาร		246	246	381	20	20	20
10. บุรีรัมย์	4	202	202	379	16	16	16
รวม	15	3,094	3,094	6,109	250	250	250
รวมทั้งสิ้น		3,094	3,094	9,203	250	250	500

2.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย
ที่มีประสิทธิผล ที่ได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์
ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับปฐมวัย โดยใช้
แบบสอบถามเพื่อหาคุณภาพตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล
มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบบ Likert's Scale คือ

2.2.1 องค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร 3) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 4) การบริหารเทคโนโลยี และ 5) การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย

2.2.2 องค์ประกอบหลักด้านการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย 2) การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร และ 3) การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม

2.2.3 องค์ประกอบหลักด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก 2) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน และ 4) การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2.2.4 องค์ประกอบหลักด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย 2) การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ 3) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม และ 4) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

2.2.5 องค์ประกอบหลักด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 3) การประเมินหลักสูตร

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและศึกษาศานศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ประกอบด้วยข้อคำถามใน 5 องค์ประกอบหลัก 19 องค์ประกอบย่อย ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปลายปิด (Close-ended Question) เกี่ยวกับข้อมูล สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ สถานภาพ การตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามรูปแบบของ Likert's Scale ซึ่งมีรายละเอียดระดับคะแนน ที่ให้ความหมาย คือ

ระดับ 5 หมายถึง ตัวยกซึ่งมีความเหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ตัวยกซึ่งมีความเหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง ตัวยกซึ่งมีความเหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ตัวยกซึ่งมีความเหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ตัวยกซึ่งมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2.3.2 การสร้างและตรวจคุณภาพของแบบสอบถาม ได้ดำเนินการสร้างและตรวจคุณภาพของแบบสอบถามดังนี้

2.3.2.1 นำข้อมูลที่ได้จากกรอบแนวคิดการวิจัยมาร่างแบบสอบถามเพื่อใช้สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล แล้วนำเสนอที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมขององค์ประกอบของตัวบ่งชี้ ความถูกต้องเหมาะสมในด้านการใช้ภาษา ความเรียบร้อย และนำเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข

2.3.2.2 นำร่างแบบสอบถามที่แก้ไขและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) เลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง 0.50 ขึ้นไป (วารุ เพ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 224) ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.80–1.00 ผู้เชี่ยวชาญที่ทำการตรวจสอบในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วย

- 1) อาจารย์สถาบันอุดมศึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา หรือด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย จำนวน 1 คน
- 2) ผู้บริหารการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา หรือด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน
- 3) ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา หรือด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ไม่น้อยกว่า 10 ปี มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าเชี่ยวชาญหรือมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน
- 4) ศึกษานิเทศก์ ที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ มีความเชี่ยวชาญในเรื่องเครื่องมือการวิจัยหรือมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกสาขาวิจัยและประเมินผลหรือสาขาวิจัยและพัฒนาหลักสูตรหรือสาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 คน

2.3.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแล้วนำมาวิเคราะห์คุณภาพดังนี้

1) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 256-259) ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.26-0.90

2) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 259-261) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.99

2.2.4 นำผลการวิเคราะห์มาประกอบการพิจารณา เพื่อจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ซึ่งพบว่าแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ดังตาราง 13

ตาราง 13 ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น

องค์ประกอบหลัก	ค่า IOC	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
ด้านการบริหารจัดการ	0.80-1.00	0.37-0.81	0.96
ด้านการมีส่วนร่วม	0.80-1.00	0.39-0.83	0.90
ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย	0.80-1.00	0.31-0.87	0.93
ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย	0.80-1.00	0.26-0.90	0.95
ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	0.80-1.00	0.54-0.83	0.95
ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.99			

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.4.1 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ทำการวิจัยตามลำดับ เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัยในการตอบแบบสอบถามต่อไป

2.4.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม และหนังสือขอความร่วมมือเก็บรวบรวม ข้อมูล โดยผ่านทางต้นสังกัด จำนวน 500 ฉบับ พร้อมทั้งระยะเวลาให้ผู้ตอบส่ง แบบสอบถามคืน ภายใน 4 สัปดาห์หรือเร็วที่สุดเท่าที่ผู้ตอบจะให้ความกรุณาได้

2.4.3 ตรวจสอบและคัดแยกแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำแบบสอบถาม ที่ได้รับไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป และหากพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาหรือ ครูปฐมวัยในโรงเรียนใดยังไม่ส่งแบบสอบถามคืนตามกำหนดผู้วิจัยจะส่งหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอีกครั้ง โดยประสานขอความร่วมมือสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาต้นสังกัดอีกครั้ง ในรูปแบบออนไลน์หรือ Google form จนได้รับ แบบสอบถามคืนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

2.4.4 นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง เป็นการวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบลักษณะภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ สถานภาพการดำรงตำแหน่ง วุฒิการศึกษา สูงสุด และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ

2.5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้การบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผลที่กำหนด ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ ((บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 30)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกตัวบ่งชี้เพื่อกำหนดใน โมเดลที่จะนำไปทดสอบดังนี้ คือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือมากกว่า 3.00 (สุทธิชัย คนกาญจน์,

2547, หน้า 107) และวัดค่าการวัดความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) โดยปกติแล้ว ถ้าตัวแปรสุ่มใดมีการแจกแจงแบบปกติ (มีโค้งรูประฆังคว่ำ) เมื่อวัดขนาดความเบ้ (Skewness) จะเท่ากับ 0 และความโด่ง (Kurtosis) เท่ากับ 3 ดังนั้น จึงนิยมใช้ค่าทั้งสอง เป็นค่ามาตรฐาน ในการทดสอบว่าตัวแปรสุ่มที่สนใจมีการแจกแจงแบบปกติ (เรียงชัย ต้นสุชาติ, 2548, หน้า 64) โดยที่

สัมประสิทธิ์ความเบ้ (Coefficient of Skewness)

ถ้า $S > +1$ แสดงว่า โค้งเบ้ขวา

$S < -1$ แสดงว่า โค้งเบ้ซ้าย

$S = 0$ แสดงว่า โค้งสมมาตร

สัมประสิทธิ์ความโด่ง (Coefficient of Kurtosis)

ถ้า $K > 3$ แสดงว่า โด่งมากกว่าปกติ

$K < 3$ แสดงว่า โด่งน้อยกว่าปกติ

$K = 3$ แสดงว่า โด่งปกติ

2.5.3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation (r)) ค่าสหสัมพันธ์ จะอยู่ในช่วง -1 ถึง 1 ค่าที่อยู่ตรงกลาง คือ 0 ซึ่งหมายความว่าตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน ในเชิงเส้นตรงเครื่องหมายบวกหรือลบไม่ได้บอกปริมาณความมากน้อยแต่จะบอกให้ทราบว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม แต่ถ้าเป็นเครื่องหมายบวกจะบอกให้ทราบว่าตัวแปรทั้ง 2 ตัวมีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกัน (วารุ เฟิงส์วัสดี, 2551, หน้า 307)

การพิจารณาว่าตัวแปรทั้ง 2 ตัวมีความสัมพันธ์กันหรือไม่และ มีความสัมพันธ์กันในระดับใด พิจารณาได้จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ซึ่งมีเกณฑ์กว้าง ๆ ดังในตาราง 14 (McMillan, 2000, p.132 อ้างถึงใน วารุ เฟิงส์วัสดี, 2551, หน้า 307)

ตาราง 14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
0.10–0.30	ต่ำ
0.31–0.70	ปานกลาง
0.71–1.00	สูง

2.5.4 ค่าสถิติทดสอบเพื่อพิจารณาว่าข้อมูลชุดนี้เหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบหรือไม่ คือ ค่า KMO and Bartlett's Test จะได้ค่าสถิติทดสอบ 2 ค่า คือ ค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (MSA) มีค่าระหว่าง 0-1 ค่าจะเท่ากับ 1 เมื่อตัวแปรแต่ละตัวสามารถทำนายได้ด้วยตัวแปรอื่น โดยปราศจากความคลาดเคลื่อน ส่วนค่าในช่วงอื่น ๆ แปลความหมาย ดังนี้ (Hair et al., 2006, pp. 114-115 อ้างถึงใน สุภมาส อังคุโชติ, 2554, หน้า 98)

0.80 ขึ้นไป เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบดีมาก

0.70-0.79 เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบดี

0.60-0.69 เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบปานกลาง

0.50-0.59 เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบน้อย

น้อยกว่า 0.50 ไม่เหมาะสมที่จะนำข้อมูลชุดนั้นมาวิเคราะห์องค์ประกอบ

สถิติทดสอบ Barlett's Test of Sphericity ใช้ทดสอบว่าตัวแปรต่าง ๆ

ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ถ้าค่า Barlett's Test of Sphericity มีนัยสำคัญ แสดงว่า ตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้

2.5.5 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) โดยการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบและกำหนดน้ำหนักตัวแปรย่อยที่ใช้ในการสร้างตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์ และทำการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวิเคราะห์ของโมเดลการวิจัยที่เป็นตัวแบบเชิงทฤษฎีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.5.6 การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งถ้าผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งแรกยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยจะต้องปรับโมเดลเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้ค่าสถิติตรวจสอบ ดังต่อไปนี้

2.5.6.1 ค่าไคสแควร์ (Chi-Square Statistics) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าเป็นศูนย์ ถ้าค่าไคสแควร์มีค่าต่ำมากหรือเชิงประจักษ์

2.5.6.2 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness-of-Fit Index: GFI) ซึ่งเป็นอัตราส่วนของผลต่างระหว่างฟังก์ชันความกลมกลืนจากโมเดลก่อน และหลังปรับโมเดลกับฟังก์ชัน ความกลมกลืนก่อนปรับโมเดล ค่า GFI หากมีค่าตั้งแต่ 0.90-1.00 แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.5.6.3 ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (Adjusted Goodness-of-Fit Index : AGFI) ซึ่งนำ GFI มาปรับแก้ โดยคำนึงถึงขนาดของอิสระ (df) ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง หากค่า AGFI มีค่าตั้งแต่ 0.90–1.00 แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.5.6.4 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) เป็นค่าที่บ่งบอกถึงความไม่กลมกลืนของโมเดลที่สร้าง ซึ่งค่า RMSEA ต่ำกว่า 0.05 แสดงว่า โมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์ในการตรวจสอบความกลมกลืนระหว่างโมเดลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สรุปได้จากตาราง

ตาราง 15 ค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สถิติที่ใช้วัดความกลมกลืน	ระดับการยอมรับ
1. ค่าไค-สแควร์ (χ^2)	χ^2 ที่ไม่มีนัยสำคัญหรือค่า p-value สูงกว่า 0.05 แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืน
2. ค่า GFI	มีค่าตั้งแต่ 0.90–1.00 แสดงว่า โมเดลมีความกลมกลืน
3. ค่า AGFI	มีค่าตั้งแต่ 0.90–1.00 แสดงว่า โมเดลมีความกลมกลืน
4. ค่า RMSEA	มีค่าต่ำกว่า 0.05

2.5.6.5 นำผลการวิเคราะห์ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลมาคัดเลือกว่ามีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างตามเกณฑ์ ดังนี้ 1) เท่ากับหรือมากกว่า 0.70 สำหรับองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย (Farrel, A. M., & Rudd, J. M., 2011) และ 2) เท่ากับหรือมากกว่า 0.30 สำหรับตัวบ่งชี้ (Tacq, 1997 อ้างอิงใน วิลาวัลย์ มาคุ้ม, 2549)

ระยะที่ 3 การจัดทำคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้

การจัดทำคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษา เอกสาร ขั้นตอนวิธีการจัดทำคู่มือ

2. ดำเนินการสร้างคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา โดยการนำองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ที่ได้จากการวิจัย เรียบเรียงตามแนวทางการสร้างคู่มือ พร้อมคำชี้แจงรายละเอียด ในการดำเนินการตามคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา โดยกำหนดเนื้อหาในคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ดังนี้

2.1 ความเป็นมาและแนวคิดของการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา

2.2 นิยาม องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้

2.3 รายการตัวบ่งชี้แหล่งข้อมูลเพื่อการวัดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน

2.4 แบบประเมินการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา

3. นำคู่มือที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ

4. นำคู่มือเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

4.1 นักวิชาการ ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านหลักการบริหาร การศึกษา เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทาง วิชาการไม่ต่ำกว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 1 คน

4.2 นักปฏิบัติกร แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.2.1 ผู้บริหารการศึกษา ที่มีประสบการณ์การบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าเชี่ยวชาญหรือจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน

4.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีประสบการณ์ การบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าเชี่ยวชาญหรือจบการศึกษาระดับปริญญา เอก จำนวน 1 คน

4.2.3 คีษานิเทศก์ หรือครู ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษา
ปฐมวัยไม่น้อยกว่า 10 ปี วิษยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับ
ปริญญาโท จำนวน 2 คน

เพื่อประเมินคุณภาพคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย
ที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา โดยผู้วิจัย ใช้เกณฑ์การประเมินคู่มือเพื่อแปรผล
เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Scale) 5 ระดับ
คือ

5 หมายถึง คู่มือมีความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง คู่มือมีความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง คู่มือมีความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง คู่มือมีความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง คู่มือมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

นำผลการประเมินคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย
ที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหา
ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแปลความหมายข้อมูล
ใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 30)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับมาก

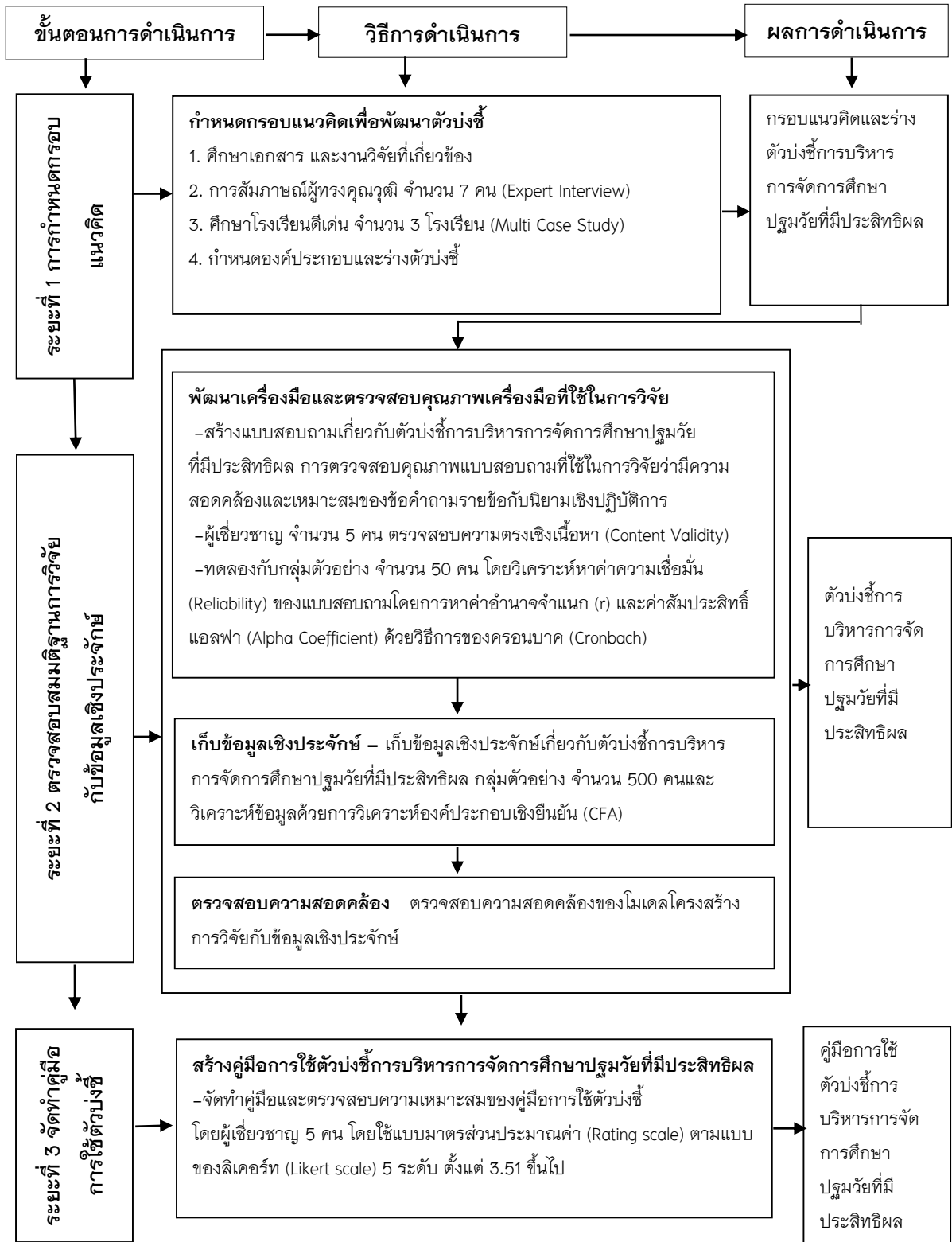
ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การตัดสินความเหมาะสมของคู่มือจะต้องมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป
และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยกว่า 1.00 จึงถือว่าคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการ
การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมในการนำไปใช้

ระยะการดำเนินการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สามารถแสดงขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ดังภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ตาราง 16 แสดงแผนการดำเนินการวิจัย

ระยะ	วิธีดำเนินการ	เครื่องมือ	ผู้ให้ข้อมูล/ กลุ่มตัวอย่าง	การวิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้รับ	ระยะเวลา
ระยะที่ 1 การกำหนด กรอบ แนวคิด	1. การกำหนดกรอบแนวคิด การบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิภาพ 2. การสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน (Expert Interview) 3. ศึกษาโรงเรียนดีเด่น จำนวน 3 โรงเรียน (Multi Case Study)	1. เอกสาร และงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง 2. แบบ สัมภาษณ์	1. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน 2. โรงเรียนดีเด่น จำนวน 3 โรงเรียน	- วิเคราะห์ข้อมูล เชิงเนื้อหา	1. องค์ประกอบ หลักการบริหารการ จัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิภาพ 2. องค์ประกอบ ย่อยการบริหาร การจัดการศึกษา ปฐมวัยที่มี ประสิทธิภาพ 3. ตัวบ่งชี้การ บริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิภาพ	ช่วงเดือน ธันวาคม 2564 ถึงเดือน เมษายน 2565
ระยะที่ 2 ตรวจสอบ สมมติฐาน การวิจัย กับข้อมูล เชิงประจักษ์	พัฒนาเครื่องมือและ ตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย - สร้างแบบสอบถาม เกี่ยวกับตัวบ่งชี้การบริหาร การจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิภาพ - ตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน - ทดลองกับผู้บริหารและ ครูปฐมวัย จำนวน 50 คน โดยหาค่าอำนาจจำแนก และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา - นำแบบสอบถามไปเก็บ ข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 500 คน - วิเคราะห์ข้อมูลและ ตรวจสอบความสอดคล้อง ของโมเดลการวิจัยกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์	1. เอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง 2. แบบสอบถาม	1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน 2. กลุ่มทดลองใช้ จำนวน 50 คน 3. กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 500 คน	1. วิเคราะห์ข้อมูล หา ค่า IOC 2. หาค่าอำนาจ จำแนกรายข้อ 3. หาค่าความ เชื่อมั่นของ แบบสอบถาม 4. วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน 5. หาค่า สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของ ตัวบ่งชี้ 6. ตรวจสอบ ความสอดคล้อง ของโมเดลการ วิจัยกับข้อมูลเชิง ประจักษ์	1. ร่างแบบสอบถาม ความเหมาะสมของ ตัวบ่งชี้การบริหาร การจัดการศึกษา ปฐมวัยที่มี ประสิทธิภาพ 2. แบบสอบถาม ที่มีความเหมาะสม ของตัวบ่งชี้ การบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิภาพ 3. ตัวบ่งชี้ที่ เหมาะสมเกี่ยวกับ ตัวบ่งชี้การบริหาร การจัดการศึกษา ปฐมวัยที่มี ประสิทธิภาพ	ช่วงเดือน พฤษภาคม 2565 และ ช่วงเดือน ธันวาคม 2565
ระยะที่ 3 จัดทำคู่มือ การใช้ ตัวบ่งชี้	จัดทำคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัยที่มี ประสิทธิภาพ	ร่างคู่มือการใช้ ตัวบ่งชี้เพื่อ การวัด และ การประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน	ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความ เหมาะสมของ คู่มือการใช้ ตัวบ่งชี้ทั้งฉบับ	คู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ ที่มีความสมบูรณ์	ช่วงเดือน มกราคม ถึงเดือน กุมภาพันธ์ 2566

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2549) และฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2553) มาตรา 18 (1) กำหนดให้การจัดการศึกษาปฐมวัย จัดในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมาตรา 13 (1) ให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ในการสนับสนุนจากรัฐ ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาแก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล อีกทั้งแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เป้าหมายข้อ 3.3 สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตร อย่างมีคุณภาพและมาตรฐานมีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ศูนย์เด็กเล็ก/สถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้คุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น สถานศึกษา/สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย และสมรรถนะของเด็กที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานคุณภาพเด็กปฐมวัยของอาเซียนเพิ่มขึ้น สถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562, หน้า 2-3)

การศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี ให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้ และสร้างรากฐานชีวิตให้พัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ปรับปรุงและประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เพื่อให้สถานศึกษา สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่มีเป้าหมายให้การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคน ให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ในการจัดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยจึงมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย ในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย และมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนเพียงพอ โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 2-4)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 2-4) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยตามปรัชญา วิสัยทัศน์ของหลักสูตร บนพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างเป็นองค์รวมสมดุลครบทุกด้าน ซึ่งตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ผลรวมสุดท้าย คือ ผู้เรียนเกิดการพัฒนาที่เป็นองค์รวมสมดุลครบทุกด้านของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สอดคล้องกับ ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564, หน้า 2)

ได้กล่าวว่า ปัจจุบันการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาลของสถานศึกษาแต่ละแห่ง แบ่งออกเป็น 2 ช่วงอายุ คือ เด็กที่อายุต่ำกว่า 3 ปี เมื่อเข้าสู่ระบบของสถานศึกษา กระบวนการเรียนรู้เน้นที่การอบรมเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนา การการเรียนรู้ที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล ช่วงอายุ 3-5 ปี กระบวนการเรียนรู้เน้น ที่การอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยและตามความสามารถแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้อง กับพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 มาตราที่ 8 กล่าวว่า การจัดการ เรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็ก และต้อง ไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสอบแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย (สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี, 2562, หน้า 30) นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวดที่ 4 มาตราที่ 22 บัญญัติว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัด การศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 9)

ปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตและพัฒนาการในทุกด้าน เป็นช่วงวัยที่พัฒนาการ ทางด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดและเป็นฐานรากที่สำคัญสำหรับพัฒนาการใน ช่วงวัยต่อ ๆ ไป เด็กในวัยนี้จึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัยจะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีคุณภาพและจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต ดังคำกล่าวของ ศ.ดร.เจมส์ เจ. เฮคแมน นักเศรษฐศาสตร์ รางวัลโนเบล ปี พ.ศ. 2542 ที่ว่า “การลงทุน พัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าให้ผลตอบแทนแก่สังคมที่ดีที่สุดในระยะยาว” ดังนั้น การพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงเป็นรากฐานที่มีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของคน ตลอดชีวิตและเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด กล่าวคือ เด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดี มีความสามารถเรียนรู้ ทำงานได้เก่ง และเป็นพลเมืองดีที่จะนำสู่ความสำเร็จในสังคม ที่ท้าทายในศตวรรษที่ 21 ต้องได้รับโอกาสการพัฒนาอย่างรอบด้านในช่วงปฐมวัย แต่คุณภาพของเด็กปฐมวัยยังเป็นจุดอ่อนที่เข้าขั้นวิกฤตของประเทศไทยที่จำเป็นต้องแก้ไข อย่างเร่งด่วน รัฐและทุกภาคส่วน พ่อแม่ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน สังคม บุคลากร ทางการแพทย์และสาธารณสุข/ ผู้ดูแลเด็ก โรงเรียน องค์กรท้องถิ่นทุกระดับ บุคลากร พัฒนาสังคมทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคศาสนาและภาคธุรกิจ จึงต้องมีความรู้ความเข้าใจ

ในความสำคัญของช่วงปฐมวัย ตระหนักในพันธกิจและลงมือช่วยกันทำให้เด็กปฐมวัย มีโอกาสพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในภาวะแวดล้อมที่ปลอดภัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562, หน้า 1)

การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่ผ่านมา พบว่า ผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาการพัฒนาการเด็กปฐมวัย ขาดวิธีการบริหารจัดการที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550, หน้า 14-17) ความไม่พร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งด้านครู อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551, หน้า 30) ขาดประสิทธิภาพในการส่งเสริมการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552, หน้า 11-26) กลุ่มเด็กปฐมวัยช่วงอายุ 3-5 ปี ส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษาเด็กปฐมวัยที่ยังมีปัญหาด้านคุณภาพและมาตรฐาน การจัดการเรียนการสอนและครูยังมีความแตกต่างในด้านมาตรฐาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 68-70; สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559, หน้า 39-40) ขาดแนวทางจุดมุ่งหมายที่ถูกต้องและไปในทิศทางเดียวกัน ขาดงบประมาณการพัฒนาสื่อ ขาดการอบรมและพัฒนาผู้สอน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554, หน้า 1) โดยเฉพาะในยุคของความปกติใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงการดำรงชีวิตแบบใหม่ เพื่อให้ปลอดภัยจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019-COVID-19) ในด้านการศึกษาเกิดวิธีการเรียนการสอนแบบใหม่ซึ่งกำลังจะกลายเป็นความปกติใหม่ของสังคมไทยที่เข้ามา มีบทบาทมากขึ้น การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของเด็กปฐมวัย จึงต้องมีการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านระบบการเรียนการสอนให้เกิดพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน เหมาะสมตามวัยและเข้ากับวิถีความปกติใหม่ (ปริญญา ไทยลา และคณะ, 2565, หน้า 187)

การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล เป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารจัดการและนำแนวทางต่าง ๆ ไปพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการนำนโยบายการศึกษาของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การบริหารวิชาการซึ่งเป็นงานหลักสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร การบริหารวิชาการในระดับปฐมวัยนั้น มีความแตกต่างจากการบริหารวิชาการในระดับการศึกษาอื่น คือ

ในการบริหารวิชาการในระดับสูงขึ้นไป มุ่งเน้นในเรื่องเนื้อหาสาระทางวิชาการแต่สำหรับเด็กปฐมวัยจะมุ่งพัฒนาการและเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อเป็นพื้นฐานในการที่จะศึกษาต่อในระดับประถมศึกษาต่อไป ผู้บริหารจึงต้องมีความสามารถในการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ การบริหารจัดการสถานศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วม การพัฒนาเด็กปฐมวัย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาครูที่หลากหลายรูปแบบ การส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และการนิเทศการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยสัมฤทธิ์ผล (บุญเชิด ชำนิศาสตร์, 2556, หน้า 3, สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562, หน้า 35-36)

การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย จึงมีความสำคัญอย่างมากที่จะนำไปสู่การบริหารเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์และเป็นประโยชน์สำคัญต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกตลอดจนสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการปฏิรูปการศึกษาในยุคใหม่ ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยในภาพรวมของจังหวัดและการบูรณาการการจัดการศึกษาปฐมวัย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย การนิเทศติดตาม การประเมินสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานด้านการศึกษาปฐมวัยให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและประสบความสำเร็จ (Excellence Performance) ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาต่อไป

คำถามของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีคำถามของการวิจัยดังนี้

1. องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วยอะไรบ้าง

2. โมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่

3. คู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีลักษณะอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างของตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. เพื่อจัดทำคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัย ไว้ดังนี้

โมเดลโครงสร้างการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะเป็นประโยชน์ ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับตัวบ่งชี้และคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา และสามารถนำตัวบ่งชี้ไปใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินและวางแผนจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาได้อย่างเหมาะสม

2. ด้านการนำไปประยุกต์ใช้

2.1 โรงเรียนสามารถนำตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยไปใช้ในการประเมินตนเองและวางแผนจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่น ๆ

2.2 หน่วยงานทางการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการประเมินการจัดการศึกษาปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัย เรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1.1 ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
2) การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร 3) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน
4) การบริหารเทคโนโลยี และ 5) การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย

1.2 ด้านการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ปฐมวัย 2) การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร และ 3) การมีส่วนร่วมในการกำกับ
ติดตาม

1.3 ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การจัด
ประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก 2) การจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การบริหาร
จัดการชั้นเรียน และ 4) การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

1.4 ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมพัฒนาการด้าน
ร่างกาย 2) การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ 3) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม
และ 4) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

1.5 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 1) การสร้างและ
พัฒนาหลักสูตร 2) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 3) การประเมินหลักสูตร

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย
การวิจัยระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดและพัฒนาตัวบ่งชี้

2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์สำหรับการวิจัยครั้งนี้ จำแนก
เป็น 2 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 7 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย
นักวิชาการ (Scholars) และนักปฏิบัติการ (Practitioners) ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ
และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัย แยกตามกลุ่มต่าง ๆ
ดังนี้

2.1.1 นักวิชาการ ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านหลักการบริหาร
การจัดการศึกษา หรือด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ไม่น้อยกว่า 5 ปี วุฒิการศึกษาระดับ
ปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 1 คน

2.1.2 นักปฏิบัติการ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

2.1.2.1 ผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา มีประสบการณ์การทำงาน ไม่น้อยกว่า 10 ปี มีวิทยฐานะ
เชี่ยวชาญหรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน

2.1.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการด้านปฐมวัยหรือรางวัลวิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย มีประสบการณ์การบริหาร ไม่น้อยกว่า 10 ปี มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ หรือมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน

2.1.2.3 ครูปฐมวัย ได้แก่ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ในสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการด้านปฐมวัยหรือรางวัลวิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีประสบการณ์ในการทำงาน ไม่น้อยกว่า 10 ปี มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คน

3. โรงเรียนดีเด่น ซึ่งได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้รับรางวัลพระราชทานระดับก่อนประถมศึกษา 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำนวน 3 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาละ 1 คน ครูปฐมวัย สถานศึกษาละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน

การวิจัยระยะที่ 2 การตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 12,193 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 12,193 คน และครูปฐมวัย จำนวน 24,631 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 36,824 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565, ออนไลน์)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูปฐมวัย โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 500 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตามแนวคิด Comrey & Lee (1992 อ้างถึงใน ลูตินันท์ นันทะศรี, 2563, หน้า 220) เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์ 5 ระดับ คือ จำนวน 500 คน ถือว่าดีมาก (Very good) ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 500 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551 หน้า 205)

การวิจัยระยะที่ 3 การจัดทำคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้

1. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 นักวิชาการ ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านหลักการบริหารการศึกษา เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 1 คน

1.2 นักปฏิบัติการ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.2.1 ผู้บริหารการศึกษา ที่มีประสบการณ์การบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าเชี่ยวชาญ จำนวน 1 คน

1.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ที่มีประสบการณ์การบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าเชี่ยวชาญ จำนวน 1 คน

1.2.3 ศึกษานิเทศก์ หรือครูปฐมวัย ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยไม่น้อยกว่า 10 ปี วิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษและมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย จากนักวิชาการ ดังต่อไปนี้ เรา ศรีวิชัย (2554), แววรอรณ พงษ์สะอาด (2554), เกสรี ลัดเสียว (2555), อรุณี สาทรพิทักษ์ (2557), นวพร รักขันแสง และคณะ (2559), สมพงษ์ อัสสาภัย (2560), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561), ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2562), ศิริมงคล ทนทอง และศศิธรดา แพงไทย (2562), ปราณิสรา แพหมอ (2562), สุเมธ งามกนก (2564), Gordon & Williams–Browne (1995) และ Essa (1996) เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดองค์ประกอบหลักการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการมีส่วนร่วม 3) ด้านการจัด

ประสบการณ์เด็กปฐมวัย 4) ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย และ 5) ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร และองค์ประกอบย่อยรายด้าน ดังนี้

1. องค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการ ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของพิณวดี เคนไชยวงศ์ (2554), กรรณิการ์ กลิ่นหวาน (2557), สุรียา คงมั่น (2559), ปราณิสรา แพหมอ (2562), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562), สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562), สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) และ สุเมธ งามนก (2564) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย คือ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร 3) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 4) การบริหารเทคโนโลยี และ 5) การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย

2. องค์ประกอบหลักด้านการมีส่วนร่วม ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ ฉลาด จันทร์สมบัติ (2553), วิบูลย์ลักษณ์ ผิดผาด (2556), วสุกฤต สุวรรณเทน (2559), อมรรัตน์ บุญเสนอ (2560), สมพงษ์ อัสสาภัย (2560), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561), ศิริมงคล ทนทองและศศิธรดา แพงไทย (2562) และ Epstein (1995) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย 2) การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร และ 3) การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม

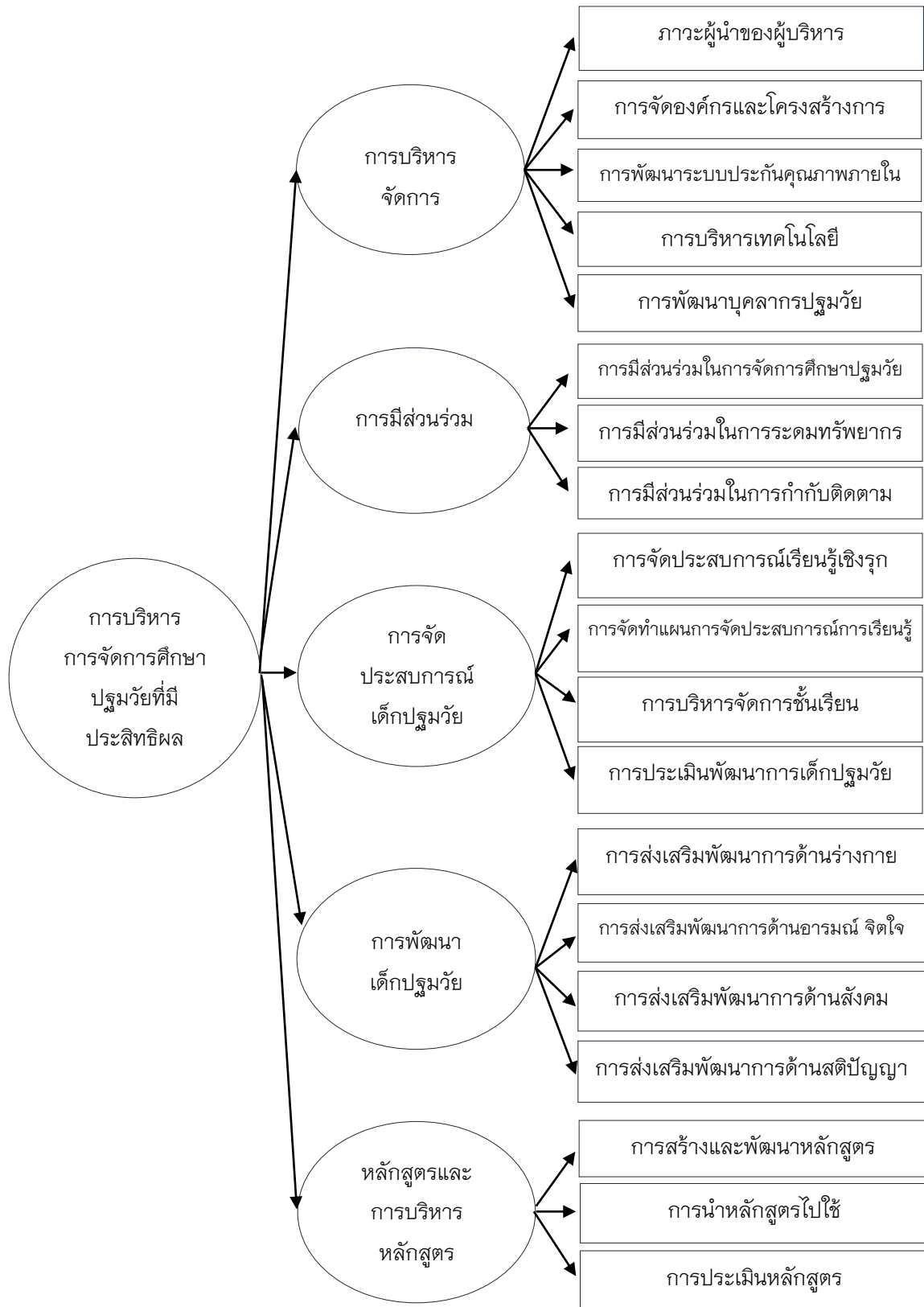
3. องค์ประกอบหลักการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยของ แวววรรณ พงษ์สะอาด (2554), อรุณี สาธรพิทักษ์ (2557), สุรียา คงมั่น (2559), จันทร์สุดา เปียนสาย (2562), พัชรนันท์ ปาเป็ง (2562), ศิริมงคล ทนทอง และศศิธรดา แพงไทย. (2562), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562), สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562), กิติชัย วงศ์ศิลปกุล (2563), สีสาวดี ชนะมาร และคณะ (2563), ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564) และ Kimbrough & Nunnery (1988) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก 2) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน และ 4) การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

4. องค์ประกอบหลักด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยของแวววรรณ พงษ์สะอาด (2554), วันเพ็ญ นันทะศรี (2555), ปิยะนุช ศรีตะปัญญา (2560), จันทร์สุดา เปียนสาย (2562), ฤทัยรัตน์ ฝ่ายเทศ (2562), สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) และ ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564) ประกอบ

ด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย 2) การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ 3) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม และ 4) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

5. องค์ประกอบหลักด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรได้จาก การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยของ ฌ็องฌูยา รีนภาคยตร์ (2557), พิพัฒน์ แนน อุดร (2557), วิลาสินี กนกไกรทรัพย์ (2558), วสุกฤต สุวรรณเทน (2559), พัชรา พุ่มพชาติ (2560), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562), Saylor Alexander & Lewis (1981) และ Keller, Warrack, & Bartel) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) การนำหลักสูตรไปใช้ 3) การประเมินหลักสูตร

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยดังกล่าว สามารถนำมาจัดทำเป็นกรอบแนวคิด การวิจัยในการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังต่อไปนี้

1. การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล หมายถึง การดำเนินการ ตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้เกิดความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมในด้านการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วม การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัย หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1.1 การบริหารจัดการ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการใช้กระบวนการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพโดยการ แสดงภาวะผู้นำในการพัฒนา การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร การพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายใน การบริหารเทคโนโลยี ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย ประกอบด้วย

1.1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรมและอุทิศตนในการปฏิบัติงาน เป็นแบบอย่างที่ดีได้ มีแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็ก ทุกกลุ่มเป้าหมาย มีผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ ยึดหลักประชาธิปไตย สามารถบริหารจัดการ ปัญหาและความขัดแย้ง ตลอดจนมีนวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์และยอมรับการ เปลี่ยนแปลงขององค์การได้

1.1.2 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร หมายถึง สถานศึกษา มีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ มีแผนพัฒนาองค์กร มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากร มีการจัดระบบการพัฒนาเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมความปลอดภัย มีการกำกับติดตามการบริหารงานตามโครงสร้างอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง

1.1.3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน หมายถึง สถานศึกษา จัดระบบการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็กโดยรวมอย่างเป็นรูปธรรม มีรูปแบบเฉพาะที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา มีกระบวนการชัดเจนและบรรลุผล ความสำเร็จอย่างเด่นชัด เป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษาทั่วไปได้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจ

ต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา ปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการประเมินภายใน รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกปีการศึกษาตลอดจนนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา

1.1.4 การบริหารเทคโนโลยี หมายถึง กระบวนการนำ การจัดหา เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีการกำหนดแนวทางให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ มีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษา ปฐมวัย ตลอดจนจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย

1.1.5 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย หมายถึง การที่สถานศึกษากำหนดแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ดูแลเด็ก หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้รับการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ การส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนการเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ

1.2 การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการจัดการศึกษา การระดมทรัพยากร การกำกับติดตาม ในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยประกอบด้วย

1.2.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การที่ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐานสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ตลอดจนมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ

1.2.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร หมายถึง การที่ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการใช้

ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษาปฐมวัย ดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรในรูปแบบคณะกรรมการ มีการจัดสรรและควบคุมการใช้ทรัพยากรให้มีความเหมาะสม มีการจัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน ตลอดจนส่งเสริมให้มีภาคีเครือข่ายด้านการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาปฐมวัย

1.2.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม หมายถึง การที่ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ โครงการ/กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม การวางแผนการกำกับติดตามการศึกษาปฐมวัยในรูปแบบคณะกรรมการ การรับทราบข้อมูลด้านวิชาการและการจัดประสบการณ์เด็ก การรับทราบแผนงบประมาณ/การเบิกจ่ายงบประมาณด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนการกำกับติดตามการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านปฐมวัย

1.3 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูที่มีการออกแบบการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก จัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กได้รับการกระตุ้นและพัฒนาสมองอย่างเหมาะสมด้วยวิธีการ/แนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กที่หลากหลาย มีการรายงานข้อมูลและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

1.3.1 การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด ผู้เรียนจะต้องพูดหรือถามคำถามแสดงความคิดเห็น ร่วมกันลงมือปฏิบัติจริงและไตร่ตรองสิ่งที่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงด้วยการสังเกต สัมผัส ค้นคว้า ทดลอง และแก้ปัญหาด้วยตนเอง บูรณาการผ่านการเล่น จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเด็กครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ให้สอดคล้องกับการกระตุ้นพัฒนาการทางสมอง ความสนใจและความคิดสร้างสรรค์ตลอดจนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์

1.3.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ มีการออกแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและสอดคล้องบริบทของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและชัดเจน จัดทำแผนการจัดประสบการณ์

การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ตอบสนองความต้องการความสนใจ และความแตกต่างของเด็กแต่ละคน

1.3.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านสังคม และจิตวิทยา เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

1.3.4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย หมายถึง กระบวนการที่ใช้ประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย อย่างครบถ้วนสมบูรณ์เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กที่ต้องการวัด มีการวิเคราะห์ข้อมูลและบันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็กอย่างเป็นระบบครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน นำข้อมูลจากผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็กครบ ทั้ง 4 ด้านอย่างต่อเนื่อง

1.4 การพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง การจัดกิจกรรมหรือการจัดประสบการณ์เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ที่สถานศึกษากำหนด ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ประกอบด้วย

1.4.1 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง การดำเนินการหรือการสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยมีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กอย่างคล่องแคล่วเคลื่อนไหวและทรงตัวได้ดี มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ รู้จักการออกกำลังกาย รักษาความสะอาดร่างกาย ตลอดจนรู้จักเล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยถูกต้องวิธี

1.4.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ หมายถึง การดำเนินการหรือการสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยมีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริงสนุกสนาน ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี กีฬา วัฒนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีจิตใจที่ดีงามแสดงออกทางอารมณ์เหมาะสมกับวัย เด็กมีความมั่นใจในตนเองกล้าแสดงออก มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีตามจุดเน้นของสถานศึกษา

1.4.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม หมายถึง การดำเนินการหรือการสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยมีวินัยและรับผิดชอบต่อตนเอง เด็กสามารถช่วยเหลือตนเอง ในกิจวัตรประจำวัน มีสัมมาคารวะต่อครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองและบุคคลอื่นสร้างปฏิสัมพันธ์

กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว รักวัฒนธรรมและความเป็นไทยโดยแสดงออกอย่างชัดเจน ตลอดจนปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมทั้งภายในและนอกห้องเรียน

1.4.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง การดำเนินการหรือการสนับสนุนให้เด็กปฐมวัย ใช้ภาษาสื่อ สารสนทนา ได้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้อ่านเขียนภาพและสัญลักษณ์ สังเกต จำแนก เปรียบเทียบได้ มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คิดแก้ปัญหาและคิดรวบยอดได้ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ได้เหมาะสมกับวัย มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นที่จะหาคำตอบและแสวงหาความรู้

1.5 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร หมายถึง การนำกระบวนการบริหารมาใช้ในขั้นตอนการสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตรและการประเมินผลหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร โดยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย

1.5.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ แนวการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.5.2 การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการอนุมัติใช้หลักสูตร การวางแผนในการจัดเตรียมบุคลากร การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การนำหลักสูตรสถานศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบไปใช้ในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ตลอดจน แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อการกำกับดูแลคุณภาพการใช้หลักสูตร

1.5.3 การประเมินหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาจัดทำแผนและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินการใช้หลักสูตรเป็นระบบและต่อเนื่องสรุปผลการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมิน นำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาสามารถเป็นแบบอย่างได้

2. ตัวบ่งชี้ หมายถึง ตัวแปรประกอบหรือองค์ประกอบที่มีค่าแสดงถึงลักษณะหรือปริมาณ ของระบบการดำเนินงานส่วนใดส่วนหนึ่งในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

3. การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล หมายถึง กระบวนการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ในรูปของโมเดลโครงสร้างการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับข้อมูลเชิงประจักษ์
4. โมเดลโครงสร้างการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล หมายถึง รูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นที่ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา
5. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในปีการศึกษา 2565
6. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) หมายถึง วิธีการทางสถิติที่วิเคราะห์ชี้วัดว่าตัวแปรต่าง ๆ ที่วิเคราะห์ได้เป็นตัวแปรชี้วัดขององค์ประกอบนั้น โดยพิจารณาจากค่าน้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor Loading)
7. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง หมายถึง การวิเคราะห์เพื่อศึกษาว่า องค์ประกอบย่อยที่ได้อยู่ภายใต้องค์ประกอบใหญ่เดียวกันหรือไม่ องค์ประกอบย่อยใดมีความสำคัญมากกว่ากัน
8. น้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor Loading) หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้กับองค์ประกอบ
9. ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ หมายถึง ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบยืนยันด้วยโปรแกรมลิสเรล โดยค่าไค-สแควร์ต่ำหรือไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ มีความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ค่าดัชนีความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) และค่าดัชนีวัดระดับ ความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) มีค่าเท่ากับหรือเข้าใกล้ 1
10. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับ

ชั้นอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2565

11. ครูปฐมวัย หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับแต่งตั้งให้
ปฏิบัติการสอนระดับชั้นอนุบาล 1-3 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2565

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.1 ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.2 จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.3 ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.4 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
 - 1.5 มาตรฐานการจัดการศึกษาปฐมวัย
2. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล
 - 2.1 ความหมายของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล
 - 2.2 ความสำคัญและหลักการของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 2.3 นโยบายการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 2.4 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล
 - 2.5 องค์ประกอบหลักการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล
 - 2.6 องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล
3. แนวคิดและหลักการพัฒนาตัวบ่งชี้
 - 3.1 ความหมายตัวบ่งชี้
 - 3.2 ประเภทตัวบ่งชี้
 - 3.3 หลักการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้
 - 3.4 ลักษณะตัวบ่งชี้ที่ดี
 - 3.5 เกณฑ์การเลือกตัวบ่งชี้
 - 3.6 ประโยชน์ของตัวบ่งชี้

3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้

4. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับคู่มือ

4.1 ความหมายของคู่มือ

4.2 ขั้นตอนการพัฒนาคู่มือ

4.3 องค์ประกอบของคู่มือ

4.4 ลักษณะของคู่มือที่ดี

1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาที่มุ่งอบรมเลี้ยงดูเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาเด็ก ให้มีการเตรียมความพร้อมและได้รับการพัฒนาทางร่างกาย อารมณ์ สังคมจิตใจและสติปัญญาอย่างเหมาะสมในทุก ๆ ด้านและพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในการเรียนชั้นประถมศึกษา คำว่าการศึกษาปฐมวัยจึงเป็นการศึกษาที่ให้แก่เด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปี หรือ 8 ปี โดยจัดในรูปแบบการดูแลทารก ดูแลเด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาล ซึ่งทำให้ลักษณะการจัดการศึกษามี 2 แบบ คือ บริบาลศึกษาและอนุบาลศึกษา โดยบริบาลศึกษา จะเน้นการดูแลเด็กเล็กอายุน้อยกว่า 3 ขวบ หรือ 3 ขวบลงมา ส่วนการดูแลเด็กและการส่งเสริมเด็กอายุ 3-5 ปี จัดเป็นการอนุบาลศึกษา ซึ่งการอนุบาลศึกษา หมายถึง การศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลที่เป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบ บริบาลศึกษาให้เป็นระบบมากขึ้น “เฟรเดอริค” เป็นผู้พัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ให้เป็นรูปแบบการศึกษาอย่างเป็นระบบจนได้สมญานามว่า บิดาแห่งการศึกษานูบาล ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาให้แกเด็กเล็กอายุ 3-6 ปี บางประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา กำหนดอายุสูงสุดเป็น 8 ปี รวมชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 เข้าไปด้วย เพื่อเป็นการต่อเนื่อง ปัจจุบันทั้งคำว่า บริบาลศึกษากับอนุบาลศึกษาได้เรียกรวมเป็นการศึกษาปฐมวัย ซึ่งการศึกษาปฐมวัยของประเทศไทยจะเน้นไปที่การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี มีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ซึ่งรูปแบบที่ใช้ส่วนใหญ่จัดตามรูปแบบการศึกษานูบาล โดยเน้นการเตรียมความพร้อมด้วยการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กแบบองค์รวม (กรรณิการ์ กลิ่นหวาน, 2556, หน้า 18)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1.1 ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ดังนี้
 วาโร เฟ็งส์ว็สดี (2542, หน้า 221) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย
 หมายถึง การศึกษาที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กทุกด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์
 จิตใจ สังคมและสติปัญญา สอดคล้องกับแนววรรณ พงษ์สะอาด (2554, หน้า 13) กล่าวว่า
 การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐาน
 การอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการ
 ของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก
 ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของ ทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนา
 ไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม สอดคล้องกับ กรรณิการ์
 กลิ่นหวาน (2556, หน้า 19) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษา
 ในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เพื่อที่เด็กจะได้รับการพัฒนาทางการด้าน
 ร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล
 ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สอดคล้องกับ สวาสุฎิพร แสนคำ (2557,
 หน้า 27) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาโดยผู้มีส่วน
 เกี่ยวข้องในการอบรมเลี้ยงดูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจธรรมชาติ พัฒนาการและความ
 ต้องการขั้นพื้นฐานของเด็กให้แก่เด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความพร้อมและ
 พัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับวัย
 ซึ่งเป็นการปูพื้นฐานที่สำคัญของชีวิตและพร้อมที่รับการการศึกษาในระดับต่อไป
 นอกจากนี้ สุริยา คงมัน (2559 หน้า 11) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง
 การบริหารจัดการตามหลักการของการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่ผู้อำนวยการ
 โรงเรียนต้องนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในเรื่องดังต่อไปนี้ 1) การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม 2)
 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก 3) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม
 พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก 4) การบูรณาการการเรียนรู้ 5) การประเมินพัฒนาการ
 และการเรียนรู้ของเด็ก และ 6) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก

ชวนคิด มะเสนะ (2554, หน้า 21) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย
 หมายถึง การจัดการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาสำหรับเด็กแรกเกิดซึ่งครอบคลุมตั้งแต่
 ปฏิสนธิ จนถึง 6 ปี หรือ 8 ปี (สำหรับประเทศไทยได้กำหนดอายุไว้ 6 ปี) มีลักษณะพิเศษ
 ที่มีความแตกต่างจากการจัดการศึกษาในระดับอื่น เพื่อเตรียมความพร้อมของพัฒนาการ

ทุกด้าน ซึ่งมีความสำคัญต่อการวางรากฐานของบุคลิกภาพและสมองในอนาคตต่อไป สอดคล้องกับศศิพันธุ์ เบ็ญนเปี่ยมสิน และคณะ (2561, หน้า 5) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จำช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาสมอง เพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ และพร้อมที่จะรับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป สอดคล้องกับฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2562, หน้า 140) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กแรกเกิด ถึง 6 ปี เพื่อเตรียมความพร้อมและส่งเสริมพัฒนาการพื้นฐานบุคลิกภาพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป นอกจากนี้ Hymes (1965 , p.65) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ขวบ ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวันที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาสมอง

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดพัฒนาการแบบองค์รวมครบทั้ง 4 ด้านอย่างมีประสิทธิภาพ โดยความร่วมมือระหว่างทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาปฐมวัย

1.2 จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทยยึดหลักปรัชญาที่ว่าการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับแรก เพื่อวางรากฐานชีวิตของเด็กไทยให้เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ มีการกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัยแล้ว โดยจุดหมายอยู่บนพื้นฐานพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่นำไปสู่การกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ นักการศึกษาได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ ดังนี้

เยาวพา เดชะคุปต์ (2546, หน้า 12) กล่าวว่า การจัดการสอนระดับปฐมวัยศึกษา จะมุ่งเน้นการอบรมเลี้ยงดูเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีการพัฒนาเด็กในด้านการอ่านเขียน

แต่เป็นการเตรียมเด็กเพื่อความพร้อมในการเรียนสำหรับการศึกษาปฐมวัยมีจุดประสงค์ เพื่อจัดการศึกษาเป็นบริการการดูแลและเลี้ยงดูเด็กให้เป็นไปอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ พร้อมกันนั้นยังเป็นการให้การศึกษา เพื่อส่งเสริมการปรับตัวเข้ากับสังคมเพื่อทักษะทาง ปัญญาและพัฒนาการทุกด้านให้กับเด็ก รวมถึงการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสและการให้ การศึกษาแก่ผู้ปกครอง เพื่อการเลี้ยงดูเด็กให้ดี ดังนั้น การศึกษาจึงเน้นการส่งเสริม พัฒนาการให้แก่เด็กในทุก ๆ ด้าน มีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. ด้านร่างกาย ส่งเสริมความเจริญเติบโต ความแข็งแรงของร่างกาย ปลูกฝังนิสัยทางสุขภาพอนามัย ฝึกกิจนิสัยและสุขนิสัย รู้จักรักษาความสะอาด เลือก รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ รู้จักการใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมได้ถูกต้อง ฝึกให้เล่นและออก กำลังกาย เพื่อบริหารกล้ามเนื้อและประสาทสัมผัส และรู้จักพักผ่อนอย่างถูกวิธี
2. ด้านจิตใจและอารมณ์ ส่งเสริมด้านสุขภาพจิต เช่น ปลูกฝังให้เด็กรู้จัก ควบคุมอารมณ์ มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส ชื่นชมต่อความไพเราะและสิ่งสวยงาม ฝึกให้เด็ก มีจิตใจเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซื่อสัตย์ มีสัมมาคาราวะ กตัญญูกตเวที เคารพเชื่อฟัง ประหยัด ขยันหมั่นเพียร อดทน มีระเบียบวินัยและเชื่อถือในคำสั่งสอนของศาสนา
3. ด้านสังคม ส่งเสริมการพัฒนาลักษณะนิสัย เช่น ปลูกฝังให้เด็กรู้จัก การเคารพตนเอง กล้าพูด กล้าแสดงออกด้วยตนเองในทางที่ถูกต้อง ตามขนบธรรมเนียม ประเพณี รู้จักเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น เคารพสิทธิและหน้าที่ตลอดจนความรับผิดชอบ ฝึกให้เป็นผู้รู้จักการรับ การให้ พร้อมที่จะปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี
4. สติปัญญา ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เช่น ให้รู้จักหาเหตุผล จนเกิดความเข้าใจ และรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง สนใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ฝึกให้เป็นคนรอบรู้ รักการเรียนรู้ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และมีประสบการณ์พอที่จะเรียนในระดับต่อไป

กรรณิการ์ กลิ่นหวาน (2556, หน้า 20) กล่าวว่า การจัดการศึกษาระดับ อนุบาล มุ่งที่จะฝึกความพร้อมให้กับเด็กเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาและมีพัฒนาการที่ดี เต็มตามศักยภาพและเหมาะสมกับวัย

ระวีชา อิศมาแอล (2556, หน้า 21) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียน การสอนปฐมวัยว่าเป็นการพัฒนาให้เด็กมีความพร้อมทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยให้เด็กได้มีการเรียนรู้ผ่านการเล่นและการทำกิจกรรม

ต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก รวมถึงการที่เด็กมีคุณธรรมจริยธรรม อันจะเป็นหนทาง ที่จะนำไปสู่การใช้ชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 14) กล่าวว่า จุดหมายการศึกษาปฐมวัยของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 มีดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
2. สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และ
4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้

ได้เหมาะสมกับวัย

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมของพัฒนาการรอบด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย มีทักษะชีวิต ทักษะการคิด ตลอดจนการใช้ภาษาสื่อสาร เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป

1.3 ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ ดังนี้
 วัชรีย์ ร่วมคิด (2547, หน้า 3-4) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่าเด็กปฐมวัย เป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์ และนับเป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดช่วงหนึ่ง เพราะเป็นช่วงวัยของการวางรากฐานและเตรียมตัวเพื่อชีวิต ทั้งยังเป็นช่วงระยะที่เกิดการเรียนรู้มากที่สุดในชีวิตด้วย
2. ความสำคัญต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นักจิตวิทยาหลายท่านมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ช่วงวิกฤติของชีวิตในระยะ 5 ปีแรก เป็นระยะสำคัญในการวางรากฐานบุคลิกภาพของมนุษย์ ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพของประชาชนจึงจำเป็นต้องเริ่มพัฒนาตั้งแต่ระยะปฐมวัยเพื่อให้เติบโตขึ้น เป็นคนที่มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมและประเทศชาติ

3. ความสำคัญต่อกระบวนการจัดการศึกษา เพียเจท์ (Jean Piaget)

ผู้สร้างทฤษฎีทางปัญหาที่แพร่หลายที่สุด กล่าวว่า เด็กในช่วงอายุ 2-6 ปี เป็นช่วงวัยที่เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาพูดและสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น แต่ความสามารถในการเรียนรู้ยังอยู่ในลักษณะจำกัด ดังนั้นเด็กในวัยนี้จึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกทักษะการใช้ประสาทสัมผัส ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ที่เหมาะสมจะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการในด้านการคิดและพัฒนาการเรียนรู้เพื่อพัฒนาโครงสร้างทางสติปัญญาในขั้นต่อไปให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. ความสำคัญต่อการวางรากฐานในการพัฒนาประเทศ การพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองนั้นจะต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพก่อนเป็นอันดับแรก เพื่อให้เป็นทั้งคนเก่ง คนดี คนที่มีสติปัญญา มีความสามารถและมีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งคุณสมบัติต่าง ๆ เหล่านี้

ตุ๊กตา สิมาเลาเต่า (2555, หน้า 21) กล่าวว่า เด็กปฐมวัย เป็นวัยที่สำคัญที่สุดต่อการเรียนรู้และการพัฒนาทุกด้านของเด็ก เพราะเป็นที่ยอมรับทางด้านวิชาการแล้วว่าวัยนี้เหมาะสมกับการวางพื้นฐานของการพัฒนาทุกด้านให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล ซึ่งพื้นฐานดังกล่าวจะครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ฉะนั้นเด็กที่ไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู มีประสบการณ์ที่เหมาะสม จึงเป็นเด็กที่ด้อยโอกาส และมีผลทำให้การเรียนรู้ในระยะต่อไปไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้น การจัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษาจึงควรมุ่งเน้นให้เด็กได้มีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย สังคม จิตใจ อารมณ์และสติปัญญา ครูจึงต้องเข้าใจว่าพัฒนาการทั้ง 4 ด้านมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากันและมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่ว่า การส่งเสริมหรือสกัดกั้นพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่ง ย่อมทำให้เกิดผลดีหรือผลกระทบบต่อพัฒนาการด้านอื่น ๆ ด้วย

อมรรัตน์ บุญเสนอ (2560, หน้า 16) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญต่อการวางรากฐานการพัฒนามนุษย์ เพื่อพัฒนาให้เป็นคนที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมและประเทศชาติ เพราะเด็กปฐมวัยถือได้ว่าเป็นวัยทองของชีวิตหากเด็กได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมกับวัยจะทำให้เขาเติบโตมาอย่างมีคุณภาพ แต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากสถาบันทางสังคมทุกสถาบันร่วมมือกัน หากผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยทุกฝ่ายได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวและร่วมมือกันพัฒนาการศึกษาระดับ

ปฐมวัยเป็นอย่างดีแล้วก็จะส่งผลให้ได้ประชากรที่มีคุณภาพซึ่งจะเติบโตมาเป็นกำลังแห่งการพัฒนาประเทศได้ในที่สุด

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการรอบด้านอย่างเหมาะสม เพื่อให้เด็กสามารถเติบโตเป็นคนที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมและประเทศชาติ

1.4 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยต่างจากหลักสูตรการศึกษาอื่น ๆ ตรงที่เป็นหลักสูตรเน้นพัฒนาการ โดยมีอายุและพัฒนาการตามวัยของผู้เรียนเป็นกรอบการพัฒนาเป็นสาระและประสบการณ์ที่จะต้องเป็นทั้งการเรียนรู้ที่สร้างเสริมพัฒนาการ ส่งเสริมความเป็นมนุษย์ให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุขและพร้อมที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียนได้ ไม่ใช่หลักสูตรเน้นเนื้อหาวิชา ไม่ใช่หลักสูตรเน้นประสบการณ์ ไม่ใช่หลักสูตรเน้นการแก้ปัญหาหรือสมรรถนะ สาระของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไม่มีข้อกำหนดตายตัวเป็นรายวิชา แต่เป็นกรอบสาระสำหรับให้ครูใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็ก โดยเฉพาะเด็กวัย 3-6 ขวบ เป็นวัยแห่งการอยากเรียนอยากรู้ เด็ก 3 ขวบแรกต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิด แต่เมื่อ 3 ขวบขึ้นไป การเรียนรู้จะชัดเจน เมื่ออายุ 5 ขวบเด็กมีพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวมากขึ้น สามารถตัดปะ วาดภาพและหัดเขียน หัดทำ ได้ด้วยตนเอง ทักษะทางภาษาสูงขึ้น ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมดี ความต้องการการเรียนรู้ จะแตกต่างกันออกไปจาก 3-4 ขวบ ซึ่งเป็นลักษณะของเด็กในวัยนี้ ทำให้ครูสามารถที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่เด็กได้เรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2547, หน้า 10)

สำหรับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดปรัชญาของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ไว้ดังนี้ การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็ม ตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560, หน้า 2) และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี

มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพและเมื่อมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อเด็กจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

1. มีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
2. มีสุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม
3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัยและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสารและการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัยไว้ดังนี้

การจัดหลักสูตรปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจัง เมื่อปี พ.ศ. 2536 ซึ่งขณะนั้นเรียกชื่อตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ว่าการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และมอบหมายให้กรมวิชาการจัดทำหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ประกาศให้โรงเรียนและศูนย์เด็กระดับก่อนประถมศึกษาทั่วประเทศใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 เป็นต้นมา

ต่อมาในปี พ.ศ. 2544 กระทรวงศึกษาธิการมีการพัฒนาหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมพระราชนิพนธ์การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ได้เปลี่ยนชื่อหลักสูตรก่อนประถมศึกษาเป็นหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 และเริ่มประกาศใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 เป็นต้นไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 56) ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม (บุรุษย์ ศิริมหาสาคร, 2555 หน้า 20)

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย เด็กทุกคนมีสิทธิ์ที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับของการพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ (บุรุษย์ ศิริมหาสาคร, 2555, หน้า 21) ดังนี้ 1) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้

และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัย ทุกประเภท 2) ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชนสังคมและวัฒนธรรมไทย 3) พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย 4) จัดประสบการณ์เรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข 5) ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี และ 2) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2560, หน้าสารบัญ)

1.5 มาตรฐานการจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย

1. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน คือ
 - มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
 - มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ
 - มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
 - มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว
 - มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
3. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ
 - มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
 - มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน คือ
 - มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้
 มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
 มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถ
 ในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

2. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มี ประสิทธิภาพ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการจัดการ
 การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

2.1 ความหมายของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย
 ไว้ดังนี้

เรขา ศรีวิชัย (2554, หน้า 8-9) กล่าวว่า การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย
 ที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง การบริหารจัดการที่องค์การหรือหน่วยงานดำเนินไปจนบรรลุ
 เป้าหมายที่กำหนดไว้อันได้แก่ สถานศึกษาเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ มีความพร้อมใน
 ด้านทรัพยากรทุกด้าน สามารถจัดการศึกษาได้อย่างดีทั้งด้านการบริหารและการจัดการ
 เรียนรู้ ผู้เรียนมีมาตรฐานตามที่กำหนด ได้รับการพัฒนาครบถ้วนทุกด้าน จัดการศึกษา
 ได้สนองและสอดคล้องความต้องการของชุมชน สอดคล้องกับ แนววรรณ พงษ์สะอาด
 (2554, หน้า 12) กล่าวว่า การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง
 การกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องทิศทาง (do the right things) เพื่อให้
 บรรลุผลสำเร็จในการจัดการศึกษาปฐมวัยได้อย่างถูกต้องและสามารถปฏิบัติได้บรรลุผล
 ตามเป้าหมายที่กำหนด โดยแสดงถึงความสำเร็จในการจัดการศึกษาปฐมวัย 4 ด้าน คือ
 คุณภาพผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการสถานศึกษาและการพัฒนาชุมชน
 แห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ตุ๊กตา สิมาเลาเต่า (2555, หน้า 15) กล่าวว่า การบริหาร
 การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การบริหารหรือดำเนินการใด ๆ ในการอบรมเลี้ยงดู
 และให้การศึกษา เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทุกด้านเป็นผู้มีคุณธรรม มีจริยธรรมและ
 วัฒนธรรมในการดำรงชีวิตตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ
 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและสอดคล้องมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อการประกัน

คุณภาพภายในนับเป็นประโยชน์ที่จะเป็นแนวทางให้สถานศึกษาใช้เพื่อพัฒนาให้สถานศึกษามีคุณภาพต่อไป

สุริยา คงมั่น (2559 หน้า 11-12) กล่าวว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการปฐมวัย หมายถึง ความสำเร็จของการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษาอย่างคุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และสอดคล้องกับเกณฑ์ในมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษา มีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลายและสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับ ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2562, หน้า 146-148) กล่าวว่า คุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง ความสามารถในการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพภายใต้ปรัชญาหรือความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพเด็กให้เป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 โดยมีคุณภาพในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านคุณภาพของผู้เรียน 2) ด้านคุณภาพการบริหารงาน และ 3) ด้านคุณภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

สมพงษ์ อัสสภักย์ (2560, หน้า 11) กล่าวว่า การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล หมายถึง การบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย โดยพิจารณาจากความสามารถในการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน ทั้งการพัฒนาการด้านร่างกาย การพัฒนาการด้านสังคม การพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ การพัฒนาการทางด้านสติปัญญาและความพร้อมในการศึกษาต่อในขั้นตอนต่อไป สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 138) กล่าวว่า การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การดำเนินงานที่นำไปสู่สัมฤทธิ์ผลของการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการ การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เป็นการเปิดโอกาสให้สามารถจัดการศึกษาได้หลายรูปแบบ และการสร้างรอยเชื่อมต่อการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าใจพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ให้เกิดการเชื่อมโยงในการจัดการศึกษาทั้งสองระดับ สอดคล้องกับแนวคิดของ ปราณีสรฯ แพทมอ (2562, หน้า 7) กล่าวว่า การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การดำเนินงานและการบริหารจัดการ การศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารการเงิน การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน การกำกับติดตามการดำเนินงานการประเมินผลและรายงานผล นอกจากนี้ สุขเมธ งามกนก (2564, หน้า 207) กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการเพื่อการพัฒนาหรือให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีบทบาทและมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่องค์การได้กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล หมายถึง การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้เกิดความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมในด้านการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วม การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัย และด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

2.2 ความสำคัญและหลักการของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญและหลักการของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ ดังนี้

เกสรี ลัดเสียบ (2555, หน้า 19) กล่าวว่า นักการศึกษาควรให้ความสำคัญและผลักดันการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยในแต่ละสังคมแต่ละบริบทและแต่ละปรากฏการณ์ทางสังคม ที่แสดงให้เห็นการเชื่อมโยงปรัชญาการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานทางจิตวิทยาและหลักการทางการศึกษาที่เป็นสากลสู่การแก้ปัญหาให้เกิดเป็นรูปธรรมในทุกพื้นที่ทุกภูมิภาคเพื่อเตรียม เมล็ดพันธุ์มนุษย์ที่งดงามและมีคุณภาพให้กับสังคมสอดคล้องกับ สัมฤทธิ์ ห้าวหาญ (2558, หน้า 13) กล่าวว่า การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย มีความสำคัญ คือ เป็นกระบวนการที่มีทำให้เกิดการพัฒนาองค์กรด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยเนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กรเพื่อบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จของการทำกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย

เยาเวพา เดชะคุปต์ (2542, หน้า 66-68) กล่าวว่า การบริหารการศึกษาปฐมวัย ย่อมขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาปฐมวัยในแต่ละหน่วยงานนั้น ๆ การศึกษาปฐมวัย จัดโดยหลายหน่วยงานบางประเภทจัดขึ้นเพื่อเป็นแบบอย่างแก่หน่วยงานอื่นและเพื่อศึกษาวิจัย บางประเภทจัดขึ้นเพื่อเป็นแหล่งสำหรับให้นักศึกษาที่เรียนด้านการศึกษาได้ใช้สำหรับทดลองบทเรียน บางประเภทจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้บิดามารดาได้ออกไปทำงานนอกบ้าน บางประเภทจัดขึ้นเพื่อพัฒนาสังคมให้เด็กได้ใกล้ชิดกับศาสนา บางประเภทจัดขึ้นเพื่อพัฒนาชนบท เพราะอยู่ห่างไกลจากตัวเมือง การบริหารการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทยมีการบริหารงานต่าง ๆ กันไป ซึ่งสามารถแยกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามหน่วยงานที่รับผิดชอบ 3 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 จัดตั้งโดยรัฐใช้งบประมาณของแผ่นดิน ระบบบริหารจัดการเป็นไปตามระเบียบของรัฐที่วางไว้ทุกประการ ได้แก่ โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนประถมศึกษาที่จัดชั้นเด็กเล็กจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

ประเภทที่ 2 จัดโดยเอกชน ซึ่งหมายรวมถึงสมาคม มูลนิธิ หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง สถานศึกษาเหล่านั้นรัฐควบคุมเรื่องคุณภาพและดำเนินการบางอย่างเท่านั้น การบริหารส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา แต่อีกส่วนหนึ่งจะต้องปฏิบัติตามระเบียบที่ราชการวางไว้เช่น ในด้านการเงิน ด้านวิชาการ และอาคารสถานที่

ประเภทที่ 3 ชุมชนเป็นผู้จัดตั้ง มีคณะบุคคลเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในรูปแบบคณะกรรมการ ลักษณะการบริหารเป็นไปตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศูนย์เด็กของกรมศาสนา

สมเดช สาวันดี (2553, หน้า 35-36) กล่าวว่า หลักการการบริหารการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นการบริหารที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก ผู้ปกครอง และบุคลากร ทั้งนี้ในการจัดการศึกษาปฐมวัย มีจุดมุ่งหมายให้เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม มีพัฒนาการทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา และสังคมการบริหารการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพจะต้องสร้างสรรค์ให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดูแลเด็กให้มีคุณภาพที่ดี รวมถึงการสื่อสารที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและให้ความสนใจกับความต้องการและสภาพการทำงานของบุคลากร สอดคล้องกับ เกสรี ลัดเสียว (2555, หน้า 7) กล่าวว่า หลักการการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการนำเอาปรัชญาการศึกษาและทฤษฎีทางพื้นฐานจิตวิทยา

ของเด็กปฐมวัยมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพ ครอบคลุมภาระงานด้านวิชาการที่เป็นหัวใจหลักด้านบุคลากร ด้านธุรการ ด้านกิจการ นักเรียนและด้านสภาพแวดล้อมในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งในปัจจุบันนี้ผู้บริหารต้องสามารถทำงานร่วมกันระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน ในการจัดการศึกษาที่เหมาะสม และตรงกับความต้องการของผู้รับบริการ สอดคล้องกับสัมฤทธิ์ ห้าวหาญ (2558, หน้า 21) กล่าวว่า หลักการการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยต้องมีและต้องดำเนินการ คือ จัดหลักสูตรโรงเรียนต้องมีหลักสูตรที่เหมาะสมมุ่งเน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้เด็กปฐมวัย ได้รับการพัฒนาทุกด้าน โดยจัดให้เด็กได้เรียนรู้เพื่อเพิ่มประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับประสบการณ์เดิมของเด็กและต้องสอดคล้องกับธรรมชาติและวัยของเด็ก ทำให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้อย่างมีความสุข จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัย ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย กิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยต้องเป็นกิจกรรมที่เด็กได้มีส่วนร่วม ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจด้วยความมีเหตุผลอย่างถูกต้อง เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้ดูแล คอยชี้แนะ และสนับสนุนการจัดการศึกษา ในระดับนี้ต้องเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการศึกษาปฐมวัยต้องจัดให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรม ความเป็นอยู่จริงของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาอย่างเป็นองค์รวมโดยผ่านการเล่น ผ่านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เหมาะสม โดยครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้เด็กแต่ละคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นพื้นฐานสร้างเสริมให้เป็นคนดี สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่เอื้อบรรยากาศ ให้เด็กปฐมวัยเกิดการอยากเรียนรู้และมีสื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอเหมาะสมมีประสิทธิภาพ มีความปลอดภัยและส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาทุกด้าน การบริหารและการประสานงานผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมสนับสนุนและประสานงาน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองชุมชน รวมถึงหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือและนำไปสู่การสนับสนุนและการร่วมมือ ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการปรับปรุงจุดด้อย สร้างเสริมจุดเด่นให้การจัดการศึกษา ปฐมวัยดำเนินการได้อย่างบรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ ปราณีสร่า แพหมอ (2562, หน้า 29) กล่าวว่า การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยมีแนวคิดและหลักการเหมือนกัน ทั้งการ

บริหารสถานศึกษาของรัฐและเอกชน โดยคำนึงถึงการเตรียมความพร้อมของเด็กก่อนวัยเรียนให้ มีความพร้อมทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและบุคลิกภาพที่จะเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาต่อไป

ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564, หน้า 23) กล่าวว่า หลักการการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยประกอบด้วยกระบวนการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน หมายถึง ขั้นตอนการวิเคราะห์กำหนดนโยบาย หลักการ จุดมุ่งหมาย ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการบริหารให้เป็นแนวทางในการนำไปใช้ที่เกิดประสิทธิผลต่อไป

2) การจัดทำหลักสูตร หมายถึง ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นการดำเนินงานจัดประสบการณ์ของครู ให้ครูได้ปฏิบัติการจัดประสบการณ์/การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับเป้าหมายหลักสูตร ซึ่งเป็นการดำเนินงานวางแผนงานร่วมกับระหว่างผู้บริหารและครู เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติที่เป็นไปตามศักยภาพของปฏิบัติอย่างแท้จริง และมีการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

3) การประเมิน หมายถึง การดำเนินงานการวัดและประเมินผลผู้เรียนหลังจากที่ได้รับ การจัดประสบการณ์ หรือการทำกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ และการนิเทศกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานผลการจัดประสบการณ์เพื่อการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของครูและการพัฒนาแผนงานต่อไป

Scheerens (2004, p.10) กล่าวว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานที่ดีย่อมส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษามีคุณภาพและเกิดประสิทธิผล ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ทั้งการบริหารโดยภาพรวมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ตลอดจนเพื่อสร้างกระบวนการต่าง ๆ โดยระดมความร่วมมือทั้งภายในภายนอก เพื่อสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยช่วยเป็นกรอบแนวทางในการบริหารสถานศึกษาในระดับปฐมวัยอย่างเป็นระบบ มีหลักการในการจัดการศึกษา เพื่อบ่มบ่มให้ผู้รับบริการได้รับการพัฒนาในทุกด้าน โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

2.3 นโยบายการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย

นักการศึกษาได้กล่าวถึงนโยบายการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยไว้ดังนี้

แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564–2570 ประกอบด้วย นโยบาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และมาตรการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562, หน้า ข) โดยมีรายละเอียดดังนี้

นโยบายด้านเด็กปฐมวัย 3 ประการ ได้แก่

1. เด็กปฐมวัยทุกคนต้องได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านอย่างมีคุณภาพ ตามศักยภาพ ตามวัยและต่อเนื่อง
2. การพัฒนาเด็กตามข้อ 1 ต้องจัดให้เป็นระบบและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยบูรณาการชัดเจนระหว่างหน่วยงานราชการ และที่ไม่ใช่ราชการระหว่างวิชาชีพ ที่สัมพันธ์กับการพัฒนาเด็กปฐมวัย และระหว่างระดับต่างๆ ของการบริหารราชการ แผ่นดินจากระดับชาติ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น
3. รัฐและทุกภาคส่วนต้องร่วมกันระดมทรัพยากรให้เพียงพอแก่การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามนโยบายข้อ 1

วิสัยทัศน์

“เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ เป็นพื้นฐานของความเป็นพลเมืองคุณภาพ” “เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ เป็นพื้นฐานของความเป็นพลเมืองคุณภาพ”

ปรัชญา

เด็กปฐมวัยทุกคนมีความสร้างสรรค์ จินตนาการและเอกลักษณ์ มีความสามารถในการเรียนรู้ทุกสิ่งกระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีจิตที่ซึมซับสิ่งที่เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ดังนั้น เด็กปฐมวัยทุกคนต้องได้รับการดูแลพัฒนาและเรียนรู้อย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัยอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมตามศักยภาพตามวัยและต่อเนื่องบนพื้นฐานของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีที่สุดสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพและความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึงความสุข ความเป็นอยู่ที่ดี การคุ้มครองสิทธิ และความ ต้องการพื้นฐานของเด็กปฐมวัย รวมทั้งการปฏิบัติต่อเด็กทุกคนโดยยึดหลักศักดิ์ศรีของ

ความเป็นมนุษย์ การมีส่วนร่วม การเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และการกระทำ
ทั้งปวง เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

เป้าประสงค์

เด็กปฐมวัยทุกคน ซึ่งหมายถึงเด็กทุกคนที่อยู่ในประเทศไทย รวมถึงเด็ก
ที่เป็นลูกแรงงานต่างชาติดและเด็กที่ไม่ได้มาจากครอบครัวไทย ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย
ต้องได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านอย่างมีคุณภาพตามศักยภาพตามวัยและต่อเนื่อง
และสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการสังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน

เพื่อให้นโยบายด้านเด็กปฐมวัยดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การปฏิบัติ
ได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงกำหนดให้มียุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งสิ้น

7 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดและการให้บริการแก่เด็กปฐมวัย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว
ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการพัฒนาเด็ก
ปฐมวัย

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบและกลไกการบูรณาการสารสนเทศด้าน
เด็กปฐมวัย และ การนำไปใช้ประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดหาและปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ ที่เกี่ยวกับเด็ก
ปฐมวัยและการดำเนินการตามกฎหมาย

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การวิจัยพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การบริหารจัดการ การสร้างกลไกการประสานการ
ดำเนินงาน และการติดตามประเมินผล

**นโยบายและแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็ก
ปฐมวัย**

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562, หน้า 21) กล่าวถึง การนำ
นโยบายและแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย “จากปรัชญา
แนวคิด ทฤษฎี ..สู่..นโยบายและแนวปฏิบัติสถานศึกษา ครู” ดังนี้

นโยบาย (Policy)

- 1) การพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม ประกอบด้วย การพัฒนาด้านตัวตนของเด็ก พัฒนาการ 4 ด้าน การพัฒนาทักษะสมอง
- 2) เป้าหมาย เด็กมีพัฒนาการสมวัย รอบด้าน มีความเชื่อมั่น ภูมิใจในตนเอง มีทักษะการคิด กำกับตนเองได้และมีความสุข
- 3) ปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย สถานศึกษา “พร้อม” ครู “มืออาชีพ”

แนวปฏิบัติสถานศึกษา (School Practice)

- 1) เน้นเด็กเป็นสำคัญ
- 2) จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ยืดหยุ่น
- 3) เรียนรู้ผ่านการเล่น
- 4) สภาพแวดล้อมบรรยากาศเหมาะสม
- 5) พัฒนาครู
- 6) ร่วมมือ พ่อแม่ ชุมชน

แนวปฏิบัติครูปฐมวัย (Teacher Practice)

- 1) ครูมืออยู่จริง “ครูคุณภาพ ครูเพื่อศิษย์”
- 2) เด็กมืออยู่จริง “เด็กได้คิด วางแผน ทำ แก้ปัญหาด้วยตนเอง เป็นที่ยอมรับ”
- 3) หลักสูตรมืออยู่จริง “ให้โอกาสการเรียนรู้และความสำเร็จแก่เด็ก”
- 4) ครอบครัwmืออยู่จริง “ครอบครัว ปลอดภัย มีส่วนร่วมพัฒนาเด็ก”
- 5) เพื่อนร่วมงานมืออยู่จริง “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมพัฒนาร่วมรับผิดชอบ”

สรุปได้ว่า สถานศึกษาต้องนำนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัยมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้สามารถถอดแบบการบริหารหลักสูตร การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการผู้เรียนให้มีคุณภาพเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ นโยบายด้านการจัดการศึกษาของรัฐบาล ละเป็นทิศทางเดียวกันสำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัยทุกแห่ง

2.4 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผล

การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษาและได้นำเสนอเป็น 3 ส่วนประกอบด้วย

1. องค์ประกอบหลักของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
2. องค์ประกอบย่อยของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
3. พฤติกรรมบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ดังนี้

2.5 องค์ประกอบหลักการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

นักวิชาการหลายท่านได้ทำการศึกษาและค้นคว้า ดังต่อไปนี้

เรขา ศรีวิชัย (2554, หน้า 160-161) กล่าวว่า องค์ประกอบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 1) ด้านสภาพแวดล้อม ของสถานศึกษา 2) ด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชนและแหล่งเรียนรู้ 3) ด้านนโยบายของรัฐบาล 4) ด้านนโยบายของคณะกรรมการสถานศึกษา 5) ด้านผู้เรียน 6) ด้านผู้บริหารและครู 7) ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพของครู 8) ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพผู้บริหาร 9) ด้านงบประมาณ 10) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร 11) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 12) ด้านการวัดและประเมินผล 13) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 14) ด้านความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน

แวววรรณ พงษ์สะอาด (2554, หน้า 93) กล่าวว่า องค์ประกอบของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการบริหารจัดการ และ 4) ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

เกสรี ลัดเลีย (2555, บทคัดย่อ) กล่าวว่า องค์ประกอบของการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนรู้ 2) การมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน 3) คุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษาปฐมวัย 4) นโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย 5) การพัฒนาผู้เรียน 6) การพัฒนาศักยภาพครู 7) การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ และ 8) การเสริมสร้างอัตลักษณ์ผู้เรียน

อรุณี สาทรพิทักษ์ (2557, หน้า 235) กล่าวว่า องค์ประกอบของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน 4) ด้านการวัดและประเมินผล 5) ด้านการนิเทศภายใน 6) การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และ 7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

นภาพร รักขันแสง และคณะ (2559, บทคัดย่อ) กล่าวว่า องค์ประกอบของการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนปฐมวัย ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการใช้และพัฒนาหลักสูตร 3) ด้านการให้บริการ 4) ด้านคุณภาพผู้เรียน 5) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ 6) ด้านบุคลากร และ 7) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ครอบครัวและชุมชน

สมพงษ์ อัสสาภัย (2560, หน้า 330) กล่าวว่า องค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านการทำแผนจัดประสบการณ์ 4) ด้านสื่อและอุปกรณ์ 5) ด้านอาคารห้องเรียน/แหล่งเรียนรู้ 6) ด้านการมีส่วนร่วม 7) ด้านการวัดผลประเมินผล 8) ด้านความพึงพอใจ 9) ด้านประสิทธิผล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 139) กล่าวว่า องค์ประกอบของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การพัฒนาบุคลากรปฐมวัยให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างมีระบบและต่อเนื่อง 2) การส่งเสริม

ให้ผู้สอนระดับปฐมวัยนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การนิเทศติดตามและประเมินผล และ 4) การนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นระบบ

ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2562, หน้า 148-153) กล่าวว่า องค์ประกอบของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและการบริหารวิชาการระดับปฐมวัย 2) การบริหารจัดการเรียนรู้หรือจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย

ศิริมงคล ทนทอง และศศิธรดา แพงไทย (2562, บทคัดย่อ) กล่าวว่า องค์ประกอบการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารวิชาการและการบริหารบุคลากร 2) ด้านการจัดประสบการณ์ 3) ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วม

ปราณิสรา แพหมอ (2562, บทคัดย่อ) กล่าวว่า องค์ประกอบของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและการสร้างการรับรู้ของบุคลากรในสถานศึกษา 2) การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรม การจัดการสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้

สุเมธ งามกนก (2564, บทคัดย่อ) กล่าวว่า องค์ประกอบการบริหารจัดการสถานศึกษาระดับปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การบริหารงานอย่างเป็นระบบและการบริหารจัดการบุคลากร 2) การจัดสภาพแวดล้อม 3) มาตรการด้านความปลอดภัย และ 4) การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม

Gordon & Williams-Browne (1995, p. 33) กล่าวว่า องค์ประกอบของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย 1) อัตราส่วนของครูผู้สอนกับเด็ก 2) ขนาดของชั้นเรียนและ 3) การศึกษาและประสบการณ์ของครูและผู้ดูแลเด็ก

Essa (1996, pp. 19-20) กล่าวว่า องค์ประกอบของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย 1) บริการให้การดูแลและเลี้ยงดูเด็กให้ เป็นไปอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ 2) ให้การศึกษาเพื่อส่งเสริมการปรับตัวเข้ากับสังคม ทักษะทางปัญญา และพัฒนาการในทุกด้าน 3) จัดเป็นบริการเพื่อการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสเด็กยากจนให้ได้รับการศึกษา การดูแลสุขภาพ การดูแลฟัน โภชนาการและการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา													รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา	
	1.เรขา ศรีวิชัย (2554)	2.แฉววรรณ พงษ์สะอาด (2554)	3.เกสรี ลัดเลีย (2555)	4.อรุณี สาทรพิทักษ์ (2557)	5.นพพร รักขันแสง และคณะ (2559)	6.สมพงษ์ อัสสภัย (2560)	7.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	8.ฉัตรวิไล สุรินทร์ขจร (2562)	9.ศิริมงคล ทนทอง และศิริดา แพงไทย (2562)	10.ปราณีสร่า แพทหม่อ (2562)	11.สุเมธ งามภัก (2564)	12.Gordon & Williams-Browne (1995)	13.Essa (1996)				
- ด้านการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้				√				√									
- ด้านการทำแผนจัด ประสบการณ์						√											
- การบริหารจัดการเรียนรู้ หรือจัดประสบการณ์ระดับ ปฐมวัย							√										
3.ด้านการพัฒนาเด็ก ปฐมวัย														7	53.85	√	
- ด้านผู้เรียน	√																
- คุณภาพของผู้เรียน		√			√												
- การพัฒนาผู้เรียน			√														
- การส่งเสริมพัฒนาการ								√									
- การส่งเสริมพัฒนาการ เด็กปฐมวัย									√								
- ให้การศึกษาเพื่อส่งเสริม การปรับตัวเข้ากับสังคม ทักษะทางปัญญาและ พัฒนาการในทุกด้าน												√					

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา													รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา	
	1.เรขา ศรีวิชัย (2554)	2.แควรรณ พงษ์สะอาด (2554)	3.เกสรี ลัดเลีย (2555)	4.อรุณี สาทรพิทักษ์ (2557)	5.นภาพร รักขันแสง และคณะ (2559)	6.สมพงษ์ อัสถภัย (2560)	7.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	8.ฉัตรวิไล สุรินทร์ขุม (2562)	9.ศิริมงคล ทนทอง และศิริดา แพงไทย (2562)	10.ปราณีสร่า แพทหม่อ (2562)	11.สุเมธ งามภัก (2564)	12.Gordon & Williams-Browne (1995)	13.Essa (1996)				
- การสร้างเครือข่ายและ การมีส่วนร่วม										√							
6. ด้านผู้บริหารและครู	√													1	7.69		
7. ด้านสภาพแวดล้อมของ สถานศึกษา	√									√				2	15.38		
8. ด้านนโยบายของรัฐบาล	√													1	7.69		
9. ด้านนโยบายของ คณะกรรมการสถานศึกษา	√													1	7.69		
10. ด้านจรรยาบรรณ วิชาชีพครู	√													1	7.69		
11. ด้านจรรยาบรรณ วิชาชีพผู้บริหาร	√													1	7.69		
12. ด้านงบประมาณ	√													1	7.69		
13. ด้านการวัดและ ประเมินผล	√			√		√								3	23.08		
14. ด้านผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน	√													1	7.69		
15. ด้านความพึงพอใจของ ผู้ปกครองนักเรียน	√													1	7.69		

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา													รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	1.เรขา ศรีรัชชัย (2554)	2.แหวววรรณ พงษ์ตะอาด (2554)	3.เกสรี ลัดเลีย (2555)	4.อรุณี สาทรพิทักษ์ (2557)	5.นภาพร รักขันแสง และคณะ (2559)	6.สมพงษ์ อัสถวภัย (2560)	7.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	8.ฉัตรวิไล สุรินทร์ขจร (2562)	9.ศิริมงคล ทนทอง และศิริดา แพงไทย (2562)	10.ปราณีสร่า แพทย์ (2562)	11.สุเมธ งามภัก (2564)	12.Gordon & Williams-Browne (1995)	13.Essa (1996)			
16. ด้านนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย			√											1	7.69	
17. การพัฒนาศักยภาพครู			√											1	7.69	
18. การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ			√											1	7.69	
19. การเสริมสร้างอัตลักษณ์ผู้เรียน			√											1	7.69	
20. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน				√										1	7.69	
21. ด้านการนิเทศภายใน				√										1	7.69	
22. การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา					√									1	7.69	
23. ด้านการให้บริการ					√									1	7.69	
24. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้						√	√							2	15.38	
25. ด้านบุคลากร					√									1	7.69	
26. ด้านครูผู้สอน						√								1	7.69	

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา													รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา	
	1.เรขา ศรีวิชัย (2554)	2.แควรรณ พงษ์สะอาด (2554)	3.เกสรี ลัดเลีย (2555)	4.อรุณี สาทรพิทักษ์ (2557)	5.นภาพร รักขันแสง และคณะ (2559)	6.สมพงษ์ อัสถภัย (2560)	7.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	8.ฉัตรวิไล สุรินทร์ขจร (2562)	9.ศิริมงคล ทนทอง และศิริดา แพงไทย (2562)	10.ปราณีสรุา แพหม่อ (2562)	11.สุเมธ งามภัก (2564)	12.Gordon & Williams-Browne (1995)	13.Essa (1996)				
27. ด้านอาคารและแหล่งเรียนรู้						✓									1	7.69	
28. ด้านความพึงพอใจ						✓									1	7.69	
29. การส่งเสริมให้ผู้สอนระดับปฐมวัยนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้							✓								1	7.69	
30.การนิเทศติดตามและประเมินผล							✓								1	7.69	
31. มาตรการด้านความปลอดภัย										✓					1	7.69	
32. อัตราส่วนของครูกับเด็ก											✓				1	7.69	
33. ขนาดของชั้นเรียน											✓				1	7.69	
34.การศึกษาและประสบการณ์ของครูและผู้ดูแลเด็ก												✓			1	7.69	

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา													รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	1.เรขา ศรีวิชัย (2554)	2.แควรรณ พงษ์สะอาด (2554)	3.เกสรี ลัดเลีย (2555)	4.อรุณี สาทรพิทักษ์ (2557)	5.นภาพร รักขันแสง และคณะ (2559)	6.สมพงษ์ อัสถาย (2560)	7.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	8.ฉัตรวิไล สุรินทร์ขจร (2562)	9.ศิริมงคล ทนทอง และศิริดา แพงไทย (2562)	10.ปราณีสรุภา แพหม่อ (2562)	11.สุเมธ งามภัก (2564)	12.Gordon & Williams-Browne (1995)	13.Essa (1996)			
35.บริการให้การดูแลและเลี้ยงดูเด็กให้เป็นไปอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ													√	1	7.69	
36. จัดเป็นบริการเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสเด็กยากจนให้ได้รับการศึกษา การดูแลสุขภาพ การดูแลฟัน โภชนาการ และการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง													√	1	7.69	
รวม	14	4	8	7	7	9	4	2	4	2	4	3	3			

จากตาราง 1 เห็นได้ว่า องค์ประกอบหลักการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา เป็นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการสังเคราะห์ มีจำนวน 36 องค์ประกอบ จากนักการศึกษาจำนวน 13 คน การคัดเลือกองค์ประกอบที่มุ่งศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 30 ขึ้นไป โดยหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายกันเข้าด้วยกัน เป็น 5 องค์ประกอบ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 การบริหารจัดการ ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ คุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษาปฐมวัย ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านประสิทธิผล การพัฒนาบุคลากรปฐมวัยให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างมีระบบและต่อเนื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และการบริหารวิชาการระดับปฐมวัย ด้านการบริหารวิชาการและการบริหารบุคลากร และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ และการบริหารจัดการบุคลากร ความถี่เท่ากับ 9 คิดเป็นร้อยละ 69.23

กลุ่มที่ 2 การมีส่วนร่วม ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชนและแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนา ชุมชนแห่งการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษา ครอบครัวและชุมชน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ผู้เรียน และการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ความถี่เท่ากับ 8 คิดเป็นร้อยละ 61.14

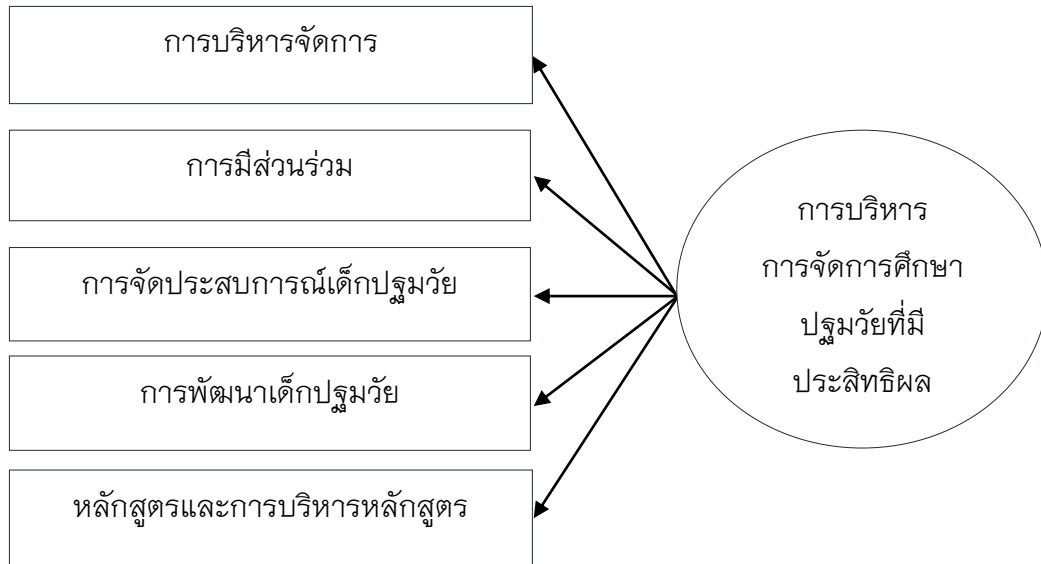
กลุ่มที่ 3 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการทำแผนจัดประสบการณ์ และการบริหารจัดการเรียนรู้อาจจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 53.85

กลุ่มที่ 4 การพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ด้านผู้เรียน คุณภาพของผู้เรียน การพัฒนาผู้เรียน การส่งเสริม พัฒนาการ การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ความพร้อมของผู้เรียน และให้การศึกษา เพื่อส่งเสริมการปรับตัวเข้ากับสังคม ทักษะทางปัญญาและพัฒนาการในทุกด้าน ความถี่ เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 53.85

กลุ่มที่ 5 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านหลักสูตรและการนำ หลักสูตรไปใช้ ด้านการใช้และพัฒนาหลักสูตร ด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ อย่างเป็นระบบ ความถี่เท่ากับ 5 คิดเป็นร้อยละ 38.46

สรุปได้ว่า ผลจากการสังเคราะห์องค์ประกอบหลักการบริหารจัดการศึกษา ปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาทำให้ได้องค์ประกอบหลักที่มุ่งศึกษา ในครั้งนี้ จำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการ 2) การมีส่วนร่วม 3) การจัด

ประสบการณ์เด็กปฐมวัย 4) การพัฒนาเด็กปฐมวัย และ 5) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร แสดงเป็นโมเดลการวัด ได้ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 โมเดลการวัดองค์ประกอบหลักการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.6 องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบหลักการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการ 2) การมีส่วนร่วม 3) การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย 4) การพัฒนาเด็กปฐมวัย และ 5) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ในแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียด ดังนี้

2.6.1 องค์ประกอบหลักการบริหารจัดการ

2.6.1.1 ความหมายของการบริหารจัดการ

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารจัดการ ไว้ดังนี้

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2554, หน้า 8) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานของ กลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และเป็นคนดี กล่าวคือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งการจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้น จะต้องมีการดำเนินการในการเรียน การสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่ และ พัสดุครุภัณฑ์ การสรรหา บุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครอง นักเรียนเพื่อให้ นักเรียนเป็นคนดีมีวินัยและอื่น ๆ ซึ่งดำเนินงานเหล่านี้รวมเรียกว่า “ภารกิจทางการ ศึกษา” หรือ “การบริหารการศึกษา สอดคล้องกับ พรประสิทธิ์ ศรีบุญไทย (2555, หน้า 9) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง สภาพความสำเร็จที่เกิดจากการจัดองค์กร โครงสร้างระบบการบริหารงาน การบริหารและการจัดการศึกษาปฐมวัยตามหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา โดยชุมชนมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ได้เหมาะสมตามวัย มีการนิเทศด้านการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ การจัดการเรียน ที่เน้นการบูรณาการการเรียนรู้ มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เป็นที่ยอมรับของชุมชน สอดคล้องกับ อุบลรัตน์ พงษ์เผือก (2556, หน้า 8) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารจัดการเป็นการกำหนดทิศทางของหน่วยงาน กลุ่มงาน หรือการดำเนินงาน ในหน้าที่ต่าง ๆ ให้ใช้ทรัพยากรทั้งหลายที่มีอยู่ในองค์การอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient) ครอบคลุมถึงการใช้ทรัพยากร ได้อย่างเฉลียวฉลาด เหมาะสมและคุ้มค่า (Cost-Effective) สอดคล้องกับปฏิภาณ นาดี (2559, หน้า 15) กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง การบริหารโรงเรียน หรือสถานศึกษาเป็นกิจกรรมทางการศึกษา ที่จะต้องทำเป็นกระบวนการโดยกลุ่มบุคคล ต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือ การพัฒนาสมาชิกผู้รับบริการทางการศึกษา ให้เป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารที่จะต้องสามารถนำองค์การให้อยู่รอด ต้องกำหนด แผนงานวิธีการ ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ สุปราณี คำลือ (2559, หน้า 12) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษา เป็นโรงเรียนหรือสถาบันที่ทำหน้าที่จัดและให้บริการทางการศึกษา โดยมีผู้บริหาร สถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาและมีความรอบรู้ในหลักการและ จุดหมายของการจัดการศึกษา สอดคล้องกับสุริยา คงมั่น (2559, หน้า 11) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ทำให้

สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษาอย่างคุ้มค่า อีกทั้ง จันทร์สุดา เบียนสาย (2562, หน้า 12-13) กล่าวว่า การบริหารและการจัดการ หมายถึง การมีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อ การเรียนรู้อย่างปลอดภัยและเพียงพอ ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์ มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

ดาริณ ชัยวงศ์ (2562, หน้า 11) กล่าวว่า การบริหารจัดการศึกษา หมายถึง ความสามารถในการบริหารการดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยใช้กระบวนการที่เหมาะสมก่อให้เกิดผลสำเร็จของงานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพงานเสร็จทันเวลาตามที่กำหนด มีความคุ้มค่าคุ้มเวลาในการใช้ทรัพยากรและงบประมาณ สอดคล้องกับปราณิสรา แพหมอ (2562, หน้า 7) กล่าวว่า การบริหารการจัดการศึกษา หมายถึง การดำเนินการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำแผนงานโดยจัดทำโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีและบุคลากรที่เหมาะสม มีการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ มีการตรวจสอบผลการดำเนินงานที่กำหนดไว้ มีการปรับปรุงโดยนำผลการประเมิน ติดตามไปพัฒนาคุณภาพการศึกษา และรายงานผลต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 23) กล่าวว่า การบริหารและการจัดการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงภาวะผู้นำในการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย โดยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม สร้างผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ ปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ของบุคลากรในสถานศึกษาให้มุ่งพัฒนาสู่องค์กรแห่งความเป็นเลิศ ดำเนินการจัดหาและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนการสอนได้อย่างคุ้มค่าด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้กระบวนการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแสดงภาวะผู้นำในการพัฒนา การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การบริหารเทคโนโลยี ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย

6.1.2 ความสำคัญของการบริหารจัดการ

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารจัดการไว้ ดังนี้
 รัตนา กาญจนพันธุ์ (2563, หน้า 553) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และคณะบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชนในท้องถิ่น เพื่อร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตามมาตรฐาน และคุณภาพให้แก่เยาวชนที่ทำให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

Gorton (1983, p. 158) กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดี เป็นการดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข การจัดแผนการเรียน การจัดตารางเรียน การสอน การจัดครูเขาสอน การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากรทางด้านต่าง ๆ การวัดผลและประเมินผลรวมถึงการนิเทศ การสอน นอกจากนี้ ยังเป็นการบริหารบุคลากรทางการศึกษา ครู นักเรียน เพื่อให้ได้ความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนใหญ่บุคคลทั้ง 3 กลุ่ม เห็นด้วย และดำเนินการตามข้อตกลงที่วางไว้และพึงยึดปฏิบัติโดยเคร่งครัด สอดคล้องกับ Hoy & Miskel (2001, p. 170) กล่าวว่า การบริหารการจัดการมีความสำคัญเพราะเป็นการบริหารงานโดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีระบบระเบียบตามกระบวนการทำงาน เพื่อนำไปพัฒนาสถานศึกษาทั้งในด้านบุคลากรและนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ ประสงค์

Sergiovanni & Carver (1980, p. 268) กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษามีความสำคัญต่อโครงสร้างกระบวนการและวิธีการของครูผู้สอน นักเรียน และเนื้อหาสาระของหลักสูตร อีกทั้งส่งผลให้การปฏิบัติภารกิจของกลุ่มประสบความสำเร็จ และมีการพัฒนา มีส่วนสำคัญในการดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ดังนี้

- 1) การบริหารสถานศึกษามีอิทธิพลในการพัฒนาเป้าหมายและนโยบายสถานศึกษา
- 2) การบริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญในการกระตุ้นให้มีการพัฒนาโครงการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เป้าหมายของสถานศึกษาประสบความสำเร็จ

3) การบริหารสถานศึกษาช่วยกำหนดวิธีการและประสานงานในการดำเนินโครงการไปปฏิบัติ

4) การบริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญในการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนโครงการให้ประสบความสำเร็จ

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการมีส่วนช่วยในการจัดโครงสร้างองค์การ การกำหนดผู้รับผิดชอบได้ตรงตามความสามารถ ช่วยในการขับเคลื่อนนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัดลงสู่การปฏิบัติได้ชัดเจน ตลอดจนสามารถบริหารทรัพยากรได้อย่างเหมาะสมเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อองค์การ

6.1.3 องค์ประกอบย่อยของการบริหารจัดการ

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

พิณวดี เคนไชยวงศ์ (2554, หน้า 81) กล่าวว่า องค์ประกอบ ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 1) มีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบบริหารงานที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ทุกสถานการณ์ 2) มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ครอบคลุม และทันต่อการใช้งาน 3) มีระบบประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินการต่อเนื่อง 4) มีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และ 5) ผู้รับบริการมีความพึงพอใจในการบริหารงานและการพัฒนาเด็กปฐมวัย

กรรณิการ์ กลิ่นหวาน (2557, หน้า 104-106) กล่าวว่า องค์ประกอบ ด้านการบริหารจัดการศึกษา ประกอบด้วย 1) การกำหนดพันธกิจ เป้าหมาย แผนการจัดการศึกษา 2) การจัดระบบโครงสร้างการบริหารงาน 3) การบูรณาการ ICT 4) การพัฒนาบุคลากร 5) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 6) การจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมการศึกษาปฐมวัย 7) การติดต่อสื่อสาร 8) การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน และ 9) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติงาน

สุริยา คมมัน (2559, หน้า 11-12) กล่าวว่า องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา 2) สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงาน และพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร 3) สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน 4) สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ 5) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย

6) สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ

ปราณีสร่า แพหมอ (2562, หน้า 7) กล่าวว่า องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 1) โครงสร้างการบริหารจัดการ 2) ระบบการบริหารจัดการ 3) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 23) กล่าวว่า องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การพัฒนาองค์กร 3) การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา 4) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และ 5) การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562, หน้า 21) กล่าวว่า องค์ประกอบมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการระดับปฐมวัย ประกอบด้วย 1) มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น 2) จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน 3) ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์ 4) จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้อย่างปลอดภัยและเพียงพอ 5) ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์ และ 6) มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562, หน้า 7-9) กล่าวว่า องค์ประกอบมาตรฐานการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ 2) การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด 3) การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย 4) การจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเรียนรู้ และ 5) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

สุเมธ งามนก (2564, หน้า 209) กล่าวว่า การบริหารจัดการ ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนพัฒนาและมีการดำเนินงานตามแผน 2) มีแผนพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษา 3) จัดโครงสร้างการบริหารจัดการและระบบสารสนเทศ 4) มีการจัดทำหลักสูตรที่จัดการศึกษา รวมทั้งมีการนิเทศกำกับติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร 5) มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษา 6) มีการประเมินความพึงพอใจในการดำเนินงานของสถานศึกษากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	1. พิณวดี เคนไชยวงศ์ (2554)	2. กรรณิการ์ กลิ่นหวาน (2557)	3. สุริยา คงมัน (2559)	4. ปราวณิสรา แพพหมอ (2562)	5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	6. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562)	7. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	8. สุเมธ งามกนก (2564)			
- การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน		√									
- สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ			√								
- การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา				√							
- การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน					√						
- การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย							√				
4. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร								7	87.5	√	
- ผู้รับบริการมีความพึงพอใจในการบริหารงานและพัฒนาเด็กปฐมวัย	√										
- ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง		√									
- ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา			√								

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	1. พิณวดี เคนไชยวงศ์ (2554)	2. กรรณิการ์ กลิ่นหวาน (2557)	3. สุริยา คงมัน (2559)	4. ปราวณิสรา แพพหมอ (2562)	5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	6. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562)	7. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	8. สุเมธ งามกนก (2564)			
- ภาวะผู้นำของผู้บริหาร					√						
- มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม						√					
- การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ							√				
- มีการประเมินความพึงพอใจในการดำเนินงานของสถานศึกษากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย								√			
5. การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย								4	50.00	√	
- มีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	√										
- การพัฒนาบุคลากร		√									
- ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์						√					
- การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด							√				
6. การกำหนดพันธกิจ เป้าหมาย แผนการจัดการศึกษา		√						1	12.5		
7. การจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมการศึกษาปฐมวัย		√						1	12.5		

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	1. พิณวดี เคนไชยวงศ์ (2554)	2. กรรณิการ์ กลิ่นหวาน (2557)	3. สุริยา คงมั่น (2559)	4. ปราวณิสรา แพพหมอ (2562)	5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	6. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562)	7. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	8. สุเมธ งามกนก (2564)			
8. การติดต่อสื่อสาร		√							1	12.5	
9. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อ การปฏิบัติงาน		√							1	12.5	
10. สถานศึกษามีการบริหารและจัด การศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน			√						1	12.5	
11. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริม คุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย			√						1	12.5	
12. ระบบการบริหารจัดการ				√					1	12.5	
13.การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ					√				1	12.5	
14. มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น						√			1	12.5	
15. จัดครูให้พียงพอกับชั้นเรียน						√			1	12.5	
16. จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อ การเรียนรู้อย่างปลอดภัยและเพียงพอ						√			1	12.5	
17. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ครอบครัวและชุมชน							√		1	12.5	
18. การจัดทำแผนพัฒนาและมีการ ดำเนินงานตามแผน								√	1	12.5	

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	1. พิณวดี เคนไชยวงศ์ (2554)	2. กรรณิการ์ กลิ่นหวาน (2557)	3. สุริยา คงมัน (2559)	4. ปราณิสรา แพพหม่อ (2562)	5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	6. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562)	7. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	8. สุเมธ งามกนก (2564)			
19. มีแผนพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษา								√	1	12.5	
20. มีการจัดทำหลักสูตรที่จัดการศึกษา รวมทั้งมีการนิเทศกำกับติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร								√	1	12.5	
21. มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษา								√	1	12.5	
รวม	5	9	6	3	5	6	5	6			

จากตาราง 2 เห็นได้ว่า องค์ประกอบย่อยการบริหารจัดการ เป็นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการสังเคราะห์ จำนวน 21 องค์ประกอบ จากนักการศึกษาจำนวน 8 คน การคัดเลือกองค์ประกอบที่มุ่งศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 30 ขึ้นไป โดยหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายกันเข้าด้วยกัน เป็น 5 องค์ประกอบ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ผู้รับบริการมีความพึงพอใจในการบริหารงานและพัฒนาเด็กปฐมวัย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีการประเมินความพึงพอใจในการดำเนินงานของสถานศึกษากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 87.5

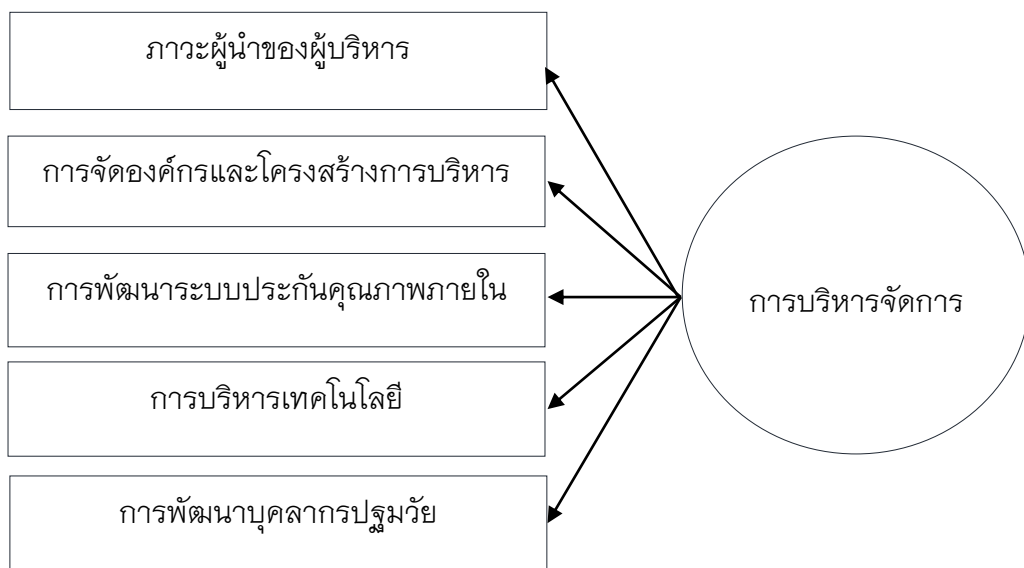
กลุ่มที่ 2 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ มีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบบริหารงานที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ทุกสถานการณ์ การจัดระบบโครงสร้างการบริหารงาน สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร โครงสร้างการบริหารจัดการ การพัฒนาองค์กร จัดโครงสร้างการบริหารจัดการและระบบสารสนเทศ ความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 75.00

กลุ่มที่ 3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินการต่อเนื่อง การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย ความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 75.00

กลุ่มที่ 4 การบริหารเทคโนโลยี ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมและทันต่อการใช้งานการบูรณาการ ICT การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์ ความถี่เท่ากับ 4 คิดเป็น ร้อยละ 50.00

กลุ่มที่ 5 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ มีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์ การบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด ความถี่เท่ากับ 4 คิดเป็นร้อยละ 50.00

สรุปได้ว่า ผลจากการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยการบริหารจัดการ ทำให้ได้ องค์ประกอบที่มุ่งศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร 3) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 4) การบริหารเทคโนโลยี และ 5) การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย แสดงเป็นโมเดลการวัดได้ ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 โมเดลการวัดองค์ประกอบย่อยด้านการบริหารจัดการ

องค์ประกอบย่อยของการบริหารจัดการ ทั้ง 5 องค์ประกอบ สามารถสรุป ความหมายและพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

ภาวะผู้นำของผู้บริหารช่วยให้การบริหารจัดการศึกษาเกิดประสิทธิผล ดังที่นักการศึกษาได้กล่าวถึง ดังนี้

1.1 ความหมายของภาวะผู้นำของผู้บริหาร

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความหมายของภาวะผู้นำของผู้บริหาร ดังต่อไปนี้

รัตนา เหลืองงาม (2562, หน้า 12-13) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำหรือผู้ที่มีภาวะผู้นำเป็นผู้ที่ชักนำ จูงใจ ชี้นำ ใช้อิทธิพล หรืออำนาจที่มี

อยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้หรือกระตุ้นให้ หรือชี้แนะให้เพื่อนร่วมงาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ยินดี เต็มใจ พร้อมใจ ยินดีในการกระทำการ ให้มีความกระตือรือร้นหรือร่วมดำเนินการ อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ผู้นำต้องการ หรือตามที่ผู้นำต้องการให้มีพฤติกรรมไปในทิศทางที่เขาชักนำในการทำงาน หรือดำเนินกิจกรรมที่ผู้นำนั้นรับผิดชอบหรือตามที่ผู้นำนั้น ต้องการ ซึ่งสิ่งที่ผู้นำในโรงเรียนในอนาคต ควรมีเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาภาวะผู้นำ ประกอบด้วย 1) ความสามารถเชิงวิสัยทัศน์ การวางแผนและการกำหนดเป้าหมายของ องค์การ 2) ความสามารถในการทำงานแบบมีส่วนร่วม 3) ความสามารถในการสื่อสาร แบบมีประสิทธิภาพ 4) ความสามารถในการสร้างทีมงาน 5) ความสามารถในการดำเนิน กระบวนการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม 6) ความสามารถในการจัดการกับปัญหา 7) ความสามารถในการเรื่องการสร้างสรรคนวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์และการริเริ่มในการ เปลี่ยนแปลงองค์การ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 24) กล่าวว่าภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรมและอุทิศตนในการปฏิบัติงาน วางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนา คุณภาพเด็กทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมาย มีความเป็นประชาธิปไตยสามารถบริหารและจัดการ ได้ดี มีผลงานโดดเด่นเป็นที่ประจักษ์ สร้างขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงและมีความพึงพอใจ สอดคล้องกับ Daft (1994, p. 478) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของคนที่เป้นผู้นำในการใช้อิทธิพลหรือโน้มน้าว บุคคลอื่น เพื่อนำไปสู่การบรรลุถึงเป้าหมายขององค์การ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) ผู้นำกับผูตาม 2) การโน้มน้าวหรืออิทธิพล 3) เป้าหมายขององค์การ นอกจากนี้ Yukl (2006, p. 5) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำ คือ พฤติกรรมของเอกัตบุคคลที่สามารถสั่งการและชี้นำกลุ่มให้ปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายของ กลุ่มใด 2) ภาวะผู้นำ คือ อิทธิพลของบุคคลที่มีอยู่เหนือบุคคลอื่นในการปฏิบัติงานในองค การ 3) ภาวะผู้นำ คือ ความสามารถของบุคคลที่ทำให้การปฏิบัติงานในองคการบรรลุผล โดยใช้ความเปนสถาบันการเมือง จิตวิทยาและทรัพยากรอื่น ๆ กระตุ้นให้ผูตามเกิดความ พึงพอใจ 4) ภาวะผู้นำ คือ กระบวนการในการใช้อิทธิพลเพื่อทำให้เกิดความพึงพอใจ 5) ภาวะผู้นำ คือ ความสามารถในการใช้วัฒนธรรมจากภายนอกองคการเพื่อเป้น เครื่องมือในการแลกเปลี่ยนในองคการ 6) ภาวะผู้นำ คือ ศิลปะในการสร้างวิสัยทัศน์ คานิยมและความคิดสร้างสรรค์ขององคการโดยใช้สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค

การ 7) ภาวะผู้นำ คือ ความสามารถของบุคคลในการสร้างอิทธิพลจิตใจและกระตุ้นให้บุคคลอื่นปฏิบัติงานให้องค์การประสบผลสำเร็จ

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรมและอุทิศตนในการปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดีได้ มีแบบแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็กทุกกลุ่มเป้าหมาย มีผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ ยึดหลักประชาธิปไตย สามารถบริหารจัดการปัญหาและความขัดแย้ง ตลอดจนมีนวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์และยอมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์การได้

1.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำของผู้บริหาร

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความสำคัญของภาวะผู้นำของผู้บริหารดังต่อไปนี้

ภาวะผู้นำมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบริหารองค์การ เพราะผู้นำเป็นหลักสำคัญในการขับเคลื่อนองค์การไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ องค์การใดหากขาดผู้นำที่มีความสามารถขององค์การนั้นก็ดำเนินงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญของสถานศึกษาและเป็นผู้นำวิชาชีพที่จะต้องมีความรู้ ความสามารถและคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี สามารถลดความขัดแย้ง สร้างวิสัยทัศน์ ค่านิยมวัฒนธรรมให้ผู้ร่วมงานยอมรับและร่วมมือในการดำเนินงานขององค์การ จึงนำไปสู่การจัดการและการบริหารสถานศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมีความยืดหยุ่นต่อปัจจัยภายนอกโดยมีความสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกภายนอกหน่วยงาน ความสำคัญของภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินการให้งานประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารจะเป็นบุคคลสร้างบรรยากาศในองค์การให้เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานและผู้บริหารมีศิลปะในการบริหารงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ชีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 7) สอดคล้องกับ ศศิครดา แพงไทย (2559, หน้า 9) กล่าวว่า การปฏิบัติภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จในยุคปัจจุบันจะต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยเฉพาะสังคมแห่งการเรียนรู้ในยุคของเทคโนโลยีในการเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงบทบาทอย่างเต็มที่และใช้กลยุทธ์และเทคนิคการบริหารระดับสูง จึงจะสามารถนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จสอดคล้องกับปณตนนท์ เกียรติประภากุล

(2561, หน้า 2,010) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 4.0 ให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำเพราะภาวะผู้นำมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในยุคการศึกษา 4.0 ที่มีการเปลี่ยนแปลงจากระบบการศึกษาแบบเดิมในประเทศไทยสู่การศึกษา 4.0 ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารให้เกิดระบบการศึกษาที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง โดยต้องมีการปรับใช้ภาวะผู้นำให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์และความรู้ความสามารถของครูและบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งภาวะผู้นำที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารงานในยุคการศึกษา 4.0 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงบทบาทอย่างเต็มที่และใช้ยุทธวิธี เทคนิค วิธีการบริหารการจัดการทุกปัญหา จึงจะสามารถนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ

2. การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร

การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหารเป็นหน้าที่ทางการบริหารที่สืบเนื่องจากการวางแผน เมื่อองค์การจัดทำเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ขององค์การและแผนกลยุทธ์แล้ว ผู้บริหารต้องออกแบบโครงสร้างองค์การเพื่อให้การบริหารบรรลุเป้าหมาย ดังที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

2.1 ความหมายของการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหารไปปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

วิโรจน์ สารรัตน์ (2555, หน้า 80) กล่าวว่า การจัดองค์กรเป็นหน้าที่ทางการบริหารที่สืบเนื่องจากการวางแผน กล่าวคือ เมื่อองค์การจัดทำจุดหมายและแผนเชิงยุทธศาสตร์แล้วผู้บริหารควรต้องออกแบบโครงสร้างองค์การ เพื่อให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมายและแผนเชิงยุทธศาสตร์ขององค์การนั้น การออกแบบโครงสร้างองค์การเป็นกิจกรรมที่ควรได้รับการตรวจสอบอยู่เสมอ เนื่องจากปัจจัยที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้างองค์การเกิดขึ้นมากมายสอดคล้องกับกรณีการ กลิ่นหวาน (2556, หน้า 9) กล่าวว่า การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การแบ่งงานหรือการมอบหมายงาน การกำหนดช่วงการบริหารหรือโครงสร้างการบริหาร การกำหนดกลุ่มงาน การประสานงานและเอกภาพในการบังคับบัญชา สอดคล้องกับchner นิโรธร (2559,

หน้า 6) กล่าวว่า การจัดองค์การ หมายถึง การกำหนดโครงสร้างงาน การกำหนดขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบการจัดบุคลากรจัดทรัพยากรต่าง ๆ และประสานสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานระหว่างงานและบุคลากรเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้สอดคล้องกับวสุกฤต สุวรรณเทน (2559, หน้า 20) กล่าวว่า การจัดโครงสร้างองค์การที่เหมาะสม คือ การที่โรงเรียนมีการจัดระบบและโครงสร้างการบริหารที่ดีในการปฏิบัติงานเอื้อให้มีความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน มีการมอบหมายให้ตรงกับความรู้ความสามารถ มีขั้นตอนการปฏิบัติงานไม่ซ้ำซ้อน สะดวกและคล่องตัวและมีการสร้างแนวปฏิบัติใหม่ให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 25) กล่าวว่า การจัดองค์การและโครงสร้างการบริหาร หมายถึง การสร้างระบบและจัดทำแผนเพื่อพัฒนาการเปลี่ยนแปลงองค์การให้เกิดประสิทธิผลมุ่งสู่ความเป็นเลิศโดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือเด็ก มีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามชัดเจนเป็นรูปธรรม มีการจัดสภาพแวดล้อมให้ร่มรื่น สวยงาม อาคารและสถานที่ทุกแห่งมีความปลอดภัย สะอาด ถูกสุขลักษณะ มั่นคงแข็งแรง อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกประจำอาคารมีปริมาณเพียงพอ ครู เด็ก และผู้ปกครอง มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการรับฟังความคิดเห็นและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย นอกจากนี้ Robbins (1998, p. 8, pp. 194–205) กล่าวว่า การจัดองค์การ หมายถึง การแบ่งงาน หรือการมอบหมายงาน การกำหนดช่วงการบริหารหรือโครงสร้างขององค์การ การกำหนดกลุ่มงาน การประสานงานและเอกภาพในการบังคับบัญชา

สรุปได้ว่า การจัดองค์การและโครงสร้างการบริหาร หมายถึง สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ มีแผนพัฒนาองค์การ มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากร มีการจัดระบบการพัฒนาเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมความปลอดภัย มีการกำกับติดตามการบริหารงานตามโครงสร้างอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

2.2 ความสำคัญและกระบวนการของการจัดองค์การและโครงสร้างการบริหาร

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญและกระบวนการของการจัดองค์การและโครงสร้างการบริหาร ดังต่อไปนี้

วิโรจน์ สารรัตน์ (2555, หน้า 70) กล่าวว่า การจัดองค์การเป็นหน้าที่ทางการบริหารที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญตรวจสอบเป็นระยะ ๆ เพื่อให้มั่นใจว่าในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โครงสร้างที่ออกแบบไว้แต่เดิมยังมีความเหมาะสมที่จะทำให้อบรมลู่จุดหมายขององค์การได้หรือไม่

วิลาวรรณ รพีพิศาล (2550, หน้า 66-67) กล่าวว่า กระบวนการจัดองค์การ มีกระบวนการดังต่อไปนี้ 1) กำหนดโครงสร้างของงาน คือ การจัดหมวดหมู่ แบ่งกลุ่ม และจัดแบ่งประเภทของงาน โดยอาศัยนโยบายและวัตถุประสงค์ของหน่วยงานเป็นเกณฑ์ 2) กำหนดขอบเขตของอำนาจหน้าที่ โดยพิจารณาถึงความรู้ ความสามารถ ความถนัดของผู้ปฏิบัติงานเป็นพื้นฐาน เน้นให้ทุกคนเกิดความพึงพอใจและทราบถึงขอบเขตหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบ 3) กำหนดความสัมพันธ์ของงาน โดยสร้างความสัมพันธ์ในงานระหว่างโครงสร้างของงานกับอำนาจหน้าที่ต่างๆ ให้เข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์และทำให้งานดำเนินไปตามทิศทางที่กำหนดไว้ โดยยึดหลักในเรื่องสายการบังคับบัญชาเป็นเกณฑ์ สอดคล้องกับ นิรมล กิติกุล (2551, หน้า 98) กล่าวว่า กระบวนการการจัดองค์การ มีกระบวนการดังต่อไปนี้ 1) การจัดโครงสร้างของงาน ได้แก่ ระบุชนิดของงาน การจัดหมวดหมู่ของงานหรือการจัดแผนงาน จัดให้บุคคลเข้าปฏิบัติงานตามชนิดของงาน 2) การจัดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ ได้แก่ การมอบหมายอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบให้กับตำแหน่งต่าง ๆ ในโครงสร้าง โดยการมอบหมายงานจากระดับสูงสุดมาระดับต่ำตามโครงสร้างงานที่กำหนด 3) การจัดโครงสร้างองค์การ ได้แก่ ขั้นตอนการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างงานและโครงสร้างอำนาจหน้าที่ให้รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยอาศัยสายการบังคับบัญชาเป็นเส้นเชื่อมโยงนอกจากนี้ ธนกร นิโรธร (2559, หน้า 24) กล่าวว่า กระบวนการการจัดองค์การ มีกระบวนการดังต่อไปนี้ 1) การกำหนดโครงสร้างของงาน 2) การกำหนดขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบ 3) การประสานสัมพันธ์ระหว่างงานและบุคลากร

สรุปได้ว่า การจัดองค์การและโครงสร้างการบริหาร มีส่วนช่วยให้สถานศึกษาเกิดภาพเป้าหมายในการบริหารงานอย่างชัดเจนและมีความเป็นระบบที่สามารถติดตามการดำเนินงานได้ต่อเนื่อง

3. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นหลักประกันที่สร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการ ดังที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

3.1 ความหมายของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความหมายของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ดังต่อไปนี้

ศศิธร บัวทอง (2556, หน้า 7) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่า หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการของสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ได้มาตรฐานตามหลักสูตร ประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพโดยบุคลากรภายในสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของ อรุณี สาธิตพิทักษ์ (2557, หน้า 10) กล่าวว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการจัดการศึกษาที่ได้มีการวางแผนหรือจัดระบบไว้เป็นอย่างดี ซึ่งทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่าจะนำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้โดยมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา มีระบบสนับสนุน ตรวจสอบและประเมินผลคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 28) กล่าวว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง สถานศึกษาจัดระบบการดำเนินงาน/กิจกรรม/โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เด็กได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพภายในสู่การปฏิบัติอย่างเข้มแข็ง มีการนิเทศกำกับ ติดตาม เพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งมีความพึงพอใจ สอดคล้องกับ บุญธรรม อ้วนกันยา (2563, หน้า 11-12) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กิจกรรมที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการปฏิบัติตามแผนทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบทั้งในการบันทึกข้อมูลร่วมกันตรวจสอบและร่วมกันปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนด ทั้งนี้เพื่อความมั่นใจต่อผู้ปกครองและสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุกด้านและมีโอกาสพัฒนาไปจน

เต็มศักยภาพตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเป็นที่ยอมรับของสังคม ประกอบด้วย

- 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 3) ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้
- 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 5) การติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
- 6) การจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

นอกจากนี้ วราภรณ์ วงศ์ตาชี (2563, หน้า 92) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดระบบโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับระบบประกันคุณภาพ กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาอย่างครอบคลุม ดำเนินงานตามแผน ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง ร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานภายนอก เพื่อปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการประเมินภายในจากต้นสังกัด รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี ต่อหน่วยงานต้นสังกัด

สรุปได้ว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน หมายถึง สถานศึกษาจัดระบบการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็กโดยรวมอย่างเป็นรูปธรรม มีรูปแบบเฉพาะที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา มีกระบวนการชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จอย่างเด่นชัด เป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษาทั่วไปได้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา ปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการประเมินภายใน รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกปีการศึกษาตลอดจนนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา

3.2 หลักการและความสำคัญของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความสำคัญของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ดังต่อไปนี้

อมร มะลาศรี (2554, หน้า 17) กล่าวว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพ คือ กระบวนการ หรือกลไกในการดำเนินการเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่า กระบวนการจัดการ

ศึกษานั้นจะสามารถสร้างผลผลิต (ผู้เรียน) ได้อย่างมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่คาดหวัง ดังนั้น การประกันคุณภาพจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับบุญธรรม อ้วนกันยา (2563, หน้า 19) กล่าวว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน คือ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้เสียมั่นใจการประกันคุณภาพเป็นมาตรฐานที่ทำให้สถานศึกษาและผู้เรียนได้มาตรฐานการศึกษาตรงที่กำหนด สร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภครวมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบและสถานศึกษาประสานสัมพันธ์แก่ชุมชน หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ในเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษานั้นเอง นอกจากนี้ วราภรณ์ วงศ์ตาชี (2563, หน้า 94) กล่าวว่า การประกันคุณภาพเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายโดยมีหลักการ ดังนี้ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติตามแผน 3) ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน และ 4) ปรับปรุงแก้ไข

อมร มะลาศรี (2554, หน้า 19) ได้สรุป หลักการสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้ 1) ความพึงพอใจ/ความมั่นใจของผู้รับบริการการศึกษา ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง ต้นสังกัด ชุมชน และท้องถิ่น 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดการศึกษาของทุกฝ่ายทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ 3) การดำเนินงานที่เป็นระบบมีมาตรฐานและประสิทธิภาพนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ชัดเจน โดยมีการจัดทำเอกสารที่เป็นแนวทางดำเนินงานและการติดตามกำกับการทำงานที่ชัดเจน เช่น แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา คู่มือนโยบาย คู่มือดำเนินงานและคู่มือปฏิบัติงาน 4) การติดตามตรวจสอบและประเมินที่เป็นระบบสม่ำเสมอต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานและผลการดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ 5) การรายงานการดำเนินงานและผลการดำเนินงานตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดให้อย่างชัดเจนตรวจสอบได้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 34) ได้กล่าวถึง หลักการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) จัดทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามที่กฎกระทรวงกำหนด 2) จัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 3) แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 4) สร้างความตระหนักเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) บุคลากรภายในสถานศึกษาร่วมจัดทำแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 6) จัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีข้อมูลสารสนเทศครอบคลุมภารกิจและสามารถแสดงถึง

ประสิทธิภาพประสิทธิผลของการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างพอเพียง ถูกต้องชัดเจน เป็นปัจจุบันและสามารถจัดเก็บเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศได้อย่างสะดวก รวดเร็ว 7) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐานและหรือการศึกษาปฐมวัยและสามารถเพิ่มเติมเฉพาะในส่วนที่เป็นเอกลักษณ์ ของท้องถิ่นได้ 8) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ 9) จัดทำแผนการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานผลการดำเนินงานตามแผน 10) ดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ/ แผนกลยุทธ์ 12) ดำเนินการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานผลการ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ/แผนกลยุทธ์ 11) ประเมินผลการดำเนินงานและ ความก้าวหน้าของการพัฒนาสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด 12) จัดทำ รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี (รายงานประจำปี)เสนอหน่วยงานต้นสังกัด)

สรุปได้ว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน เป็นกลไก สำคัญที่สร้างความมั่นใจให้กับสถานศึกษาว่ามีประสิทธิภาพ โดยมีหลักการการ ดำเนินงานดังนี้ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติตามแผน 3) ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน และ 4) ปรับปรุงแก้ไข

4. การบริหารเทคโนโลยี

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นปัจจัย ที่สำคัญและจำเป็นในปัจจุบัน ดังที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

4.1 ความหมายของการบริหารเทคโนโลยี

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความหมายของการบริหารเทคโนโลยี ดังต่อไปนี้

กว้าง ไปหน้ (2557, หน้า 6) กล่าวว่า ความหมายของการบริหาร เทคโนโลยี หมายถึง การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษามาใช้ในกระบวนการ ดำเนินงาน ในการวิเคราะห์ การวางแผน การจัดเก็บข้อมูลและการประมวลผลที่นำมาใช้ กับเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์และการติดตั้งเครือข่าย มีการบำรุงรักษาและมีการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับอรอุษา ปุณยบุรณะ (2558, หน้า 16) กล่าวว่า ความหมายของการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง กระบวนการในการนำทรัพยากรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ

องค์การที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด โดยคำนึงถึงองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ คือ 1) โครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2) การจัดการองค์การเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 3) การวางแผนกลยุทธ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4) การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและบุคลากรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ 5) การควบคุม ติดตามและการประเมินผลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สอดคล้องกับวสุกฤต สุวรรณเทน (2559, หน้า 20) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีในการบริหาร คือ การที่โรงเรียนมีแผนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารเพื่อความสำเร็จของการบริหาร โดยตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการกระบวนการเรียนรู้และมีการประเมินผลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ สรวงมณฑ์ สิทธิสมาน (2560, หน้า 18) กล่าวว่า การบริหารจัดการสื่อดิจิทัล หมายถึง วิธี วิถีทาง แนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการสื่อดิจิทัลที่มีคุณภาพ ซึ่งครอบคลุมการบริหารจัดการด้านนโยบายและการวางแผนที่เกี่ยวข้องกับสื่อดิจิทัล ด้านเนื้อหาของสื่อดิจิทัล ด้านการบริหาร การบริหารจัดการงบประมาณ ด้านการบริหาร และพัฒนาผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานของสื่อดิจิทัลและการบริหารจัดการองค์กรที่เกี่ยวข้องกับสื่อดิจิทัล สำหรับเด็กปฐมวัยในระบบการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยตั้งแต่อายุ 3-6 อีกทั้ง ทรัพย์ศิริณัฐ จันทร์กฤษ (2561, หน้า 57) กล่าวว่า บทบาทการบริหาร ICT หมายถึง พฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งตามสถานภาพตามหน้าที่ที่ได้รับและปฏิบัติภารกิจในความรับผิดชอบ โดยใช้ ICT เพื่อผสมผสานระหว่างความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความต้องการของส่วนตนให้เกิดประสิทธิผล อีกทั้งยังต้องมีวิสัยทัศน์ในการใช้ ICT เป็นผู้นำและกำหนดทิศทางในการใช้ ICT พร้อมทั้งสนับสนุนและช่วยเหลือให้บุคลากรใช้ ICT ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 24) กล่าวว่า การบริหารเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง สถานศึกษา ดำเนินการจัดหาและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและระบบการสื่อสารเพื่อใช้ในการบริหารและการจัดการ มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้ ตลอดจนนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อติศร ก้อนคำ (2563, หน้า 29) กล่าวว่า การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษามาใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา ประกอบด้วย การพัฒนา

โครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร ตลอดจนพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สรุปได้ว่า การบริหารเทคโนโลยี หมายถึง กระบวนการนำ การจัดหาเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีการกำหนดแนวทางให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ มีการ บูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่าย การศึกษาปฐมวัย ตลอดจนจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย

4.2 หลักการและความสำคัญของการบริหารเทคโนโลยี

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารเทคโนโลยี ดังต่อไปนี้

อดิศร ก้อนคำ (2563, หน้า 31) กล่าวว่า หลักการและแนวทางในการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศมีส่วนช่วยให้การดำเนินงานในองค์กรมีประสิทธิภาพ และทันสมัยมากขึ้น สอดคล้องกับ สรวงมณต์ สิทธิสมาน (2560, หน้า 103) กล่าวว่า ความสำคัญของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ คือ ช่วยในการบริหารจัดการบุคลากรให้เป็นพลเมืองดิจิทัล ช่วยในการจัดประสบการณ์เด็ก ช่วยประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง สอดคล้องกับ Laudon and Laudon (1996, p. 152) กล่าวว่า การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแบ่งเป็น 2 แนวทางหลัก ได้แก่ กลุ่มแนวทางด้านเทคนิค และกลุ่มแนวทางด้านพฤติกรรม ในกลุ่มแนวทางด้านเทคนิค มุ่งเน้นการทำงานบนพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ รูปแบบจำลองเทคโนโลยีของอุปกรณ์ที่นำมาใช้และขีดความสามารถของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) คอมพิวเตอร์ศาสตร์ เกี่ยวข้องกับการคำนวณวิธีการคำนวณและวิธีการเก็บรักษาข้อมูล 2) วิทยาการจัดการ เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจและการบริหารจัดการองค์กร 3) การวิจัยเพื่อการดำเนินการ ซึ่งเน้นการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การลดค่าขนส่ง ค่าการเก็บรักษาสินค้าและค่าการจัดการกลุ่มแนวทางด้านพฤติกรรม ได้แก่ แนวทางการดำเนินธุรกิจในระยะยาว การออกแบบ การปฏิบัติงาน การใช้ประโยชน์ และการบริหารศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) สังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือ

ของกลุ่มบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ในการพัฒนารวมทั้งการศึกษาถึงผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต่อบุคคลกลุ่มคนและองค์การ 2) จิตวิทยาเกี่ยวข้องกับ การรับทราบสารสนเทศและการนำสารสนเทศนั้นไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ 3) เศรษฐศาสตร์เกี่ยวข้องกับด้านการเงินหรือทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ

สรุปได้ว่า การบริหารเทคโนโลยี มีส่วนช่วยให้เกิดความคล่องตัว ในการบริหารจัดการ ด้านการจัดเก็บข้อมูล การติดต่อสื่อสาร ช่วยให้การดำเนินงานของ สถานศึกษามีประสิทธิภาพและทันสมัยมากขึ้น

5. การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย

การพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพถือเป็นหัวใจสำคัญในการ บริหารองค์กร ดังที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

5.1 ความหมายของการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความหมายของการพัฒนาบุคลากร ปฐมวัย ดังต่อไปนี้

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2551, หน้า 25) ได้กล่าวถึง การพัฒนา บุคลากร หมายถึง กระบวนการส่งเสริมให้คนปฏิบัติงานอยู่แล้วได้เพิ่มพูนความรู้ ความ ชำนาญ และความสามารถเพิ่มขึ้น เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารหรือ ผู้อำนวยการ จึงมีหน้าที่กระตุ้นส่งเสริมโดยเป็นผู้จัด หรือให้ผู้อื่นช่วยดำเนินงานพัฒนาขึ้น อย่างหลากหลายวิธีการ เพื่อส่งเสริมวิชาการให้แก่ครูในโรงเรียน สอดคล้องกับพีรภรณ์ บุญเพลิง (2558, หน้า 207) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง ผู้บริหารจะต้องมี จิตบริการสามารถสื่อสาร สร้างความเข้าใจโดยใช้หลักธรรมมาภิบาลในการนำองค์กร มีทักษะในการบริหารวิชาการที่เข้มแข็งและจบการศึกษาด้านการบริหารการศึกษาและ มีประสบการณ์ด้านเด็กปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรมและรูปแบบที่ดี เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นผู้นำ ด้านนวัตกรรมเทคโนโลยี มีการบริหารงาน อย่างเป็นประชาธิปไตย สร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา นวัตกรรม รวมถึงครูผู้สอนเด็กปฐมวัยจะต้องมีการพัฒนาความเป็นมืออาชีพเพื่อการ เปลี่ยนแปลงให้ทันยุคสมัย มีจิตใจที่อ่อนโยน รู้จักพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในเชิงลึก รู้หลักสูตร รู้เรื่องวิธีสอน Teaching method เป็นอย่างดี รวมถึงครูพี่เลี้ยงเด็กปฐมวัย ต้องมีความรู้ ความสามารถด้านการศึกษาปฐมวัย เป็นกัลยาณมิตร เอาใจใส่ ดูแลเด็ก อย่างใกล้ชิด ทั้งนี้การรับบุคลากรมาปฏิบัติหน้าที่สอนเด็กปฐมวัยจะต้องมีคุณลักษณะ

ที่ชัดเจนเหมาะสม ตรวจสอบได้ ครูผู้สอนปฐมวัยต้องมีความรู้ในการปฐมพยาบาลเด็กปฐมวัยเบื้องต้น บุคลากรในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมและพัฒนาเด็กปฐมวัยในชุมชนให้มีสมรรถนะ ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความเข้าใจในหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยพร้อมที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการบรรจุหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้กับผู้บริหารในการเข้ารับการพัฒนา ก่อนบรรจุและแต่งตั้งเข้าสู่ตำแหน่งและครูผู้สอนปฐมวัยต้องมีวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย และมีความเข้าใจในการจัดประสบการณ์ตามหลักการแนวคิด และมีนวัตกรรมในการจัดประสบการณ์ที่เป็นมาตรฐานเพื่อจัดประสบการณ์ให้กับเด็กได้อย่างถูกต้อง มีความรักต่อเด็กอย่างจริงใจ มีมนุษยสัมพันธ์ดี นอกจากนี้ ครูผู้สอนปฐมวัยควรมีวุฒิทางการศึกษาปฐมวัยและวุฒิทางการศึกษาพิเศษเพราะจะสามารถสอนเด็กปกติและเด็กสมาธิสั้นได้ดี มีการพัฒนาบุคลากรโดยใช้คู่มือให้ครูเข้ารับการพัฒนาตามความต้องการพร้อมกับจัดอบรมให้ความรู้ ครูผู้สอนปฐมวัยและครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อจัดกิจกรรมเชื่อมต่อชั้นอนุบาลกับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยให้ชุมชนและกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกครูที่มีความรู้และสามารถทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่นได้ดีและแก้ไขปัญหาการขาดครูได้ทันเหตุการณ์ สอดคล้องกับ เดชา เดชะวิวัฒนะไพศาล (2559, หน้า 132) ได้กล่าวถึง การพัฒนาทรัพยากรบุคคล หมายถึง การเพิ่มพูนสมรรถนะในการทำงาน มีขวัญกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงาน มีโอกาสส่งเสริมความชำนาญในการปฏิบัติงาน มีศักยภาพรองรับการทำงานในอนาคต มีทัศนคติที่จะปรับปรุงงานให้ดีขึ้น และมีประสิทธิภาพ มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรกับองค์กร ช่วยให้บุคคลปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป วสุภฤต สุวรรณแทน (2559, หน้า 19) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง การที่ผู้บริหารดำเนินงานพัฒนาวิชาชีพครู ด้วยวิธีการต่าง ๆ คือ 1) จัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูภายในโรงเรียนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง 2) ส่งเสริมครูให้เข้ารับการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ครูของตนเองในระยะเวลา 5 ปี และ 3) จัดหาวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากรหรือปัจจัยต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู กิติชัย วงศ์ศิลป์กุล (2563, หน้า 118) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การกำหนดนโยบายหรือแนวทางของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู/ครูพี่เลี้ยงตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ การกำหนดเป้าหมายและรูปแบบการให้เสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครู/ครูพี่เลี้ยงไปสู่การพัฒนาที่มุ่งเน้นเด็กเป็นสำคัญ การจัด

กิจกรรมพัฒนาครู/ครูผู้เลี้ยงอย่างหลากหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดผลสำเร็จและเป็นแบบอย่างที่ดี การกระตุ้นให้ครู/ครูพี่เลี้ยงแสวงหาความรู้ด้วยตนเองด้วยวิธีการและจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

สรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย หมายถึง การที่สถานศึกษากำหนดแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ดูแลเด็ก หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้รับการพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ การส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนการเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ

5.2 หลักการและความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารเทคโนโลยีดังต่อไปนี้

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2552, หน้า 112) ได้กล่าวถึง หลักการพัฒนาบุคลากรไว้ว่า การพัฒนาบุคลากรตามที่ได้กำหนดกลยุทธ์และใช้กิจกรรมต่าง ๆ นั้น อย่างน้อยจะต้องทำให้บุคคลเกิดการพัฒนาใน 3 ด้าน คือ 1) ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่ต้องการพัฒนาได้อย่างถูกต้องชัดเจน 2) ความสามารถในการนำหลักความรู้ที่ได้รับนั้นมาวางแผน และกำหนดขั้นตอนการดำเนินการ 3) การปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนจนเกิดความชำนาญหรือ ทักษะอาจจะเพิ่มเติมการพัฒนาการทางด้านเจตคติที่ดีของบุคลากรที่เกี่ยวข้องเรื่องนั้น ๆ เดชา เดชะวิวัฒนะไพศาล (2559, หน้า 10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรบุคคลว่าเป็นการลงทุนที่สำคัญอย่างหนึ่งถึงแม้ว่าการลงทุนดังกล่าวเป็นสิ่งที่ไม่เห็น จับต้องได้ยาก หรือบริหารจัดการได้ยากก็ตาม อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารองค์กรควรต้องกำหนดแนวทางการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องตามความต้องการขององค์กร ต้องกำหนดว่าความรู้ ทักษะและประสบการณ์อะไรบ้างที่บุคลากรคนหนึ่ง ๆ จะต้องมีเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าประสงค์ของงานและองค์กรและต้องออกแบบงานที่ส่งเสริมให้บุคลากรที่ได้รับการฝึกอบรมเหล่านั้นได้นำทักษะ ความรู้ และความสามารถดังกล่าวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรต่อไปและที่สำคัญบุคลากรที่มีทักษะ ความรู้ ความสามารถสูง จะมีแนวโน้มขาดแคลน องค์กร

จึงจำเป็นต้องสร้างจูงใจรักษา ตลอดจนจนสะสมคนเก่งคนดีเหล่านี้ไว้ในองค์กรให้สามารถ
ร่วมงานและเติบโตไปพร้อมกับองค์กรนาน ๆ

Guskey (2000, pp. 22-28) เสนอวิธีการพัฒนาบุคลากรที่เป็น
รูปแบบเปิดโอกาสเพิ่มพูนความรู้และทักษะทางวิชาชีพแก่บุคลากร ได้แก่ 1) การฝึกอบรม
2) การสังเกต 3) การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกระบวนการพัฒนา 4) กลุ่มศึกษา 5) วิจัย
ปฏิบัติการ 6) กิจกรรมแนะนำเป็นรายบุคคล 7) ระบบพี่เลี้ยง

สรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย มีส่วนช่วยให้สถานศึกษา
บริหารจัดการศึกษาปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพราะบุคลากรเป็นกำลังสำคัญใน
การพัฒนาสถานศึกษา ถ้าหากบุคลากรได้รับการพัฒนาสมรรถนะที่ตรงกับการพัฒนา ก็
จะส่งผลดีต่อสถานศึกษามากยิ่งขึ้น

สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้ในโมเดลการวัดการบริหารจัดการ
ดังตาราง 3

ตาราง 3 องค์ประกอบ นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้การบริหารจัดการ

องค์ประกอบย่อย	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
1. ภาวะผู้นำของ ผู้บริหาร	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ร่วม มีคุณธรรมจริยธรรมและ อุทิศตนในการปฏิบัติงาน เป็นแบบอย่างที่ดีได้ มีแบบ แผนพัฒนาสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็ก ทุกกลุ่มเป้าหมาย มีผลงานโดดเด่น เป็นที่ยอมรับ ยึดหลัก ประชาธิปไตย สามารถบริหาร จัดการปัญหาและความขัดแย้ง ตลอดจนยอมรับการ เปลี่ยนแปลงขององค์กรได้	1) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2) ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรม และอุทิศตนในการปฏิบัติงานเป็น แบบอย่างได้ 3) ผู้บริหารจัดการศึกษาโดยยึด แผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้น พัฒนาคุณภาพเด็กทุก กลุ่มเป้าหมาย 4) ผู้บริหารมีผลงานโดดเด่น เป็นที่ยอมรับ 5) ผู้บริหารมีความเป็น ประชาธิปไตย สามารถบริหาร จัดการปัญหาและความขัดแย้ง 6) ยอมรับการเปลี่ยนแปลงของ องค์กรได้
2. การจัดองค์กร และโครงสร้าง การบริหาร	สถานศึกษามีการจัดโครงสร้าง การบริหารจัดการศึกษา ปฐมวัยอย่างเป็นระบบ มีแผนพัฒนาองค์กร	1) สถานศึกษามีการจัดโครงสร้าง การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย อย่างเป็นระบบครบ 4 ฝ่าย

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
	<p>มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ ของบุคลากร มีการจัดระบบการพัฒนาเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมความปลอดภัย มีการกำกับติดตาม การบริหารงานตามโครงสร้าง อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง</p>	<p>2) มีแผนพัฒนาองค์กร มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากร ตามโครงสร้างการบริหารงาน</p> <p>3) มีการจัดระบบการพัฒนาเด็ก อย่างเป็นรูปธรรม</p> <p>4) มีการจัดสภาพแวดล้อม ความปลอดภัย</p> <p>5) มีการกำกับติดตาม การบริหารงานตามโครงสร้าง อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง</p>
<p>3. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน</p>	<p>สถานศึกษาจัดระบบการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็กโดยรวม อย่างเป็นรูปธรรม มีรูปแบบเฉพาะที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา มีกระบวนการชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จอย่างเด่นชัด เป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษาทั่วไปได้</p> <p>ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา</p> <p>ปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง</p> <p>เพื่อรองรับการประเมินภายใน</p> <p>รายงานผลการพัฒนาคุณภาพ</p>	<p>1) สถานศึกษาจัดระบบการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็กโดยรวม อย่างเป็นรูปธรรม</p> <p>2) มีรูปแบบเฉพาะที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา</p> <p>3) มีกระบวนการชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จอย่างเด่นชัด เป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษาทั่วไปได้</p> <p>4) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา</p> <p>5) ปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการประเมินภายใน</p>

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
	การศึกษาประจำปีต่อหน่วยงาน ต้นสังกัดทุกปีการศึกษา ตลอดจนนำผลการประเมิน มาปรับปรุงพัฒนา	6) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้น สังกัดทุกปีการศึกษา
4. การบริหาร เทคโนโลยี	กระบวนการนำ การจัดหา เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็ก มีการกำหนด แนวทางให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการ เรียนรู้สำหรับเด็ก มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับ เด็ก มีระบบการดูแลบำรุงรักษา เทคโนโลยีและการสื่อสาร เพื่อการศึกษาและดำเนินการ อย่างมีประสิทธิภาพ มีการ บูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบ การประสานงานและเครือข่าย การศึกษาปฐมวัย ตลอดจน จัดทำและพัฒนาเว็บไซต์ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัด การศึกษาปฐมวัย	1) สถานศึกษามีการกำหนด แนวทางให้ใช้เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก 2) มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็ก 3) มีระบบการดูแลบำรุงรักษา เทคโนโลยีและการสื่อสาร เพื่อการศึกษาและดำเนินการ อย่างมีประสิทธิภาพ 4) มีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ ระบบ การประสานงานและ เครือข่ายการศึกษาปฐมวัย 5) จัดทำและพัฒนาเว็บไซต์ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัด การศึกษา ปฐมวัย
5. การพัฒนา บุคลากรปฐมวัย	การที่สถานศึกษากำหนด แนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ดูแลเด็ก หรือผู้มีส่วน เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ปฐมวัย ได้รับการพัฒนาการจัด กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็ก	1) กำหนดแนวทางให้ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู ผู้ดูแลเด็ก หรือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัด การศึกษาปฐมวัย ได้รับการ พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
	<p>เป็นสำคัญ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน</p> <p>การส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ</p> <p>การส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองด้วยวิธีการจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ตลอดจน</p> <p>การเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ</p>	<p>2) การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน</p> <p>3) การส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ</p> <p>4) การส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองด้วยวิธีการจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย</p> <p>5) การเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ</p>

2.2 องค์ประกอบหลักด้านการมีส่วนร่วม

2.2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ได้กล่าวถึง ความหมายของการมีส่วนร่วม ดังนี้

พัชรพงษ์ ทัดศรี. (2557, หน้า 14) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการทำงานที่บุคคลหรือคณะบุคคล ปฏิบัติกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งร่วมกัน ในองค์กร หรือหน่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยร่วมกันแสดงความคิดเห็น ร่วมรับผิดชอบ ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมสนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหา นิภาพร ดีมาก (2559, หน้า 20) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนในกลุ่ม หรือองค์กร หรือหน่วยงาน ได้แสดงออกถึงแนวคิด แนวปฏิบัติ รวมถึงการได้ลงปฏิบัติทุกกระบวนการที่ได้มาจากความสนใจในกิจกรรมใด ๆ ขององค์กร และการร่วมรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้น และการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยหนึ่ง

ที่นำไปสู่การพัฒนาองค์กร ศศิธร ลิทธิพรหม (2559, หน้า 242) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการของความร่วมมือที่จะนำความสามารถที่มีอยู่ของบุคคลหรือกลุ่มคน เข้าไปเกี่ยวข้องมาใช้ โดยการร่วมกันคิดร่วมกันทำและร่วมกันประเมินผลในกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่ง ซึ่งเป็นกระทำการร่วมกันด้วยความสมัครใจ หรือตามบทบาทหน้าที่ โดยการใช้ ความรู้ความสามารถและทรัพยากรร่วมกันในการพัฒนาเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์และ รับผิดชอบต่อส่วนร่วมกัน สอดคล้องกับวสุภุต สุวรรณเทน (2559, หน้า 80) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครอง หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วม ในการดำเนินงานของโรงเรียน ร่วมคิดแก้ปัญหา เน้นการมีส่วนร่วม มีการช่วยเหลือ ทรัพยากรสนับสนุนจากชุมชน อมรรรัตน์ บุญเสนอ (2560, หน้า 7) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง ความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชนและครูในการเข้ามา มีส่วนร่วมจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา ในส่วนของคณอง ศรีสรณ์ (2561, หน้า 37) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มหรือองค์กรหรือ หน่วยงานได้แสดงออกถึงแนวคิด แนวปฏิบัติ รวมถึงการได้ลงมือปฏิบัติทุกกระบวนการ ที่มาจากความสนใจในกิจกรรมใด ๆ ขององค์กรและการร่วมรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้น และการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยหนึ่งนำไปสู่การพัฒนาองค์กร นอกจากนี้ United Nation (1991, p. 5) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน และสมาชิกในสังคมที่กว้างกว่า สามารถเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพล ต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมทั้งมีส่วนร่วมได้รับประโยชน์จากผลของ การพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในด้าน การจัดการศึกษา การระดมทรัพยากร การกำกับติดตาม ในการบริหารจัดการศึกษาระดับ ปฐมวัย

2.2.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้
 ไพรัช อรรถกามาพันธ์ และมัทนา โชควัฒน์กร (2545, หน้า 20-21) ได้กล่าวถึง บทบาท ความสำคัญและวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นในการจัด การศึกษา ที่ได้กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จะพบว่าบทบาท การมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น มีหลายบทบาท เช่น การมีส่วนร่วมในฐานะผู้จัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมในคณะกรรมการ เป็นผู้แทนองค์กร ผู้ทรงคุณวุฒิ การมีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุนการศึกษา โดยให้ใช้สถานประกอบการ การให้วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน ภูมิปัญญา ท้องถิ่น หรือ การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดการศึกษา การรับทราบรายงาน การจัดการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา และชุมชนยังมีบทบาทการมีส่วนร่วมในฐานะ ปัจเจกบุคคลซึ่ง หมายถึง การที่บุคคล พ่อ แม่ ผู้ปกครองคนในชุมชนท้องถิ่น ได้เข้ามา มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่สำคัญ คือ 1) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้จัดการศึกษา 2) การมีส่วนร่วม ในฐานะผู้มีสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา 3) การมีส่วนร่วมในฐานะกรรมการ ในคณะกรรมการที่กฎหมายกำหนด 4) การมีส่วนร่วมในฐานะทรัพยากรบุคคลและ 5) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้สนับสนุนช่วยเหลือทั่วไป เมตต์ เมตต์การุญจิต (2553, หน้า 242-243) กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษาว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้ประชาชน จำเป็นต้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานและ ขั้นอุดมศึกษาต้องเป็นเพื่อมวลชนไม่ใช่เพื่อกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดเหมือนแต่ก่อน การจัดการ ศึกษาจึงต้องส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรปกครองท้องถิ่นมีส่วนร่วมจัด การศึกษาด้วย ทั้งนี้เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพและมีมาตรฐานทัดเทียมกับนานา ประเทศ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ณ ป้อมเพชร (2553, หน้า 81) ได้กล่าวว่า การปฏิรูป การศึกษาในทศวรรษที่สองว่า การมีส่วนร่วมเป็น 1 ใน 9 ประเด็นที่การประเมินผลระบุว่า เป็นปัญหาประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพของนักเรียน การผลิตและพัฒนาครูและ คณาจารย์ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมและการเพิ่มโอกาส ทางการศึกษาการผลิตและพัฒนากำลังคน การเงิน เพื่อการศึกษา เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษาการเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พัชรพงษ์ ทัดศรี (2557, หน้า 17) กล่าวถึง หลักการและความสำคัญของการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความเป็นเจ้าของ ได้แก่ การสร้างความ ตระหนัก การสร้างความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมดำเนินการ 2) การมีข้อตกลงร่วมกัน ได้แก่ การแก้ปัญหา การส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ และการสนับสนุนทรัพยากรทาง การศึกษา และ 3) การมีข้อตกลงร่วมกัน ได้แก่ การแก้ปัญหา การส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ และการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา และ 3) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี นอกจากนี้ นิภาพร ดีมาก (2559, หน้า 33) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนกับการบริหาร การศึกษาขั้นพื้นฐานจะส่งผลดีต่อชุมชนและสถานศึกษา โดยที่ ชุมชนเกิดความเข้าใจใน

สภาพของการปฏิบัติงานจริงของสถานศึกษา มีเหตุผล เข้าใจหลักการ แนวคิดในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชน พัฒนาสังคมและประเทศชาติในอนาคต

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กร หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ส่งผลดีต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาในทุกมิติ

2.2.3 องค์ประกอบย่อยของการมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ฉลวด จันทรสมบัติ (2553, หน้า 186) กล่าวว่า บทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา มีดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งที่บ้านและที่สถานศึกษา 2) การกำหนดนโยบายเป้าหมายการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา 3) การประชาสัมพันธ์ สนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา 4) การเป็นผู้สนับสนุนทรัพยากรและบุคลากรในการจัดการศึกษา และ 5) การตรวจสอบการจัดการศึกษา

วิบูลย์ลักษณ์ ผิดพาด (2556, หน้า 62) กล่าวว่า องค์ประกอบการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ปกครอง ประกอบด้วย 1) สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 2) สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์การช่วยเหลือเด็กมีพัฒนาการตามที่หลักสูตรกำหนด 3) สามารถสร้างเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนปฐมวัยเป็นผู้ช่วยครูหรือเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 4) การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรและให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชน 5) การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของลูกและประเมินผลการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน 6) การเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ 7) การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครองที่ตนเองรับผิดชอบ

วสุภุต สุวรรณเทน (2559, หน้า 80) กล่าวว่า องค์ประกอบการมีส่วนร่วมของชุมชนผู้ปกครอง ประกอบด้วย 1) ประชาชนมีส่วนร่วม คิดแก้ปัญหา ตัดสินใจ ปฏิบัติและรับผิดชอบในการดำเนินงานของโรงเรียน 2) มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน 3) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย 4) มีการช่วยเหลือทรัพยากร 5) ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วยความตั้งใจและสมัครใจ

อมรรัตน์ บุญเสนอ (2560, หน้า 7-8) กล่าวว่า องค์ประกอบ การมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วย 1) การวางแผน หมายถึง การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาและร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกับครูในการสร้างหลักสูตร การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ การบูรณาการการเรียนรู้และการประเมินพัฒนาการ 2) การปฏิบัติ หมายถึง การที่ชุมชนเข้ามาทำงานร่วมกับครูในการสร้างหลักสูตรการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ การบูรณาการการเรียนรู้และการประเมินพัฒนาการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตามความเหมาะสมและสถานศึกษาสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนและหน่วยงานภายนอก 3) การรับผลประโยชน์ หมายถึง ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนและตระหนักถึงคุณค่าของตนเองที่เป็นส่วนหนึ่งในการทำงานร่วมกับครูให้ประสบความสำเร็จ โดยสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการและเป็นศูนย์กลางของชุมชนในการจัดกิจกรรม และ 4) การประเมินผล หมายถึง การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา เช่น หลักสูตรท้องถิ่นในการติดตามตรวจสอบผล การปฏิบัติงานร่วมกับครูในการสร้างหลักสูตร การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ การบูรณาการการเรียนรู้ และการประเมินพัฒนาการ โดยมีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยใช้วิธีการที่หลากหลายและรายงานผลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สมพงษ์ อัสสภักย์ (2560, หน้า 328) กล่าวว่า การบริหารจัดการปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรปฐมวัย 2) หลักสูตรปฐมวัยของสถานศึกษาผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลเด็กปฐมวัย 4) ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนจัดทำแหล่งเรียนรู้ 5) ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมวันสำคัญของโรงเรียน 6) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนร่วมระดมทุนเพื่อการศึกษา 7) โรงเรียนเชิญผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้เกี่ยวข้องร่วมประชุมในการทำกิจกรรมของทางโรงเรียน 8) เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 9) โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 181-182)

กล่าวว่า บทบาทการมีส่วนร่วมของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น ประกอบด้วย

- 1) มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและให้ความเห็นชอบกำหนดแผนการจัดประสบการณ์ของเด็กร่วมกับผู้สอนและเด็ก
- 2) ร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาและกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ
- 3) เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จัดบรรยากาศภายในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้
- 4) สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น
- 5) อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก
- 6) ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยประสานความร่วมมือกับผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 7) เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และมีคุณธรรมนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้
- 8) มีส่วนร่วมในการประเมินผลพัฒนาการของเด็กและในการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 9) มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาสมาคม/ชมรมผู้ปกครอง
- 10) มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของสถานศึกษา
- 11) เป็นศูนย์การเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กได้เรียนรู้ มีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง
- 12) ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
- 13) ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
- 14) มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา โดยทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ศิริมงคล ทนทองและศศิธรดา แพงไทย (2562, หน้า 500) กล่าวว่า

รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยยุคการศึกษา 4.0 ด้านการมีส่วนร่วม มีองค์ประกอบดังนี้

- 1) การร่วมคิดและตัดสินใจ
- 2) การสนับสนุนและร่วมดำเนินการ
- 3) การตรวจสอบการดำเนินงาน และ
- 4) การรับบริการและรับความช่วยเหลือ

Epstien (1995, pp. 701-712) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การเลี้ยงดูลูก 2) การติดต่อสื่อสาร 3) การ

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	1. ฉลาด จันทรมบัติ (2553)	2. วิบูลย์ลักษณ์ ผิดผาด (2556)	3. วสุกฤต สุวรรณแทน (2559)	4. อมรรัตน์ บุญเสนอ (2560)	5. สมพงษ์ อัสสภภัย (2560)	6. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	7. ศิริมงคล ทนทองและศิริดา แพงงไทย (2562)	8. Epstein (1995)			
-ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย			√								
- การวางแผน หมายถึง การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาและร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกับครูในการสร้างหลักสูตร การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ การบูรณาการการเรียนรู้และการประเมินพัฒนาการ				√							
-เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา					√						
- มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและให้ความเห็นชอบกำหนดแผนการจัดประสบการณ์ของเด็กกร่วมกับผู้สอนและเด็ก						√					
-การสนับสนุนและร่วมดำเนินการ							√				
-การเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน								√			

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	1. ฉลาด จันทสมบัติ (2553)	2. วิบูลย์ลักษณ์ ผิดมาต (2556)	3. วสุกฤต สุวรรณแทน (2559)	4. อมรรัตน์ บุญเสนอ (2560)	5. สมพงษ์ อัศลกัญญ์ (2560)	6. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	7. ศิริมงคล ทนทองและศิริดา แพงไทย (2562)	8. Epstien (1995)			
2. การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร									8	100	√
- การเป็นผู้สนับสนุนทรัพยากรและบุคลากรในการจัดการศึกษา	√										
- สามารถสร้างเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนปฐมวัยเป็นผู้ช่วยครูหรือเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้		√									
- มีการช่วยเหลือทรัพยากร			√								
- การรับผลประโยชน์ หมายถึง ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนและตระหนักถึงคุณค่าของตนเองที่เป็นส่วนหนึ่งในการทำงานร่วมกับครูให้ประสบความสำเร็จโดยสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการและเป็นศูนย์กลางของชุมชนในการจัดกิจกรรม				√							

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา								องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา	
	1. ฉลาด จันทสมบัติ (2553)	2. วิบูลย์ลักษณ์ ผิดพาด (2556)	3. วสุฤต สุวรรณแทน (2559)	4. อมรรัตน์ บุญเสนอ (2560)	5. สมพงษ์ อัศลกัญ (2560)	6. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	7. ศิริมงคล ทางทองและศิริดา แพงไทย (2562)	8. Epstein (1995)		
- มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน			√							
- การประเมินผล หมายถึง การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล การใช้หลักสูตรของสถานศึกษา เช่น หลักสูตรท้องถิ่นในการติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติงานร่วมกับครูในการสร้างหลักสูตร การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการการบูรณาการการเรียนรู้ และการประเมินพัฒนาการ โดยมีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและรายงานผลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง				√						
- ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลเด็กปฐมวัย					√					

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	1. ฉลาด จันทร์สมบัติ (2553)	2. วิบูลย์ลักษณ์ ผิดผาด (2556)	3. วสุฤต สุวรรณแทน (2559)	4. อมรรัตน์ บุญเสนอ (2560)	5. สมพงษ์ อัศลกัญญ์ (2560)	6. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	7. ศิริมงคล ทนทองและศิริดา แพงไทย (2562)	8. Epstien (1995)			
-มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา โดยทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา						√					
- การตรวจสอบการดำเนินงาน							√				
- การติดต่อสื่อสาร								√			
4.การกำหนดนโยบายเป้าหมายการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา	√								1	12.5	
5. สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น		√							1	12.5	
6. การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรและให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชน		√							1	12.5	
7. การเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์		√							1	12.5	

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	1. ฉลาด จันทรมบัติ (2553)	2. วิบูลย์ลักษณ์ ผิดมาต (2556)	3. วสุกฤต สุวรรณแทน (2559)	4. อมรรัตน์ บุญเสนอ (2560)	5. สมพงษ์ อัศวกาย (2560)	6. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	7. ศิริมงคล ทนทองและศิริรดา แพงไทย (2562)	8. Epstien (1995)			
8. การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครองที่ตนเองรับผิดชอบ	√								1	12.5	
9. ประชาชนมีส่วนร่วม คิดแก้ปัญหา ตัดสินใจ ปฏิบัติและรับผิดชอบ ในการดำเนินงานของโรงเรียน			√				√		2	25.00	
10. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานด้วยความตั้งใจและสมัครใจ			√						1	12.5	
11. การปฏิบัติ หมายถึง การที่ชุมชน เข้ามาทำงานร่วมกับครูในการสร้าง หลักสูตรการสร้างสภาพแวดล้อมที่ เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม ส่งเสริมพัฒนาการ การบูรณาการ การเรียนรู้และการประเมินพัฒนาการ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการตามความ เหมาะสมและสถานศึกษาสร้าง เครือข่ายเชื่อมโยงความสัมพันธ์อันดี ระหว่างชุมชนและหน่วยงานภายนอก				√					1	12.5	

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	1. ฉลาด จันทรมบัติ (2553)	2. วิบูลย์ลักษณ์ ผิดมาต (2556)	3. วสุกฤต สุวรรณแทน (2559)	4. อมรรัตน์ บุญเสนอ (2560)	5. สมพงษ์ อัศสภักย์ (2560)	6. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	7. ศิริมงคล ทนทองและศิริดา แพงไทย (2562)	8. Epstein (1995)			
12. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรปฐมวัย					√				1	12.5	
13. หลักสูตรปฐมวัยของสถานศึกษา ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน					√				1	12.5	
14. ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนจัดทำแหล่งเรียนรู้					√				1	12.5	
15. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมวันสำคัญของโรงเรียน					√				1	12.5	
16. โรงเรียนเชิญผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้องร่วมประชุมในการทำกิจกรรมของทางโรงเรียน					√				1	12.5	
17. โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากชุมชน					√				1	12.5	
18. ร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาและกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ									1	12.5	

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	1. ฉลาด จันทรมบัติ (2553)	2. วิบูลย์ลักษณ์ ผิดมาต (2556)	3. วสุกฤต สุวรรณแทน (2559)	4. อมรรัตน์ บุญเสนอ (2560)	5. สมพงษ์ อัสสภภัย (2560)	6. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	7. ศิริมงคล ทนทองและศิริรดา แพงไทย (2562)	8. Epstien (1995)			
19. เป็นเครือข่ายการเรียนรู้จัดบรรยายภาคภายในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้						√			1	12.5	
20. โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากชุมชน						√			1	12.5	
21.อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก						√			1	12.5	
22. ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยประสานความร่วมมือกับผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง						√			1	12.5	
23. เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และมีคุณธรรมนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้						√			1	12.5	
24. มีส่วนร่วมในการประเมินผลพัฒนาการของเด็กและในการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา						√			1	12.5	

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	1. ฉลาด จันทรมบัติ (2553)	2. วิบูลย์ลักษณ์ ผิดมาต (2556)	3. วสุกฤต สุวรรณแทน (2559)	4. อมรรัตน์ บุญเสนอ (2560)	5. สมพงษ์ อัศวกาย (2560)	6. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	7. ศิริมงคล ทนทองและศิริดา เพงไทย (2562)	8. Epstien (1995)			
25. มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาสมาคม/ชมรมผู้ปกครอง						√			1	12.5	
26. มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของสถานศึกษา						√			1	12.5	
27. เป็นศูนย์การเรียนรู้เครือข่ายการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กได้เรียนรู้ มีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง						√			1	12.5	
28. ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น						√			1	12.5	
29. ส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา โดยทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา						√			1	12.5	

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา								ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	1. ฉลาด จันทรมบัติ (2553)	2. วิบูลย์ลักษณ์ ผิดมาต (2556)	3. วสุกฤต สุวรรณแทน (2559)	4. อมรรัตน์ บุญเสนอ (2560)	5. สมพงษ์ อัลดลภักย์ (2560)	6. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561)	7. ศิริมงคล ทนทองและศศิธรดา แพงไทย (2562)	8. Epstien (1995)			
30. การรับบริการและรับความช่วยเหลือ							√		1	12.5	
31. การเลี้ยงดูลูก								√	1	12.5	
32. การเป็นอาสาสมัคร								√	1	12.5	
33. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ								√	1	12.5	
รวม	5	7	5	4	9	14	4	6			

จากตาราง 4 เห็นได้ว่า องค์ประกอบการมีส่วนร่วม เป็นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี ที่ได้จากการสังเคราะห์ จำนวน 33 องค์ประกอบ จากนักการศึกษาจำนวน 8 คน การคัดเลือกองค์ประกอบที่มุ่งศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 30 ขึ้นไป โดยหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายกันเข้าด้วยกัน เป็น 5 องค์ประกอบ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งที่บ้านและที่สถานศึกษา สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์การช่วยเหลือเด็ก มีพัฒนาการตามหลักสูตรกำหนด ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การวางแผน หมายถึง การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมวางแผน

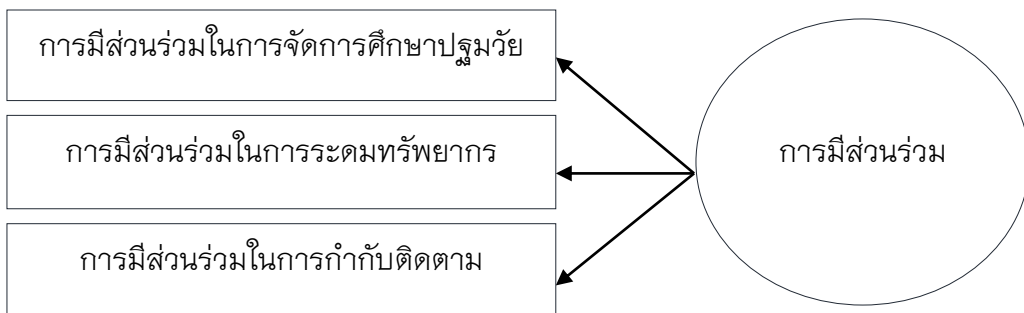
แผนการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาและร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกับครูในการสร้างหลักสูตร การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ การบูรณาการการเรียนรู้และการประเมินพัฒนาการ เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและให้ความเห็นชอบ กำหนดแผนการจัดประสบการณ์ของเด็กที่ร่วมกับผู้สอนและเด็ก การสนับสนุนและร่วมดำเนินการ และการเรียนของเด็กที่บ้าน ความถี่เท่ากับ 8 คิดเป็นร้อยละ 100

กลุ่มที่ 2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ การเป็นผู้สนับสนุนทรัพยากรและบุคลากรในการจัดการศึกษา สามารถสร้างเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนปฐมวัยเป็นผู้ช่วยครูหรือเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ มีการช่วยเหลือทรัพยากร การรับผลประโยชน์ หมายถึง ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตระหนักถึงคุณค่าของตนเองที่เป็นส่วนหนึ่งในการทำงานร่วมกับครูให้ประสบความสำเร็จโดยสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการและเป็นศูนย์กลางของชุมชนในการจัดกิจกรรม โรงเรียนเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนร่วมระดมทุนเพื่อการศึกษา ส่งเสริมให้มี การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ การรับบริการและรับความช่วยเหลือ ความร่วมมือกับชุมชน และความถี่เท่ากับ 8 คิดเป็นร้อยละ 100

กลุ่มที่ 3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ สนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษาและการตรวจสอบการจัดการศึกษา การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของลูกและประเมินผลการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน การประเมินผล หมายถึง การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา เช่น หลักสูตรท้องถิ่นในการติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติงานร่วมกับครูในการสร้างหลักสูตร การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการการบูรณาการการเรียนรู้และการประเมินพัฒนาการโดยมีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยใช้วิธีการที่หลากหลายและรายงานผลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลเด็กปฐมวัย มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของ

สถานศึกษาโดยทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การตรวจสอบการดำเนินงาน การติดต่อสื่อสาร ความถี่เท่ากับ 8 คิดเป็นร้อยละ 100

สรุปได้ว่า ผลจากการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยการมีส่วนร่วม ทำให้ได้ องค์ประกอบที่มุ่งศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย 2) การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร และ 3) การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 โมเดลการวัดองค์ประกอบย่อยการมีส่วนร่วม

องค์ประกอบย่อยของการมีส่วนร่วม ทั้ง 3 องค์ประกอบ สามารถสรุป ความหมายและพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

1.1 ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังต่อไปนี้

ดิเรก อนันต์ (2556, หน้า 4) กล่าวว่า การจัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่เป็นไปอย่างมีระบบ มีเป้าหมายที่ชัดเจน พัฒนาคนทุกคน พัฒนาทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นร่างกาย จิตใจ สติปัญญาคุณธรรม ค่านิยม ความคิด โดยคาดหวังให้คน มีคุณภาพ ทำให้สังคมสงบสุขเจริญก้าวหน้า สามารถแข่งขันกับสังคมอื่นในเวทีระหว่าง ประเทศได้และมีความสามารถในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ พัชรพงษ์ ทัดศรี (2557, หน้า 8) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึง

การที่สมาชิกในชุมชนทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษา ในส่วนของคณอง ศรีสรณ์ (2561, หน้า 18) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมด้านการจัดการศึกษา หมายถึง ความต้องการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำหนดนโยบาย รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการกำหนด วิสัยทัศน์ อัตลักษณ์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐานสถานศึกษา รวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา การกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการและหลักสูตรสถานศึกษาและ แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้เพ็ญประภา สมพงษ์ (2563, หน้า 20) กล่าวว่า การจัดการศึกษา คือ กระบวนการทางการศึกษาที่มีระบบมีเป้าหมายที่ชัดเจน โดยจัดขึ้นเพื่อพัฒนาบุคคลทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ กล่าวคือ ให้มีความรู้ มีสติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม ความคิด และทักษะชีวิตที่ใช้ในการประกอบ อาชีพ เพื่อพัฒนาตนเองสังคมให้มีความสุขและมีประสิทธิภาพต่อไป

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การที่ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐาน สถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ตลอดจนมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ

1.2 กระบวนการของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

นักการศึกษาได้กล่าวถึงกระบวนการของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังต่อไปนี้

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542, หน้า 209-212) ได้เสนอแนวคิด กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่ามี 8 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานก่อนร่วมดำเนินการ 2) การสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนในชุมชน 3) การสร้างเครือข่ายของกลุ่มผู้มีส่วนร่วม 4) การสร้างกิจกรรม 5) การต่อรองเพื่อการดำเนินการ 6) การร่วมดำเนินการ 7) การร่วมประเมินผลการดำเนินการ 8) การร่วมกันรับผลประโยชน์จากการดำเนินการ สอดคล้องกับพัชรพงษ์ ทัดศรี (2557, หน้า 8-9) กล่าวว่า กระบวนการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 1) การร่วมวางแผน 2) การร่วมดำเนินงาน 3) การร่วมรับผลประโยชน์ และ 4) การร่วมประเมินผล นอกจากนี้ คณอง ศรีสรณ์ (2561, หน้า 75) กล่าวว่า

การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษา มี 5 ด้าน ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาปัญหาลำดับความสำคัญตัดสินใจกำหนดความต้องการ 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงานทรัพยากร 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการและ/หรือสนับสนุนการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และ 5) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และร่วมชื่นชม

สรุปได้ว่า กระบวนการของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 1) การร่วมวางแผน 2) การร่วมดำเนินงาน 3) การร่วมรับผลประโยชน์และ 4) การร่วมประเมินผล

2. การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร

2.1 ความหมายของการระดมทรัพยากรและการมีส่วนร่วม

ในการระดมทรัพยากร

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความหมายของการระดมทรัพยากรและการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร ดังต่อไปนี้

กิตติพงษ์ แสนพงษ์ (2552, หน้า 67) กล่าวว่า การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การจัดการทรัพยากร การระดมทรัพยากร การจัดหารายได้และผลประโยชน์กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อใช้เงินให้เกิดประโยชน์กับการศึกษาให้มากที่สุด สอดคล้องกับวีระชัย ย่อชัย (2554, หน้า 7) กล่าวว่า การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา หมายถึง การร่วมกันของบุคลากร ในสถานศึกษาเพื่อจัดการงบประมาณและทรัพยากรจากบุคคล หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ และท้องถิ่นที่มีศักยภาพในการสนับสนุนการจัดการศึกษาสอดคล้องกับ จันทิมา อัสชะ สวัสดิ์ (2556, หน้า 199–202) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา หมายถึง การที่ชุมชน หน่วยงาน ทางการศึกษาเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนทรัพยากรในการบริหารจัดการ ประกอบด้วย มีการเชื่อมโยงเครือข่ายของศิษย์เก่าที่จบการศึกษาและมีอาชีพมั่นคง เชิญครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้าร่วมวางแผนการระดมทรัพยากร มีข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจภายในชุมชน มีการแต่งตั้งกรรมการ/อนุกรรมการจากภาคีของชุมชน สร้างกระแสตื่นตัวเพื่อให้เกิดความพยายามร่วมกันในการระดมทรัพยากร ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะประชาชนเพื่อประชาชน จัดดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการระดมทรัพยากร มีผลประโยชน์ด้านสถานภาพทางสังคมที่ได้รับการยกย่องและแสดงให้เห็นถึงความจริงใจในการพัฒนาสถานศึกษา

สอดคล้องกับศิริสุดา แก้วมณีชัย (2556, หน้า 6) กล่าวว่า การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา หมายถึง การวางระบบการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพร่วมกับบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน สนับสนุนให้บุคลากรร่วมมือกันใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน สำนวจความต้องการลงทุนการศึกษา จัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน ระดมทรัพยากรและทุนการศึกษา โดยกำหนด วิธีการ แหล่งการสนับสนุน เป้าหมาย เวลาดำเนินงานและผู้รับผิดชอบจัดหารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษา จัดตั้งกองทุนสวัสดิการและกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา นอกจากนี้ประสิทธิ์ ศรีสาพันธ์ (2557, หน้า 8-9) กล่าวว่า การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ก่อนทำการกำหนดแนวทางการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาการเก็บรวบรวม การทบทวนระบบการควบคุมการใช้ทรัพยากร การจัดสรรการใช้ทรัพยากร ให้เหมาะสมเพื่อป้องกันและควบคุมความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการดำเนินการติดตาม ประเมินผลการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาและเพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร หมายถึง การที่ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษาปฐมวัย ดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรในรูปแบบคณะกรรมการ มีการจัดสรรและควบคุมการใช้ทรัพยากรให้มีความเหมาะสม มีการจัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน ตลอดจนส่งเสริมให้มีภาคีเครือข่ายด้านการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาปฐมวัย

2.2 ความสำคัญและหลักการของการระดมทรัพยากร

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญและหลักการของการระดมทรัพยากร ดังนี้

กิตติพงษ์ แสนพงษ์ (2552, หน้า 63-64) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาว่า มีความจำเป็นต่อหน่วยงานทางการศึกษา ดังนี้ 1) เพื่อสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรม จำเป็นต้องได้รับทรัพยากรไม่ว่าจะเป็นคน เงิน วัสดุ หรือสิ่งอื่นๆ ถ้าหากไม่มีทรัพยากรแล้ว การดำเนินกิจกรรมก็ไม่สามารถดำเนินไปได้ หรือหากได้รับทรัพยากรไม่เพียงพอ กิจกรรมหรือภารกิจที่ดำเนินนั้นอาจทำได้แต่ไม่สามารถได้ผลดี 2) เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ

และประสิทธิผลในการดำเนินงานในการจัดสรรทรัพยากรให้แก่หน่วยงานนั้น 3) เพื่อเป็นการควบคุมการดำเนินงานขององค์กร หรือผู้รับผิดชอบ 4) เพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรมใหม่ๆ นอกจากการดำเนินกิจกรรมปกติ 5) เพื่อเป็นการกระจายทรัพยากรความต้องการทรัพยากรในการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ นั้น มีมากกว่าทรัพยากรที่มีอยู่

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 47-49) ได้กำหนดหลักการการระดมทรัพยากรและการลงทุนให้สถานศึกษาปฏิบัติ ดังนี้ 1) การจัดการทรัพยากรมีการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานภายในสถานศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาทราบร่วมกัน วางระบบการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนให้บุคลากรและสถานศึกษาร่วมมือกันใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด 2) การระดมทรัพยากรมีการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมและ ภารกิจงาน/โครงการตามกรอบประมาณการระยะปานกลาง มีการสำรวจข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการศึกษา วิเคราะห์แหล่งทรัพยากรบุคคล หน่วยงานที่มีศักยภาพให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา จัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษา แหล่งสนับสนุน เป้าหมาย เวลาดำเนินการ ผู้รับผิดชอบเสนอแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เก็บรักษาเงินและเบิกจ่ายไปใช้ตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่ต้องใช้วงเงินเพิ่มเติมให้เป็นไปตามระเบียบของทุนการศึกษาและระเบียบว่าด้วยเงินนอกงบประมาณทั้งตามวัตถุประสงค์และไม่กำหนดวัตถุประสงค์ 3) การจัดการรายได้และผลประโยชน์ มีการวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา จัดทำแนวปฏิบัติหรือระเบียบของสถานศึกษาจัดการรายได้และผลประโยชน์และจัดทำทะเบียนคุม เก็บรักษาการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง 4) กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา มีการสำรวจประเภทของทุน สำรวจความต้องการของนักเรียน ประสานการกู้ยืมกับหน่วยปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง สร้างความตระหนักแก่ผู้ยืม ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน 5) กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา มีการจัดระบบสวัสดิการเพื่อการศึกษา วางระเบียบการใช้เงินสวัสดิการ ดำเนินการจัดสวัสดิการ กำกับ ติดตาม และตรวจสอบ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับสถานศึกษาในด้านการดำเนินงาน การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล การควบคุมการดำเนินงาน การส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้หลักการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

3. การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม

3.1 ความหมายของการกำกับติดตามและการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความหมายของการกำกับติดตามและการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม ดังต่อไปนี้

กำพล วิลयाลัย (2557, หน้า 14) กล่าวว่า กระบวนการกำกับติดตาม หมายถึง กระบวนการกิจกรรมที่ตรวจสอบว่าการปฏิบัติงาน โครงการ กิจกรรมเป็นไปตามแผนหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินการระหว่างดำเนินการและผลผลิตของกิจกรรมหลังจากดำเนินการอย่างไรบ้าง ประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์การกำกับติดตาม 2) การวางแผนการกำกับ ติดตาม 3) การปฏิบัติการกำกับติดตาม 4) การตรวจสอบผลการกำกับติดตาม 5) การรายงานผลการกำกับติดตามในส่วนของตนเอง ศรีสรณ์ (2561, หน้า 18) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมด้านการกำกับดูแลและตรวจสอบการจัดการศึกษา หมายถึง ความต้องการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการรับทราบข้อมูลด้านวิชาการและการจัดการเรียนการสอน กำกับ ติดตาม ให้จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา รับทราบแผนงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณของสถานศึกษา รวมถึงการประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนการกำกับดูแลและการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจการนักเรียน เพ็ญประภา สมพงษ์ (2563, หน้า 13) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล หมายถึง การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ติดตามผลการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรและ การพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง วัดและประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา กำกับ ติดตาม ประเมินผลการพัฒนาสถานศึกษาตามเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาในรอบปีการศึกษา ติดตามตรวจสอบการใช้งบประมาณ การทำบัญชี ติดตาม ตรวจสอบการใช้ทรัพยากรสำหรับการจัดการศึกษาในรอบปีการศึกษา ติดตาม ตรวจสอบการใช้แหล่งเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ก่อนเสนอต่อ สภาธารณะชน กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษา และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการพัฒนาสถานศึกษา นอกจากนี้ วราภรณ์ วงศ์ดาซี (2563, หน้า 84) กล่าวว่า การกำกับติดตาม หมายถึง การกำหนด วัตถุประสงค์การกำกับติดตาม มีการวางแผนการกำกับติดตาม การดำเนินงาน ปฏิบัติการ กำกับติดตามในรูปคณะกรรมการ มีการตรวจสอบผลการกำกับติดตามและรายงานผล การกำกับติดตาม

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม หมายถึง การที่ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม การดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการ โครงการ/กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม การวางแผนการกำกับติดตาม การศึกษาปฐมวัยในรูปแบบคณะกรรมการ การรับทราบข้อมูลด้านวิชาการและการจัด ประสบการณ์เด็ก การรับทราบแผนงบประมาณ/การเบิกจ่ายงบประมาณด้านการจัด การศึกษาปฐมวัย ตลอดจนการกำกับติดตามการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ด้านปฐมวัย

3.2 ความสำคัญและวัตถุประสงค์ของการกำกับติดตาม

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญและวัตถุประสงค์ของการกำกับ ติดตาม ดังนี้

มหาวิทยาลัยทักษิณ (2554, หน้า 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการกำกับ ติดตามและประเมินผลว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญ เพราะสามารถนำข้อมูลนั้น มาวิเคราะห์ติดตาม กำกับการบริหารอย่างถูกต้องและเพียงพอ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารเพื่อให้สามารถตัดสินใจในการบริหารหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้อง กับวราภรณ์ วงศ์ดาซี (2563, หน้า 86) กล่าวว่า การกำกับติดตามมีส่วนสำคัญในการนำ ข้อมูลมาช่วยในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาและมีวัตถุประสงค์ช่วยสนับสนุนให้หน่วยงาน ติดตามความก้าวหน้าและผลสำเร็จในการปฏิบัติงานได้ ตลอดจนสามารถรายงานผล การดำเนินงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้มีส่วนได้เสียได้

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2557, หน้า 8) ได้กำหนด วัตถุประสงค์หลักในการจัดทำนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี ดังนี้ 1) เพื่อใช้เป็น นโยบายที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรปฏิบัติงานสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล หน่วยงานรับผิดชอบสามารถปฏิบัติและรายงานผลได้อย่างเป็นรูปธรรม 2) ผู้บริหารใช้เป็น แนวทางในการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล 3) เพื่อ เป็นแนวทางในการติดตามความก้าวหน้าและผลสำเร็จของการดำเนินงานและเพื่อการ

รายงาน 4) ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อการดำเนินงาน
สรุปได้ว่า การกำกับติดตามช่วยให้สถานศึกษาได้รับทราบการ
ดำเนินงานทุกกิจกรรมของสถานศึกษาตามแผนที่กำหนดไว้เป็นระยะ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้
ผู้บริหารใช้กำกับติดตามการดำเนินงาน
สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้ในโมเดลการวัดองค์ประกอบย่อย
ด้านการมีส่วนร่วม ดังตาราง 5

ตาราง 5 องค์ประกอบ นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้การมีส่วนร่วม

องค์ประกอบย่อย	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
1. การมีส่วนร่วม ในการจัด การศึกษาปฐมวัย	การที่ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษา เข้ามามี บทบาทสำคัญในการจัด การศึกษาปฐมวัย มีส่วนร่วม ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐานสถานศึกษาระดับ การศึกษาปฐมวัย มีการจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการจัด การศึกษาปฐมวัย แผนปฏิบัติ การประจำปีของสถานศึกษา ตลอดจนมีการกำหนด เป้าหมายในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพ	1) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัด การศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ 2) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัด การศึกษามีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานตามมาตรฐาน สถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย 3) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัด การศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการจัด การศึกษาปฐมวัย แผนปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษา 4) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัด การศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนด เป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ
2. การมีส่วนร่วม ในการระดม ทรัพยากร	การที่ชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษาเข้ามามี ส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง	1) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษามีส่วนร่วม ในการกำหนดแนวทางในการใช้

ตาราง 5 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
	<p>ในการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษาปฐมวัย ดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรในรูปแบบคณะกรรมการ มีการจัดสรรและควบคุมการใช้ทรัพยากรให้มีความเหมาะสม มีการจัดทำข้อมูล</p>	<p>ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษาปฐมวัย</p> <p>2) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรในรูปแบบคณะกรรมการ</p> <p>3) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดสรรและควบคุมการใช้ทรัพยากรให้มีความเหมาะสม</p> <p>4) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศให้ เป็นปัจจุบัน</p> <p>5) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีภาคีเครือข่ายด้านการระดมทรัพยากร เพื่อการจัดการศึกษาปฐมวัย</p>
3. การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม	<p>การที่ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ โครงการ/กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม การวางแผนการกำกับติดตาม การศึกษาปฐมวัยใน</p>	<p>1) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ โครงการ/กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม</p> <p>2) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วม</p>

ตาราง 5 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
	รูปแบบคณะกรรมการ การรับทราบข้อมูลด้านวิชาการ และการจัดประสบการณ์เด็ก การรับทราบแผนงบประมาณ/ การเบิกจ่ายงบประมาณด้าน การจัดการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนการกำกับติดตาม การ ประเมินผลการปฏิบัติงานของ บุคลากรด้านปฐมวัย	ในการวางแผนการกำกับติดตาม การศึกษาปฐมวัยในรูปแบบ คณะกรรมการ 3) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษามีส่วนร่วม ในการรับทราบข้อมูลด้านวิชาการ และการจัดประสบการณ์เด็ก 4) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษามีส่วนร่วม ในการรับทราบแผนงบประมาณ/ การเบิกจ่ายงบประมาณ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย 5) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษามีส่วนร่วม ในการกำกับติดตาม การประเมินผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากรด้านปฐมวัย

2.3 องค์ประกอบหลักการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดกิจกรรม
ในลักษณะบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือกระทำ จากประสบการณ์ตรงอย่าง
หลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย
อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชาโดยมีหลักการและแนวทางการจัด
ประสบการณ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ดังนี้

2.3.1 ความหมายของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

แวววรรณ พงษ์สะอาด (2554, หน้า 12) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ ตามเป้าหมาย กระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ซึ่งครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมกระบวนการที่กำหนดไว้ในหลักสูตร รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ สอดคล้องกับ สุกัด โอฟ้าพิริยกุล (2556, หน้า 7) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่องในทุกด้าน ตามแผนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ ให้ดำเนินไปตามตารางกิจกรรมประจำวัน รวมถึงการจัดครูเข้าสอน การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกับครู การปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม การจัดให้มีและใช้สื่อการสอน ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียน ในส่วนของ อรุณี สาครพิทักษ์ (2557, หน้า 9) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินงานร่วมกันของบุคลากรทั้งในโรงเรียนและชุมชนเพื่อให้ครูผู้สอนที่มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการเรียนการสอน สามารถดำเนินการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เรียนด้วยความสุขและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

จันทร์สุดา เปียนสาย (2562, หน้า 13) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก สอดคล้องกับ ชนม์ธิดา ยาแก้ว และคณะ (2562, หน้า 4) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์และการจัดสภาพแวดล้อมทั้ง ภายในและภายนอกในห้องเรียนให้กับเด็กปฐมวัย โดยให้ได้รับประสบการณ์ตรงจากการเล่น การลงมือปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี และเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และ

สติปัญญา โดยมีมุ่งจะให้อ่านเขียนได้ดังเช่นในระดับประถมศึกษาแต่เป็นการปูพื้นฐานหรือพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เช่น ทักษะในการสังเกตผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เป็นต้น

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์เป็นการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยที่มีมุ่งเน้นด้านวิชาการหรือการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการแต่เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน โดยให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ มีประสบการณ์ตรงกับสื่อ สิ่งแวดล้อม บุคคล ตามความสามารถของเด็ก เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในระดับต่อไป สอดคล้องกับกฤษฎีรัตน์ ฝ่ายเทศ (2562, หน้า 53) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย หมายถึง การจัดหลักสูตรกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรง ผ่านประสบการณ์สัมผัสทั้งห้าเหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคลและให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตสังคม วัฒนธรรม ตามความเป็นอยู่จริงของเด็ก โดยมีผู้ใหญ่ในชุมชนเป็นผู้เชื่อมโยงองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่เด็ก ทั้งยังเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาอย่างเป็นองค์รวมโดยผ่านการเล่นซึ่งเป็นพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กและผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยเด็กเล็ก โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีของการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ในการเรียนรู้ที่สามารถดำรงในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข ซึ่งต้องได้รับการประสานความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษา ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 30) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครู/ผู้ดูแลเด็กที่มีการออกแบบให้เหมาะสมกับเด็ก ตรงตามปรัชญาการศึกษามาตรฐานและคุณลักษณะตามหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล จัดทำแผนการจัดประสบการณ์และจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้ตามแผนบูรณาการผ่านการเล่น บริหารและจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เด็กได้รับการกระตุ้นและพัฒนาสมองอย่างเหมาะสม มีวิธีการ/แนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กที่หลากหลายและประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคล รายงานข้อมูลความก้าวหน้าแก่เด็กและเสนอแนะผู้ปกครอง รวมทั้งนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพเด็ก นอกจากนี้ กิติชัย วงศ์ศิลปกุล (2563, หน้า 10) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์และการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในห้องเรียนให้กับเด็กปฐมวัย โดยให้ได้รับประสบการณ์ตรงจากการเล่น การลงมือปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้เกิดการ

เรียนรู้ได้ดี และเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย หมายถึง กระบวนการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ของครูที่มีการออกแบบการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตร สถานศึกษาระดับปฐมวัยจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก จัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กได้รับการกระตุ้นและพัฒนาสมองอย่างเหมาะสมด้วย วิธีการ/แนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กที่หลากหลาย มีการรายงานข้อมูลและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.3.2 หลักการจัดประสบการณ์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดหลักการจัด ประสบการณ์ไว้ ดังนี้

- 1) จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้อย่างหลากหลายเพื่อพัฒนา เด็กโดยองค์รวมอย่างสมดุลและต่อเนื่อง
- 2) เน้นเด็กเป็นสำคัญสนองความต้องการความสนใจความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- 3) จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งด้านกระบวนการ เรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก
- 4) จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและ เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่าง ต่อเนื่อง
- 5) ให้พ่อแม่ครอบครัวชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการ พัฒนาเด็ก

2.3.3 แนวทางการจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยควรดำเนินการตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

- 1) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของ สมองที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการเพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็ม ตามศักยภาพ
- 2) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือ

กระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

3) จัดประสบการณ์แบบบูรณาการโดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้

4) จัดประสบการณ์ให้เด็กได้คิดริเริ่ม วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิด โดยผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

5) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ

6) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็กสอดคล้องกับบริบท สังคม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก

7) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และ การมีวินัย ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

8) จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

9) จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองเพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

10) จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วม ทั้งการวางแผนการสนับสนุนสื่อ แหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

2.3.4 องค์ประกอบย่อยของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แฉววรรณ พงษ์สะอาด (2554, หน้า 292-296) กล่าวว่า ตัวบ่งชี้และกลไกเชิงนโยบาย ด้านการจัดการเรียนรู้ปฐมวัย ประกอบด้วย 1) สถานศึกษามีการพัฒนา

หลักสูตรสาระการเรียนรู้ มีระบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ มีมาตรฐานตรงตาม มาตรฐานการประกันคุณภาพทั้งภายนอกและภายใน ครูมีความรู้ความสามารถตรงกับ งานที่รับผิดชอบและมีครูพอเพียง ครบห้อง 2) ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีความสามารถในการจัด ประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีความสามารถในการใช้สื่อที่เหมาะสมและสอดคล้อง กับการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) มีเทคโนโลยี นวัตกรรม กิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับ การเรียนรู้ของผู้เรียน 4) ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีทักษะด้านสติปัญญา สามารถนำความรู้ไป ใช้พัฒนาชีวิตและสังคมมีสุขภาพจิตดีและมีความสุข มีความพร้อม ในการเรียนรู้ 5) สถานศึกษามีสื่อการเรียนรู้อุปกรณ์และแหล่งศึกษาเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกอย่าง เพียงพอ 6) ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 7) ผู้เรียน มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข มีความพร้อมในการเรียนรู้ 8) ครูได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ได้อย่างหลากหลาย 9) มีครูที่จบการศึกษาปฐมวัยและได้รับการอบรมให้เป็นบุคลากรที่มี คุณภาพประจำทุกห้อง 10) การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ ที่ สอดคล้องกับการทำงานของสมองเป็นพื้นฐานที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดและทักษะ การเรียนรู้ 11) จัดการเรียนรู้ผ่านการเล่นเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตอบสนองความแตกต่าง ของผู้เรียน

อรุณี สาทรพิทักษ์ (2557, หน้า 54) กล่าวว่า องค์ประกอบของตัวชี้วัด การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การจัดทำกำหนดการสอน 2) การจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ 3) การจัดตารางเรียนตารางสอน 4) การจัดชั้นเรียน 5) การจัดครู เข้าสอน 6) การสอนซ่อมเสริม 7) การจัดทำคู่มือครูในงานวิชาการ 8) การจัดทำคู่มือ นักเรียน 9) การจัดกิจกรรมฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ 10) การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้รักการอ่าน และ 11) การส่งเสริมพัฒนาครูด้านการจัด กิจกรรมการเรียนรู้

สุริยา คงมั่น (2559, หน้า 74) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ ที่ตอบสนองความสนใจและเหมาะสมกับวัยของเด็ก 2) การส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้และสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) การจัด กิจกรรมการเรียนรู้โดยการบูรณาการผ่านการเล่นและเด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

4) การรายงานผลและการส่งต่อข้อมูลของเด็กอย่างเป็นระบบ 5) การนิเทศและนำผลไปปรับปรุงการจัดกิจกรรม/ประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ และ 6) การใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดประสบการณ์

จันทร์สุดา เปียนสาย (2562, หน้า 13) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 1) การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มตามศักยภาพ 2) การสร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการทำกิจกรรมประจำวัน 3) การสร้างโอกาสให้เด็กได้เล่นและปฏิบัติตนอย่างมีความสุข 4) การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย และ 5) การประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

พัทธนันท์ ปาเป็ง (2562, หน้า 77) กล่าวว่า องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ 2) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) มีการบูรณาการการจัดทำนวัตกรรม

ศิริมงคล ทนทอง และศศิธรดา แพงไทย (2562, หน้า 500) กล่าวว่า องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ 2) การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ และ 3) การเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัยในยุคการศึกษา 4.0

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 30) กล่าวว่า องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ 2) การจัดประสบการณ์ 3) การจัดการชั้นเรียน 4) การประเมินพัฒนาการของเด็กในชั้นเรียน และ 5) การนำผลประเมินพัฒนาการไปใช้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562, หน้า 130-136) กล่าวว่า องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) มีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีการดำเนินงานและประเมินผล 2) จัดพื้นที่/มุมประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นที่เหมาะสมอย่างหลากหลาย 3) จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างบูรณาการตามธรรมชาติของเด็กที่เรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัส ลงมือทำ ปฏิสัมพันธ์ และการเล่น 4) เลือกใช้สื่อ/อุปกรณ์เทคโนโลยี เครื่องเล่นและจัดสภาพแวดล้อมภายใน-ภายนอก แหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ

เหมาะสม ปลอดภัย และ 5) เผื่อระวังติดตามพัฒนาการเด็กรายบุคคลเป็นระยะ เพื่อใช้ผลในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กทุกคนให้เต็มตามศักยภาพ

กิติชัย วงศ์ศิลปกุล (2563, บทคัดย่อ) กล่าวว่า องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2) ด้านการอำนวยความสะดวกการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) ด้านการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 4) ด้านสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 7) ด้านการพัฒนาบุคลากร 8) ด้านการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน และ 9) ด้านการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ลีลาวดี ชนะมาร และคณะ (2563, หน้า 139) กล่าวว่า องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์หลักสูตร 2) การเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 3) จัดประสบการณ์อย่างบูรณาการ และ 4) การประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้

ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564, หน้า 43-50) กล่าวว่า องค์ประกอบของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) หลักการจัดประสบการณ์ 2) แนวทางการจัดประสบการณ์ 3) แผนการจัดประสบการณ์แบบหน่วยการเรียนรู้ 4) การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ 5) การจัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ และ 6) การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย

Kimbrough & Nunnery (1988, pp. 92-100) กล่าวว่า ขอบข่ายการจัดการเรียนรู้(การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน) ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอน 2) การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) จัดให้มีการอบรม สาคิต การแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด และประสบการณ์กับเพื่อนครูหรือ ผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ เกี่ยวกับวิธีการสอนใหม่ ๆ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบย่อยของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย เพื่อการสังเคราะห์กำหนดองค์ประกอบการจัดตามแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการ ผู้วิจัยเห็นว่าองค์ประกอบบางตัวมีความหมายคล้ายคลึงกันแต่นักวิชาการเรียกชื่อต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์องค์ประกอบมีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดองค์ประกอบที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่ม

ที่เป็นกลาง (Neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมองค์ประกอบ
อื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกันและนำมาจัดกลุ่มเป็นองค์ประกอบเดียวกันแล้วตั้งชื่อใหม่
เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบย่อยด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ดังตาราง 6

ตาราง 6 การสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา														
	1.แฉววรรณ พงษ์สะอาด (2554)	2.อรุณี สารพิทักษ์ (2557)	3.สุริยา คงมั่น (2559)	4.จันทร์สุดา เปี่ยมสาย (2562)	5.พัทธนันท์ ปาเป็ง (2562)	6.ศิริมงคล ทนทอง และศศิธรดา แพ่งไทย (2562)	7.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	8.สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	9.กิตติชัย วงศ์คิดปกุล (2563)	10.สีลาวดี ชนะมาร และคณะ (2563)	11.ฉัตรวิไล สุรินทร์ชงฟู (2564)	12. Kimbrough & Lunney (1988)	รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
1. การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้													9	75	√
-การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	√														
-การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความสนใจและเหมาะสมกับวัยของเด็ก			√												
-การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์					√	√	√								
-มีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมีการดำเนินงานและประเมินผล								√							
-การเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย									√						
-แผนการจัดประสบการณ์แบบหน่วยการเรียนรู้										√					
-การจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอน												√			

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา												รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา	
	1.แฉววรรณ พงษ์สะอาด (2554)	2.อรุณี สาทิตพิทักษ์ (2557)	3.สุริยา คงมั่น (2559)	4.จันทร์สุดา เปี่ยมสาย (2562)	5.พัทธนันท์ ปาเป็ง (2562)	6.ศิริมงคล ทนทอง และศิริดา แพ่งไทย (2562)	7.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	8.สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	9.กิตติชัย วงศ์ศิลปกุล (2563)	10.ลีลาวดี ชนะมาร และคณะ (2563)	11.ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564)	12. Kimbrough & Nunnery (1988)				
-การเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัยในยุคการศึกษา 4.0						√										
-การประเมินพัฒนาการของเด็กในชั้นเรียน							√									
-เฝ้าระวังติดตามพัฒนาการเด็กรายบุคคลเป็นระยะ เพื่อใช้ผลในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กทุกคนให้เต็มตามศักยภาพ								√								
-ด้านการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์									√							
-การประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้										√						
-การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย											√					

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา												รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	1.แฉววรรณ พงษ์สะอาด (2554)	2.อรุณี สารพิทักษ์ (2557)	3.สุริยา คงมั่น (2559)	4.จันทร์สุดา เปี่ยมสาย (2562)	5.พัทธนันท์ ปาเป็ง (2562)	6.ศิริมงคล ทนทอง และศิริดา แพ่งไทย (2562)	7.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	8.สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	9.กิตติชัย วงศ์ศิลปกุล (2563)	10.ลีลาวดี ชนะมาร และคณะ (2563)	11.ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564)	12. Kimbrough & Nunnery (1988)			
5. สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตร สาระการเรียนรู้ มีระบบการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ มีมาตรฐาน ตรงตามมาตรฐานการ ประกันคุณภาพทั้งภายนอกและ ภายใน ครูมีความรู้ความสามารถ ตรงกับงาน ที่รับผิดชอบและมีครูพอเพียง ครบห้อง	√												1	8.33	
6. มีเทคโนโลยี นวัตกรรมกิจกรรม ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับ การเรียนรู้ของผู้เรียน	√												1	8.33	
7. ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีทักษะ ด้านสติปัญญา สามารถนำความรู้ ไปใช้พัฒนาชีวิตและสังคม มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข มีความพร้อมในการเรียนรู้	√												1	8.33	
8. ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง	√												1	8.33	

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา												รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	1.แควววรรณ พงษ์สะอาด (2554)	2.อรุณี สารสิทธิ์ (2557)	3.สุริยา คงมัน (2559)	4.จันทร์สุดา เบ็ญนสาย (2562)	5.พัทธนันท์ ปาเบ็ง (2562)	6.ศิริมงคล ทนทอง และศิริดา แพ่งไทย (2562)	7.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	8.สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	9.กิตติชัย วงศ์ศิลป์กุล (2563)	10.ลีลาดี ชนะมาร และคณะ (2563)	11.ฉัตรวิไล สุรินทร์ขุมฟู (2564)	12. Kimbrough & Nunnery (1988)			
9. ผู้เรียน มีสุขภาพจิตดีและมี ความสุข มีความพร้อมในการเรียนรู้	√												1	8.33	
10. ครูได้รับการพัฒนาให้มี ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ได้อย่างหลากหลาย	√												1	8.33	
11. มีครูที่จบการศึกษาปฐมวัยและ ได้รับการอบรมให้เป็นบุคลากรที่มี คุณภาพประจำทุกห้อง	√												1	8.33	
12. การจัดกิจกรรมและ ประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้อง กับการทำงานของสมองเป็นพื้นฐานที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดและ ทักษะการเรียนรู้	√												1	8.33	
13. จัดการเรียนรู้ผ่านการเล่น เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ตอบสนองความ แตกต่างของผู้เรียน	√												1	8.33	
14. การจัดทำกำหนดการสอน		√											1	8.33	
15. การจัดตารางเรียนตารางสอน		√											1	8.33	

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา												รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	1.แฉววรรณ พงษ์สะอาด (2554)	2.อรุณี สารพิทักษ์ (2557)	3.สุรียา คงมั่น (2559)	4.จันทร์สุดา เป็ยนสาย (2562)	5.พิชญนันท์ ปาเป็ง (2562)	6.ศิริมงคล ทนทอง และศศิธรดา แพงไทย (2562)	7.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	8.สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	9.กิตติชัย วงศ์ศิลป์กุล (2563)	10.ลีลาวดี ชนะมากร และคณะ (2563)	11.ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564)	12. Kimbrough & Nunnery (1988)			
16. การจัดครูเข้าสอน		√											1	8.33	
17. การสอนซ่อมเสริม		√											1	8.33	
18. การจัดทำคู่มือครูในงานวิชาการ		√											1	8.33	
19.การจัดทำคู่มือนักเรียน		√											1	8.33	
20. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้รักการอ่าน		√											1	8.33	
21. การส่งเสริมพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้		√											1	8.33	
22. การนิเทศและนำผลไปปรับปรุงการจัดกิจกรรม/ประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ			√										1	8.33	
23. การสร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการทำกิจกรรมประจำวัน				√									1	8.33	
24. การสร้างโอกาสให้เด็กได้เล่นและปฏิบัติตนอย่างมีความสุข				√									1	8.33	
25. มีการบูรณาการการจัดทำนวัตกรรม					√								1	8.33	

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา												รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	1.แหวววรรณ พงษ์สะอาด (2554)	2.อรุณี สาครพิทักษ์ (2557)	3.สุริยา คงมัน (2559)	4.จันทร์สุดา เปี่ยมสกาย (2562)	5.พิทักษ์นันท์ ปาเป็ง (2562)	6.ศิริมงคล ทนทอง และศิริดา พงษ์ไทย (2562)	7.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	8.สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	9.กิตติชัย วงศ์ศิลป์กุล (2563)	10.ลีลาวดี ชนะมาร และคณะ (2563)	11.ฉัตรวิไล สุรินทร์มณี (2564)	12. Kimbrough & Nunnery (1988)			
26. การนำผลประเมินพัฒนาการไปใช้						√							1	8.33	
27. จัดพื้นที่/มุมประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นที่เหมาะสมอย่างหลากหลาย								√					1	8.33	
28. จัดพื้นที่/มุมประสบการณ์มุมประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นที่เหมาะสมอย่างหลากหลาย								√					1	8.33	
29. ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้									√				1	8.33	
30. ด้านการอำนวยความสะดวกการจัดประสบการณ์การเรียนรู้									√				1	8.33	
31. ด้านการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้									√				1	8.33	
32. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้									√				1	8.33	
33. ด้านการพัฒนาบุคลากร									√				1	8.33	
34. ด้านการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน									√				1	8.33	

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา												รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	1.แฉววรรณ พงษ์สะอาด (2554)	2.อรุณี สาทรพิทักษ์ (2557)	3.สุริยา คงมั่น (2559)	4.จันทร์สุดา เปี่ยมสาย (2562)	5.พัทธนันท์ ปาเป็ง (2562)	6.ศิริมงคล ทนทอง และศิริดา แพ่งไทย (2562)	7.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	8.สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	9.กิตติชัย วงศ์ศิลปกุล (2563)	10.ลีลาวดี ชนะมาร และคณะ (2563)	11.ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564)	12. Kimbrough & Nunnery (1988)			
35. การวิเคราะห์หลักสูตร										√			1	8.33	
36. หลักการจัดประสบการณ์											√		1	8.33	
37. แนวทางการจัด ประสบการณ์											√		1	8.33	
38. การเขียนแผนการจัด ประสบการณ์											√		1	8.33	
39. จัดให้มีการอบรม สาธิต การแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด และประสบการณ์กับเพื่อนครู หรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ เกี่ยวกับ วิธีการสอนใหม่ ๆ												√	1	8.33	
รวม	11	11	6	5	4	3	5	5	9	4	6	3			

จากตาราง 6 เห็นได้ว่า องค์ประกอบการจัดประสบการณ์ได้กลุ่มวิจัยเป็น
กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการสังเคราะห์ จำนวน 39 องค์ประกอบ จากนักการศึกษา
จำนวน 12 คน การคัดเลือกองค์ประกอบที่มุ่งศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ

30 ขึ้นไป โดยหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายกันเข้าด้วยกันเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้

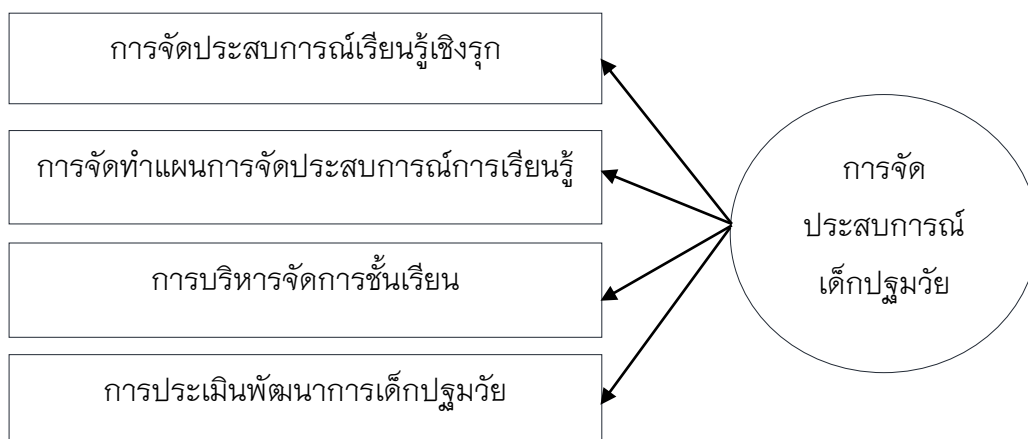
กลุ่มที่ 1 การจัดประสบการณ์เชิงรุก ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีความสามารถในการใช้สื่อที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดกิจกรรมฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการการเผชิญสถานการณ์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการบูรณาการผ่านการเล่นและเด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มตามศักยภาพ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดประสบการณ์ ด้านการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จัดประสบการณ์อย่างบูรณาการ การจัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความถี่เท่ากับ 12 คิดเป็นร้อยละ 100

กลุ่มที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความสนใจและเหมาะสมกับวัยของเด็ก การจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์ มีแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีการดำเนินงานและประเมินผล การเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย แผนการจัดการประสบการณ์แบบหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอน ความถี่เท่ากับ 9 คิดเป็นร้อยละ 75

กลุ่มที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ สถานศึกษามีสื่อการเรียนรู้อุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกอย่างเพียงพอ การจัดชั้นเรียน การใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดประสบการณ์ การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เลือกใช้สื่อ/อุปกรณ์ เทคโนโลยี เครื่องเล่นและจัดสภาพแวดล้อมภายใน-ภายนอกแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอเหมาะสมปลอดภัย ด้านสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ ความถี่เท่ากับ 8 คิดเป็นร้อยละ 66.67

กลุ่มที่ 4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ การรายงานผลและการส่งต่อข้อมูลของเด็กอย่างเป็นระบบ การประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก การเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัยในยุควัยอนุบาล 4.0 การประเมินพัฒนาการของเด็กในชั้นเรียน เพื่าวางติดตามพัฒนาการเด็กรายบุคคลเป็นระยะ เพื่อใช้ผลในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กทุกคนให้เต็มตามศักยภาพ ด้านการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย ความถี่เท่ากับ 8 คิดเป็นร้อยละ 66.67

สรุปได้ว่า ผลจากการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ทำให้ได้องค์ประกอบที่มุ่งศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก 2) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน และ 4) การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 โมเดลการวัดองค์ประกอบย่อยการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย

องค์ประกอบย่อยของการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยทั้ง 4 องค์ประกอบสามารถสรุปความหมายและพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

1. การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก

1.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัด

ประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ (2558, หน้า 1) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียน ให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ในระดับลึก ผู้เรียนจะสร้างความเข้าใจและค้นหาความหมายของเนื้อหาสาระโดยเชื่อมกับประสบการณ์เดิมที่มีแยกแยะความรู้ใหม่ ที่ได้รับกับความรู้เก่าที่มี สามารถประเมินต่อเติมและสร้างแนวคิดของตนเองซึ่งเรียกว่ามีการเรียนรู้เกิดขึ้น ซึ่งแตกต่างจากวิธีการเรียนรู้ในระดับผิวเผิน ซึ่งเน้นการรับข้อมูลและจดจำข้อมูลเท่านั้น ผู้เรียนลักษณะนี้จะเป็นผู้เรียนที่เรียนรู้วิธีการเรียน (Learning how to learn) เป็นผู้เรียนที่กระตือรือร้นและมีทักษะที่สามารถเลือกรับข้อมูลวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลได้อย่างมีระบบ สอดคล้องกับวรรณภรณ์ มะลิรัตน์ (2562, หน้า 180) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบเชิงรุก หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดไม่เพียงแต่ฟัง ผู้เรียนจะต้องพูดหรือถามคำถามแสดงความคิดเห็นร่วมกันลงมือปฏิบัติจริงและไตร่ตรองสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการนำสื่อที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับวัยผู้เรียน ประกอบด้วย สื่อวีดิทัศน์ เกม นิทาน ปริตนา คำทายเพลง และคำคล้องจอง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 32) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการที่ครูจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ด้วยการสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง และแก้ปัญหาด้วยตนเอง บูรณาการผ่านการเล่น จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเด็กครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ให้สอดคล้องกับการกระตุ้นพัฒนาการทางสมอง ความสนใจและความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับลีลาวดี ชนะมาร (2563, หน้า 34) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้สอนจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการกลุ่มหรือรายบุคคล ส่งผลให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกัน

และกัน อีกทั้งผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง คือ การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ และการประเมินค่า ซึ่งการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง

Lorenzen (2001, p. 1) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การเรียนการสอนที่อนุญาตให้นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน นักเรียนจะมีบทบาทในฐานะผู้ฟังและมีการจดบันทึก บทบาทของผู้สอนต้องช่วยให้ผู้เรียนเกิดการค้นพบในระหว่างการทำงานของนักเรียนเพื่อให้เข้าใจในเนื้อหาที่สอน สอดคล้องกับ Petty (2004, p. 1) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การจัดการเรียนที่ให้ออกาสผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กัน ผู้สอนจะเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มากกว่าการที่ผู้เรียนจะได้รับความรู้จากการบรรยายเพียงอย่างเดียว

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด ผู้เรียนจะต้องพูดหรือถามคำถามแสดงความคิดเห็น ร่วมกันลงมือปฏิบัติจริงและไตร่ตรองสิ่งที่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงด้วยการสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง และแก้ปัญหาด้วยตนเอง บุรณาการผ่านการเล่น จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเด็กครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ให้สอดคล้องกับการกระตุ้นพัฒนาการทางสมอง ความสนใจและความคิดสร้างสรรค์ตลอดจนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์

1.2 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการจัด

ประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

บัญญัติ ชำนาญกิจ (2551, หน้า 3) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุก เป็นการเรียนที่มีคุณค่า น่าตื่นเต้น สนุกสนาน ทำทหายความรู้ความสามารถ ผู้เรียนได้เรียนรู้สอดคล้องกับความสนใจของตนเองได้ลงมือคิดและปฏิบัติอย่างมีความหมาย สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างแน่นอนอนการเรียนรู้เชิงรุกจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้ดีขึ้นและสามารถเก็บกักข้อมูลข่าวสารไว้ในความทรงจำได้นานขึ้น นอกจากนี้ยังมีประสิทธิภาพในการพัฒนากระบวนการรับรู้ในลำดับที่สูงขึ้น เช่น การคิดแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สอดคล้องกับวณิดา บุษยะกนิษฐ์ (2552, หน้า 39) อธิบายว่า การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมหรือฝึกฝนทำให้ผู้เรียน มีความพร้อม

ทางด้านสังคมมากขึ้น โดยเฉพาะการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการ ซึ่งเหมาะสมกับวิชาต่าง ๆ ที่ต้องฝึกทักษะ เช่น ศิลปศึกษา คหกรรมศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งวิชาเหล่านี้เป็นวิชาทักษะ ถ้าให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจะทำให้เด็กเกิดทักษะได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ Meyers and Jones (1993, p. 11) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกก่อประโยชน์ให้กับผู้เรียน โดยเพิ่มแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ ลดการแข่งขันและการแยกตัวจากชั้นเรียนของผู้เรียนทุก ๆ คนเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกันและสามารถได้ข้อมูลป้อนกลับทันที เนื่องจากธรรมชาติของการจัดการเรียนรู้เป็นแบบที่ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณค่าที่ได้รับจากเพื่อนมีคุณค่า สอดคล้องกับ Marlowe and Page (2005, p.15) กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้ 1) ช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนในเรื่องการคิด การวางแผนและการกระทำ 2) ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ 3) ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น 4) ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนกับเพื่อนร่วมชั้น 5) ช่วยสร้างความสนใจในการเรียนของผู้เรียน 6) นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาได้ชัดเจนยิ่งขึ้นและสามารถค้นพบความจริงด้วยตัวของเขาเอง 7) นักเรียนมีอิสระในการทำงานและมีพัฒนาการเป็นรายบุคคลทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยส่งเสริมและสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติสามารถจัดระบบความคิดและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง ช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ ทำให้การจัดการเรียนรู้มีความสนุก ไร้ใจ ทำทลายความสามารถของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

2. การจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้

2.1 ความหมายของแผนการจัดการประสบการณ์และการจัดทำ

แผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความหมายของการจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ ดังนี้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553, หน้า 208) กล่าวว่า แผนการจัดการประสบการณ์ หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร สอดคล้องกับ สมพงษ์ อัสสาภัย (2560, หน้า 13) กล่าวว่า การจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง

การออกแบบการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี โดยจัดในรูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม โดยเน้นในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้เด็ก มีพัฒนาการพัฒนาร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจและสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 30) กล่าวว่า การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ หมายถึง ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตร ออกแบบแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กที่เกิดจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาเหมาะสมกับวัย ตอบสนองความต้องการความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก สอดคล้องกับ สีสาวดี ชนะมาร (2563, หน้า 70-71) กล่าวว่า แผนการจัดประสบการณ์ หมายถึง แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยที่ผู้สอนได้เขียนไว้ล่วงหน้า ซึ่งประกอบไปด้วย กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อ การจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผล โดยการเขียนแผนการจัดประสบการณ์จะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ เป็นสิ่งสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนเป็นอย่างมากเพราะจะช่วยให้ผู้สอนมีความพร้อมและมั่นใจว่าจะสามารถสอนได้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้ราบรื่น

สรุปได้ว่า การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ มีการออกแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและสอดคล้องบริบทของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและชัดเจน จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ตอบสนองความต้องการความสนใจและความแตกต่างของเด็กแต่ละคน

2.2 ประเภทและองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ประเภทและองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ดังนี้

ประเวศ เวชชะ (2558, หน้า 242-244) กล่าวว่า ประเภทของแผนการจัดประสบการณ์ว่าประเภทของแผนการจัดประสบการณ์มี 3 ประเภท ได้แก่

- 1) แผนการจัดประสบการณ์ในระดับกระบวนวิชา (Course) คือ ผู้สอนจะปรับปรุงกระบวนวิชาหนึ่ง ๆ จากหลักสูตรรายวิชา มากำหนดระยะเวลาสำหรับการจัดการเรียนรู้เป็น 1 ภาคการศึกษา เช่น วิชาแนะแนว จะกำหนดการจัดการเรียนรู้ประมาณ 14 ครั้งต่อภาคการศึกษา 2) แผนการจัดประสบการณ์ในลักษณะหน่วยวิชา (Unit) คือ ผู้สอนจะกำหนดหัวข้อเรื่องหนึ่งๆในกระบวนการศึกษาว่าจะใช้ระยะเวลาที่คาบในการเรียนรู้
- 3) แผนการจัดประสบการณ์คาบเวลา (Lesson) คือ การวางแผนในการจัดการเรียนรู้เป็นการกำหนดการจัดการเรียนรู้ในหนึ่งคาบ (50 นาที) ซึ่งปัจจุบันนิยมเขียนการวางแผนการจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้มากที่สุด

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553, หน้า 216) กล่าวว่า องค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์ ดังนี้ ส่วนนำ 1) มาตรฐานการเรียนรู้ 2) ตัวชี้วัดชั้นปี 3) สาระสำคัญ 4) จุดประสงค์การเรียนรู้ 5) สาระการเรียนรู้ 6) กิจกรรมการเรียนรู้ 7) การวัดผล ประเมินผล 8) สื่อการเรียนรู้/ แหล่งเรียนรู้ 9) บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับสิลาวดี ชนะมาร (2563, หน้า 73) กล่าวว่า องค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย ส่วนนำ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล สื่อ และแหล่งเรียนรู้ บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

สรุปได้ว่า องค์ประกอบแผนการจัดประสบการณ์ ประกอบด้วย ส่วนนำ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล สื่อและแหล่งเรียนรู้ บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

3. การบริหารจัดการชั้นเรียน

3.1 ความหมายของการบริหารจัดการชั้นเรียน

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความหมายของการบริหารจัดการชั้นเรียน ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 32) กล่าวว่า การจัดการชั้นเรียน หมายถึง การที่ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กได้เรียนรู้จากสื่อ และแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนภายใต้การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้านอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับช่วงวัยและอายุ สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวก จัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่อบอุ่นเป็นกันเองให้เกิดการยอมรับ ความแตกต่างและนับถือซึ่งกันและกัน ให้เด็กเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอก ห้องเรียน สอดคล้องกับพินดา ซาตยาภา (2563, หน้า 227) กล่าวว่า การบริหารจัดการ ชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่ครูวางแผนและเตรียมการล่วงหน้าแล้วนำมาใช้ ปฏิบัติตามความจำเป็น ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับสภาพห้องเรียน พฤติกรรมนักเรียนหรือ การสอนของครูโดยคำนึงถึงความเหมาะสม สอดคล้องกับพัฒนาการ รอบด้านของเด็ก ทั้งนี้ เพื่อให้ห้องเรียนหรือชั้นเรียนบรรลุเป้าหมายทางการเรียน นอกจากนี้ทักษะต่าง ๆ ของ การจัดการชั้นเรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดห้องเรียน การสร้างข้อตกลงในชั้นเรียน การ ตอบสนองการประพัตติของเด็กการดูแลเด็กในขณะทำกิจกรรม การเลือกรางวัล และ แรงเสริมทางบวกทางการปฏิบัติตามตารางกิจกรรมประจำวันเพื่อดูแลเด็กได้อย่าง เหมาะสม เด็กเกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพจากสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย สอดคล้อง กับ Colville – Hall (2004,p. 114) กล่าวว่า การจัดการชั้นเรียน หมายถึง พฤติกรรม การสอนที่ครูสร้างและคงสภาพเงื่อนไขของการเรียนรู้เพื่อช่วยให้การเรียนการสอน มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลขึ้นในชั้นเรียนซึ่งถือเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ การจัดการชั้นเรียนที่มีคุณภาพนั้นต้องเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและ คงสภาพเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ โดยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ การให้ผลย้อนกลับและ การจัดการเกี่ยวกับ การทำงานของนักเรียน ความพยายามของครูที่มีประสิทธิภาพนั้น หมายรวมถึง การที่ครูเป็นผู้ดำเนินการเชิงรุก มีความรับผิดชอบและเป็นผู้สนับสนุน สอดคล้องกับ Gilpatrick (2010, p.15) กล่าวว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง ความรับผิดชอบของครู แต่ละคนภายในชั้นเรียนทั้งด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพและ การมีปฏิสัมพันธ์ทั้งครู และนักเรียน กฎระเบียบ นโยบาย และผลผลิต วัสดุอุปกรณ์ ความริเริ่มทางอารมณ์ และทรัพยากรอื่น ๆ ที่มีความสำคัญในชั้นเรียน

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านสังคม และจิตวิทยา เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดกับผู้เรียน

3.2 ความสำคัญของการบริหารจัดการชั้นเรียน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารจัดการชั้นเรียน ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 75-80) ได้ให้ความสำคัญของการจัดการชั้นเรียน ดังนี้

1. ชั้นเรียน คือมิติทางกายภาพที่เกิดจากการจัดการชั้นเรียนเชิงบวก มิติกายภาพเป็นปัจจัยแรกและประการสำคัญที่สุด กล่าวคือ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพของชั้นเรียนที่ครูและนักเรียนจะต้องใช้ เป็นการแทรกแซงเชิงป้องกัน (preventive intervention) ที่จะต้องปฏิบัติก่อนเริ่มงาน มีสิ่งที่ครูอาจเปลี่ยนแปลงได้ในวงจำกัด เช่น ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงขนาดของตึก ขนาดของห้องเรียน จำนวนนักเรียน หรือกลุ่มสังคม ตลอดจนรายได้ของครอบครัวของนักเรียน เป็นต้น

2. สิ่งที่มามองเห็นและจับต้องได้ เช่น เครื่องตกแต่งห้องและของใช้ต่าง ๆ ควรมีสว่างเพียงพอที่จะไม่ทำให้เมื่อยตา ห้องไม่ควรร้อนมากและเย็นมาก ตลอดจนระดับความดังของเสียง รวมทั้งความปลอดภัย สิ่งที่สำคัญคือ ทั้งนักเรียนและตัวครูจะต้องมองเห็นและได้ยินเสียงของกันและกัน ไม่ว่าจะเป็ห้องเรียนแบบใด จะต้องขจัดสภาพให้มองเห็นได้รอบห้องเรียน

3. การเคลื่อนไหว กล่าวคือ พื้นที่ต้องให้ความเคลื่อนไหวได้สะดวก เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงปัญหาด้านพฤติกรรมได้ นักเรียนทุกวัยล้วนต้องการมี “สัญลักษณ์ตัวตน” (Symbolic Identification) ในชั้นเรียนคือต้องการให้มีสิ่งแสดงว่าตนเองมีส่วนร่วม ลงทุน หรือมีส่วนเป็นเจ้าของชั้นเรียน ครูสามารถส่งเสริมการจัดตัวบ่งชี้แสดงตัวตน (Identification) ด้วยการให้นักเรียนทำงานในห้องเรียนหรือบริเวณใกล้ห้องเรียนด้วยความสนใจงานของนักเรียน

สันติ บุญภิรมย์ (2557, หน้า 117) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นวิธีการดำเนินการให้ชั้นเรียนได้อยู่ในสภาพความพร้อมที่จะดำเนินการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง เนื่องด้วยชั้นเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้พื้นฐานในรายวิชาต่าง ๆ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ประกอบกับผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในด้านต่างๆอย่างชัดเจน หรืออาจเรียกว่า “ความแตกต่างระหว่างบุคคล” ชั้นเรียนที่มีการบริหารจัดการดีเป็นความสามารถของผู้สอน ที่ส่งผลให้บรรยากาศการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญของการเรียนการสอนและหมายถึง ผู้เรียนมีความสุขในขณะที่อยู่ในชั้นเรียน ความสุขของผู้เรียนเป็นสิ่งที่สูงสุดปรารถนาของผู้สอน และผู้รับผิดชอบทางการศึกษาต้องพยายามจัดให้มีขึ้นโดยทั่วกัน การบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นองค์รวมของการบูรณาการความรู้ความสามารถของ

ครูผู้สอนพร้อมทั้งก่อให้เกิดแรงจูงใจให้ผู้เรียนได้มาโรงเรียนทุกวันอย่างมีความสุข สอดคล้องกับ พนิตา ชาดทยาภา (2563, หน้า 228) กล่าวว่า การจัดการชั้นเรียน มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นโดยเฉพาะในระดับปฐมวัย เนื่องจากช่วงอายุที่มีความสำคัญที่สุดและนำไปสู่การพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพคือช่วงปฐมวัย อายุ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปีแรก เป็นช่วงที่มีความพร้อมที่จะเรียนรู้และรับประสบการณ์ใหม่ เนื่องจากระบบประสาทและสมองกำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ดังนั้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ครูปฐมวัยจะต้องมีระบบการจัดการชั้นเรียนที่ดีที่เหมาะสมกับพัฒนาการ เด็กจึงมีความสำคัญ เป็นการช่วยให้การเรียนรู้ของเด็กและการสอนของครูปฐมวัย ได้เอื้ออำนวยต่อกิจกรรมการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ช่วยสร้างสรรค์บรรยากาศการเรียนรู้ ตลอดจนเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีในระหว่างการเรียนรู้ สร้างความปลอดภัยและความมั่นใจต่อผู้รับบริการ

4. การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

4.1 ความหมายของการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยดังนี้

สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2553, หน้า 22) กล่าวว่า การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ หมายถึง การรวบรวมข้อมูลทั้งที่เป็นตัวเลขปริมาณ (Quantitative) และค่าทางคุณลักษณะ (Qualitative) เพื่อใช้เป็นสารสนเทศที่ได้จากการประเมินเป็นข้อมูลย้อนกลับไปสู่ผู้เรียน ทำให้ผู้สอนทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ จุดเด่น จุดด้อยของผู้เรียน อีกทั้งยังใช้ในการประเมินตัดสินประสิทธิภาพในการจัดการกิจกรรมการเรียนการจัดการเรียนรู้และความพอใจของหลักสูตร สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 33) กล่าวว่า การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย หมายถึง ครูประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังเกต สนทนา สัมภาษณ์ ตลอดจนทั้งมีวิธีการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลจากหลายแหล่ง บันทึกพฤติกรรมครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน จัดเก็บข้อมูลพัฒนาการของเด็กอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์ข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับลีลาวดี ชนะมาร (2563, หน้า 90)

กล่าวว่า การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการในการรวบรวม ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและความสามารถของผู้เรียนทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ทำให้ผู้สอนทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้จุดเด่นจุดด้อย ของผู้เรียนซึ่งผู้สอนจะนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการประเมินและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัด ประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน สอดคล้องกับฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564, หน้า 13-14) กล่าวว่า การประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างเป็น องค์กรวม หมายถึง เป็นกระบวนการสังเกตพฤติกรรมเด็กในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมด้วย วิธีการที่หลากหลายและประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ที่กำหนดไว้ เพื่อประเมินความเข้าใจ สรุป ทบทวน ผลการจัดประสบการณ์ของครูผู้สอน แล้วจึงนำผลการประเมินเด็กไปใช้พัฒนากระบวนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดพหุ ปัญญาเพื่อพัฒนาช่วยเหลือและส่งเสริมความก้าวหน้าของพัฒนาการเด็กให้ครบทุกด้าน อย่างเป็นองค์กรวม

สรุปได้ว่า การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย หมายถึง กระบวนการ ที่ใช้ประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายอย่าง ครบถ้วนสมบูรณ์เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กที่ต้องการวัด มีการ วิเคราะห์ข้อมูลและบันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็กอย่างเป็นระบบครบถ้วนและเป็น ปัจจุบัน นำข้อมูลจากผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็กครบทั้ง 4 ด้าน อย่างต่อเนื่อง

4.2 หลักในการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้เด็กปฐมวัย

นักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักในการประเมินพัฒนาการและ การเรียนรู้เด็กปฐมวัยดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 43) กล่าวว่า หลักในการประเมิน พัฒนาการเด็กปฐมวัย สามารถสรุปได้ดังนี้ 1) วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็น ระบบ 2) ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน 3) ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคล อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดปี 4) ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรม ประจำวัน ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายไม่ควรใช้แบบทดสอบ 5) สรุปผลการ ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้จัดทำข้อมูล และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาผู้เรียนได้ สอดคล้องกับ ลีลาวดี ชนะมาร (2563, หน้า 91) กล่าวว่า หลักในการประเมินพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย คือ การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอน

ควรวางแผนการประเมินอย่างเป็นระบบโดยต้องประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ตามสภาพจริง และประเมินพัฒนาการของผู้เรียนให้ครบทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา ซึ่งผู้สอนควรประเมินผู้เรียนด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย เพื่อสรุปผลการประเมินและจัดทำข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

สรุปได้ว่า การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้เด็กปฐมวัย ต้องมีการประเมินอย่างเป็นระบบ และประเมินตามสภาพจริงให้ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย สามารถนำผลการประเมินที่ได้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียนต่อไป

สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้ในโมเดลการวัดการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยดังตาราง 7

ตาราง 7 องค์ประกอบ นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย

องค์ประกอบย่อย	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
1. การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก	กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด ผู้เรียนจะต้องพูดหรือถามคำถามแสดงความคิดเห็น ร่วมกันลงมือปฏิบัติจริงและไตร่ตรองสิ่งที่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ด้วยการสังเกต สัมผัส ค้นคว้า ทดลอง และแก้ปัญหาด้วยตนเอง บูรณาการผ่านการเล่น จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเด็กครอบคลุมทั้ง 4 ด้านให้สอดคล้องกับการกระตุ้นพัฒนาการทางสมอง	1) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียน ผู้เรียนและผู้เรียนด้วยกัน 2) กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด กล้าซักถาม และปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง 3) จัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการสังเกต สัมผัส ค้นคว้าทดลอง และแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยการบูรณาการผ่านการเล่น 4) จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาเด็กให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
	<p>ความสนใจและความคิด สร้างสรรค์ ตลอดจนมี ความสามารถในการคิดวิเคราะห์</p>	<p>5) กระตุ้นพัฒนาการทางสมอง ความสนใจและความคิด สร้างสรรค์ ตลอดจนมี ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้</p>
<p>2. การจัดทำ แผนการจัด ประสบการณ์</p>	<p>การออกแบบการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์ อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ มีการออกแบบการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ สอดคล้องกับหลักสูตร สถานศึกษาและสอดคล้องบริบท ของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม และชัดเจน จัดทำแผนการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ด้วย กิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสม กับวัย ตอบสนองความต้องการ ความสนใจและความแตกต่างของ เด็กแต่ละคน</p>	<p>1) มีการออกแบบการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก ปฐมวัยโดยการวิเคราะห์ หลักสูตรสถานศึกษา 2) มีการวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็น รายบุคคล สรุปและรายงานผล การวิเคราะห์อย่างครบถ้วน สมบูรณ์ 3) มีการออกแบบการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ สอดคล้องกับหลักสูตร สถานศึกษาและสอดคล้อง บริบทของสถานศึกษาอย่าง เหมาะสมและชัดเจน 4) จัดทำแผนการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ด้วย กิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสม กับวัย ตอบสนองความต้องการ ความสนใจและความแตกต่าง ของเด็กแต่ละคน</p>

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
3. การบริหาร จัดการชั้นเรียน	การดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนในด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านสังคมและ จิตวิทยา เพื่อเสริมสร้าง ประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับ ผู้เรียน	<p>1) จัดสภาพแวดล้อม ด้านกายภาพทั้งภายในภายนอก ชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสภาพพร้อมใช้งาน มีความ ปลอดภัยในการจัดกิจกรรม</p> <p>2) จัดสภาพแวดล้อม ด้านวิชาการที่เอื้อต่อการจัดการ เรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้และระบบ สืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย มีระบบสารสนเทศและเอกสาร ชั้นเรียนของผู้เรียน</p> <p>3) การจัดสภาพแวดล้อมทาง สังคมในการสร้างความสัมพันธ์ อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและ ผู้เรียนกับผู้เรียน กฎกติกาของ สังคม การส่งเสริมคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ที่ดีให้แก่ผู้เรียน</p> <p>4) การจัดสภาพแวดล้อมทาง จิตวิทยา เพื่อสร้างแรงจูงใจ ให้ผู้เรียนมีความพร้อมทางด้าน จิตใจตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p>

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
4. การประเมิน พัฒนาการเด็ก ปฐมวัย	กระบวนการที่ใช้ประเมิน พัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่ หลากหลายอย่างครบถ้วน สมบูรณ์เหมาะสมและสอดคล้อง กับพัฒนาการของเด็กที่ต้องการ วัด มีการวิเคราะห์ข้อมูลและ บันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็ก อย่างเป็นระบบครบถ้วนและเป็น ปัจจุบัน นำข้อมูลจากผล การประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและ พัฒนาเด็กครบทั้ง 4 ด้านอย่าง ต่อเนื่อง	1) มีการประเมินพัฒนาการของ เด็กเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลายอย่าง ครบถ้วนสมบูรณ์ 2) มีการประเมินพัฒนาการเด็ก ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับ พัฒนาการของเด็กที่ต้องการวัด 3) มีการวิเคราะห์ข้อมูลและ บันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็ก อย่างเป็นระบบครบถ้วนและเป็น ปัจจุบัน 4) มีการนำข้อมูลจาก ผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาเด็กครบทั้ง 4 ด้าน อย่างต่อเนื่อง

2.4 องค์ประกอบหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.4.1 ความหมายของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาการเด็กปฐมวัย
ไว้ดังนี้

วันเพ็ญ นันทะศรี (2555, หน้า 15) กล่าวว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัย
หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงการให้การสนับสนุนนักเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนการรู้
เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าทางการเรียนการสอน สังเกตได้จากตัวบ่งชี้ต่อไปนี้ 1) การ
ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านร่างกาย 2) ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้าน
อารมณ์ละเอียดใจ 3) ส่งเสริม การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการด้านสังคม 4) ส่งเสริมการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญา 5) การติดตามความก้าวหน้าของเด็กปฐมวัย สอดคล้อง
กับปิยะนุช ศรีตะปัญญา (2560, หน้า 8) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับ

ปฐมวัย หมายถึง การจัดกิจกรรมหรือการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะของเด็กปฐมวัยที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพของการจัดการศึกษาปฐมวัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านร่างกาย ด้านสังคมและด้านสติปัญญา สอดคล้องกับจันทร์สุดา เบียนสาย (2562, หน้า 12) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพของเด็ก หมายถึง การดำเนินการหรือการพัฒนาให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้ มีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเองและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐานและแสวงหาความรู้ ได้สอดคล้องกับปราณิสรา แพหมอ (2562, หน้า 7) กล่าวว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง การดำเนินการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนา ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562, หน้า 12) กล่าวว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง การพัฒนาเด็กให้เกิดพัฒนาการรอบด้านสอดคล้องตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการเด็กตามความสนใจและความต้องการของเด็ก โดยรวมถึงพัฒนาการด้านร่างกายให้เด็กเจริญเติบโตสูงดีมีส่วนร่วมด้านอารมณ์สังคมให้เด็กสามารถอยู่ร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ด้านสติปัญญาให้เด็กสามารถรับรู้และเกิดกระบวนการเรียนตามวัยอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งหมดนี้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และเป็นทักษะในการเรียนรู้ในอนาคต โดยพ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดูหลักมีทักษะการเป็นพ่อเป็นแม่ อีกทั้ง ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564, หน้า 14) กล่าวว่า การพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม หมายถึง ผลความสามารถทางการเรียนรู้ที่มีอยู่ในตัวนักเรียนตามแนวคิดพหุปัญญาและส่งผลให้เกิดให้คุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างเป็นองค์รวม

สรุปได้ว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง การจัดกิจกรรมหรือการจัดประสบการณ์เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด

2.4.2 ความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

นักวิชาการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญการพัฒนาการเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

สุภาวิณี ลายบัว (2554, หน้า 12) กล่าวว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปฏิสนธิจนเข้าสู่ช่วงอายุ

3-6 ปี ซึ่งมีลักษณะพิเศษกว่าพัฒนาในช่วงอื่น ๆ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้านทั้งทางคุณภาพและปริมาณจะเกิดขึ้นอย่างผสมผสานในช่วงเวลาเดียวกันและสามารถสังเกตเห็นลักษณะการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมที่แสดงออกได้อย่างชัดเจนอีกทั้ง พัฒนาการเป็นกระบวนการที่มีการประสานงานกันพร้อมกันไปทั้งหมดทั้งร่างกายและจิตใจ คือ การเติบโตทางร่างกายและ พัฒนาการทางอารมณ์และสติปัญญา นั้นจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างใกล้ชิด เพราะฉะนั้นในการศึกษาพัฒนาการเด็กเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมาก มิใช่แยกศึกษาเพียงส่วนหนึ่ง ในการเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กจึงต้องศึกษาทั้งหมด มิใช่แยกเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งในการเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างมาก เพราะความเข้าใจในการพัฒนาการจะช่วยให้สามารถสังเกต อบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับเด็กได้โดยตรงกับระดับความสามารถของเด็กแต่ละคน ชนิพรพรณ จาติเสถียร (2560, หน้า 1-3) กล่าวว่า เด็กปฐมวัยจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมโดยพัฒนาอย่างรอบด้านและสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา เพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง เคลื่อนไหวได้อย่างคล่องแคล่วมีจิตใจที่แจ่มใสเบิกบานสามารถควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมรู้จักและเข้าใจตนเอง เอาใจเขามาใส่ใจเรา ชื่นชมสิ่งรอบตัว ช่วยเหลือตนเองได้อยู่ร่วมและทำงานกับคนอื่นได้อย่างมีความสุขมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ มีทักษะชีวิต ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหา สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ สมดังจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาที่ต้องการให้เด็กเป็นทั้ง คนดี คนเก่ง และมีความสุข ดังนั้นการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมที่ถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องกับพัฒนาการและการทำงานของสมอง ซึ่งเด็กควรได้รับการพัฒนาทุกด้านไปพร้อมกัน ได้เรียนรู้อย่างอิสระเหมาะสมกับวัย ได้มีโอกาสเลือก ได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อม มีความสุขกับการได้เล่น สำรวจ ทดลอง และใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการเรียนรู้และควรหลีกเลี่ยงการพัฒนาแต่ด้านสติปัญญาจนละเลยพัฒนาการด้านอื่น หากได้รับการจัดประสบการณ์ที่ไม่เหมาะสมกับวัย ได้เรียนรู้ตามที่ผู้ใหญ่กำหนดเพียงฝ่ายเดียว ขาดโอกาสในการเล่น หากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู หรือผู้ดูแลเด็กได้ปฏิบัติตามแนวทางที่ควรทำและหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ควรทำ จะช่วยให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ พัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไป

MacLean (1992, p. 57) กล่าวว่า การพัฒนาเด็กแบบองค์รวมเป็นวิธีการสอนที่สามารถทำให้เด็กได้แสดงออกถึงความสามารถที่หลากหลายเกี่ยวกับเรื่อง que ที่ศึกษา ให้เด็กได้เรียนรู้กระบวนการที่เปิดกว้างและส่งเสริมความร่วมมือ โดยเน้น que การช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากกว่าการแข่งขันส่งเสริมพัฒนาทักษะทางสังคมเปิดโอกาสให้เด็กพิเศษได้ อยู่ในกลุ่มเพื่อนได้ด้วย

สรุปได้ว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัย ช่วยให้ เห็นพัฒนาการต่อเนื่องของเด็ก ตลอดจนสามารถส่งเสริมพัฒนาการที่ไม่พึงประสงค์ได้อย่างเหมาะสมทันต่อสถานการณ์

2.4.4 องค์ประกอบย่อยของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แวรวรรณ พงษ์สะอาด (2554, หน้า 101-144) กล่าวว่า องค์ประกอบด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย 2) การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ 3) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม และ 4) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

วันเพ็ญ นันทะศรี (2555, หน้า 12) กล่าวว่า องค์ประกอบการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านร่างกาย 2) ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ 3) ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสังคม 4) ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญา 5) การติดตามความก้าวหน้าของเด็กปฐมวัย

ปิยะนุช ศรีตะปัญญาะ (2560, หน้า 76) กล่าวว่า องค์ประกอบ การพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัย ประกอบด้วย 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านอารมณ์ 3) สังคม และ 4) สติปัญญา

จันทร์สุดา เปียนสาย (2562, หน้า 74-75) กล่าวว่า ประสิทธิภาพด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การจัดกิจกรรมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย 2) การจัดกิจกรรมให้เด็กมีร่างกายที่แข็งแรง 3) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดี 4) การจัดกิจกรรมให้เด็กสามารถดูแลความปลอดภัยของตนเอง 5) การจัดกิจกรรมให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สามารถควบคุมตนเองได้ 6) การจัดกิจกรรมให้เด็กสามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม 7) การจัดกิจกรรมให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านสังคม 8) การจัดกิจกรรมให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเอง 9) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม 10) การจัดกิจกรรมให้เด็กมีพัฒนาการ

ทางด้านสติปัญญา 11) การจัดกิจกรรมให้เด็กสามารถสื่อสารสิ่งที่ตนเองต้องการให้บุคคลอื่นได้รับทราบ 12) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการคิดพื้นฐานให้แก่เด็ก และ 13) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กสามารถแสวงหาความรู้

อุทัยรัตน์ ฝ่ายเทศ (2562, หน้า 122) กล่าวว่า แนวทางการส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) การพัฒนาการด้านร่างกาย 2) การพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ 3) การพัฒนาการด้านสังคม และ 4) การพัฒนาการด้านสติปัญญา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562, หน้า 16) กล่าวว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ดี ควรประกอบด้วย 1) พัฒนาการด้านร่างกาย 2) พัฒนาการด้านสติปัญญา 3) พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และ 4) พัฒนาการด้านสังคม

ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564, หน้า 14) กล่าวว่า องค์ประกอบการพัฒนาเด็กเรียนอย่างเป็นองค์รวม ประกอบด้วย 1) พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย ปัญญา ด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย ปัญญาด้านดนตรี ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ และปัญญาด้านเข้าใจตนเอง 2) พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย ปัญญาด้านดนตรี และปัญญาด้าน เข้าใจระหว่างบุคคล 3) พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ปัญญา ด้านเข้าใจตนเอง ปัญญาด้านเข้าใจระหว่างบุคคล และปัญญาด้านธรรมชาติ และ 4) พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ปัญญาด้านภาษา ปัญญาด้านตรรกะ-คณิตศาสตร์ ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์และปัญญาด้านเข้าใจระหว่างบุคคล

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบย่อยของการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อการสังเคราะห์กำหนดองค์ประกอบการวิจัยตามแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการ ผู้วิจัยเห็นว่าองค์ประกอบบางตัวมีความหมายคล้ายคลึงกันแต่นักวิชาการเรียกชื่อต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์องค์ประกอบมีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดองค์ประกอบที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (Neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมองค์ประกอบอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกันและนำมาจัดกลุ่มเป็นองค์ประกอบเดียวกันแล้วตั้งชื่อใหม่ เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบย่อยด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังตาราง 8

ตาราง 8 การสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยการพัฒนาเด็กปฐมวัย

	นักวิชาการ/นักการศึกษา	๑	๒	๓	:
--	------------------------	---	---	---	---

องค์ประกอบ	1. แวอรรณ พงษ์สะอาด (2554)	2. วันเพ็ญ นันทะศรี (2555)	3. ปิยะสุข ศรีตะปัญญะ (2560)	4. จันทรสุดา เปี่ยมสาย (2562)	5. ฤทัยรัตน์ ฝ่ายเทศ (2562)	6. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562)	7. ฉัตรวิไล สุรินทร์ขจร (2564)			
1. การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย								7	100	√
-การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย	√									
-การส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านร่างกาย		√								
-ด้านร่างกาย			√							
-การจัดกิจกรรมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย				√						
- การพัฒนาการด้านร่างกาย					√	√	√			
2. การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ								7	100	√
-การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ	√									
-ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ		√								
-ด้านอารมณ์			√							
-การจัดกิจกรรมให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สามารถควบคุมตนเองได้				√						
-การพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ					√	√	√			

ตาราง 8 (ต่อ)

	นักวิชาการ/นักการศึกษา	๓	๒	๑	:
--	------------------------	---	---	---	---

องค์ประกอบ	1. แนววรรณ พงษ์สะอาด (2554)	2. วันเพ็ญ นันทะศรี (2555)	3. ปิยะนุช ศรีตะปัญญา (2560)	4. จันทร์สุดา เบียนสาย (2562)	5. ฤทัยรัตน์ ฝ่ายเทศ (2562)	6. สำนักงานเลขานุการสภาการศึกษา (2562)	7. ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564)			
3. การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม								7	100	√
-การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม	√									
-ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสังคม		√								
-ด้านสังคม			√							
-การจัดกิจกรรมให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านสังคม				√						
-การพัฒนาการด้านสังคม					√	√	√			
4. การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา								7	100	√
-การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา	√									
-ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญา		√								
-สติปัญญา			√							
-การจัดกิจกรรมให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญา				√						
-การพัฒนาการด้านสติปัญญา					√	√	√			
5. การติดตามความก้าวหน้าของเด็กปฐมวัย		√						1	12.5	
6. การจัดกิจกรรมให้เด็กมีร่างกายที่แข็งแรง			√					1	12.5	
7. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดี			√					1	12.5	

ตาราง 8 (ต่อ)

	นักวิชาการ/นักการศึกษา	ค	ข	ฉ	:
--	------------------------	---	---	---	---

องค์ประกอบ	1. แวວຽວຣຽນ ພຸງສະອາດ (2554)	2. ວັນເພັດ ພັນທະສີ (2555)	3. ປີຍະນຸທ ສຸລິຕະປັຍູນະ (2560)	4. ຈັນທຸສຸດາ ເປັນສາຍ (2562)	5. ດັຍຸຣັດນ໌ ຝ່າຍເທດ (2562)	6. ສຳນັກງານເລຂາທິການສາທາລິນາທິການ (2562)	7. ຜົນກິໄລ ສຸລິນທຸສຸມພູ (2564)			
8. ການຈັດກິຈະກຳເພື່ອເຮັດໃຫ້ເດັກສາມາດດູແລ ຄວາມປອດກົຍຂອງຕົນເອງ			√					1	12.5	
9. ການຈັດກິຈະກຳເພື່ອເຮັດໃຫ້ເດັກສາມາດ ແສດງອອກທາງອາຣາມນີ້ໄດ້ອ່າຍ່າງເໝາະສາມ			√					1	12.5	
10. ການຈັດກິຈະກຳເພື່ອເຮັດໃຫ້ເດັກສາມາດ ຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງ			√					1	12.5	
11. ການຈັດກິຈະກຳທີ່ສ່ຽງເສຣີມກາເປັນ ສາມາທິກິດທີ່ດີຂອງສັງຄາມ			√					1	12.5	
12. ການຈັດກິຈະກຳເພື່ອເຮັດໃຫ້ເດັກສາມາດ ສື່ອສາລິນາທີ່ຕົນເອງຕ້ອງກາເຮັດໃຫ້ບຸກຄາລືອນ ໄດ້ຮັບທຽາບ			√					1	12.5	
13. ການຈັດກິຈະກຳທີ່ສ່ຽງເສຣີມທັກະຊາກາ ຄິດພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ເດັກ			√					1	12.5	
14. ການຈັດກິຈະກຳທີ່ສ່ຽງເສຣີມໃຫ້ເດັກ ສາມາດແສດງາທາຄວາມຮູ້			√					1	12.5	
ຮວມ	4	5	4	13	4	4	4			

ຈາກຕາຣາງ 8 ເຫັນໄດ້ວ່າ ອຸ່ງຕັກປຽກອບກາພັດທະນາເດັກປຽມວັຍເປັນກອບແນວຄິດ
ເຊີງທຽຊຸກິທີ່ໄດ້ຈາກກາສັງເຄຣາະຮາ ຈຳນວນ 14 ອຸ່ງຕັກປຽກອບ ຈາກນັກກາຕິກາຈຳນວນ 7 ຄນ
ກາຄັດເລືອກອຸ່ງຕັກປຽກອບທີ່ມຸ່ງຕິກາຮັ່ງນີ້ ຜູ້ວິຈັຍໃຊ້ເຄຣນທັຄວາມຮື້ຮ່ອຍລະ 30 ດາຍທອມ
ຮວມອຸ່ງຕັກປຽກອບທີ່ມີຄວາມເໝາຍຄຳລັຍກັນເຂົ້າດ້ວຍກັນເປັນ 4 ອຸ່ງຕັກປຽກອບ ດັ່ງນີ້

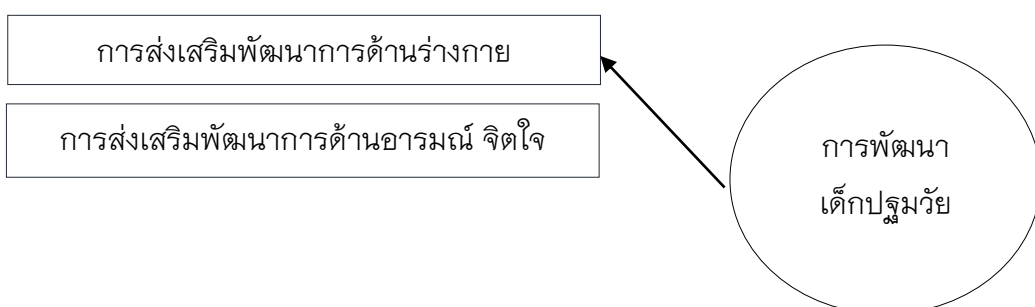
กลุ่มที่ 1 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย การส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านร่างกาย การจัดกิจกรรมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย การพัฒนาการด้านร่างกาย ความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 100

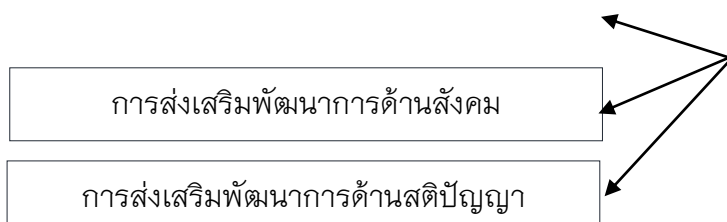
กลุ่มที่ 2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านอารมณ์ การจัดกิจกรรมให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สามารถควบคุมตนเองได้ การพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 100

กลุ่มที่ 3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสังคม ด้านสังคม การจัดกิจกรรมให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านสังคม การพัฒนาการด้านสังคม ความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 100

กลุ่มที่ 4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญา สติปัญญา การจัดกิจกรรมให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญา การพัฒนาการด้านสติปัญญา ความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 100

สรุปได้ว่า ผลจากการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยการพัฒนาเด็กปฐมวัย ทำให้ได้องค์ประกอบที่มุ่งศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย 2) การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ 3) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม และ 4) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 โมเดลการวัดองค์ประกอบย่อยการพัฒนาเด็กปฐมวัย
องค์ประกอบย่อยของการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้ง 4 องค์ประกอบ สามารถสรุป
ความหมายและพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

1. การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย

1.1 ความหมายของการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความหมายของการส่งเสริมพัฒนาการ
ด้านร่างกาย ดังนี้

วันเพ็ญ นันทะศรี (2555, หน้า 133) กล่าวสรุปว่า การส่งเสริมการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมให้เด็กมีภาวะเจริญเติบโต
เหมาะสมกับวัย 2) ส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ 3) ส่งเสริมให้เด็กมีสุขนิสัย
ที่ดี 4) ส่งเสริมให้เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อ (กล้ามเนื้อใหญ่) ได้อย่างคล่องแคล่วและ
ประสานสัมพันธ์ได้ 5) ส่งเสริมให้เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อ (กล้ามเนื้อมัดเล็ก) ได้อย่าง
คล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา 6) ส่งเสริมให้เด็กสามารถหลีกเลี่ยง
ต่อสภาวะที่เสี่ยงต่อโรคอุบัติเหตุภัยและสิ่งเสพติด สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 11) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย
หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาให้เด็กมีน้ำหนักส่วนสูงเป็นไปตามเกณฑ์
มาตรฐานกระทรวงสาธารณสุข มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก
และมีการประสานสัมพันธ์กันดี มีความคล่องตัวและว่องไวในการเดิน การวิ่งการหยิบจับ
การควบคุมและบังคับการทรงตัว มีสุขภาพแข็งแรง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สะอาดปลอดภัย
รับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ พักผ่อนอย่างเพียงพอ มีสุขนิสัยในการรักษาสุขภาพและ
อนามัยรวมทั้งรู้จักรักษาความปลอดภัยของตนเอง สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562, หน้า 16) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย
หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์

มาตรฐาน เคลื่อนไหวร่างกายคล่องแคล่ว ทรงตัวได้ดี ใช้มือและตาประสานสัมพันธ์ได้ดี ดูแลรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตนและปฏิบัติจนเป็นนิสัย ปฏิบัติตนตามข้อตกลงเกี่ยวกับความปลอดภัย หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อโรค สิ่งเสพติด และระมัดระวังจากบุคคล สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตราย ให้เป็นไปตามเป้าหมายของมาตรฐาน สถานศึกษา สอดคล้องกับ ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564, หน้า 121) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการส่งเสริมและพัฒนาการด้านร่างกาย ของเด็ก ดังนี้ 1) การรับประทานอาหาร 2) การล้างมือก่อนรับประทานอาหาร และหลังการใช้ห้องน้ำห้องส้วม 3) การรักษาความสะอาดของใช้ส่วนตัว 4) การนอนหลับพักผ่อน 5) การออกกำลังกาย 6) การเล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยถูกวิธี

สรุปได้ว่า การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง การดำเนินการ หรือการสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยมีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กอย่างคล่องแคล่วเคลื่อนไหวและทรงตัวได้ดี มีสุขภาพพลานามัย ที่สมบูรณ์ รู้จักการออกกำลังกาย รักษาความสะอาดร่างกาย ตลอดจนรู้จักเล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยถูกวิธี

1.2 หลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านร่างกายตามมาตรฐานหลักสูตร

ปฐมวัยและมาตรฐานการศึกษา

นักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย ตามมาตรฐานหลักสูตรปฐมวัยและมาตรฐานการศึกษา ดังนี้

เยาวพา เดชะคุปต์ (2546, หน้า 12) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาการ ให้แก่เด็กด้านร่างกาย ควรส่งเสริมความเจริญเติบโต ความแข็งแรงของร่างกาย ปลูกฝัง นิสัยทางสุขภาพอนามัย ฝึกกิจนิสัยและสุขนิสัยรู้จักรักษาความสะอาด เลือกรับประทาน อาหารที่มีประโยชน์ รู้จักการใช้ห้องน้ำห้องส้วมได้ถูกต้อง ฝึกให้เล่นและออกกำลังกาย เพื่อบริหารกล้ามเนื้อและประสาทสัมผัสและรู้จักพักผ่อนอย่างถูกวิธี ในส่วนของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 50-52) กล่าวว่า หลักการส่งเสริม พัฒนาการด้านร่างกาย ตามมาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ 1.2 มีสุขภาพอนามัยสุข นิสัยที่ดี และ 1.3 รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น สอดคล้องกับสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562, หน้า 16) กล่าวว่า หลักการส่งเสริม พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก

ตัวชี้วัดที่ 1.1 มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้

สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรดำเนินการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เด็กปฐมวัย ให้สอดคล้องกับหลักการของมาตรฐานตามหลักสูตร และมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย เพื่อให้ได้ข้อมูลการพัฒนาเชิงระบบและสามารถนำเสนอข้อมูลต่อการติดตามจากหน่วยจากหน่วยงานต้นสังกัด

2. การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

2.1 ความหมายของการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความหมายของการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ดังนี้

วันเพ็ญ นันทะศรี (2555, หน้า 134) กล่าวสรุปว่า การส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพจิตสมวัย 2) ส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงออก แจ่มใส อารมณ์ดี 3) ส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง และกล้าแสดงออก 4) ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความรู้สึกพอใจในผลงานของผู้อื่น 5) ส่งเสริมให้เด็กมีความเมตตา กรุณา และช่วยเหลือแบ่งปัน 6) ส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม 7) ส่งเสริมให้เด็กรู้จักประหยัดอดออม 8) ส่งเสริมให้เด็กมีลิ้นทรีภาพสมวัย สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 12) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาให้เด็กมีอุปนิสัย บุคลิกภาพ และสุนทรีภาพ เห็นได้จากความร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รักการออกกำลังกาย รักดนตรี ชื่นชมศิลปะ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กล้าแสดงออก มีความมั่นใจในตนเอง แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562, หน้า 17) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม ให้เด็กกล้าแสดงออก อารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมรู้จักยับยั้งชั่งใจ อดทนในการรอคอย ยอมรับและพอใจในความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่นมีจิตสำนึกและค่านิยมที่ดี มีความมั่นใจ กล้าพูด กล้าแสดงออก ช่วยเหลือแบ่งปัน เคารพสิทธิ รู้หน้าที่รับผิดชอบ อดทน อดกลั้น ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมจริยธรรมตามที่สถานศึกษากำหนด ชื่นชมและมีความสุขกับศิลปะ

ดนตรี และการเคลื่อนไหว ให้เป็นไปตามเป้าหมายของมาตรฐานสถานศึกษา สอดคล้องกับฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564, หน้า 122) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ หมายถึง การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการส่งเสริมและพัฒนาด้านอารมณ์-จิตใจของเด็ก ดังนี้ 1) แสดงอารมณ์ แสดงความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์ 2) การแสดงออกทางสีหน้า พอใจ ยิ้ม หัวเราะในสถานการณ์ต่าง ๆ 3) กล่าวพูดกล้าแสดงออก 4) การพูด การสนทนาการแสดงความรักต่อเพื่อนและมีเมตตาต่อสัตว์เลี้ยง 5) แสดงสนใจความพอใจในผลงานศิลปะของตนเองและความสามารถของตนเอง

สรุปได้ว่า การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ หมายถึง การดำเนินการหรือการสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยมีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริงสนุกสนาน ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี กีฬา รักรวมชาติและสิ่งแวดล้อม มีจิตใจที่ตั้งงาม แสดงออกทางอารมณ์เหมาะสมกับวัย เด็กมีความมั่นใจในตนเองกล้าแสดงออก มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีตามจุดเน้นของสถานศึกษา

2.2 หลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านอารมณ์ จิตใจ ตามมาตรฐานหลักสูตรปฐมวัยและมาตรฐานการศึกษา

นักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านอารมณ์ จิตใจ ตามมาตรฐานหลักสูตรปฐมวัยและมาตรฐานการศึกษา ดังนี้

เยาวพา เดชะคุปต์ (2546, หน้า 12) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กด้านจิตใจและอารมณ์ ส่งเสริมด้านสุขภาพจิต เช่น ปลูกฝังให้รู้จักควบคุมอารมณ์ มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส ชื่นชมต่อความไพเราะและสิ่งสวยงาม ฝึกให้มีจิตใจเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซื่อสัตย์ มีสัมมาคารวะ กตัญญูกตเวที เคารพเชื่อฟัง ประหยัดขยันหมั่นเพียร อดทน มีระเบียบวินัยและเชื่อถือคำสอนของศาสนา ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 53-54) กล่าวว่า หลักการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ตามมาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ตั้งงาม ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ ดังนี้ 5.1 ซื่อสัตย์สุจริต 5.2 มีความเมตตากรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปัน 5.3 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น 5.4 มีความรับผิดชอบ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562, หน้า 17) กล่าวว่า หลักการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก ตัวชี้วัดที่ 1.2 มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้

สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรดำเนินการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เด็กปฐมวัย ให้สอดคล้องกับหลักการของมาตรฐานตามหลักสูตร และมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อให้ได้ข้อมูลการพัฒนาเชิงระบบและสามารถนำเสนอข้อมูล ต่อการติดตามจากหน่วยจากหน่วยงานต้นสังกัด

3. การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

3.1 ความหมายของการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความหมายของการส่งเสริมพัฒนาการ ด้านสังคม ดังนี้

วันเพ็ญ นันทะศรี (2555, หน้า 135) กล่าวสรุปว่า การส่งเสริม การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมให้เด็กมีวินัยและความ รับผิดชอบ ในตนเอง 2) ส่งเสริมให้เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ 3) ส่งเสริมให้เด็ก สามารถช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน 4) ส่งเสริมให้เด็กสามารถปฏิบัติตนในการ ดูแลสิ่งแวดล้อมและรักธรรมชาติ 5) ส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติตามมารยาทและวัฒนธรรม ไทย 6) ส่งเสริมให้เด็กสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และสามารถปฏิบัติตน เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข 7) ส่งเสริมให้เด็กสามารถทำงานจนสำเร็จทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้และมีความรู้สึกที่ดีต่อ อาชีพสุจริต สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 13) กล่าวว่าการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนา ให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบตนเองในการ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว ยอมรับ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล ระวังภัยจากคนแปลกหน้า ดูแลรักษา ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีสัมมาคารวะรักวัฒนธรรมและความเป็นไทย อยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข รู้จักเป็นผู้นำผู้ตามที่ดีและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562, หน้า 18) กล่าวว่าการส่งเสริมพัฒนาการ ด้านสังคม หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เด็กช่วยเหลือตนเอง ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน มีวินัยในตนเอง ประหยัดและพอเพียง มีส่วนร่วมดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมในและนอกห้องเรียน มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย เช่น การไหว้ การยิ้ม ทักทาย และมีสัมมาคารวะกับผู้ใหญ่ เป็นต้น ยอมรับหรือเคารพความแตกต่างระหว่าง

บุคคล เช่น ความคิด พฤติกรรม พื้นฐานครอบครัว เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม เป็นต้น เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ แก้ไขข้อขัดแย้ง โดยปราศจากการใช้ความรุนแรง ให้เป็นไปตามเป้าหมายของมาตรฐานสถานศึกษา สอดคล้องกับฉัตรวิไล สุรินทร์ชัมพู (2564, หน้า 122-123) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาด้านสังคม หมายถึง การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการส่งเสริมและพัฒนาด้านสังคมของเด็ก ดังนี้ 1) การแต่งตัวเองได้ 2) การล้างมือ รับประทานอาหาร 3) การเข้าห้องส้วม 4) การเก็บของเล่นของใช้ของตนเอง 5) การเข้าแถวตามลำดับรับรอง 6) การนำวัสดุเหลือใช้มาสร้างชิ้นงาน 7) การใช้น้ำและสิ่งของอย่างประหยัด เช่น ดินสอ สี กาว กระดาษสี ฯลฯ 8) การรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เช่น ดูแลรักษา ความสะอาดห้องเรียน รดน้ำต้นไม้เก็บขยะ 9) การให้การทักทาย ยิ้ม กล่าวขอบคุณ ขอโทษ 10) การยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี

สรุปได้ว่า การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม หมายถึง การดำเนินการ หรือ การสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยมีวินัยและรับผิดชอบต่อตนเอง เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน มีสัมมาคารวะต่อครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคคลอื่น สร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว รักวัฒนธรรมและความเป็นไทย โดยแสดงออกอย่างชัดเจน ตลอดจนปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมทั้งภายในและนอกห้องเรียน

3.2 หลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสังคม ตามมาตรฐานหลักสูตรปฐมวัยและมาตรฐานการศึกษา

นักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสังคมตามมาตรฐานหลักสูตรปฐมวัยและมาตรฐานการศึกษา ดังนี้

เยาวพา เดชะคุปต์ (2546, หน้า 12) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กด้านสังคม ส่งเสริมการพัฒนาลักษณะนิสัย เช่น ปลูกฝังให้เด็กรู้จักเคารพตนเอง กล้าพูด กล้าแสดงออกด้วยตนเองในทางที่ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณี รู้จักเล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่น เคารพสิทธิและหน้าที่ ตลอดจนความรับผิดชอบ ฝึกให้เป็นผู้รู้จักการรับภาระให้พร้อมที่จะปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 56-57) กล่าวว่า หลักการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ตามมาตรฐานที่ 7 มีรักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 7.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 7.2 มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการ

ส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562, หน้า 18) กล่าวว่า หลักการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก ตัวชี้วัดที่ 1.3 มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรดำเนินการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมเด็กปฐมวัย ให้สอดคล้องกับหลักการของมาตรฐานตามหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย เพื่อให้ได้ข้อมูลการพัฒนาเชิงระบบและสามารถนำเสนอข้อมูลต่อการติดตามจากหน่วยจากหน่วยงานต้นสังกัด

4. การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

4.1 ความหมายของการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความหมายของการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ดังนี้

วันเพ็ญ นันทะศรี (2555, หน้า 136) กล่าวว่าสรุปว่า การส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารเหมาะสมกับวัย 2) ส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาเหมาะสมกับวัย 3) ส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ 4) ส่งเสริมให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ 5) ส่งเสริมให้เด็กมีความใฝ่รู้สมวัย 6) ส่งเสริมให้เด็กมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 15) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ อ่านเขียนภาพและสัญลักษณ์ได้สามารถสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ รู้ค่าและจำนวน รูปทรง เวลา สามารถคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจได้ มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล ความคิดรวบยอด มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562, หน้า 19) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เด็กสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ ตั้งคำถาม ในสิ่งที่ตนเองสนใจหรือสงสัย และพยายามค้นหาคำตอบ อ่านนิทานและเล่าเรื่องที่ตนเองอ่านได้เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ การคิดแก้ปัญหาและสามารถ

ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ ได้ สร้างสรรค์ผลงานตามความคิดและจินตนาการ เช่น งานศิลปะ การเคลื่อนไหวท่าทาง การเล่นอิสระ เป็นต้น และใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น แวนชยาย แม่เหล็ก กล้องดิจิทัล เป็นต้น เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ได้ ให้เป็นไปตาม เป้าหมายของมาตรฐานสถานศึกษา สอดคล้องกับฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564, หน้า 123) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาด้านสติปัญญา หมายถึง การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการส่งเสริมและพัฒนาด้านสติปัญญาของเด็ก ดังนี้ 1) สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ 2) การอ่านป้ายและสัญลักษณ์ ที่เด็กสนใจ 3) การสังเกตรูปแบบจากสิ่งของต่าง ๆ 4) การนับเปรียบเทียบรวมกลุ่ม 5) การแยกกลุ่มของจำนวน 6) การสังเกตสำรวจหรือทดลองอย่างง่าย ๆ

สรุปได้ว่า การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง การดำเนินการ หรือการสนับสนุนให้เด็กปฐมวัย ใช้ภาษาสื่อ สารสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้ อ่านเขียนภาพและสัญลักษณ์ สังเกต จำแนก เปรียบเทียบได้ มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คิดแก้ปัญหาและคิดรวบยอดได้ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ได้เหมาะสมกับวัย มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นที่จะหาคำตอบและแสวงหาความรู้

4.2 หลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสติปัญญาตามมาตรฐาน

หลักสูตรปฐมวัยและมาตรฐานการศึกษา

นักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสติปัญญาตามมาตรฐานหลักสูตรปฐมวัยและมาตรฐานการศึกษา ดังนี้

เยาวพา เดชะคุปต์ (2546, หน้า 12) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กด้านสติปัญญา เช่น ให้อ่านหนังสือหาเหตุผลจนเกิดความเข้าใจและรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง สนใจต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกให้เป็นคนพอใจ รักการเรียนรู้ รู้จักใช้เวลาว่าง ให้เป็นประโยชน์และมีประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับต่อไป ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 57) กล่าวว่า หลักการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาตามมาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ ดังนี้ 11.1 ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ 11.2 แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562, หน้า 19) กล่าวว่า หลักการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก

ตัวชี้วัดที่ 1.4 มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐานและแสวงหาความรู้ได้

สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรดำเนินการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เด็กปฐมวัย ให้สอดคล้องกับหลักการของมาตรฐานตามหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย เพื่อให้ได้ข้อมูลการพัฒนาเชิงระบบและสามารถนำเสนอข้อมูลต่อการติดตามจากหน่วยจากหน่วยงานต้นสังกัด

สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้ในโมเดลองค์ประกอบย่อย การพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังตาราง 9

ตาราง 9 องค์ประกอบ นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้การพัฒนาเด็กปฐมวัย

องค์ประกอบย่อย	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
1. การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย	การดำเนินการหรือการสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยมีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก อย่างคล่องแคล่วเคลื่อนไหว และทรงตัวอย่างดี มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ รู้จักการออกกำลังกาย รักษาความสะอาดร่างกาย ตลอดจนรู้จักเล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยทุกวิธี	1) ส่งเสริมให้เด็กมีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน 2) ส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กอย่างคล่องแคล่วเคลื่อนไหว และทรงตัวอย่างดี 3) ส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ 4) ส่งเสริมให้เด็กรู้จักการออกกำลังกายและรักษาความสะอาดร่างกาย 5) ส่งเสริมให้เด็กรู้จักเล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยทุกวิธี
2. การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ	การดำเนินการหรือการสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยมีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริงสนุกสนาน	1) ส่งเสริมให้เด็กมีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริงสนุกสนาน 2) ส่งเสริมให้เด็กชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี กีฬา

ตาราง 9 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
	<p>ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี กีฬา วัฒนธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม มีจิตใจที่ดีงาม แสดงออกทางอารมณ์ เหมาะสมกับวัย เด็กมีความ มั่นใจในตนเองกล้าแสดงออก มีคุณธรรมจริยธรรมและ ค่านิยมที่ดีตามจุดเน้นของ สถานศึกษา</p>	<p>3) ส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในและนอก โรงเรียน</p> <p>4) ส่งเสริมให้เด็กจิตใจที่ดีงาม แสดงออกทางอารมณ์เหมาะสม กับวัย</p> <p>5) ส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจ ในตนเองกล้าแสดงออก</p> <p>6) ส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีตาม จุดเน้นของสถานศึกษา</p>
<p>3. การส่งเสริม พัฒนาการ ด้านสังคม</p>	<p>การดำเนินการหรือ การสนับสนุนให้เด็กปฐมวัย มีวินัยและรับผิดชอบต่อตนเอง เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองใน กิจกรรมประจำวัน มีสัมมาคารวะ ต่อครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และ บุคคลอื่น สร้างปฏิสัมพันธ์กับ บุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว รักวัฒนธรรมและความเป็นไทย โดยแสดงออกอย่างชัดเจน ตลอดจนปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ ดีของสังคมทั้งภายในและนอก ห้องเรียน</p>	<p>1) ส่งเสริมให้เด็กมีวินัยและ รับผิดชอบต่อตนเอง</p> <p>2) ส่งเสริมให้เด็กสามารถ ช่วยเหลือตนเองในกิจวัตร ประจำวันได้</p> <p>3) ส่งเสริมให้เด็กมีสัมมาคารวะ ต่อครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และ บุคคลอื่น</p> <p>4) ส่งเสริมให้เด็กสร้างปฏิสัมพันธ์ กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว</p> <p>5) ส่งเสริมให้เด็กรักวัฒนธรรม และความเป็นไทยโดยแสดงออก อย่างชัดเจน</p> <p>6) ส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติตนเป็น สมาชิกที่ดีของสังคมทั้งภายในและ นอกห้องเรียน</p>

ตาราง 9 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
4. การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา	การดำเนินการหรือการสนับสนุนให้เด็กปฐมวัย ใช้ภาษาสื่อสาร สนทนา ได้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้ อ่านเขียนภาพและสัญลักษณ์ สังเกต จำแนก เปรียบเทียบได้ มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คิดแก้ปัญหาและคิดรวบยอดได้ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ได้เหมาะสมกับวัย มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นที่จะหาคำตอบและแสวงหาความรู้	1) ส่งเสริมให้เด็กใช้ภาษาสื่อสาร สนทนา ได้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้ 2) ส่งเสริมให้เด็กอ่านเขียนภาพและสัญลักษณ์ สังเกต จำแนก เปรียบเทียบได้ด้วยเหตุผล 3) ส่งเสริมให้เด็กมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 4) ส่งเสริมให้เด็กคิดแก้ปัญหาและคิดรวบยอดได้ 5) ส่งเสริมให้เด็กจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ได้เหมาะสมกับวัย 6) ส่งเสริมให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นที่จะหาคำตอบและแสวงหาความรู้

2.5 องค์ประกอบหลักด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

งานหลักสูตรจัดเป็นแผนงานของสถานศึกษาในการที่จะพัฒนาผู้เรียน ภายใต้การสนับสนุนของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยเกี่ยวกับงานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ดังนี้

2.5.1 ความหมายของการบริหารหลักสูตร

นักวิชาการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารหลักสูตรไว้ ดังนี้ การบริหารหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ มาตรฐานตัวบ่งชี้ ความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้บริหาร การจัดตั้ง คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร การจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับบริบทของสังคม โดยกำหนดเนื้อหาสาระที่ครอบคลุมมาตรฐานตามหลักสูตร

การศึกษาปฐมวัย การส่งเสริมให้มีการเห็นชอบร่างหลักสูตร การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง (วสุกฤต สุวรรณเทน, หน้า 157-158; กมล ตราชู, 2553, หน้า 215-216; Lunenberg, F.C., 2011, p.5; Alberta Education, 2013, p.14)

ชวลิต ชูกำแหง (2551, หน้า 65) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรว่า หมายถึง การนำกระบวนการบริหารมาใช้ในขั้นตอนการวางแผนหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร โดยอาศัยบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามจัดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การบริหารหลักสูตรใดให้มีประสิทธิภาพผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรจะมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับตัวหลักสูตรนั้นและนำหลักสูตรนั้นไปใช้ สอดคล้องกับ สุภัค โอบาพิริยกุล (2556, หน้า 7) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การจัดมวลประสบการณ์ทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการทำความเข้าใจ ควบคุมดูแลและจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา ให้มีความพร้อมที่จะเรียนต่อในระดับประถมศึกษา สอดคล้องกับพิพัฒน์ แน่นอุดร (2557, หน้า 8) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาสภาพการจัดการ เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่จัดทำโดยความร่วมมือของโรงเรียนและชุมชน ได้กำหนดกรอบใน การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ไว้เหมือนฝันสอดคล้องกับวงเดซและคณะ (2562, หน้า 137) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการนำหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นไปสู่การปฏิบัติหรือไปสู่การเรียนการสอนตามแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับวิลาสิณี กนกไกรทรัพย์ (2558, หน้า 6) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาในการนำหลักสูตรที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นไปสู่การปฏิบัติหรือไปสู่การเรียนการสอน ประกอบด้วย การดำเนินการบริหารหลักสูตร การนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล การสรุปผล การดำเนินงานและการปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตรอีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 16) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พัฒนาสื่อและสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ และจัดระบบการประเมินพัฒนาการเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564, หน้า 10) กล่าวว่า หลักสูตร

การศึกษาปฐมวัย หมายถึง หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ที่เป็นแนวทางการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเพื่อให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้เป็นแนวทางบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐานตามจุดมุ่งหมายหลักสูตรการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวมและเต็มตามศักยภาพ

ณัฐญา รื่นภาคยบุตร (2557, หน้า 12) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง การปฏิบัติงานทางหลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร สร้างหลักสูตรที่ตรงกับความมุ่งหมายของการศึกษาชาติ และสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคมนั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการ สอดคล้องกับปฏุนธิกา นิลพัฒน์ (2558, หน้า 16) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษามีการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนประกอบด้วย การจัดทำหลักสูตร และการใช้หลักสูตร การดำเนินการตามแผนการใช้หลักสูตร การประเมินผลการใช้หลักสูตร และการปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาหลักสูตร

Ministry of Education (1996, p. 10) กล่าวว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หมายถึง เอกสารสำหรับใช้ในการจัดประสบการณ์ กิจกรรม และเหตุการณ์ทั้งที่มีการวางแผนและไม่มีที่วางแผนซึ่งเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่มีการออกแบบสำหรับการอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้และการพัฒนาเด็ก

สรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง การนำกระบวนการบริหารมาใช้ในขั้นตอนการสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตรและการประเมินผลหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร โดยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย

2.5.2 ความสำคัญของหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

นักวิชาการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรไว้ ดังนี้

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553, หน้า 13) ได้กล่าวถึงความสำคัญของ หลักสูตรไว้ 8 ประการ คือ 1) หลักสูตรเป็นแนวทางปฏิบัติงานหรือเครื่องบ่งชี้แนวทางการปฏิบัติของครูเพราะหลักสูตรจะกำหนดจุดหมาย เนื้อหาสาระการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและ

การประเมินผลไว้เป็นแนวทาง 2) หลักสูตรเป็นข้อกำหนดแผนการเรียนการสอน อันเป็นส่วนรวมของประเทศ เพื่อนำไปสู่จุดหมายตามแผนการศึกษาชาติ 3) หลักสูตรเป็นเอกสารทางราชการเป็นบัญญัติของรัฐบาลเพื่อให้บุคคลที่ทำการเกี่ยวข้องกับการศึกษาปฏิบัติตาม 4) หลักสูตรเป็นเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อควบคุมการเรียนการสอนใน สถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ และยังเป็นเกณฑ์มาตรฐานอย่างหนึ่งในการจัดสรรงบประมาณ บุคลากรอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ 5) หลักสูตรจะกำหนดแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของเด็กตามจุดหมายของการศึกษา 6) หลักสูตรจะกำหนด ลักษณะ รูปร่างของสังคมในอนาคตไว้ว่าเป็นไปในรูปใด 7) หลักสูตรจะกำหนดแนวทางให้ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ความประพฤติ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคม อันเป็นการพัฒนากำลังคน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ได้ผล 8) หลักสูตรจะเป็นสิ่งที่ความเจริญของประเทศเพราะการศึกษา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ประเทศใดจัดการศึกษาโดยมีหลักสูตรที่เหมาะสมทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ทันต่อเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงย่อมได้กำลังคนที่มีประสิทธิภาพสูง สอดคล้องกับ ธีรยุทธ บุญภาคยตร์ (2557, หน้า 16) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรเป็นหลักและหัวใจของการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา ช่วยให้ครูได้มีทิศทางและสิ่งกำหนดในการสอน เป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่า ผู้เรียนและสังคมควรจะได้รับสิ่งใดบ้างที่จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนโดยตรงและเป็นแนวปฏิบัติแก่ครูในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของผู้เรียนตามจุดหมายของการศึกษา ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ทักษะและเจตคติในอันที่จะอยู่ร่วมในสังคม บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและชาติบ้านเมือง สอดคล้องกับ รัตนา คำเพชรดี (2558, หน้า 20) กล่าวสรุปว่า หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษา 3 ระดับ คือ 1) ระดับประเทศ เป็นการชี้ให้เห็นถึงแนวทางการจัดการศึกษาโดยภาพรวม และเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นแนวโน้มของสังคมกับการจัดการศึกษาในอนาคต 2) ระดับสถานศึกษา หลักสูตรเป็นหัวใจและจุดเด่นของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) หลักสูตรมีความสำคัญต่อการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อจัดการเรียนรู้ ในส่วนของ Browder (2001, p.2) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรเป็นการจัดเตรียมพิมพ์เขียวเพื่อการเรียนที่ครูสามารถทำตามการออกแบบการสอน หลักสูตรช่วยให้ผู้เรียนพบกับสังคมและสิ่งที่ผู้เรียนคาดหวัง เพื่อคุณภาพในการศึกษา และ Armstrong (2003, p.5) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรช่วย

ในการตัดสินใจของครูที่จะช่วยเหลือผู้เรียนหลังจากที่ได้ประเมินผู้เรียนแล้วและให้เกิดการยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน

สรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตร ช่วยให้สถานศึกษาวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไปสู่เป้าหมายอย่างมีทิศทางและสามารถบ่งชี้คุณภาพของเด็กได้ตามมาตรฐานของหลักสูตร

2.5.3 องค์ประกอบย่อยของการบริหารหลักสูตร

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ณัฐญา รื่นภาคยตร์ (2557, หน้า 16) กล่าวว่า องค์ประกอบของการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 1) การสำรวจปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นของสังคม การกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่สังคมต้องการและการคัดเลือกเนื้อหาวิชาความรู้ที่ต้องนำมาสอน 2) การนำไปใช้ทดลอง 3) การนิเทศการใช้หลักสูตรภายในสถานศึกษา การกำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร และการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนตลอดเวลา

พิพัฒน์ แนนอุตร (2557, บทคัดย่อ) กล่าวว่า แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการจัดโครงการอบรมผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทุกคนเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างความพร้อมของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการประชุมวางแผนในการจัดทำหลักสูตรอย่างมีขั้นตอน ศึกษาหลักสูตรแกนกลาง กำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องบริบทและหลักสูตรแกนกลาง 3) ด้านการวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ สถานศึกษาควรมีการวางแผนและการดำเนินการบริหารบุคคล การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร 4) ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสนองความต้องการและศักยภาพของนักเรียน นำหลักสูตรไปทดลองใช้สอนจริง ปรับปรุงหลักสูตรในส่วนที่เป็นปัญหา 5) ด้านการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา 6) ด้านการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ควรมีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมต่างๆ เข้าร่วมในการดำเนินงาน และ 7) ด้านการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาควรมีการประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการ นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

วิลาสินี กนกไกรทรัพย์ (2558, หน้า 6) กล่าวว่า องค์ประกอบของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การดำเนินการบริหารหลักสูตร 2) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล 3) การสรุปการดำเนินงาน และ 4) การปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตร

วสุกฤต สุวรรณเทน (2559, หน้า 159-160) กล่าวว่า ตัวบ่งชี้การบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 1) วิเคราะห์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ ความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้บริหาร 2) มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร 3) จัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับบริบทของสังคม โดยกำหนดเนื้อหา สาระที่ครอบคลุมมาตรฐานตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 4) ส่งเสริมให้มีการเห็นชอบร่างหลักสูตร และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้ 5) การนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง

พัชรา พุ่มพชาติ (2560, หน้า 56-57) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ มีแนวทางดังนี้

1. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรสถานศึกษาฉบับเดิม ความต้องการในการพัฒนาเด็ก นโยบายการจัดการศึกษา ความต้องการของสังคม บริบทของชุมชนและสังคมของสถานศึกษา

2. การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยมีการกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ/ภารกิจ เป้าหมายหรือจุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร วิธีการจัดประสบการณ์ และการประเมินพัฒนาการ ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวจะต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และชุมชน

3. การตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนพ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนของ

สถานศึกษา เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข ให้หลักสูตรสถานศึกษามีความสมบูรณ์ก่อนการนำไปใช้

4. การนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปใช้ เป็นการนำหลักสูตรสถานศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบไปใช้ในการจัดประสบการณ์ โดยครูจะต้องทำการออกแบบการจัดประสบการณ์ ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์การจัดประสบการณ์และวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กที่เป็นไปตามแนวทางของหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาเด็กตามบริบทของสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

5. การวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นขั้นตอนทั้งก่อนการใช้หลักสูตร ระหว่างการใช้หลักสูตร และหลังการใช้หลักสูตร เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับเป็นแนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่มีความชัดเจนและมีความเชื่อมั่น อันส่งผลให้การพัฒนาเด็กปฐมวัยของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย จากขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยดังกล่าว สถานศึกษาสามารถ นำขั้นตอนหลักไปกำหนดรายละเอียดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเด็กของครอบครัวสถานศึกษา ชุมชนและสังคมตามบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เพื่อให้ได้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ในการจัดการศึกษาได้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 15) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร 3) การพัฒนาสื่อและสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ และ 4) การจัดระบบการประเมินพัฒนาการเด็ก

Saylor Alexander & Lewis (1981, p. 30) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย 1) การกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ 2) การออกแบบหลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน 4) การประเมินหลักสูตร

Keller, Warrack, & Bartel (1994, p.178) กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารหลักสูตรประกอบด้วย 4 ประการ ดังนี้ 1) กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) กำหนดเนื้อหาวิชา ความรู้ 3) จัดประสบการณ์การเรียน และ 4) การประเมินผลหลักสูตร

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา								รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	1. ญัฐสุยา รื่นภาคยมนตรี (2557)	2. ศิพัทธ์วัฒน์ แนนอุดร (2557)	3. วิลาสินี กนกโกทรทรัพย์ (2558)	4. วสุกฤต สุวรรณแทน (2559)	5. พัชรา พงษ์พชาติ (2560)	6. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	7. Saylor Alexander & Lewis (1981)	8. Keller, Warrack, & Bartel (1994)			
- จัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับบริบทของสังคม โดยกำหนดเนื้อหา สาระที่ครอบคลุม มาตรฐานตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย				√							
- การดำเนินการจัดทำหลักสูตรปฐมวัย					√						
- การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						√					
- การออกแบบหลักสูตร							√				
- กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร								√			
2. การนำหลักสูตรไปใช้								6	75	√	
- การนำไปใช้ทดลอง	√										
- การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา		√									
- การดำเนินการบริหารหลักสูตร			√								
- ส่งเสริมให้มีการเห็นชอบร่างหลักสูตร และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร											
การนำหลักสูตรไปใช้				√							
- การนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปใช้					√						
- การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียน การสอน							√				

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ/นักการศึกษา								รวม	ร้อยละ	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	1. ญัตติ รุ่งนภาคณบดี (2557)	2. ศิพัฒนา เน้นบุตร (2557)	3. วิลาสินี กนกโกวิท (2558)	4. วสุฤต สุวรรณแทน (2559)	5. พัชรา พุ่มพชาติ (2560)	6. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	7. Saylor Alexander & Lewis (1981)	8. Keller, Warrack, & Bartel (1994)			
8. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา		√	√						2	25	
9. วิเคราะห์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ปฐมวัยของผู้บริหาร				√					1	12.5	
10. มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร				√					1	12.5	
11. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง					√				1	12.5	
12. การตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา ปฐมวัย					√				1	12.5	
13. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร						√			1	12.5	
15. การจัดระบบการประเมินพัฒนาการเด็ก						√			1	12.5	
16. กำหนดเนื้อหาวิชา ความรู้							√		1	12.5	
17. จัดประสบการณ์การเรียนรู้							√		1	12.5	
รวม	3	7	4	5	5	4	4	4			

จากตาราง 10 เห็นได้ว่า องค์ประกอบด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรเป็นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการสังเคราะห์ จำนวน 17 องค์ประกอบ จากนักการศึกษา จำนวน 8 คน การคัดเลือกองค์ประกอบที่มุ่งศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 30 โดยหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายกันเข้าด้วยกันเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้

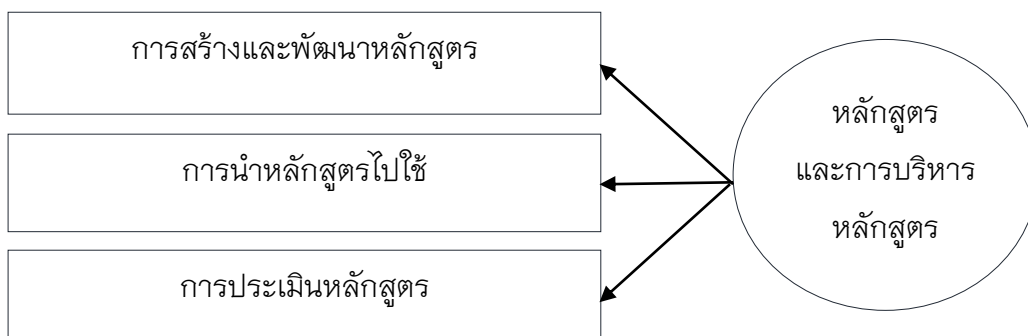
กลุ่มที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ การสำรวจปัญหา ความต้องการและความจำเป็นของสังคม การกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่สังคมต้องการและการคัดเลือกเนื้อหาวิชาความรู้ที่ต้องนำมาสอนการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับบริบทของสังคม โดยกำหนดเนื้อหาสาระที่ครอบคลุมมาตรฐานตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การดำเนินการจัดทำหลักสูตรปฐมวัย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การออกแบบหลักสูตร กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 87.5

กลุ่มที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ การนำไปใช้ทดลอง การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการเห็นชอบร่างหลักสูตรและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การใช้หลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้ การนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปใช้ การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 75

กลุ่มที่ 3 การประเมินหลักสูตร ได้จากการหลอมรวมองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ การนิเทศการใช้หลักสูตรภายในสถานศึกษา การกำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนตลอดเวลา การนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง การวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย การประเมินหลักสูตร ความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็น ร้อยละ 87.5

สรุปได้ว่า ผลจากการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ทำให้ได้องค์ประกอบที่มุ่งศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร
 - 2) การนำหลักสูตรไปใช้
 - 3) การประเมินหลักสูตร
- ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 โมเดลการวัดองค์ประกอบย่อยหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

องค์ประกอบย่อยของหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ทั้ง 3 องค์ประกอบสามารถสรุปความหมายและพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตร

1.1 ความหมายของการสร้างและพัฒนาหลักสูตร

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความหมายของการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

รัตนา คำเพชรดี (2558, หน้า 28) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการจัดทำหลักสูตร ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อสำรวจสภาพปัญหาความต้องการและความจำเป็นในการสร้างหลักสูตร 2) ขั้นการพัฒนาหลักสูตร โดยการกำหนดเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอนการวัดและประเมินผล ขั้นการทดลองใช้หลักสูตรและขั้นประเมินและติดตามผลหลักสูตร เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมเพียงใด สอดคล้องกับสิทธิพลอาจอินทร์ (2559, หน้า 190-191) กล่าวว่า การสร้างและพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การที่คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรดำเนินการตามภารกิจการสร้างและพัฒนาหลักสูตรตามลำดับขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) การกำหนดเนื้อหาสาระ 4) การกำหนดแนวการจัดการเรียนการสอน 5) การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในส่วนของ พัชรา พุ่มชาติ (2560, หน้า 56) กล่าวว่า การสร้างและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย หมายถึง การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรฉบับเดิม ความต้องการในการพัฒนาเด็ก นโยบายการจัดการศึกษา ความต้องการของสังคม บริบทชุมชน มากำหนดองค์ประกอบ ปรัชญา

วิสัยทัศน์ พันธกิจ/เป้าหมาย โครงสร้างหลักสูตร วิธีจัดประสบการณ์ และการประเมิน พัฒนาการเด็กให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและชุมชน สอดคล้องกับ มาตรฐานพัฒนาผล (2562, หน้า 8) กล่าวว่า การร่างและพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการ พัฒนาเอกสารหลักสูตรตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งได้เอกสารหลักสูตรที่มีความสมบูรณ์พร้อม สำหรับการนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 4 กิจกรรม ได้แก่

- 1) การวิเคราะห์สิ่งกำหนดหลักสูตร
- 2) การกำหนดรูปแบบของหลักสูตร
- 3) การพัฒนาเอกสารหลักสูตร
- 4) การสอบถามคุณภาพหลักสูตร

สรุปได้ว่า การสร้างและพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการจัดทำ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล ที่เกี่ยวข้อง กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ แนวการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.2 ความสำคัญและขั้นตอนของการสร้างและพัฒนาหลักสูตร

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความสำคัญและขั้นตอนของการสร้างและพัฒนาหลักสูตรดังนี้

สิทธิพล อาจอินทร์ (2559, หน้า 154) กล่าวว่า การสร้างและพัฒนา หลักสูตร เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญยิ่งเพราะหลักสูตรมีความเป็นพลวัต (Dynamic) กล่าวคือ หลักสูตรจะต้องมีการปรับเปลี่ยนไปตามความต้องการและบริบทของสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 44-45) กล่าวถึง ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย จะต้องสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ทางสังคม เศรษฐกิจ และปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและการเรียนรู้ของเด็ก ปฐมวัย การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) สร้าง ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และคู่มือหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และ ความต้องการ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพตัวเด็ก ครอบครัว ความต องการ ปัญหา จุดเด่น จุดด้อย ตลอดจนนโยบาย จุดเน้น วิสัยทัศน์ อัตลักษณ์ และเอก ลักษณ์ของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยวิธีการต่าง ๆ 3) จัดทำหลักสูตร สถานศึกษาปฐมวัย 4) ประเมินตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย 5) ขอ

อนุมัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช โดยผ่านความเห็นชอบของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับหน่วยงานต้นสังกัด 6) ประกาศใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องของ 7) นำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปใช้ โดยบุคคลที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า การสร้างและพัฒนาหลักสูตรมีความสำคัญต่อกระบวนการ พัฒนาหลักสูตรช่วยในการออกแบบขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรให้เป็นไปตามกระบวนการ จัดทำหลักสูตร

2. การนำหลักสูตรไปใช้

2.1 ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ดังนี้

พิพัฒน์ แน่นอุดร (2557, หน้า 39) กล่าวว่า การดำเนินการใช้หลักสูตร สถานศึกษา หมายถึง การนำหลักสูตรไปใช้โดยการดำเนินการโดยการจัดครูเข้าสอน ตามหลักสูตร การบริการวัสดุหลักสูตร การบริการหลักสูตรภายในโรงเรียนการจัดทำ แผน การสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลรวมทั้ง การประเมินคุณภาพภายใน การประเมินคุณภาพภายนอกและการรายงานผลมีการจัดทำ สารของหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ตามที่สถานศึกษากำหนดไว้ สอดคล้องกับ รัตนา คำเพชรดี (2558, หน้า 28) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ในอันที่จะทำให้ หลักสูตรที่สร้างขึ้นดำเนินไปสู่การปฏิบัติที่ทำให้บรรลุเป้าหมายมี 2 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ การวางแผนการใช้หลักสูตรและการดำเนินการสอนตามหลักสูตร สำหรับการวางแผน การใช้หลักสูตรนั้นประกอบด้วย การประสานงานและการเตรียมบุคลากร การจัดทำ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เอกสารประกอบการเรียนการสอน การประชาสัมพันธ์ หลักสูตร หลังจากนั้นดำเนินการสอนตามหลักสูตรนับแต่การเตรียมบุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน สอดคล้อง กับสิทธิพล อาจอินทร์ (2559, หน้า 215) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การที่ สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่จะนำหลักสูตรไปใช้ต้องปฏิบัติ ดังนี้ 1) การเตรียมการใช้ หลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรแก่นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน การเตรียมบุคลากร เพื่อใช้หลักสูตรใหม่ การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตรการจัดตารางสอนและการบริการวัสดุ

หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน 2) การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ประกอบด้วย การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้และ 3) งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย การนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้หลักสูตรและการวิจัย ผลการใช้หลักสูตร ดังนั้น ถ้าสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่จะนำหลักสูตรไปใช้ได้วางแผนและดำเนินงานใน การนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ได้ปฏิบัติหน้าที่ ที่ตนเองรับผิดชอบเป็นอย่างดีและร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินงาน ก็จะทำให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้นักเรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับมารุตพัฒนาผล (2562, หน้า 15) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การวางแผนและดำเนินการนำหลักสูตรไปปฏิบัติอย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ได้แก่ 1) การขออนุมัติใช้หลักสูตร 2) การประชาสัมพันธ์หลักสูตรสู่กลุ่มเป้าหมาย 3) การวางแผนการใช้หลักสูตร 4) การกำหนดทรัพยากรหลักสูตร 5) การกำหนดคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและ 6) การกำกับดูแลคุณภาพการใช้หลักสูตร

สรุปได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษา ในการอนุมัติใช้หลักสูตร การวางแผนในการจัดเตรียมบุคลากร การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การนำหลักสูตรสถานศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดจนแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อกำกับดูแลคุณภาพการใช้หลักสูตร

2.1 ความสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนี้ ลิทธิพล อาจอินทร์ (2559, หน้า 215) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) เป็นขั้นตอนที่สำคัญของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร เพราะเป็นการนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนบังเกิดผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ดังนั้นในการนำหลักสูตรไปใช้จะต้องอาศัยความร่วมมือของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หรือหัวหน้าหมวดวิชา ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ ผู้ปกครองและชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนซึ่งถือว่าเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะทำให้การนำหลักสูตรไปใช้

สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 1) กล่าวว่า การนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแต่ละแห่ง มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็กและถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

สรุปได้ว่า การนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปใช้ ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุ ตามจุดหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้

3. การประเมินหลักสูตร

2.1 ความหมายของการประเมินหลักสูตร

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความหมายของการประเมินหลักสูตร ดังนี้ รัตนา คำเพชรดี (2558, หน้า 32) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรโดยมีขั้นตอนของการปฏิบัติที่ส่วนใหญ่อคล้ายคลึงกัน คือ 1) เพื่อหาคคุณค่าของหลักสูตรหรือการประเมินปัจจัยเบื้องต้นว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมา นั้น สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือไม่ 2) เพื่อวัดดูว่าการวางเค้าโครง และรูปแบบระบบของหลักสูตร รวมทั้งวัสดุประกอบ หลักสูตร และการบริหารหลักสูตร เป็นไปในทางที่ถูกต้องหรือไม่และ 3) การประเมินผล จากตัวผู้เรียนเองหรือการประเมินผลผลิตเพื่อตรวจสอบดูว่ามีลักษณะที่พึงประสงค์เป็นไป ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่เพียงใดสิทธิพล อาจอินทร์ (2559, หน้า 222) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจคุณค่าของหลักสูตร ว่าหลักสูตรมีคุณภาพดีเพียงใด มีข้อดี ข้อบกพร่องอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูล ในการตัดสินใจว่า ควรใช้หลักสูตรต่อไปอีก โดยการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น หรือควรยกเลิกการใช้หลักสูตรเพียงบางส่วนหรือยกเลิกทั้งหมด โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินว่าจะประเมินอะไร เช่น การประเมินเอกสารหลักสูตร การประเมิน การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน เป็นต้น 2) การวางแผนการประเมินหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่างหรือกลุ่มเป้าหมายแหล่งข้อมูล การกำหนดเวลาและกำหนดเกณฑ์การประเมิน 3) การสร้าง และหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหลักสูตร 4) การเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่วางแผนไว้ ซึ่งอาจใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การทดสอบ การสังเกตการสอน การศึกษาเอกสารหรือวิธีการอื่น ๆ 5) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 6) การรายงานผลการประเมินหลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

และใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับ หลักสูตรต่อไป สอดคล้องกับสอดคล้องกับ มารุต พัฒนาผล (2562, หน้า 19) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การตรวจสอบประสิทธิภาพของการใช้หลักสูตร รวมทั้งประสิทธิผลของหลักสูตร โดยมีการวางแผน การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินคุณค่า (value judgments) ของหลักสูตรในมิติต่าง ๆ รวมทั้งการปรับปรุงหลักสูตรบนพื้นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ (empirical data) ที่ได้จากการประเมินหลักสูตร มีการรายงานผลการประเมินต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ระบบการประเมินหลักสูตรประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) การวางแผนการประเมิน 2) การวางแผนเก็บข้อมูล 3) การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล และ 4) การรายงานผลต่อผู้เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาจัดทำแผนและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินการใช้หลักสูตรเป็นระบบและต่อเนื่องสรุปผลการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมิน นำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาสามารถเป็นแบบอย่างได้

2.2 ความสำคัญของการประเมินหลักสูตร

นักการศึกษาได้กล่าวถึง ความสำคัญของการประเมินหลักสูตรดังนี้ สํารามญ มีแจ้ง (2544, หน้า 21-22) กล่าวถึง ความสำคัญของการประเมินหลักสูตรว่า 1) ช่วยชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ของการดำเนินงานนั้นเหมาะสมและเป็นไปได้เพียงใด 2) ทำให้ทราบว่าผลการดำเนินงานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ 3) กระตุ้นให้มีการเร่งรัดปรับปรุงการดำเนินงานเมื่อพบข้อบกพร่องในการดำเนินงาน 4) ช่วยให้เห็นข้อบกพร่องในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน 5) ช่วยควบคุมการดำเนินงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ 6) ช่วยให้ข้อมูลสารสนเทศแก่ผู้บริหารในด้านการดำเนินงาน 7) ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสม สอดคล้องกับสิทธิพล อัจฉรินทร์ (2559, หน้า 239) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้ทราบว่าหลักสูตรมีคุณภาพเพียงใด มีข้อดี ข้อบกพร่องอย่างไร ประโยชน์ของการประเมินหลักสูตรสรุปได้ดังนี้ 1) ทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนั้น มีข้อดีหรือข้อบกพร่องตรงไหน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนเพื่อปรับปรุงได้ตรงจุด ส่งผลให้หลักสูตรมีคุณภาพดียิ่งขึ้น 2) ทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบที่สอดคล้องกัน มีความเหมาะสมถูกต้องตามหลักการพัฒนาหลักสูตรหรือไม่อย่างไร

3) ทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ดีเพียงไร มีส่วนใดที่ต้องปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น 4) ช่วยปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เนื่องจากการประเมินหลักสูตรจะทำให้ได้ข้อมูลสำคัญซึ่งครูสามารถนำไปใช้ในการ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 5) ช่วยในการส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องจากการประเมินหลักสูตรจะทำให้ ผู้เรียนได้ทราบระดับ การเรียนของตนเอง ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู ของตนให้ดียิ่งขึ้น 6) ผลการประเมินหลักสูตร สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหาร จัดการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 7) ทำให้ทราบว่าให้นำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ไปใช้ในการเรียนการสอนแล้วส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด 8) ทำให้ทราบว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร มีความคิดเห็น อย่างไรต่อการใช้หลักสูตร 9) ทำให้ผู้ปกครองนักเรียนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ได้ทราบผลการจัดการศึกษาและการใช้หลักสูตรของโรงเรียน เพื่อความ เชื่อมั่นในการจัดการศึกษาและร่วมกัน พัฒนาการจัดการศึกษาและการจัดการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 10) เป็นข้อมูลสำคัญเพื่อการตัดสินใจว่าควรใช้ หลักสูตรต่อไปอีกโดย การปรับปรุงหลักสูตรมีคุณภาพดียิ่งขึ้นหรือควรยกเลิกการใช้ หลักสูตรเพียงบางส่วนหรือยกเลิกทั้งหมด

สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตร ช่วยให้สถานศึกษาได้ทราบข้อมูลว่า หลักสูตรมีคุณภาพและบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีความพึงพอใจในการพัฒนาสถานศึกษา

สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้ในโมเดลองค์ประกอบย่อย หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ดังตาราง 11

ตาราง 11 องค์ประกอบ นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้หลักสูตรและ การบริหารหลักสูตร

องค์ประกอบย่อย	นิยามเชิงปฏิบัติการ	พฤติกรรมบ่งชี้
1. การสร้างและ พัฒนาหลักสูตร	การดำเนินการจัดทำหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ มีการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	1) สถานศึกษาวิเคราะห์ความ ต้องการจำเป็นของสถานศึกษา ร่วมกับชุมชน สังคม ท้องถิ่น และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องครบทุกฝ่าย

ตาราง 11 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	นิยามเชิงปฏิบัติการ	องค์ประกอบพฤติกรรมบ่งชี้
	กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ แนวการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	<p>2) นำผลการวิเคราะห์ที่ได้มา พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ปฐมวัยให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับปัจจุบัน</p> <p>3) ออกแบบการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>4) กำหนดวิธีการวัดและประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ</p> <p>5) ตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา</p>
2. การนำหลักสูตรไปใช้	การดำเนินการของสถานศึกษาในการอนุมัติใช้หลักสูตร การวางแผนในการจัดเตรียมบุคลากร การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การนำหลักสูตรสถานศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตลอดจนแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร เพื่อการกำกับดูแลคุณภาพการใช้หลักสูตร	<p>1) มีการอนุมัติการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา</p> <p>2) มีการจัดเตรียมบุคลากรในการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>3) มีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรผ่านหลายช่องทาง</p> <p>4) การนำหลักสูตรสถานศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้</p> <p>5) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อการกำกับดูแลคุณภาพการใช้หลักสูตร</p>

ตาราง 11 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	นิยามเชิงปฏิบัติการ	องค์ประกอบพฤติกรรมบ่งชี้
3. การประเมิน หลักสูตร	การดำเนินการของสถานศึกษา จัดทำแผนและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมิน การใช้หลักสูตรเป็นระบบและ ต่อเนื่องสรุปผลการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมิน นำผลมาปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา สามารถเป็นแบบอย่างได้	1) จัดทำแผนและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินการใช้ หลักสูตรเป็นระบบและต่อเนื่อง 2) สรุปผลการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินเป็นข้อมูล สารสนเทศ 3) นำผลการประเมินหลักสูตร มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร อย่างต่อเนื่อง 4) ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา 5) หลักสูตรสามารถเป็น แบบอย่างที่ดีได้

3. แนวคิดและหลักการพัฒนาตัวบ่งชี้

การดำเนินการใด ๆ เมื่อต้องการทราบว่างานนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่นั้น จำเป็นต้องมีเครื่องมือวัดเพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงาน ณ เวลานั้น เครื่องมือนี้ก็คือ ตัวบ่งชี้ (Indicators) การนำเสนอสาระที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับตัวบ่งชี้ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ การศึกษาเพื่อนำไปสู่กระบวนการพัฒนาตัวบ่งชี้ ซึ่งประกอบด้วย ความหมายของตัวบ่งชี้ ประเภทของตัวบ่งชี้ ประโยชน์ของตัวบ่งชี้ ลักษณะสำคัญของตัวบ่งชี้ กระบวนการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ในการคัดเลือกตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

3.1 ความหมายของตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ ภาษาอังกฤษ คือ indicator คำนี้มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า ดัชนีหรือคำว่า index ในภาษาอังกฤษ สำหรับความหมายตามพจนานุกรม Oxford Dictionary (Johnston, 1981. pp. 2-3) ได้อธิบายความหมายของตัวบ่งชี้ ว่าเป็นสิ่งที่ชี้

หรือบอกทิศทางไปที่สิ่งใดสิ่งหนึ่ง (points out or direct attention to something) ตัวบ่งชี้ เป็นสารสนเทศที่บ่งบอกปริมาณเชิงสัมพันธ์ หรือ สภาวะของสิ่งที่มุ่งวัดในเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยไม่จำเป็นจะต้องบ่งบอกสภาวะที่เจาะจงหรือชัดเจนแต่บ่งบอกหรือสะท้อนภาพของ สถานการณ์ที่เราสนใจเข้าไปตรวจสอบอย่างกว้างขวาง หรือให้ภาพเชิงสรุปโดยทั่วไป ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต ส่วน Burstein, Oakes & Guiton (1992, p. 407) ได้ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ไว้ว่าตัวบ่งชี้เป็นค่าสถิติที่ให้สารสนเทศเกี่ยวกับสถานะ คุณภาพ หรือผลการปฏิบัติงานของระบบการศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นค่าสถิติเฉพาะเรื่องหรือ ค่าสถิติรวม (Single or Composite Statistics) ก็ได้ โดยจะต้องมีเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังต้องให้สารสนเทศที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการจะวัด ด้วย นอกจากนี้ วันเพ็ญ ผ่องกาย (2549, หน้า 25) ได้ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ว่า หมายถึง ตัวแปรประกอบหรือองค์ประกอบที่มีค่าแสดงถึงลักษณะหรือปริมาณของระบบ การดำเนินงานส่วนใดส่วนหนึ่ง ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งเป็นสารสนเทศที่บ่งบอกสภาวะ หรือสภาพการณ์ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่เราสนใจ ซึ่งการนำตัวแปรหรือข้อเท็จจริง ต่าง ๆ มาสัมพันธ์กันเพื่อให้เกิดคุณค่าจะสะท้อนให้เห็นสภาพการณ์ที่ต้องการศึกษา โดยรวม สอดคล้องกับ อารุง จันทวานิช (2543, หน้า 45) กล่าวว่า ตัวบ่งชี้เป็นสารสนเทศ ที่ช่วยให้การวินิจฉัยและชี้สภาวะตลอดจนปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานทางการศึกษา ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งและวรรณิ แกมเกตู (2540, หน้า 14) ได้ให้ความหมายว่า ตัวบ่งชี้ เป็นสารสนเทศ หรือค่าที่สังเกตได้เชิงปริมาณ หรือค่าที่สังเกตได้เชิงคุณภาพ ซึ่งใช้บ่งบอกสภาวะของสิ่งที่มุ่งวัด หรือสะท้อนลักษณะรวมทั้งปัญหาหรืออุปสรรคของ การดำเนินงานอย่างกว้าง ๆ ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

จากความหมายของตัวบ่งชี้ที่มีผู้ให้ความหมายไว้ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ตัวบ่งชี้ คือ สิ่งที่นำมาวัดหรือชี้ให้เห็นลักษณะของสิ่งที่ต้องการวัดหรือเป็นองค์ประกอบ ที่แสดงถึงลักษณะของระบบการดำเนินงาน เป็นสารสนเทศที่บ่งบอกสภาวะหรือ สภาพการณ์ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

3.2 ประเภทของตัวบ่งชี้

การแบ่งประเภทของตัวบ่งชี้ขึ้นอยู่กับวิธีและเกณฑ์ในการแบ่งซึ่งมีความ แตกต่างกัน บางเกณฑ์อาศัยวิธีการนำไปใช้ แต่บางเกณฑ์อาศัยแนวคิดในการสร้างดังนั้น ตัวบ่งชี้จึงมีอยู่หลายประเภทตามเกณฑ์ในการแบ่ง ซึ่ง นงลักษณ์ วิรัชชัย (2551 อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตน์, 2554, หน้า 233) ได้สรุปประเภทของตัวบ่งชี้ ดังนี้

2.1 ประเภทตามทฤษฎีเชิงระบบ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) ตัวบ่งชี้ด้านปัจจัย (Input Indicators) แสดงถึงปัจจัยป้อนของระบบการศึกษา 2) ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ (Process Indicators) แสดงถึงวิธีการดำเนินงานขั้นตอนต่าง ๆ ในระบบการศึกษา 3) ตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต (Output/Outcome Indicators) แสดงถึงผลลัพธ์ ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นในระบบการศึกษา

2.2 ประเภทตามลักษณะนิยามของตัวบ่งชี้ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ตัวบ่งชี้แบบอ้อม ใช้ในกรณีที่นักวิชาการยังมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษาไม่มากนัก หรือใช้ในสถานการณ์ที่มีการให้นิยามตัวบ่งชี้ไว้หลวม ๆ ยังไม่ชัดเจน ต้องใช้วิจารณญาณพิจารณาตัดสินใจ 2) ตัวบ่งชี้แบบตรง มีการให้นิยามไว้ชัดเจนและไม่มีส่วนที่ต้องใช้วิจารณญาณของนักวิชาการแต่อย่างใด มักใช้ในการประเมิน การติดตามและการเปรียบเทียบระบบการศึกษาที่เป็นการศึกษาาระดับนานาชาติ

2.3 ประเภทตามวิธีการสร้าง แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) ตัวบ่งชี้ตัวแทน สร้างขึ้นจากตัวแปรเพียงตัวเดียวให้เป็นตัวแทนตัวแปรอื่น ๆ ที่บอกลักษณะ หรือปริมาณของสภาพที่ต้องการศึกษาได้ เช่น สัดส่วนจำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษา อัตราการไม่รู้หนังสือ ตัวบ่งชี้ประเภทนี้ในปัจจุบันใช้กันน้อยลง เนื่องจากมีความเที่ยงและความตรงต่ำ เพราะเป็นการใช้ตัวบ่งชี้เพียงตัวเดียวแสดงลักษณะสิ่งที่ต้องการศึกษา 2) ตัวบ่งชี้แยกตัวบ่งชี้ทั้งชุดมีตัวบ่งชี้ย่อยจำนวนมากแต่ละตัวเป็นอิสระต่อกันบ่งชี้ลักษณะหรือปริมาณของสภาพที่ต้องการศึกษาเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว การที่จะบ่งชี้สภาพองค์รวมจะต้องใช้ตัวบ่งชี้ย่อยทุกตัวรวมกันทั้งชุด บางตัวบ่งชี้ย่อยมีความสัมพันธ์กัน จึงเป็นการบ่งชี้ลักษณะซ้ำซ้อนกัน 3) ตัวบ่งชี้ที่เกิดจากการรวมตัวแปรทางการศึกษาหลาย ๆ ตัวเข้าด้วยกัน ให้น้ำหนักความสำคัญของตัวแปรตามจริง ตัวบ่งชี้ชนิดนี้ให้สารสนเทศที่มีคุณภาพ มีความเที่ยง และความตรงสูงกว่าตัวบ่งชี้สองประเภทแรก จึงเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการศึกษา การกำกับ ติดตาม ดูแล และการประเมินการศึกษาและเป็นที่ยอมรับใช้กันมากในปัจจุบัน

2.4 ประเภทตามลักษณะตัวแปรที่ใช้สร้างตัวบ่งชี้ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) ตามระดับการวัดของตัวแปร 4 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้นามบัญญัติ ตัวบ่งชี้เรียงอันดับ ตัวบ่งชี้อันดับ และตัวบ่งชี้อัตราส่วน ถ้าตัวบ่งชี้การศึกษาสร้างจากตัวแปรระดับใด ตัวบ่งชี้การศึกษาที่ได้จะมีระดับการวัดตามตัวแปรนั้นด้วย โดยทั่วไปตัวบ่งชี้การศึกษา

ที่นิยมใช้กันมาก ได้แก่ ตัวบ่งชี้อันตรายภาค ตัวบ่งชี้อัตราส่วน ตัวบ่งชี้เรียงอันดับ 2) ตามประเภทของตัวแปร 2 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้สัดส่วน แสดงถึงสถานะหรือปริมาณของระบบการศึกษา ณ จุดเวลาจุดใดจุดหนึ่ง และตัวบ่งชี้การเลื่อนไหล แสดงถึงสถานะที่เป็นพลวัตรในระบบการศึกษา ณ ช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่ง 3) ตามคุณสมบัติทางสถิติของตัวแปร 2 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับการแจกแจง สร้างจากตัวบ่งชี้ที่เป็นค่าสถิติบอกลักษณะการกระจายของข้อมูล เช่น สัมประสิทธิ์การกระจายดัชนีจีนิ เป็นต้น และตัวบ่งชี้สร้างจากตัวบ่งชี้ที่เป็นปริมาณ หรือเป็นค่าสถิติบอกลักษณะค่ากลาง เช่น ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน หรือค่าสถิติประเภทค่าร้อยละ อัตราส่วน

2.5 ประเภทตามลักษณะค่าของตัวบ่งชี้ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1) ตัวบ่งชี้สมบูรณ์ บอกปริมาณที่แท้จริงและมีความหมายในตัวเอง เช่น จำนวนโรงเรียน จำนวนครู 2) ตัวบ่งชี้สัมพัทธ์หรือตัวบ่งชี้อัตราส่วน เป็นปริมาณเทียบเคียงกับค่าอื่น เช่น จำนวนนักเรียนต่อครูหนึ่งคน สัดส่วนของครูวุฒิปริญญาโท ตัวบ่งชี้ทั้งสองประเภทนี้ ตัวบ่งชี้สมบูรณ์ใช้เปรียบเทียบได้เฉพาะระบบที่มีขนาดหรือศักยภาพเท่าเทียมกัน ถ้าเป็นระบบที่มีขนาดหรือศักยภาพต่างกัน ควรใช้ตัวบ่งชี้สัมพัทธ์ในการเปรียบเทียบ

2.6 ประเภทตามฐานการเปรียบเทียบในการแปลความหมาย แบ่งได้

3 ประเภท คือ 1) ตัวบ่งชี้อิงกลุ่ม มีการแปลความหมายเทียบกับกลุ่ม 2) ตัวบ่งชี้อิงเกณฑ์ มีการแปลความหมายเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3) ตัวบ่งชี้อิงตน มีการแปลความหมายเทียบกับสภาพเดิม ณ จุด หรือ ช่วงเวลาที่ต่างกัน

2.7 ประเภทตามลักษณะการใช้ประโยชน์สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพของระบบการศึกษาในรูปตัวบ่งชี้การศึกษา ที่นำไปใช้ในกระบวนการบริหารจัดการและการพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะในด้านกรวางแผน การกำกับติดตามและการประเมินผล การศึกษานั้น นักวิชาการนำไปใช้ประโยชน์ในสองลักษณะ คือ การใช้ประโยชน์เพื่อบรรยายสภาพของระบบการศึกษาและการใช้ประโยชน์เพื่อทำนายหรือพยากรณ์ปรากฏการณ์ทางการศึกษาด้านอื่น ๆ ดังนั้นจึงแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ตัวบ่งชี้แสดงความหมาย (Expressive Indicators) และ 2) ตัวบ่งชี้ทำนาย (Predictive Indicator)

2.8 ประเภทตามสาขาวิชาหรือเนื้อหาสาระ เนื่องจากตัวบ่งชี้มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการในศาสตร์ทุกสาขา มิใช่เฉพาะแต่สาขาการศึกษาเท่านั้น เมื่อจัดแยกประเภทตัวบ่งชี้ตามสาขาวิชาหรือตามเนื้อหาสาระ จึงแยกได้เป็นตัวบ่งชี้ประเภทต่าง ๆ อีกหลายประเภท เช่น ตัวบ่งชี้การศึกษา (Education Indicators) ตัวบ่งชี้สังคม (Social Indicators)

ตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิต (Quality of live indicators) ตัวบ่งชี้การพัฒนา (Development Indicators) ตัวบ่งชี้การศึกษาระดับประถมศึกษา (Primary Education Indicators) ตัวบ่งชี้การศึกษาระดับมัธยมศึกษา (Secondary Education Indicator) ตัวบ่งชี้การศึกษา ระดับอุดมศึกษา (Higher Education Indicators) และตัวบ่งชี้การศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-Formal Education Indicators) เป็นต้น การจัดแยกประเภทตัวบ่งชี้ตามเนื้อหาสาระนั้น ไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนตายตัว ขึ้นอยู่กับความสนใจ และจุดมุ่งหมายในการพัฒนาตัวบ่งชี้ การที่จะกำหนดว่าตัวบ่งชี้ตามเนื้อหาสาระนั้นไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนตายตัวขึ้นอยู่กับ ความสนใจและจุดมุ่งหมายในการพัฒนาตัวบ่งชี้ การที่จะกำหนดว่าตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น ครอบคลุมตัวบ่งชี้ย่อยประเภทใดต้องพิจารณาจากการกำหนดนิยามและการใช้ประโยชน์ จากตัวบ่งชี้เป็นหลัก

กล่าวโดยสรุป การจำแนกประเภทของตัวบ่งชี้ก็เพื่อสนองต่อการนำไปใช้ งานตามวัตถุประสงค์ของผู้ใช้ ดังจะเห็นได้ว่าไม่ว่าจะจำแนกประเภทของตัวบ่งชี้ เป็นประเภทใดก็ตามจะมีหัวข้อหรือประเด็นที่ซ้ำกันหรือคล้ายกันหรือเชื่อมโยงกันขึ้นอยู่กับ ผู้จำแนกจะให้ความสำคัญหรือมองเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นหลัก

3.3 หลักการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้

การสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ มีวิธีการที่สำคัญ 3 วิธี ซึ่งแต่ละวิธีก็ให้ข้อมูลที่ แตกต่างกันไป ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2530 อ้างถึงใน สุทธิธัช คนกาญจน์, 2547, หน้า 53)

วิธีที่ 1 การสร้างตัวบ่งชี้ความก้าวหน้า (Self-Referenced Indicator formation) เป็นการสร้างข้อมูลของระบบการศึกษาในช่วงเวลาต่างกัน เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าของ การดำเนินงานจากช่วงเวลาหนึ่งถึงอีกช่วงเวลาหนึ่งตามปกติ จะเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างปี โดยกำหนดปีที่เริ่มต้นและปีที่สิ้นสุด เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าว มีการดำเนินการที่นัก วางแผนหรือผู้บริหารมีความประสงค์จะทราบความก้าวหน้าที่เกิดขึ้น ข้อมูลที่จำเป็น สำหรับตัวบ่งชี้ประเภทนี้คือ ข้อมูลระยะยาว โดยกำหนดข้อมูลในปีฐานเท่ากับ 100 แสดงว่า ระดับค่าของตัวชี้วัดในปีนั้นสูงกว่าในปีฐานของการอ้างอิง ค่าของความแตกต่างนี้ คือ ค่าร้อยละที่เปลี่ยนแปลงไปใช้ช่วงเวลาที่คิดจากปีฐาน

วิธีที่ 2 การสร้างตัวบ่งชี้แบบอิงเกณฑ์ (Criterion-Referenced Indicator formation) ตัวบ่งชี้ประเภทนี้จะต้องนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งมักจะกำหนด ไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาหรือแผนปฏิบัติการ โดยระบุไว้ว่าในช่วงระยะเวลาที่อยู่ในแผน

จะพยายามปรับปรุงการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลตามที่เป้าหมายวางไว้ เป้าหมายดังกล่าวประกอบด้วยระยะเวลาที่ระบุไว้ในแผนจึงเป็นเกณฑ์ที่จะชี้ว่าการดำเนินงานได้บรรลุผลตามที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร

วิธีที่ 3 การสร้างตัวบ่งชี้โดยอิงปทัสฐาน (Norm-Referenced Indicator formation) ตัวบ่งชี้ประเภทนี้สร้างขึ้นเพื่อแสดงสถานภาพของระบบการศึกษาต่าง ๆ ว่าอยู่ในระดับใด โดยเปรียบเทียบกับระหว่างระบบการศึกษาที่คล้ายคลึงกันหรือเปรียบเทียบกับระบบการศึกษาย่อยที่อยู่ภายใต้ระบบการศึกษาใหญ่เดียวกัน วิธีการสร้างตัวบ่งชี้โดยอิงปทัสฐานจึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาระบบการศึกษา เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในด้านการจัดสรรทรัพยากร ด้านการบริหาร การนิเทศและการเรียนการสอน ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายสูงสุดในการสร้างความเสมอภาคในด้านคุณภาพการศึกษา ซึ่งอาจวัดได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เป็นต้น

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาตัวบ่งชี้โดย 1) วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหา 2) กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 4) สร้างกรอบแนวคิด 5) นิยามและร่างตัวบ่งชี้ 6) สร้างเครื่องมือ 7) ตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้ 8) เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ตามบริบทที่ต้องการศึกษา 9) ยืนยันตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์และการนำเสนอรายงาน

3.4 ลักษณะตัวบ่งชี้ที่ดี

มีผู้กล่าวถึงลักษณะตัวบ่งชี้ที่ดีไว้อย่างหลากหลาย ดังเช่น Johnstone (1981) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของตัวบ่งชี้ไว้ ดังนี้ 1) เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงสถานะของสิ่งที่มุ่งวัดอย่างกว้าง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจง อาจไม่จำเป็นต้องถูกต้องแม่นยำแต่สามารถชี้ให้เห็นถึงภาวะของสิ่งนั้นอย่างกว้าง ๆ 2) ตัวบ่งชี้ต่างจากตัวแปร ตัวแปรจะเป็นข้อมูลย่อย ๆ แต่ตัวบ่งชี้จะเป็นการรวมตัวแปรหลายตัวที่มีความสัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน 3) แสดงในเชิงปริมาณได้ ซึ่งไม่ใช้การบรรยายข้อความเท่านั้น และในการตีความค่าตัวเลขของตัวบ่งชี้แต่ละตัวต้องนำมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 4) ค่าของตัวบ่งชี้เป็นค่าชั่วคราวสิ่งที่บ่งบอกถึงสถานะของสิ่งนั้นในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งสามารถผันแปรได้ตามเวลาและสถานที่ 5) ตัวบ่งชี้เป็นหน่วยพื้นฐานในการสร้างทฤษฎี

นอกจากนั้น ศิริชัย กาญจนวาสี (2550, หน้า 84-86) ได้กล่าวไว้ว่า ตัวบ่งชี้หรือตัวชี้วัดที่ดี ควรมีคุณสมบัติสำคัญ ดังนี้

1. ความตรง (Validity) ตัวชี้วัดที่ดีจะต้องบ่งชี้ได้ตามคุณลักษณะที่ต้องการวัดอย่างถูกต้องแม่นยำ ตัวบ่งชี้ที่สามารถชี้ได้แม่นยำ ตรงตามคุณลักษณะที่มุ่งวัดนั้นมีลักษณะดังนี้

1.1 มีความตรงประเด็น (Relevant) ตัวบ่งชี้ต้องชี้วัดได้ตรงประเด็น มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณลักษณะที่มุ่งวัด เช่น กระดาษลิทมัสเป็นตัวบ่งชี้สภาพความเป็นกรด/ด่างของสารละลาย GPA ใช้เป็นตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยทั่วไป เป็นต้น

1.2 ความเป็นตัวแทน (Representative) ตัวบ่งชี้ต้องมีความเป็นตัวแทนคุณลักษณะที่มุ่งวัด หรือมีมุมมองที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญของคุณลักษณะที่มุ่งวัดอย่างครบถ้วน เช่น อุณหภูมิร่างกาย เป็นตัวบ่งชี้สภาวะการมีไข้ของผู้ป่วย คุณภาพของผู้ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ สามารถชี้วัดด้วยลักษณะการให้สารสนเทศ ความรวดเร็วในการตอบสนองความต้องการ ลักษณะการพูดจา สีหน้าท่าทางของการให้บริการ เป็นต้น

2. ความเที่ยง (Reliability) ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องบ่งชี้คุณลักษณะที่มุ่งวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ คงเส้นคงวา หรือบ่งชี้ได้คงที่เมื่อทำการวัดซ้ำในช่วงเวลาเดียวกัน ตัวบ่งชี้ที่สามารถชี้ได้อย่างคงเส้นคงวาเมื่อทำการวัดซ้ำนั้น มีลักษณะดังนี้

2.1 ความเป็นปรนัย (Objectivity) ตัวบ่งชี้ต้องชี้วัดได้อย่างเป็นปรนัย การตัดสินใจเกี่ยวกับค่าของตัวบ่งชี้ ควรขึ้นอยู่กับสภาวะที่เป็นอยู่หรือคุณสมบัติของสิ่งนั้นมากกว่าที่จะขึ้นอยู่กับความรู้สึกตามอัตวิสัย เช่น การรับรู้ประสิทธิภาพของหลักสูตรกับอัตราการสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร ต่างเป็นตัวบ่งชี้ตัวหนึ่งของคุณภาพหลักสูตร แต่อัตราการสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตรจะเป็นตัวบ่งชี้ที่วัดได้อย่างมีความเป็นปรนัยมากกว่าการรับรู้ประสิทธิภาพของหลักสูตร

2.2 มีความคลาดเคลื่อนต่ำ (Minimum Error) ตัวบ่งชี้ต้องชี้วัดได้อย่างมีความคลาดเคลื่อนต่ำ ค่าที่ได้จะต้องมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เช่น คะแนนผลสัมฤทธิ์จากการทดสอบกับคะแนนผลสัมฤทธิ์จากการตอบตามปฏิริยาหรือสังเกตอย่างไม่เป็นทางการต่างเป็นตัวบ่งชี้ตัวหนึ่งของความสำเร็จของการฝึกอบรม แต่คะแนนผลสัมฤทธิ์จากการทดสอบจะเป็นตัวบ่งชี้ที่น่าเชื่อถือ หรือมีความคลาดเคลื่อนจากการวัดต่ำกว่า

3. ความเป็นกลาง (Neutrality) ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องบ่งชี้ด้วยความเป็นกลางปราศจากความลำเอียง (Bias) ไม่นิยมเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่ชี้นำโดยการเน้นการบ่งชี้เฉพาะลักษณะความสำเร็จ หรือความล้มเหลว หรือความไม่ยุติธรรม

4. ความไว (Sensitivity) ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องมีความไวต่อคุณลักษณะที่มุ่งวัด สามารถแสดงความผันแปรหรือความแตกต่างระหว่างหน่วยวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจน โดยตัวบ่งชี้จะต้องมีมาตรและหน่วยวัดที่มีความละเอียดเพียงพอ เช่น ตัวบ่งชี้ระดับ การปฏิบัติไม่ครบ มีความผันแปร ที่แคบ เช่น ไม่ปฏิบัติ (0) และปฏิบัติ (1) แต่ควรมีระดับของการปฏิบัติที่มีการระบุความแตกต่างของคุณภาพอย่างกว้างขวางและชัดเจน เช่น ระดับ 0 ถึง 10 เป็นต้น

5. สะดวกในการนำไปใช้ (Practicality) ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องสะดวกในการนำไปใช้ ใช้ได้ดีและได้ผลโดยมีลักษณะดังนี้

5.1 เก็บข้อมูลง่าย (Availability) ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องสามารถนำไปใช้วัดหรือเก็บข้อมูลได้สะดวก สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตรวจ นับ วัด หรือสังเกตได้ง่าย

5.2 แปลความหมายง่าย (Interpretability) ตัวบ่งชี้ที่ดีควรให้ค่าการวัดที่มีจุดสูงสุด และต่ำสุด เข้าใจง่ายและสามารถสร้างเกณฑ์ตัดสินคุณภาพได้ง่าย

ส่วน วิโรจน์ สารรัตน์ (2554, หน้า 237) ได้ทำการสังเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะที่ดีของตัวบ่งชี้ซึ่งสรุปลักษณะที่ดีของตัวบ่งชี้ได้ดังนี้

1. บ่งบอกถึงสภาวะของสิ่งที่มุ่งวัดอย่างกว้าง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจง
2. กำหนดเป็นตัวเลขได้หรืออยู่ในรูปเชิงปริมาณ มิใช่เป็นข้อความบรรยายเท่านั้น
3. เป็นค่าชั่วคราว สามารถผันแปรได้ตามเวลาและสถานที่
4. บ่งชี้การดำเนินงานว่าเป็นอย่างไร บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ใช้ระบุปัญหาหรือสภาพการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ได้
5. มีความเป็นวัตถุประสงค์ เป็นกลาง ไม่ลำเอียง การตัดสินค่าของตัวบ่งชี้มิได้เกิดจากการคิดเอาเอง
6. มีความไวต่อความแตกต่าง แสดงความแตกต่างได้แม้สถานการณ์ที่วัดจะเปลี่ยนแปลงไปเล็กน้อย
7. มีความหมายและตีความหมายได้ ค่าของมาตรวัดควรมีจุดสูงสุดและต่ำสุดง่ายแก่ความเข้าใจ
8. มีความถูกต้องในเนื้อหา (content validity) ที่นำมาสร้างเป็นตัวบ่งชี้

9. มีความถูกต้องในการสร้าง (Construct Validity) มีวิธีการคัดเลือกตัวแปร การรวมการกำหนดน้ำหนักของตัวแปรที่ถูกต้อง

10. มีความตรง สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้และสามารถเปรียบเทียบได้

11. มีความเชื่อถือได้ ค่าที่ได้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพควรสอดคล้องกัน ถ้าวัดในสิ่งเดียวกัน ไม่ว่าผู้วัดจะเป็นกลุ่มใด

12. มีความเฉพาะเจาะจง แสดงในประเด็นที่สนใจเพียงประเด็นเดียว จะเปลี่ยนแปลงก็แต่เฉพาะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรนั้นโดยตรง

13. สอดคล้องกับนโยบายที่เกี่ยวข้อง ให้สารสนเทศเพียงพอต่อผู้มีอำนาจ ตัดสินใจในนโยบาย

14. มีความเชื่อมั่นและมีการปรับให้ทันสมัยอยู่เสมอ

15. มีความสัมพันธ์กับตัวบ่งชี้อื่นเพื่อการวิเคราะห์โดยภาพรวม

16. เป็นหน่วยพื้นฐานในการสร้างทฤษฎี

สรุปได้ว่า คุณลักษณะสำคัญของตัวบ่งชี้ที่ดีต้องสามารถวัดผลได้โดยตรง ไม่ยุ่งยาก เข้าใจง่าย สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของนโยบายอย่างชัดเจน มีความคุ้มค่า ในการจัดทำ และสามารถใช้ในการอธิบายสถานการณ์ที่สามารถวัดและเปรียบเทียบได้ ซึ่งในทางปฏิบัติจะไม่สามารถกำหนดตัวบ่งชี้ที่เป็นมาตรฐานได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ ในการใช้เป็นหลัก

3.5 เกณฑ์การเลือกตัวบ่งชี้

Johnstone (1981, pp. 55–58) ได้เสนอเกณฑ์ในการคัดเลือกตัวบ่งชี้ 3 ประการ ดังนี้

1. ความเที่ยงตรงภายในของตัวบ่งชี้ (Internal Validity) หมายถึง ระดับ ความสอดคล้องระหว่างมโนทัศน์กับนิยามเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวข้องกับส่วนของกระบวนการวัด ในระหว่างที่กำลังดำเนินการวัดตัวแปรเปรียบเทียบกับที่ต้องการวัดกับทฤษฎีหรือ จากตัวมโนทัศน์ ซึ่งมักจะต้องเกิดความแตกต่างอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ถ้าหากความแตกต่าง มีขนาดใหญ่มากเกินไป คือ สิ่งที่วัดได้ไม่สัมพันธ์กับสิ่งที่ต้องการวัด กล่าวได้ว่า ตัวแปรนั้น ถึงแม้จะวัดได้คงที่แต่ก็ไม่มีประโยชน์ในการใช้ คือมีความเที่ยงตรงภายในน้อยมาก สิ่งที่มี อิทธิพลในการลดค่าความเที่ยงตรงภายในของตัวบ่งชี้ทางการศึกษา มี 3 ประการ คือ

1) การวัดแบบเป็นส่วน ๆ กรณีนี้จะเกิดขึ้นเมื่อมโนทัศน์ที่ต้องการวัดสามารถจำแนก ออกเป็นหลาย ๆ ด้าน แต่วัดจริงเพียง 1-2 ด้าน ทำให้มีมโนทัศน์บางส่วนเท่านั้นที่วัดได้

โดยไม่ได้วัดมโนทัศน์จริง ๆ ที่ต้องการวัดทั้งหมด ทำให้เกิดการลดค่าความเที่ยงตรงภายในของตัวบ่งชี้ขึ้น 2) ความผันแปรของมโนทัศน์ที่ต้องการวัด หากมโนทัศน์ที่ต้องการวัดมีการเปลี่ยนแปลงในการนำปฏิบัติ อาจจะเปลี่ยนแปลงตามเวลา หรือเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษา ถึงแม้จะมีการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของมโนทัศน์นั้น ไม่จำเป็นต้องมีความแตกต่างกัน เช่น มโนทัศน์เกี่ยวกับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในทางปฏิบัติ ประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศที่กำลังพัฒนาจะให้ความแตกต่างกัน ดังนั้น จึงเป็นการยากที่จะนำข้อมูลที่ได้จากการวัดตัวแปร เช่น จำนวนนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียน มาเปรียบเทียบกับกันทำให้ความเที่ยงตรงภายในของตัวบ่งชี้ลดลง 3) การกำหนดตัวแปรให้เป็นตัวแทนของมโนทัศน์ แม้จะรู้ว่าตัวแปรนั้นไม่ใช่ตัวแปรที่เหมาะสม ซึ่งการปฏิบัติแบบนี้เรียกว่าการแทนที่มโนทัศน์ เช่น ในการวัดคุณภาพของผลลัพธ์ในระบบการศึกษา ความหมายของคุณภาพจะหมายถึงระดับของการสัมฤทธิ์ผล โดยวัดจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการสำเร็จการศึกษาระดับต่าง ๆ ซึ่งอาจไม่มีข้อมูลในบางระดับ จึงมีการกำหนดให้อัตราผู้สำเร็จการศึกษายเป็นตัวแทนของระดับผลสัมฤทธิ์ทั้ง ๆ ที่ตัวแปรทั้งสองนี้ไม่จำเป็นต้องสัมพันธ์กัน เมื่อนำไปใช้ทำให้ผลการสรุปเปลี่ยนแปลงไป ในการที่จะลดปัญหานี้ทางหนึ่งทำได้โดยการกำหนดนิยามมโนทัศน์ ในรูปของนิยามเชิงปฏิบัติการให้ชัดเจนและเป็นไปได้ทางปฏิบัติ

2. ความเชื่อมั่น (reliability) และความคงเส้นคงวา (Consistency)

ของการวัด หมายถึง ระดับการวัดที่ตัวแปรให้ผลคงที่สม่ำเสมอ ถ้าเชื่อถือได้หมายถึงในการวัดคุณลักษณะเดียวกัน ถ้าทำซ้ำกับบุคคลที่ต่างกันจะได้ผลเหมือนกัน แหล่งที่ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการวัดทำให้ความเชื่อมั่นของตัวบ่งชี้ลดลง มีดังนี้ 1) ความคงที่สม่ำเสมอในการนิยามเชิงปฏิบัติการไปใช้ในการเก็บข้อมูล ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากการนิยามเชิงปฏิบัติการที่ไม่ชัดเจน ไม่สมบูรณ์ ทำให้ผู้ใช้แต่ละคนตีความหมายได้ต่างกัน 2) กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล 3) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4) กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล

3. ความเที่ยงตรงภายนอกและเป็นอิสระของมโนทัศน์

หมายถึง ความเป็นจริงของสมมติฐานในการที่จะนำไปใช้เพื่อจัดจำแนกประเภทในสถานการณ์อื่น ๆ เป็นคุณสมบัติของการวัดที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ภายในของมโนทัศน์ ต้องทำหลังจากมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงภายในจนได้ค่าที่พอใจ รวมทั้งค่าความเชื่อมั่นของการวัดได้รับการยอมรับแล้วคุณสมบัติของความเที่ยงตรงภายนอก ระบุว่ามโนทัศน์

หนึ่งไม่ควรมืองค์ประกอบที่ถูกกำหนดอยู่ในโมโนทัศน์อื่น ซึ่งก็คือความเป็นอิสระของโมโนทัศน์หมายความว่า ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อตัวบ่งชี้หนึ่งจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อตัวบ่งชี้อื่น ๆ ตัวบ่งชี้ที่มีความเที่ยงตรงภายนอกจะเป็นตัวแปรที่มีความสมบูรณ์ครอบคลุมและสามารถวัดได้ในทางปฏิบัติ

นอกจากนี้ สำนักงานสถิติแห่งชาตินิวซีแลนด์ (New Zealand's official statistics agency, 2005) ได้กำหนดเกณฑ์การเลือกตัวบ่งชี้ตามความคาดหวังมากที่สุดในแต่ละสถานการณ์ ดังนี้

1. ตัวบ่งชี้มีความถูกต้องและมีความหมาย (Be Valid and Meaningful)

ถ้าตัวบ่งชี้สะท้อนปรากฏการณ์ที่ต้องการวัดและมีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้ในการพิจารณาความถูกต้องนั้น เราจำเป็นต้องรู้ว่าตัวบ่งชี้ที่สร้างขึ้นมาอย่างไร และตัวบ่งชี้ที่สร้างขึ้นได้ให้ข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ ตัวอย่าง เช่น การวัดความร่วมมือในหลักสูตรโพลีเทคนิคซึ่งเรียนหกสัปดาห์ หรือในชั้นเรียนภาคกลางคืนนั้นได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงนโยบายหรือไม่ เครื่องมือวัดที่มีความหมายคือ เครื่องมือที่เป็นที่รู้ว่าสมเหตุสมผล ตัวอย่าง เช่น การวัดความร่วมมือในการศึกษาภาคบังคับที่ลงเรียนภายหลัง และการลงเรียนหลักสูตรโพลีเทคนิค (polytechnic course) ที่เรียนหกสัปดาห์นั้นเทียบกันได้หรือไม่กับการเรียนระดับปริญญาตรีสี่ปีในมหาวิทยาลัย กรอบเวลาในการวัดจะมีผลต่อความแม่นยำ และการตีความของข้อมูลตัวอย่าง เช่น ถ้าอัตราการกักตัวนักเรียนของโรงเรียนได้รับการวัดกลางปี อัตรานี้จะไม่สามารถวัดได้ทั้งหมดเพราะจะมี ผู้ที่จบและออกจากโรงเรียนตอนปลายปีและเมื่อเป็นเช่นนั้น การวัดก็ถือว่าเป็นการประมาณการเกิดจริง

2. ตัวบ่งชี้สามารถชี้ชัดได้ไวและจำเพาะเจาะจงต่อปรากฏการณ์พื้นฐาน

(be sensitive and specific to the underlying phenomenon) การชี้ชัดได้ไวสัมพันธ์กับการที่ตัวบ่งชี้แปรสภาพอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์ ตัวบ่งชี้จะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้เร็ว สัมพันธ์กันและสังเกตได้ แต่จะไม่แสดง การตอบสนองที่ไม่จริง ตัวอย่างเช่น อัตราการตาย นำมาใช้เป็นตัวบ่งชี้ทั่วไปของสุขภาพ ตัวบ่งชี้แบบนี้อาจไม่สัมพันธ์กับโรคระบาด เช่น โรคหัด เป็นเพราะว่า 1) มีคนจำนวนน้อยที่ตายจากการระบาดของโรคหัด และ 2) การตายเช่นนั้นก็ไม่ใช่การตายทันที ตัวบ่งชี้ควรเจาะจงสอดคล้องกับปรากฏการณ์ที่สนใจและไม่เกี่ยวกับปรากฏการณ์อื่น ๆ

3. ตัวบ่งชี้มีฐานรากจากงานวิจัย (Be Grounded in Research) เครื่องมือวัดที่เป็นตัวบ่งชี้จำเป็นต้องอาศัยการสร้างความตระหนัก การรับรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบและอิทธิพลที่สำคัญที่มีต่อผลลัพธ์

4. ตัวบ่งชี้เป็นเรื่องสถิติโดยแท้ (Be Statistically Sound) เครื่องมือวัดที่เป็นตัวบ่งชี้จำเป็นต้องอาศัยวิธีการทางสถิติโดยแท้ และต้องเหมาะสมกับจุดประสงค์ที่นำไปใช้

5. ตัวบ่งชี้มีความชัดเจนและตีความได้ง่าย (Be Intelligible and Easily Interpreted) ตัวบ่งชี้ควรมีลักษณะที่ง่ายพอที่จะตีความได้ในทางปฏิบัติและเข้าใจได้ง่ายว่าตัวบ่งชี้ต้องการวัดอะไร

6. ตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์ในบางส่วนที่เหมาะสมกับตัวบ่งชี้อื่น (Relate Where Appropriate to other Indicators) ตัวบ่งชี้หนึ่งตัวบ่งชี้ก็สามารถแสดงให้เห็นบางส่วนของปรากฏการณ์ได้ ตัวบ่งชี้เดี่ยวง่าย ๆ เช่น ช่วงชีวิตของคนหรืออัตราการจ้างงานถือว่าเป็นการวัดพื้นฐาน แต่ในแต่ละตัวบ่งชี้ก็มีข้อจำกัดและมีข้อด้อย ถ้าหากเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิต หรือเป็นเครื่องมือเพื่อการพัฒนา การตีความที่ดีที่สุดจึงต้องอาศัยตัวบ่งชี้อื่นที่คล้ายกัน

7. ตัวบ่งชี้ สามารถเทียบเคียงกับนานาชาติได้ (allowing international comparison) ตัวบ่งชี้จำเป็นต้องสะท้อนเป้าหมายเจาะจง แต่ต้องสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ที่ใช้กับโครงการนานาชาติเพื่อที่จะสามารถเปรียบเทียบได้

8. ตัวบ่งชี้สามารถที่จะแยกเป็นส่วน ๆ ได้ (ability to be disaggregated) ตัวบ่งชี้สามารถที่จะแบ่งแยกเป็นส่วน ๆ ได้ตามกลุ่มเป้าหมายที่สนใจเป็นการเฉพาะ เช่น แบ่งกลุ่มตามภูมิภาคหรือตามเชื้อชาติหรือตามเพศ

9. ตัวบ่งชี้มีความสอดคล้องตามช่วงเวลา (consistency over time) ประโยชน์ของตัวบ่งชี้สัมพันธ์โดยตรงกับความสามารถที่จะสืบหาแนวโน้มตามช่วงเวลา ถ้าหากเป็นไปได้ตัวบ่งชี้ควรสอดคล้องตามช่วงเวลาด้วย

10. การกำหนดเวลา (timelines) การเก็บข้อมูลและการรายงานควรกระทำเป็นประจำและกระทำบ่อย ๆ ให้สัมพันธ์กับปรากฏการณ์ที่กำลังกำกับติดตามอยู่ ระยะเวลาจากการเก็บข้อมูลกับการรายงานข้อมูลควรจะไม่มาก เพื่อให้มั่นใจว่าการรายงานตัวบ่งชี้เป็นปัจจุบันมากกว่าที่จะให้กลายเป็นข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์จะเป็นการดีที่จะมีข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน เพื่อที่จะให้ได้รายงานหรือแนวคิดที่เป็นสภาพการณ์ปัจจุบัน

11. ตัวบ่งชี้เชื่อมโยงกับนโยบายหรือประเด็นที่เกิดขึ้นใหม่ได้ (linked with policy or emerging issues) ควรเลือกตัวบ่งชี้ที่สะท้อนประเด็นสำคัญให้ใกล้เคียงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้เมื่อมีประเด็นใหม่เกิดขึ้น ควรสร้างตัวบ่งชี้ใหม่เพื่อกำกับประเด็นนั้น ตัวอย่างเช่น ตัวบ่งชี้ ให้เห็นว่า ความอ้วนในวัยเด็กมีศักยภาพที่จะกลายเป็นประเด็นเรื่องสุขภาพ ซึ่งให้เห็นความจำเป็นที่เป็นไปได้ว่า รัฐบาลจะต้องเข้ามายุ่งเกี่ยวในเรื่องนี้

12. ตัวบ่งชี้สามารถสะกดใจ ทำให้สนใจ และทำให้มีความสุข (compel, interest and excite) เป็นเรื่องที่ถูกพัฒนาตัวบ่งชี้ต้องใส่ใจว่า ตัวบ่งชี้ทำให้ผู้ที่รับรู้ เกิดความสนใจหรือไม่เกิดความรู้สึกว่าอยากรู้ อยากเห็นหรือไม่

จากข้อมูลเกณฑ์การคัดเลือกตัวบ่งชี้ข้างต้น ผู้วิจัยได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตัวบ่งชี้ โดยมีเกณฑ์ดังนี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาได้ต้องมีความตรง ความเที่ยง ความเป็นกลาง ความไว สะดวกต่อการนำไปใช้และมีความถูกต้องในเนื้อหาที่นำไปใช้

3.6 ประโยชน์ของตัวบ่งชี้

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2545 อ้างถึงใน ไกรศิษฏ์ เพลรินทร์, 2552, หน้า 28) ได้สังเคราะห์แนวคิดของบุคคลต่าง ๆ เกี่ยวกับประโยชน์ของตัวบ่งชี้ในวงการศึกษา ดังนี้

1. ใช้บรรยายสภาพและลักษณะของระบบการศึกษา ทำให้เข้าใจการทำงานของระบบการศึกษาได้เป็นอย่างดี
2. ใช้ศึกษาลักษณะการเปลี่ยนแปลง หรือแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาในช่วงเวลาช่วงใดช่วงหนึ่งได้อย่างถูกต้อง
3. ใช้ศึกษาเปรียบเทียบการศึกษาได้ทั้งที่เป็นการเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือการเปรียบเทียบกับระบบการศึกษาของประเทศต่าง ๆ หรือการเปรียบเทียบสภาพระหว่างภูมิภาค

วันเพ็ญ ผ่องกาย (2549, หน้า 32) กล่าวถึงตัวบ่งชี้ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ ดังนี้

1. ใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการวางแผนของรัฐบาลและหน่วยงานงบประมาณ เพื่อจัดลำดับการจัดสรรงบประมาณ การขยายโอกาสทางการศึกษาและคุณภาพการศึกษา
2. ใช้เป็นแนวทางในการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสม เพื่อนำมาแก้ปัญหาทางการศึกษา โดยเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพ ประสิทธิภาพของ การดำเนินงานภายในองค์การในด้านต่าง ๆ เพื่อการพิจารณาให้การสนับสนุนองค์การนั้น ๆ

ได้อย่างถูกต้อง

3. ช่วยลดความซ้ำซ้อนในเรื่องต่าง ๆ ด้วยการนำมาสรุปเป็นเงื่อนไขที่มีความชัดเจน มีเกณฑ์หรือระดับการวัดที่แน่นอนที่จะทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์

4. ช่วยสะท้อนให้เห็นภาพของการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบจากภายนอก ทั้งในส่วนที่เป็นปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งประสิทธิภาพในการติดตามการจัดการศึกษาว่าสามารถดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้อย่างไร

วิลาวัลย์ มาคุ้ม (2549, หน้า 32) ได้สรุปประโยชน์ของตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. ใช้ในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์
2. ใช้ในการวางแผนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลตามต้องการ
3. ใช้ในการกำกับดูแล และประเมินระบบการศึกษาและการประกันคุณภาพ
4. ใช้ในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานและการศึกษาที่ดีที่สุดเพื่อเทียบเคียง

(benchmarking)

โกศิษฎ์ เพลรินทร์ (2552, หน้า 29) ได้สรุปประโยชน์ของตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. ทำให้ทราบสภาพ ทิศทาง ระบบการศึกษา และการจัดการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้มากยิ่งขึ้น
2. ทำให้สามารถตรวจสอบการดำเนินงานได้ตลอดเวลา ทำให้ทราบแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาในช่วงเวลาใดช่วงหนึ่งได้อย่างถูกต้อง
3. การมีตัวบ่งชี้จะทำให้การประเมินผลมีความเชื่อถือได้ และมีความเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น สามารถทำนายสถานการณ์การดำเนินงานในอนาคตได้
4. การปฏิบัติงานโดยอาศัยเกณฑ์จากตัวบ่งชี้ทำให้เกิดความยุติธรรมในหมู่บุคลากร เป็นการพัฒนาบุคลากร พัฒนางองค์การ สามารถศึกษาเปรียบเทียบระหว่างหน่วยงานย่อย ระหว่างองค์การ ระหว่างประเทศและภูมิภาคได้
5. ทำให้องค์การมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำให้ได้รับความร่วมมือมากขึ้น

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของตัวบ่งชี้ มีดังนี้

1. ทำให้ทราบสภาพ ทิศทาง และการจัดการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้มากยิ่งขึ้น

2. ทำให้สามารถตรวจสอบการดำเนินงานได้ตลอดเวลา ทำให้ทราบแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาในช่วงเวลาช่วงใดช่วงหนึ่งได้อย่างถูกต้อง
3. การมีตัวบ่งชี้จะทำให้การประเมินผลมีความเชื่อถือได้ และมีความเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้นสามารถทำนายสถานการณ์การดำเนินงานในอนาคตได้
4. การปฏิบัติงานโดยอาศัยเกณฑ์จากตัวบ่งชี้ ทำให้เกิดความยุติธรรมใน หมู่บุคลากร เป็นการพัฒนาบุคลากร พัฒนางองค์การ สามารถศึกษาเปรียบเทียบระหว่างหน่วยงานย่อย ระหว่างองค์การ ระหว่างประเทศและภูมิภาคได้
5. ทำให้องค์การมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำให้ได้รับความร่วมมือมากขึ้น

4. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการสร้างคู่มือ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างคู่มือ ดังนี้

4.1 ความหมายของคู่มือ

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของคู่มือไว้ดังนี้

โกชัย สาริกบุตร และสมพร สาริกบุตร (2551, หน้า 21) กล่าวว่า หนังสือคู่มือเป็นสิ่งพิมพ์ทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่ใช้เป็นกุญแจสำหรับไขเมื่อเกิดข้อข้องใจ ต้องการคำอธิบาย ต้องการให้ได้ความรู้บางอย่างให้ได้คำตอบอย่างรวดเร็ว เป็นสิ่งพิมพ์ที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ง่ายแก่การเข้าใจ ฉลอง นุ้ยฉิม (2552, หน้า 27) กล่าวว่า คู่มือ (Handbook) เป็นหนังสือเล่มเล็กที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมีรายละเอียดที่ง่ายต่อการรับรู้ เข้าใจ นิยมจัดทำเป็นรูปเล่มทำให้สามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ได้มากขึ้น ฐปนีย์ นารี (2561, หน้า 133) กล่าวว่า คู่มือ หมายถึง หนังสือเพื่อประกอบปฏิบัติงานใดงานหนึ่งในเอกสารมีรายละเอียดวิธีการทำงานเฉพาะแต่ละขั้นตอนของกระบวนการ เป็นข้อมูลเฉพาะ มีคำแนะนำในการทำงานและวิธีที่องค์กรใช้ในการปฏิบัติงานโดยละเอียด มีคำอธิบายงานที่ปฏิบัติ ประวัติความเป็นมา มีแผนกลยุทธ์การปฏิบัติงาน กำหนดตัวชี้วัด/การประเมินผลแต่ละบท/เรื่อง/หัวข้อต้องมีหลักความคิด วัตถุประสงค์ ประสงค์ และเนื้อหาสาระที่มีความสมบูรณ์ เนื้อหาในแต่ละเรื่องมีกฎ ระเบียบ พระราชบัญญัติ หนังสือเวียน มติต่าง ๆ เอกสารที่เกี่ยวข้อง หลักเกณฑ์และวิธีการ เทคนิคหรือแนวทางในการปฏิบัติงาน ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ

สรุปได้ว่า คู่มือ หมายถึง เอกสารแนวทางที่ให้ความรู้ในเรื่องของการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีรายละเอียดที่เป็นแนวปฏิบัติตามวิธีการที่นำเสนออย่างละเอียด ง่ายต่อการรับรู้และและสามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติได้

4.2 ขั้นตอนการพัฒนาคู่มือ

อาทิตยา โล่ห์พัฒนานนท์ (2553, หน้า 31-32) ได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างคู่มือ 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผนร่างคู่มือ 2) การเตรียมข้อมูลในการสร้างคู่มือ และ 3) การทดสอบคู่มือ

ยุพเรศ วังยายฉิม (2554, หน้า 33) เสนอแนวทางการพัฒนาคู่มือ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบของข้อมูล
2. วิเคราะห์ลักษณะของผู้ใช้คู่มือ
3. กำหนดวัตถุประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา ความคิดรวบยอดในการให้

ความรู้

4. สรุปรายละเอียดและกำหนดจุดในการให้ความรู้
5. เขียนเนื้อหาของคู่มือให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสม
6. ออกแบบลักษณะรูปลักษณ์และการจัดพิมพ์ตามการผลิต นำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย หรือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อพัฒนาคุณภาพของคู่มือ

สฤณา ยวงทอง (2554, หน้า 29) ได้กำหนดขั้นตอนการพัฒนาคู่มือ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย จากเอกสาร ตำรา หลักสูตร งานวิจัยต่าง ๆ
2. วิเคราะห์ผู้ใช้คู่มือ
3. กำหนดวัตถุประสงค์ และกำหนดขอบข่ายเนื้อหาความกว้างของคู่มือ
4. สรุปรายละเอียดต่าง ๆ ในคู่มือ
5. เขียนเนื้อหาของคู่มือตามวัตถุประสงค์และขอบข่ายเนื้อหาความกว้างของคู่มือ

6. ออกแบบรูปลักษณ์ จัดพิมพ์ ตรวจสอบความถูกต้องตามกระบวนการพัฒนาคุณภาพคู่มือและแก้ไขปรับปรุง

7. นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการพัฒนาคู่มือประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้
 1) การร่างคู่มือ 2) การนำไปประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญหรือทดลองใช้ 3) การจัดทำรูปเล่มเพื่อนำไปใช้

4.3 องค์ประกอบของคู่มือ

นักวิชาการให้ทัศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของคู่มือและแนวทางการสร้างคู่มือไว้ ดังนี้

ปรีชา ช้างขวัญยืน และคณะ (2550, หน้า 129) ได้อธิบายองค์ประกอบของคู่มือไว้ ดังนี้

1. คำชี้แจงการใช้คู่มือ
2. คำชี้แจงเกี่ยวกับการเตรียมการที่จำเป็นต่าง ๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ สื่อ เป็นต้น
3. เนื้อหาสาระและกระบวนการ หรือขั้นตอนในการดำเนินการ
4. ความรู้เสริม หรือแบบฝึกหัด หรือแบบฝึกปฏิบัติ เพื่อช่วยในการฝึกฝน
5. ปัญหาและคำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกัน และการแก้ปัญหา
6. แหล่งข้อมูลและแหล่งอ้างอิงต่าง ๆ

เอกวุฒิ ไกรมาก (2550, หน้า 54) ได้กล่าวว่า คู่มือควรประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

1. คำชี้แจงการใช้ข้อมูล โดยปกติจะครอบคลุมถึง วัตถุประสงค์ ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการใช้คู่มือ วิธีการใช้ และคำแนะนำ
2. เนื้อหาสาระที่จะสอน ปกติจะมีการใช้เนื้อหาสาระที่จะสอนโดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายประกอบ และอาจมีการวิเคราะห์เนื้อหาสาระให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจที่จะอ่าน
3. การเตรียมการสอน ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้ การเตรียมสถานที่ วัสดุ สื่อและเครื่องมือที่จำเป็น การเตรียมวัสดุ เอกสารประกอบการสอน แบบฝึกหัดและแบบฝึกปฏิบัติ ข้อสอบ คำเฉลย ฯลฯ การติดต่อประสานที่จำเป็น ฯลฯ
4. กระบวนการ วิธีการ คู่มือครู จำเป็นต้องมีข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้ คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน คำแนะนำและตัวอย่างเกี่ยวกับกิจกรรมที่จะช่วยให้บรรลุผล คำถามตัวอย่างแบบฝึกปฏิบัติ ข้อเสนอแนะสิ่งที่ควรทำ

5. การวัดการประเมินผล คู่มือที่ดีควรจะให้คำแนะนำอย่างครบถ้วน การวัดและการประเมินผลเป็นองค์ประกอบสำคัญ ควรมีรายละเอียด เช่น เครื่องมือวัด วิธีวัดผล เกณฑ์การประเมิน

6. ความรู้เสริม คู่มือที่ดีต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้ และสามารถคาดคะเนได้ว่าผู้ใช้อีกจะประสบปัญหาในเรื่องใด และจัดหาหรือจัดทำข้อมูลที่จะช่วยส่งเสริมความรู้และดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7. ปัญหาและคำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ปัญหา ผู้เขียนคู่มือควรที่จะเป็นผู้มีประสบการณ์ในเรื่องที่เขียนมากมายพอสมควร ซึ่งจะช่วยให้รู้ว่าในการดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ มักจะมีปัญหาอะไรเกิดขึ้น และจุดอ่อนในเรื่องนั้นมีอะไรบ้าง การเป็นผู้มีประสบการณ์ และสามารถนำเอาประสบการณ์เหล่านั้นมาช่วยผู้ใช้หรือผู้อื่นให้สามารถกระทำการสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างราบรื่น ไม่เกิดอุปสรรค ปัญหา นับว่าเป็นจุดเด่นของคู่มือ ผู้เขียนคู่มือที่สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันและปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับผู้อ่านหรือผู้ใช้คู่มือ จะถือได้ว่าทำหน้าที่ผู้เขียนได้ดี

8. แหล่งข้อมูลและแหล่งอ้างอิงต่าง ๆ คู่มือที่ดีไม่ควรขาดการให้แหล่งอ้างอิง หรือแหล่งข้อมูล ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 33) ที่เขียนถึงองค์ประกอบของการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานไว้ มีอยู่ทั้งหมด 8 ส่วน ดังนี้ 1) วัตถุประสงค์ (Objectives) 2) ขอบเขต (Scope) 3) คำจำกัดความ (Definition) 4) ความรับผิดชอบ (Responsibilities) 5) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure) 6) เอกสารอ้างอิง (Reference Document) 7) แบบฟอร์มที่ใช้ (Form) และ 8) เอกสารบันทึก (Record)

สรุปได้ว่า ส่วนประกอบของคู่มือ ประกอบด้วย 1) คำนำ 2) สารบัญ 3) คำชี้แจง 4) วัตถุประสงค์ 5) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 6) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

4.4 ลักษณะของคู่มือที่ดี

ในการพัฒนาคู่มือนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงลักษณะของคู่มือเป็นสำคัญว่าสร้างความสนใจหรืออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้หรือไม่ ดังนั้นส่วนประกอบของคู่มือ จึงต้องนำเสนอใจตาม ลักษณะของคู่มือที่ดี มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงดังนี้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2550, หน้า 77) กล่าวว่า การจัดทำคู่มือนั้น ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ใช้ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย
2. ใคร่ครวญถึงปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างทะลุปรุโปร่ง เพื่อให้ผู้ใช้คู่มือใช้ได้เป็นอย่างดี
3. ควรออกแบบคู่มือให้สวยงามน่าหยิบอ่าน
4. ควรมีค่าหรือการ์ตูนประกอบก็น่าสนใจ
5. หากเป็นเล่มควรทำปกให้สวยงาม และมีความทนทาน
6. แม้จะกำหนดหัวข้อใดแต่องค์ประกอบข้างต้นก็ตาม ผู้ทำคู่มืออาจตัดหรือเพิ่มหัวข้อใดตามความเหมาะสม

ปรีชา ช่างขวัญยืน และคณะ (2550, หน้า 132) ให้ทัศนะเกี่ยวกับลักษณะการเขียนคู่มือที่ดีว่า คู่มือที่ดีจะต้องมีความชัดเจน ให้รายละเอียดครอบคลุม เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจแจ่มแจ้ง การเขียนคู่มือต้องครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ควรระบุให้ชัดเจนว่า คู่มือนั้นเป็นคู่มือสำหรับใคร ใครเป็นผู้ใช้
2. กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน ต้องการให้ผู้ใช้ได้สิ่งใดจากคู่มือบ้าง
3. คู่มือนี้ช่วยผู้ใช้ได้อย่างไร ผู้ใช้จะได้ประโยชน์อะไรบ้าง
4. ควรมีส่วนที่ให้หลักการหรือความรู้ที่จำเป็นแก่ผู้ใช้เพื่อให้เกิด

ประสิทธิภาพสูงสุด

5. ควรมีส่วนที่ให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับการเตรียมตัว การเตรียมวัสดุ
6. ควรมีส่วนที่ให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับขั้นตอน กระบวนการในการ

ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

7. ควรมีคำถามหรือกิจกรรมให้ผู้ใช้คู่มือทำ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจใน

การศึกษาคู่มือ

8. ควรใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการช่วยให้ผู้ใช้คู่มือได้โดยสะดวก
9. ควรใช้แหล่งอ้างอิงที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น ซึ่งอาจเป็นบรรณานุกรม

ชื่อบุคคลสำคัญ

ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ และมาเรียม นิลพันธุ์ (2552, หน้า 18-19) ได้แยก

ลักษณะของคู่มือที่ดีที่สอดคล้องกันไว้เป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านเนื้อหา

1.1 สารหรือรายละเอียดคู่มือสื่อตรงกับเรื่องที่ศึกษาและไม่ยากจนเกินไปจนทำให้ไม่มีผู้สนใจในการอ่าน

- 1.2 การนำเสนอเนื้อหาควรไม่เหมาะสมกับพื้นความรู้ของผู้ที่จะศึกษา
- 1.3 ข้อมูลที่มีในคู่มือผู้อ่านสามารถประยุกต์ใช้ได้
- 1.4 เนื้อหาควรเหมาะสมที่จะนำไปอ้างอิงได้
- 1.5 กรณีตัวอย่างประกอบในบางเรื่อง เพื่อจะได้ทำความเข้าใจง่าย
- 1.6 ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาของคู่มือให้ทันสมัยเสมอ

2. ด้านรูปแบบ

- 2.1 ตัวอักษรที่ใช้ควรมีตัวโต และมีรูปแบบที่ชัดเจนอ่านง่ายเหมาะกับ

ผู้ใช้คู่มือ

- 2.2 ควรมีภาพหรือตัวอย่างประกอบเนื้อหา
- 2.3 ลักษณะการจัดรูปเล่มควรทำให้น่าสนใจ
- 2.4 การใช้ภาษาควรให้เข้าใจง่าย เหมาะสมกับผู้ใช้คู่มือ
- 2.5 ระบบการนำเสนอควรเป็นระบบจากง่ายไปยากหรือเป็นเรื่อง ๆ

ให้ชัดเจน

3. ด้านการนำไปใช้

- 3.1 ควรระบุขั้นตอน วิธีการใช้คู่มือให้ชัดเจน
- 3.2 มีแผนภูมิ ตาราง ตัวอย่างประกอบให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
- 3.3 มีข้อมูลเพื่อสามารถใช้เพื่อประสานงานต่าง ๆ ได้สะดวกรวดเร็ว
- 3.4 สิทธิประโยชน์ และข้อควรปฏิบัติให้เข้าใจง่าย

คู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการสร้างและพัฒนาคู่มือเพื่อประกอบการวิจัย เรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี การสร้างและพัฒนาคู่มือเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคู่มือต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้สะดวกในการแสดงผลการวิเคราะห์และความเข้าใจตรงกันในการ แปลความหมาย ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์แทนองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้ และค่าสถิติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้แทนค่าสถิติ
 - \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 - Skew แทน ค่าที่ใช้วัดความเบ้ของโค้งความถี่ ว่าโค้งปกติหรือ โค้ง เบ้ซ้ายหรือโค้งเบ้ขวา
 - Kur แทน ค่าที่ใช้วัดความโด่งของโค้งปกติ
 - r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's product Moment Correlation Coefficient)
 - χ^2 แทน ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square)
 - df แทน องศาอิสระ (Degree of Freedom)
 - ** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < 0.01$)
 - GFI แทน ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเหมาะสม (Goodness of fit index)

AGFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเหมาะสมที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
RMSEA	แทน	ดัชนีค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Root Mean Square Error of Approximation)
b	แทน	น้ำหนักองค์ประกอบ
SE	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error) ของน้ำหนักองค์ประกอบ
e	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Error) ของตัวบ่งชี้
	แทน	ตัวบ่งชี้ (ตัวแปรที่สังเกตได้)
	แทน	องค์ประกอบย่อย (ตัวแปรแฝง)
	แทน	องค์ประกอบหลัก (ตัวแปรแฝง)
	แทน	ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม หัวลูกศรแสดงทิศทางของอิทธิพล

2. สัญลักษณ์ที่ใช้แทนองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้

AE	แทน	การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ADM	แทน	องค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการ
ADM1	แทน	องค์ประกอบย่อยภาวะผู้นำของผู้บริหาร
X1	แทน	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม
X2	แทน	ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรม และอุทิศตนในการปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างได้
X3	แทน	ผู้บริหารจัดการศึกษาโดยยึดแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็กทุกกลุ่มเป้าหมาย
X4	แทน	ผู้บริหารมีผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ
X5	แทน	ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย สามารถบริหารจัดการปัญหาและความขัดแย้ง
X6	แทน	ผู้บริหารยอมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์การได้

- ADM2 แทน องค์ประกอบย่อยการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร
- X7 แทน สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบครบ 4 ฝ่าย
- X8 แทน สถานศึกษามีแผนพัฒนาองค์กร มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากรตามโครงสร้างการบริหารงาน
- X9 แทน สถานศึกษามีการจัดระบบการพัฒนาเด็กอย่างเป็นรูปธรรม
- X10 แทน สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมยึดหลักความปลอดภัย
- X11 แทน สถานศึกษามีการกำกับติดตามการบริหารงานตามโครงสร้างอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง
- ADM3 แทน องค์ประกอบย่อยการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายใน
- X12 แทน สถานศึกษาจัดระบบการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็กโดยรวมอย่างเป็นรูปธรรม
- X13 แทน สถานศึกษามีรูปแบบระบบประกันคุณภาพเฉพาะที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
- X14 แทน สถานศึกษามีกระบวนการประกันคุณภาพชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จอย่างเด่นชัดเป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษาทั่วไปได้
- X15 แทน สถานศึกษาสร้างความมั่นใจต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา
- X16 แทน สถานศึกษาปรับปรุงพัฒนาาระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการประเมินภายใน

X17	แทน	สถานศึกษารายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกปีการศึกษา
ADM4	แทน	องค์ประกอบย่อยการบริหารเทคโนโลยี
X18	แทน	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาอย่างเพียงพอ
X19	แทน	สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก
X20	แทน	สถานศึกษามีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยี และการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมี ประสิทธิภาพ
X21	แทน	สถานศึกษามีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบ การประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย
X22	แทน	สถานศึกษาจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย
ADM5	แทน	องค์ประกอบย่อยการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย
X23	แทน	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัด กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญให้ครู ผู้ดูแล เด็กหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย
X24	แทน	สถานศึกษามีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ในบุคลากรในการปฏิบัติงาน
X25	แทน	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยา ในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียน อย่างมีคุณภาพ
X26	แทน	สถานศึกษามีการเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ
X27	แทน	สถานศึกษามีการเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ
PAR	แทน	องค์ประกอบหลักด้านการมีส่วนร่วม

- PAR1 แทน องค์ประกอบย่อยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ปฐมวัย
- X28 แทน ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา
มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ
เป้าประสงค์
- X29 แทน ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา
มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามมาตรฐาน
สถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย
- X30 แทน ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา
มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ
การจัดการศึกษาปฐมวัย แผนปฏิบัติการประจำปี
ของสถานศึกษา
- X31 แทน ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา
มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา
คุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ
- PAR2 แทน องค์ประกอบย่อยการมีส่วนร่วมในการระดม
ทรัพยากร
- X32 แทน ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา
มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการใช้ทรัพยากร
เพื่อพัฒนาการศึกษาปฐมวัย
- X33 แทน ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา
มีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากร
ในรูปแบบคณะกรรมการ
- X34 แทน ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา
มีส่วนร่วมในการจัดสรรและควบคุมการใช้ทรัพยากร
ให้มีความเหมาะสม
- X35 แทน ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา
มีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศ
ให้เป็นปัจจุบัน

X36	แทน	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีภาคีเครือข่าย ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ปฐมวัย
PAR3	แทน	องค์ประกอบย่อยการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม
X37	แทน	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามการดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการ โครงการ/กิจกรรมที่เป็น รูปธรรม
X38	แทน	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนการกำกับ ติดตาม การศึกษาปฐมวัยในรูปแบบคณะกรรมการ
X39	แทน	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการรับทราบข้อมูลด้านวิชาการและ การจัดประสบการณ์เด็ก
X40	แทน	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการรับทราบแผนงบประมาณ/ การเบิกจ่ายงบประมาณ ด้านการจัดการศึกษา ปฐมวัย
X41	แทน	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม การประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากรด้านปฐมวัย
EXP	แทน	องค์ประกอบหลักด้านการจัดประสบการณ์ เด็กปฐมวัย
EXP1	แทน	องค์ประกอบย่อยการจัดประสบการณ์เชิงรุก
X42	แทน	ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียน ผู้เรียนและ ผู้เรียนด้วยกัน

- X43 แทน ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด กล้าซักถาม และปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง
- X44 แทน ครูจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง และแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยการบูรณาการผ่านการเล่น
- X45 แทน ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาเด็ก ให้ครอบคลุม ทั้ง 4 ด้าน
- X46 แทน ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้กระตุ้นพัฒนาการ ทางสมองและความคิดสร้างสรรค์ตลอดจน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- EXP2 แทน องค์ประกอบย่อยการจัดทำแผนการจัด ประสบการณ์
- X47 แทน ครูออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของ เด็กปฐมวัยโดยการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา
- X48 แทน ครูวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล สรุปและ รายงานผล การวิเคราะห์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์
- X49 แทน ครูออกแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สอดคล้อง กับหลักสูตรสถานศึกษาและบริบทของสถานศึกษา อย่างเหมาะสมและชัดเจน
- X50 แทน ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วย กิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ตอบสนอง ความต้องการ ความสนใจและความแตกต่างของเด็ก แต่ละคน
- EX3 แทน องค์ประกอบย่อยการบริหารจัดการชั้นเรียน
- X51 แทน ครูจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพทั้งภายใน ภายนอกชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสภาพพร้อม ใช้งาน มีความปลอดภัยในการจัดกิจกรรม

- X52 แทน ครูจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้และระบบสืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย มีระบบสารสนเทศและเอกสารชั้นเรียนของผู้เรียน
- X53 แทน ครูจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน กฎ กติกาของสังคม การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีให้แก่ผู้เรียน
- X54 แทน ครูจัดสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยา เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความพร้อมทางด้านจิตใจ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- EXP4 แทน องค์กรประกอบย่อยการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย
- X55 แทน ครูประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล ด้วยวิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์
- X56 แทน ครูประเมินพัฒนาการเด็กที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กที่ต้องการวัด
- X57 แทน ครูวิเคราะห์ข้อมูลและบันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็กอย่างเป็นระบบครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน
- X58 แทน ครูนำข้อมูลจากผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็กครบทั้ง 4 ด้านอย่างต่อเนื่อง
- DEC แทน องค์กรประกอบหลักด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- DEC1 แทน องค์กรประกอบย่อยการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย
- X59 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กมีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน
- X60 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กอย่างคล่องแคล่วเคลื่อนไหวและทรงตัวอย่างดี

- X61 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์
- X62 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กรู้จักการออกกำลังกายและรักษาความสะอาดร่างกาย
- X63 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กรู้จักเล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยวิธี
- DEC2 แทน องค์ประกอบย่อยการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ
- X64 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กมีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริงสนุกสนาน
- X65 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี กีฬา
- X66 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในและนอกโรงเรียน
- X67 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กจิตใจที่ตั้งงามแสดงออกทางอารมณ์เหมาะสมกับวัย
- X68 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในตนเองกล้าแสดงออก
- X69 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีตามจุดเน้นของสถานศึกษา
- DEC3 แทน องค์ประกอบย่อยการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม
- X70 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กมีวินัยและรับผิดชอบต่อตนเอง
- X71 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันได้
- X72 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กมีสัมมาคารวะต่อครู พ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคคลอื่น
- X73 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
- X74 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กรักวัฒนธรรมและความเป็นไทยโดยแสดงออกอย่างชัดเจน

- X75 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ทั้งภายในและนอกห้องเรียน
- DEC4 แทน องค์กรประกอบย่อยการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา
- X76 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารสนทนา ได้ตอบและ เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้
- X77 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กอ่านเขียนภาพ และสัญลักษณ์ สังเกต จำแนก เปรียบเทียบได้ด้วยเหตุผล
- X78 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
- X79 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กคิดแก้ปัญหาและคิดรวบยอดได้
- X80 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ได้เหมาะสมกับวัย
- X81 แทน ครูส่งเสริมให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความ กระตือรือร้นที่จะหาคำตอบและแสวงหาความรู้
- CCA แทน องค์กรประกอบหลักด้านหลักสูตรและการบริหาร หลักสูตร
- CCA1 แทน องค์กรประกอบย่อยการสร้างและพัฒนาหลักสูตร
- X82 แทน สถานศึกษา ร่วมกับชุมชน สังคม ท้องถิ่น และผู้มีส่วน เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ของสถานศึกษา
- X83 แทน สถานศึกษานำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาปฐมวัยให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับปัจจุบัน
- X84 แทน สถานศึกษาออกแบบการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้อง กับโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา
- X85 แทน สถานศึกษากำหนดวิธีการวัดและประเมินพัฒนาการ อย่างเป็นระบบ
- X86 แทน สถานศึกษาตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา
- CCA2 แทน องค์กรประกอบย่อยการนำหลักสูตรไปใช้

- X87 แทน สถานศึกษาอนุมัติการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
ในสถานศึกษา
- X88 แทน สถานศึกษาจัดเตรียมบุคลากรในการวางแผนการใช้
หลักสูตรสถานศึกษา
- X89 แทน สถานศึกษาประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรผ่านหลาย
ช่องทาง
- X90 แทน สถานศึกษานำหลักสูตรสถานศึกษาที่ผ่านการ
ตรวจสอบไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
- X91 แทน สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
เพื่อการกำกับ ดูแลคุณภาพการใช้หลักสูตร
- CCA3 แทน องค์ประกอบย่อยการประเมินหลักสูตร
- X92 แทน สถานศึกษาจัดทำแผนและดำเนินการนิเทศ กำกับ
ติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรเป็นระบบและต่อเนื่อง
- X93 แทน สถานศึกษาสรุปผลการนิเทศ กำกับ ติดตามและผล
ประเมินเป็นข้อมูลสารสนเทศ
- X94 แทน สถานศึกษานำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุง
และพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง
- X95 แทน สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษา
- X96 แทน สถานศึกษามีหลักสูตรที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีได้

ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยและ
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการกำหนดกรอบแนวคิดและพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการ
การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการศึกษาเอกสาร
งานวิจัย การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน และศึกษาโรงเรียนดีเด่นที่ได้รับรางวัล

โรงเรียนพระราชทานระดับก่อนประถมศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่
จำนวน 3 โรงเรียน

ระยะที่ 2 ผลการตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์
โดยการสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา และครูปฐมวัยโรงเรียนโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
จำนวน 500 คน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานสภาพของผู้ตอบ
แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานความเหมาะสมของตัวบ่งชี้

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้าง
ตัวบ่งชี้

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง
เพื่อพัฒนาโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้
การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 5 นำหนักองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้
การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นำหนัก
องค์ประกอบ (Factor Loading) ขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้

ระยะที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความเหมาะสมของการประเมินคุณภาพ
การจัดทำคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยและ
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

**ระยะที่ 1 ผลการกำหนดกรอบแนวคิดและพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการ
การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

การกำหนดองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้การบริหารจัดการ
การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอน
การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis)
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน
(Expert Interview)
3. ผลการศึกษาโรงเรียนดีเด่นที่ได้รับรางวัลพระราชทานระดับก่อน
ประถมศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน
4. สรุปผลการศึกษาเพื่อกำหนดองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยของ
ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้นำเสนอ ดังนี้

**1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis)**

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า องค์ประกอบตัวบ่งชี้
การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก 19 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1.1 องค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ
ย่อย ได้แก่

- 1.1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
- 1.1.2 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร
- 1.1.3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

- 1.1.4 การบริหารเทคโนโลยี
- 1.1.5 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย
- 1.2 องค์ประกอบหลักด้านการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่
 - 1.2.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.2.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร
 - 1.2.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม
- 1.3 องค์ประกอบหลักด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่
 - 1.3.1 การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก
 - 1.3.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
 - 1.3.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน และ
 - 1.3.4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย
- 1.4 ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่
 - 1.4.1 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย
 - 1.4.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ
 - 1.4.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม
 - 1.4.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา
- 1.5 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่
 - 1.5.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร
 - 1.5.2 การนำหลักสูตรไปใช้
 - 1.5.3 การประเมินหลักสูตร

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert

Interview)

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้ข้อสรุปซึ่งจะนำมาใช้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก
20 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

2.1 องค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ
ย่อย ได้แก่

- 2.1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
- 2.1.2 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร
- 2.1.3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน
- 2.1.4 การบริหารเทคโนโลยี
- 2.1.5 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย
- 2.1.6 การเป็นผู้นำและการสร้างผู้นำทางวิชาการในหน่วยงาน

2.2 องค์ประกอบหลักด้านการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ
ย่อย ได้แก่

- 2.2.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย
- 2.2.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร
- 2.2.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม

2.3 องค์ประกอบหลักด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย
4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- 2.3.1 การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก
 - 2.3.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
 - 2.3.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน
 - 2.3.4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย
- 2.4 ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- 2.4.1 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย
- 2.4.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ
- 2.4.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม
- 2.4.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

2.5 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ
ย่อย ได้แก่

- 2.5.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร

2.5.2 การนำหลักสูตรไปใช้

2.5.3 การประเมินหลักสูตร

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาโรงเรียนดีเด่นที่ได้รับรางวัลพระราชทานระดับก่อนประถมศึกษา

จากการศึกษาโรงเรียนดีเด่นที่ได้รับรางวัลพระราชทานระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน ได้ข้อสรุปซึ่งจะนำมาใช้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก 21 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

3.1 องค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

3.1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

3.1.2 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร

3.1.3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

3.1.4 การบริหารเทคโนโลยี

3.1.5 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย

3.1.6 การมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร

3.2 องค์ประกอบหลักด้านการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

3.2.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

3.2.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร

3.2.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม

3.3 องค์ประกอบหลักด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

3.3.1 การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก

3.3.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

3.3.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน

3.3.4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

3.4 ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- 3.4.1 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย
- 3.4.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ
- 3.4.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม
- 3.4.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา
- 3.5 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- 3.5.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร
- 3.5.2 การนำหลักสูตรไปใช้
- 3.5.3 การประเมินหลักสูตร
- 3.5.4 การปรับปรุงหลักสูตร

4. สรุปผลการศึกษาเพื่อกำหนดองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยของตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการศึกษาเอกสาร และงานวิจัย พบเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และการศึกษาโรงเรียนดีเด่นที่ได้รับรางวัลพระราชทานระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน เพื่อกำหนดองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถสรุปได้ ดังตาราง

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาโรงเรียนดีเด่น

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อยที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	องค์ประกอบย่อยที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	องค์ประกอบย่อยที่ได้จากการศึกษาโรงเรียนดีเด่น	สรุปผลการวิเคราะห์
1. ด้านการบริหารจัดการ	1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 1.2 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร 1.3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 1.4 การบริหารเทคโนโลยี 1.5 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย 1.6 การเป็นผู้นำและการสร้างผู้นำทางวิชาการในหน่วยงาน	1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 1.2 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร 1.3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 1.4 การบริหารเทคโนโลยี 1.5 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย	1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 1.2 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร 1.3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 1.4 การบริหารเทคโนโลยี 1.5 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย 1.6 การมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร	1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 1.2 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร 1.3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 1.4 การบริหารเทคโนโลยี 1.5 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย
2. ด้านการมีส่วนร่วม	2.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย 2.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร 2.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม	2.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย 2.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร 2.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม	2.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย 2.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร 2.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม	2.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย 2.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร 2.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม

ตาราง 17 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อยที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	องค์ประกอบย่อยที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	องค์ประกอบย่อยที่ได้จากการศึกษาโรงเรียนดีเด่น	สรุปผลการวิเคราะห์
3. ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย	3.1 การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก 3.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน 3.4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.1 การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก 3.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน 3.4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.1 การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก 3.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน 3.4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	3.1 การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก 3.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน 3.4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย
4. ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.1 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย 4.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ 4.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม 4.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา	4.1 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย 4.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ 4.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม 4.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา	4.1 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย 4.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ 4.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม 4.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา	4.1 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย 4.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ 4.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม 4.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

ตาราง 17 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อยที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	องค์ประกอบย่อยที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	องค์ประกอบย่อยที่ได้จากการศึกษาโรงเรียนดีเด่น	สรุปผลการวิเคราะห์
5. ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	5.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 5.2 การนำหลักสูตรไปใช้ 5.3 การประเมินหลักสูตร	5.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 5.2 การนำหลักสูตรไปใช้ 5.3 การประเมินหลักสูตร	5.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 5.2 การนำหลักสูตรไปใช้ 5.3 การประเมินหลักสูตร 5.4 การปรับปรุงหลักสูตร	5.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 5.2 การนำหลักสูตรไปใช้ 5.3 การประเมินหลักสูตร

จากตาราง 17 พบว่า จากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษาโรงเรียนดีเด่น ผู้วิจัยนำเสนอรายด้าน ดังนี้

1. องค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการ จากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การบริหารเทคโนโลยี และการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษาพหุกรณี พบข้อที่แตกต่าง คือ การเป็นผู้นำและการสร้างผู้นำทางวิชาการในหน่วยงาน ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มีลักษณะความหมายที่คล้ายคลึงกัน ในบางองค์ประกอบผู้วิจัยได้ทำการจัดกลุ่มเพื่อให้ได้องค์ประกอบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (ผลจากการสังเคราะห์และจัดกลุ่มกลุ่มระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการเป็นผู้นำ) 2) การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร 3) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 4) การบริหารเทคโนโลยี และ 5) การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย (ผลจากการสังเคราะห์และจัดกลุ่มกลุ่มระหว่างการพัฒนาบุคลากรปฐมวัยกับการสร้างผู้นำทางวิชาการในหน่วยงาน)

สรุปได้ว่า องค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การบริหารเทคโนโลยี และการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย

2. องค์ประกอบหลักด้านการมีส่วนร่วม จากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร และการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษาโรงเรียนดีเด่น พบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันกับองค์ประกอบย่อยที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย 2) การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร และ 3) การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม

สรุปได้ว่า องค์ประกอบหลักด้านการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร และการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม

3. องค์ประกอบหลักด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย จากการสังเคราะห์ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบริหารจัดการชั้นเรียน และการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย จากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษาโรงเรียนดีเด่น พบว่ามีความเห็นสอดคล้องกันกับองค์ประกอบย่อยที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า องค์ประกอบหลักด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก การจัดทำแผนการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ การบริหารจัดการชั้นเรียน และการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

4. องค์ประกอบหลักด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย จากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม และการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา จากการ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษาโรงเรียนดีเด่น พบว่ามีความเห็นสอดคล้องกันกับ องค์ประกอบย่อยที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า องค์ประกอบหลักด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย การส่งเสริมพัฒนาการด้าน อารมณ์ จิตใจ การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม และการส่งเสริมพัฒนาการด้าน สติปัญญา

5. องค์ประกอบหลักด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร จากการสังเคราะห์ เอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ การสร้างและพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร จากการ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษาโรงเรียนดีเด่น พบข้อที่แตกต่าง คือ ปรับปรุง หลักสูตร ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มีลักษณะความหมายที่คล้ายคลึงกันในบางองค์ประกอบ ผู้วิจัยได้ทำการจัดกลุ่มเพื่อให้ได้องค์ประกอบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ดังนี้ 1) หลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตร (ผลจากการสังเคราะห์และจัดกลุ่มกลุ่มระหว่างหลักสูตรและ การพัฒนาหลักสูตรกับการปรับปรุงหลักสูตร เพราะการปรับปรุงหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่ง ในการพัฒนาหลักสูตร) 2) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 3) การประเมินหลักสูตร

สรุปได้ว่า องค์ประกอบหลักด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร จากการสังเคราะห์เอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ การสร้างและพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร

ระยะที่ 2 ผลการตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์

โดยการสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา และครูปฐมวัยโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และค่าสถิติพื้นฐานความเหมาะสมของตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบ

แบบสอบถาม

จากแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับกลับคืนมาจำนวน 500 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามจำนวนทั้งหมดที่ส่งไป ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์แสดงสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา และครูปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นความถี่และค่าร้อยละ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 18

ตาราง 18 ความถี่และร้อยละของข้อมูลแสดงสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบ

แบบสอบถาม

ข้อมูลสถานภาพ	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	232	46.40
1.2 หญิง	268	53.60
รวม	500	100
2. สถานภาพการดำรงตำแหน่ง		
2.1. ผู้บริหารสถานศึกษา	250	50.00
2.2 ครูปฐมวัย	250	50.00
รวม	500	100

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อมูลสถานภาพ	ความถี่	ร้อยละ
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
3.1 ปริญญาตรี	191	38.20
3.2 ปริญญาโท	278	55.60
3.3 ปริญญาเอก	31	6.20
รวม	500	100
4. ประสบการณ์การทำงาน		
4.1 ไม่เกิน 10 ปี	34	6.80
4.2 11-20 ปี	129	25.80
4.3 21-30 ปี	298	59.60
4.4 31 ปีขึ้นไป	39	7.80
รวม	500	100

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 53.60 และเป็นเพศชาย 232 คน คิดเป็นร้อยละ 46.40 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และครูผู้สอน จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 50 เมื่อพิจารณาจากวุฒิการศึกษา สูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาโท จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 55.60 รองลงมาคือวุฒิปริญญาตรี จำนวน 191 คน คิดเป็น ร้อยละ 38.20 และวุฒิปริญญาเอก จำนวน 31 คิดเป็นร้อยละ 6.20 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากประสบการณ์การทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ การทำงาน ระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 59.60 รองลงมาคือ มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 11-20 ปี จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 25.80 มีประสบการณ์การทำงาน 31 ปีขึ้นไป จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 7.80 และ มีประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 10 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 6.80 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มี
ประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง
19-24

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของตัวแปรสังเกตได้
และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย
ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม

ลำดับที่	องค์ประกอบหลัก/องค์ประกอบย่อย	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความ เหมาะสม
องค์ประกอบหลัก ด้านการบริหารจัดการ						
1	ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	4.07	0.58	-0.44	-0.07	มาก
2	การจัดองค์การและโครงสร้างการบริหาร	4.32	0.54	-0.71	0.41	มาก
3	การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	4.18	0.61	-0.68	0.69	มาก
4	การบริหารเทคโนโลยี	4.33	0.58	-1.17	2.69	มาก
5	การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย	4.24	0.56	-0.63	1.04	มาก
รวม		4.23	0.47	-0.83	1.70	มาก
องค์ประกอบหลัก ด้านการมีส่วนร่วม						
1	การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย	4.52	0.51	-1.55	2.97	มากที่สุด
2	การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร	4.30	0.52	-0.87	1.60	มาก
3	การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม	4.40	0.50	-0.75	0.34	มาก
รวม		4.41	0.44	-1.11	2.66	มาก
องค์ประกอบหลัก ด้านการจัดประสบการณ์เด็ก ปฐมวัย						
1	การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก	4.59	0.48	-1.70	2.07	มากที่สุด
2	การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้	4.40	0.50	-0.55	0.15	มาก
3	การบริหารจัดการชั้นเรียน	4.58	0.50	-0.98	0.31	มากที่สุด
4	การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	4.39	0.53	-0.67	0.44	มาก
รวม		4.49	0.43	-0.87	0.64	มาก

ตาราง 19 (ต่อ)

ลำดับที่	องค์ประกอบหลัก/องค์ประกอบย่อย	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
องค์ประกอบหลัก ด้านการบริหารจัดการ						
1	การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย	4.31	0.49	-0.27	-0.28	มาก
2	การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ	4.41	0.46	-0.66	0.67	มาก
3	การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม	4.29	0.54	-0.57	0.50	มาก
4	การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา	4.32	0.57	-0.84	1.73	มาก
รวม		4.33	0.45	-0.50	0.26	มาก
องค์ประกอบหลัก ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร						
1	การสร้างและพัฒนาหลักสูตร	3.98	0.64	-0.43	0.00	มาก
2	การนำหลักสูตรไปใช้	4.34	0.53	-0.57	-0.20	มาก
3	การประเมินหลักสูตร	4.26	0.58	-0.81	1.44	มาก
รวม		4.19	0.49	-0.62	0.76	มาก
รวมเฉลี่ย		4.33	0.40	-0.83	1.52	มาก

จากตาราง 19 พบว่า ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวม มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D = 0.40) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความเหมาะสมองค์ประกอบหลัก พบว่า มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทั้ง 5 องค์ประกอบหลัก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.49$, S.D = 0.44) ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.41$, S.D = 0.44) ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.33$, S.D = 0.45) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.23$, S.D = 0.47) ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 4.19$, S.D = 0.49) ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์คือค่าเฉลี่ยกับ 3.00 ดังนั้น จึงคัดสรรไว้ในโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง

เมื่อพิจารณาความเบ้ (Skewness) พบว่า ข้อมูลมีลักษณะเบ้ซ้ายเล็กน้อย (ค่า Skewness > +1 แสดงว่า เบ้ขวา, Skewness < -1 แสดงว่า เบ้ซ้าย และ Skewness = 0 แสดงว่า สมมาตร) และเมื่อพิจารณาความโด่ง (Kurtosis) พบว่า ข้อมูลมีลักษณะโด่ง

น้อยกว่าปกติ (ค่า kurtosis > 3 แสดงว่า โด่งมากกว่าปกติ, kurtosis < 3 แสดงว่า โด่งน้อยกว่าปกติ และ kurtosis = 3 แสดงว่า โด่งปกติ) แสดงว่า การแจกแจงของข้อมูลมีลักษณะเข้าใกล้การแจกแจงแบบปกติ

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของตัวแปรสังเกตได้ และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการบริหารจัดการ(ADM)

ลำดับที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
องค์ประกอบย่อย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร						
1	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.09	0.76	-0.70	0.77	มาก
2	ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรม และอุทิศตนในการปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างได้	3.80	0.88	-0.62	0.37	มาก
3	ผู้บริหารจัดการศึกษาโดยยึดแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็กทุกกลุ่มเป้าหมาย	3.95	0.80	-0.55	0.23	มาก
4	ผู้บริหารมีผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ	3.72	0.99	-0.68	0.36	มาก
5	ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย สามารถบริหารจัดการปัญหาและความขัดแย้ง	4.36	0.66	-0.63	-0.24	มาก
6	ผู้บริหารยอมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์การได้	4.48	0.62	-0.83	-0.08	มาก
รวม		4.07	0.58	-0.44	-0.07	มาก

ตาราง 20 (ต่อ)

ลำดับ ที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความ เหมาะสม
	องค์ประกอบย่อย การจัดองค์กรและโครงสร้าง การบริหาร					
7	สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารจัด การศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบครบ 4 ฝ่าย	4.26	0.73	-0.72	0.35	มาก
8	สถานศึกษามีแผนพัฒนาองค์กร มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากร ตามโครงสร้างการบริหารงาน	4.35	0.66	-0.59	-0.27	มาก
9	สถานศึกษามีการจัดระบบการพัฒนาเด็ก อย่างเป็นรูปธรรม	4.36	0.68	-0.78	0.24	มาก
10	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม ยึดหลักความปลอดภัย	4.26	0.65	-0.58	0.73	มาก
11	สถานศึกษามีการกำกับติดตาม การบริหารงานตามโครงสร้างอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง	4.39	0.69	-0.94	0.84	มาก
	รวม	4.32	0.54	-0.71	0.41	มาก

ตาราง 20 (ต่อ)

ลำดับ ที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความ เหมาะสม
องค์ประกอบย่อย การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายใน						
12	สถานศึกษาจัดระบบการประกันคุณภาพ ภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็กโดยรวม อย่างเป็นรูปธรรม	4.25	0.78	-0.98	1.11	มาก
13	สถานศึกษามีรูปแบบระบบประกันคุณภาพ เฉพาะที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	4.29	0.68	-0.67	0.48	มาก
14	สถานศึกษามีกระบวนการชัดเจนและบรรลุ ผลสำเร็จอย่างเด่นชัด เป็นแบบอย่างแก่ สถานศึกษาทั่วไปได้	4.21	0.75	-0.68	0.39	มาก
15	สถานศึกษาสร้างความมั่นใจต่อผู้มีส่วน เกี่ยวข้องเกี่ยวกับระบบการบริหารและ การจัดการของสถานศึกษา	4.14	0.73	-0.45	-0.15	มาก
16	สถานศึกษาปรับปรุงพัฒนาระบบประกัน คุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับ การประเมินภายใน	4.10	0.77	-0.58	0.23	มาก
17	สถานศึกษารายงานผลการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด ทุกปีการศึกษา	4.10	0.79	-0.49	-0.20	มาก
รวม		4.18	0.61	-0.68	0.69	มาก
องค์ประกอบย่อย การบริหารเทคโนโลยี						
18	สถานศึกษามีการจัดทำ และกำหนดแนว ทางการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก	4.44	0.64	-0.94	0.81	มาก
19	สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ระเมินผล การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก	4.33	0.74	-1.06	1.62	มาก

ตาราง 20 (ต่อ)

ลำดับ ที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความ เหมาะสม
20	สถานศึกษามีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ	4.31	0.72	-1.03	1.92	มาก
21	สถานศึกษามีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย	4.37	0.70	-1.07	1.71	มาก
22	สถานศึกษาจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย	4.18	0.64	-0.42	0.59	มาก
		4.33	0.58	-1.17	2.69	มาก
องค์ประกอบย่อย การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย						
23	ผู้บริหารมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญให้ครู ผู้ดูแลเด็ก หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย	4.17	0.65	-0.36	0.28	มาก
24	ผู้บริหารมีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน	4.17	0.71	-0.59	0.51	มาก
25	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ	4.34	0.66	-0.66	0.39	มาก
26	ผู้บริหารมีการส่งเสริมบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.29	0.67	-0.57	0.23	มาก
27	ผู้บริหารมีการเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ	4.24	0.71	-0.76	0.93	มาก
	รวม	4.24	0.56	-0.63	1.04	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.23	0.47	-0.83	1.70	มาก

จากตาราง 20 พบว่า ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการบริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 4.23$, S.D = 0.47) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความเหมาะสมองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับมาก ทุกองค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การบริหารเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.33$, S.D = 0.58) การปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ($\bar{X} = 4.51$, S.D = 0.53) การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร ($\bar{X} = 4.32$, S.D = 0.54) การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย ($\bar{X} = 4.24$, S.D = 0.56) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 4.18$, S.D = 0.61) และภาวะผู้นำของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.07$, S.D = 0.58) ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ คือ ค่าเฉลี่ยกับ 3.00 ดังนั้น จึงคัดสรรไว้ในโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง

เมื่อพิจารณาความเบ้ (Skewness) พบว่า ข้อมูลมีลักษณะเบ้ซ้ายเล็กน้อย (ค่า Skewness > +1 แสดงว่า เบ้ขวา, Skewness < -1 แสดงว่าเบ้ซ้าย และ Skewness = 0 แสดงว่า สมมาตร) และเมื่อพิจารณาความโด่ง (Kurtosis) พบว่า ข้อมูลมีลักษณะโด่งน้อยกว่าปกติ (ค่า kurtosis > 3 แสดงว่า โด่งมากกว่าปกติ, kurtosis < 3 แสดงว่า โด่งน้อยกว่าปกติ และ kurtosis = 3 แสดงว่า โด่งปกติ) แสดงว่า การแจกแจงของข้อมูลมีลักษณะเข้าใกล้การแจกแจงแบบปกติ

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของตัวแปรสังเกตได้ และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการมีส่วนร่วม (PAR)

ลำดับที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
	องค์ประกอบย่อย การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย					
28	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์	4.32	0.66	-0.72	0.78	มาก
29	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย	4.60	0.59	-1.49	3.09	มากที่สุด

ตาราง 21 (ต่อ)

ลำดับ ที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความ เหมาะสม
30	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาปฐมวัยแผนปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษา	4.61	0.59	-1.54	3.19	มากที่สุด
31	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้มี ประสิทธิภาพ	4.54	0.63	-1.29	1.97	มากที่สุด
รวม		4.52	0.51	-1.55	4.61	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อย การมีส่วนร่วมในการระดม ทรัพยากร						
32	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการใช้ ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษาปฐมวัย	4.61	0.58	-1.52	3.26	มากที่สุด
33	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารจัดการ ทรัพยากรในรูปแบบคณะกรรมการ	4.24	0.69	-0.80	1.29	มาก
34	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดสรรและควบคุม การใช้ทรัพยากรให้มีความเหมาะสม	4.26	0.70	-0.73	0.47	มาก
35	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลระบบ สารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน	4.15	0.73	-0.74	1.01	มาก
36	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีภาคีเครือข่าย ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการจัด การศึกษาปฐมวัย	4.23	0.65	-0.54	0.71	มาก
รวม		4.30	0.52	-0.87	1.60	มาก

ตาราง 21 (ต่อ)

ลำดับ ที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความ เหมาะสม
องค์ประกอบย่อย การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม						
37	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามการ ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ โครงการ/ กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม	4.43	0.64	-0.75	0.00	มาก
38	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผน การกำกับ ติดตามการศึกษาปฐมวัยในรูปแบบ คณะกรรมการ	4.13	0.78	-0.90	1.54	มาก
39	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการรับทราบข้อมูลด้านวิชาการ และการจัดประสบการณ์เด็ก	4.21	0.72	-0.85	1.39	มาก
40	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการรับทราบแผนงบประมาณ/ การเบิกจ่ายงบประมาณ ด้านการจัด การศึกษาปฐมวัย	4.62	0.57	-1.44	2.92	มากที่สุด
41	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามการประเมินผลการ ปฏิบัติงานของบุคลากร ด้านปฐมวัย	4.63	0.55	-1.44	3.28	มากที่สุด
รวม		4.40	0.50	-0.75	0.34	มาก
รวมเฉลี่ย		4.41	0.44	-1.11	2.66	มาก

จากตาราง 21 พบว่า ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มี
ประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D = 0.44) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความเหมาะสม
องค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักด้านการมีส่วนร่วม พบว่า มีค่าเฉลี่ยความ
เหมาะสมในระดับมากที่สุด 1 องค์ประกอบย่อย และอยู่ในระดับมาก 2 องค์ประกอบย่อย
โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

($\bar{X} = 4.52$, S.D = 0.51) การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม ($\bar{X} = 4.40$, S.D = 0.50) และการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร ($\bar{X} = 4.30$, S.D = 0.52) ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ คือ ค่าเฉลี่ยกับ 3.00 ดังนั้น จึงคัดสรรไว้ในโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง

เมื่อพิจารณาความเบ้ (Skewness) พบว่า ข้อมูลมีลักษณะเบ้ซ้ายเล็กน้อย (ค่า Skewness > +1 แสดงว่า เบ้ขวา, Skewness < -1 แสดงว่าเบ้ซ้าย และ Skewness = 0 แสดงว่า สมมาตร) และเมื่อพิจารณาความโด่ง (Kurtosis) พบว่า ข้อมูลมีลักษณะโด่งน้อยกว่าปกติ (ค่า kurtosis > 3 แสดงว่า โด่งมากกว่าปกติ, kurtosis < 3 แสดงว่า โด่งน้อยกว่าปกติ และ kurtosis = 3 แสดงว่า โด่งปกติ) แสดงว่า การแจกแจงของข้อมูลมีลักษณะเข้าใกล้การแจกแจงแบบปกติ

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของตัวแปรสังเกตได้ และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย (EXP)

ลำดับที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
องค์ประกอบย่อย การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก						
42	ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียน ผู้เรียนและผู้เรียนด้วยกัน	4.64	0.57	-1.56	3.28	มากที่สุด
43	ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด กล้าซักถาม และปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง	4.66	0.56	-1.68	3.71	มากที่สุด
44	ครูจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง และแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยการบูรณาการผ่านการเล่น	4.66	0.54	-1.66	4.03	มากที่สุด
45	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาเด็กให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน	4.55	0.60	-1.17	1.88	มากที่สุด

ตาราง 22 (ต่อ)

ลำดับ ที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความ เหมาะสม
46	ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้กระตุ้นพัฒนาการทางสมองและความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์	4.46	0.61	- 0.89	1.19	มาก
รวม		4.59	0.48	- 1.70	6.07	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อย การจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้						
47	ครูออกแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยโดยการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา	4.44	0.66	-1.10	1.69	มาก
48	ครูวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์	4.36	0.61	- 0.54	0.27	มาก
49	ครูออกแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและบริบทของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและชัดเจน	4.39	0.59	- 0.44	- 0.34	มาก
50	ครูจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะกับวัย ตอบสนองความต้องการความสนใจและความแตกต่างของเด็กแต่ละคน	4.42	0.59	- 0.50	- 0.32	มาก
รวม		4.40	0.50	- 0.55	0.15	มาก
องค์ประกอบย่อย การบริหารจัดการชั้นเรียน						
51	ครูจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพทั้งภายในภายนอกชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสภาพพร้อมใช้งาน มีความปลอดภัยในการจัดกิจกรรม	4.64	0.55	-1.31	1.15	มากที่สุด
52	ครูจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้และระบบสืบค้นข้อมูลที่หลากหลายมีระบบสารสนเทศและเอกสารชั้นเรียนของผู้เรียน	4.57	0.59	-1.06	0.43	มากที่สุด

ตาราง 22 (ต่อ)

ลำดับที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S. D.	Ske w	Ku r	ความเหมาะสม
53	ครูจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน กฎกติกาของสังคม การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีให้แก่ผู้เรียน	4.54	0.59	-0.88	-0.22	มากที่สุด
54	ครูจัดสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยา เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความพร้อมทางด้านจิตใจตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.57	0.57	-1.01	0.38	มากที่สุด
รวม		4.58	0.50	-0.98	0.31	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อย การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย						
55	ครูประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการและเครื่องมือ ที่หลากหลายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์	4.45	0.69	-1.31	2.35	มาก
56	ครูประเมินพัฒนาการเด็กที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กที่ต้องการวัด	4.37	0.62	-0.52	-0.37	มาก
57	ครูวิเคราะห์ข้อมูลและบันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็กอย่างเป็นระบบครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน	4.36	0.62	-0.54	-0.09	มาก
58	ครูนำข้อมูลจากผลการประเมินมาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาเด็กครบทั้ง 4 ด้านอย่างต่อเนื่อง	4.36	0.65	-0.65	0.00	มาก
รวม		4.39	0.53	-0.67	0.44	มาก
รวมเฉลี่ย		4.49	0.43	-0.87	0.64	มาก

จากตาราง 22 พบว่า ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D = 0.43) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความเหมาะสมองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย พบว่า มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทั้ง 2 องค์ประกอบย่อย และอยู่ในระดับมาก 2 องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 4.59$, S.D = 0.48) การบริหารจัดการชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.58$, S.D = 0.50) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.40$, S.D = 0.50) และการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.39$, S.D = 0.53) ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ คือ ค่าเฉลี่ยกับ 3.00 ดังนั้น จึงตัดสรรไว้ในโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง

เมื่อพิจารณาความเบ้ (Skewness) พบว่า ข้อมูลมีลักษณะเบ้ซ้ายเล็กน้อย (ค่า Skewness > +1 แสดงว่า เบ้ขวา, Skewness < -1 แสดงว่า เบ้ซ้าย และ Skewness = 0 แสดงว่า สมมาตร) และเมื่อพิจารณาความโด่ง (Kurtosis) พบว่า ข้อมูลมีลักษณะโด่งน้อยกว่าปกติ (ค่า kurtosis > 3 แสดงว่า โด่งมากกว่าปกติ, kurtosis < 3 แสดงว่า โด่งน้อยกว่าปกติ และ kurtosis = 3 แสดงว่า โด่งปกติ) แสดงว่า การแจกแจงของข้อมูลมีลักษณะเข้าใกล้การแจกแจงแบบปกติ

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของตัวแปรสังเกตได้ และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย (DEC)

ลำดับที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
	องค์ประกอบย่อย การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย					

ลำดับ ที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความ เหมาะสม
59	ครูส่งเสริมให้เด็กมีน้ำหนักส่วนสูงตาม เกณฑ์มาตรฐาน	4.31	0.64	-0.44	-0.47	มาก
60	ครูส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการใช้ กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กอย่าง คล่องแคล่วเคลื่อนไหวและทรงตัวอย่างดี	4.40	0.60	-0.42	-0.67	มาก
61	ครูส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพพลานามัย ที่สมบูรณ์	4.31	0.60	-0.25	-0.63	มาก

ตาราง 23 (ต่อ)

ลำดับ ที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความ เหมาะสม
62	ครูส่งเสริมให้เด็กรู้จักการออกกำลังกาย และรักษาความสะอาดร่างกาย	4.26	0.61	-0.33	-0.07	มาก
63	ครูส่งเสริมให้เด็กรู้จักเล่นและทำกิจกรรม อย่างปลอดภัยถูกวิธี	4.26	0.63	-0.27	-0.66	มาก
รวม		4.31	0.49	-0.27	-0.28	มาก
องค์ประกอบย่อย การส่งเสริมพัฒนาการด้าน อารมณ์ จิตใจ						
64	ครูส่งเสริมให้เด็กมีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริงสนุกสนาน	4.34	0.64	-0.55	-0.21	มาก
65	ครูส่งเสริมให้เด็กชื่นชมและแสดงออกทาง ศิลปะ ดนตรี กีฬา	4.33	0.61	-0.61	1.13	มาก
66	ครูส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมภายในและนอกโรงเรียน	4.32	0.62	-0.59	1.04	มาก
67	ครูส่งเสริมให้เด็กจิตใจที่ดีงามแสดงออก ทางอารมณ์เหมาะสมกับวัย	4.27	0.64	-0.54	0.74	มาก
68	ครูส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในตนเองกล้า แสดงออก	4.59	0.55	-0.89	-0.28	มากที่สุด
69	ครูส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรมจริยธรรมและ ค่านิยมที่ดีตามจุดเน้นของสถานศึกษา	4.58	0.57	-0.98	-0.04	มากที่สุด

ลำดับ ที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความ เหมาะสม
	รวม	4.41	0.46	-0.66	0.67	มาก
องค์ประกอบย่อย การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม						
70	ครูส่งเสริมให้เด็กมีวินัยและรับผิดชอบ ต่อตนเอง	4.52	0.58	-0.76	-0.41	มากที่สุด
71	ครูส่งเสริมให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเอง ในกิจวัตรประจำวันได้	4.46	0.63	-0.73	-0.46	มาก
72	ครูส่งเสริมให้เด็กมีสัมมาคารวะต่อครู พ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคคลอื่น	4.24	0.75	-0.65	-0.03	มาก
73	ครูส่งเสริมให้เด็กสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และสิ่งแวดล้อมรอบตัว	4.15	0.78	-0.52	-0.32	มาก

ตาราง 23 (ต่อ)

ลำดับ ที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความ เหมาะสม
74	ครูส่งเสริมให้เด็กรักวัฒนธรรมและ ความเป็นไทยโดยแสดงออกอย่างชัดเจน	4.13	0.76	-0.50	-0.13	มาก
75	ครูส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี ของสังคมทั้งภายในและนอกห้องเรียน	4.26	0.76	-0.72	-0.01	มาก
	รวม	4.29	0.54	-0.57	0.50	มาก
องค์ประกอบย่อย การส่งเสริมพัฒนาการด้าน สติปัญญา						
76	ครูส่งเสริมให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารสนทนา โต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้	4.26	0.74	-0.69	0.08	มาก
77	ครูส่งเสริมให้เด็กอ่านเขียนภาพ และสัญลักษณ์ สังเกตจำแนก เปรียบเทียบได้ด้วยเหตุผล	4.20	0.77	-0.63	-0.13	มาก
78	ครูส่งเสริมให้เด็กมีทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์	4.23	0.77	-0.68	-0.03	มาก
79	ครูส่งเสริมให้เด็กคิดแก้ปัญหาและคิดรวบยอดได้	4.41	0.64	-0.81	0.78	มาก
80	ครูส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิด สร้างสรรค์ได้เหมาะสมกับวัย	4.40	0.65	-0.94	1.36	มาก

ลำดับ ที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความ เหมาะสม
81	ครูส่งเสริมให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นที่จะหาคำตอบและ แสวงหาความรู้	4.39	0.64	-0.80	0.98	มาก
	รวม	4.32	0.57	-0.84	1.73	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.33	0.45	-0.50	0.26	มาก

จากตาราง 23 พบว่า ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D = 0.45) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความเหมาะสมองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 4 องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ ($\bar{X} = 4.41$, S.D = 0.46) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 4.32$, S.D = 0.57) การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ($\bar{X} = 4.31$, S.D = 0.49) และ การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ($\bar{X} = 4.29$, S.D = 0.54) ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ คือ ค่าเฉลี่ยกับ 3.00 ดังนั้นจึงตัดสรรไว้ในโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง

เมื่อพิจารณาความเบ้ (Skewness) พบว่า ข้อมูลมีลักษณะเบ้ซ้ายเล็กน้อย (ค่า Skewness > +1 แสดงว่า เบ้ขวา, Skewness < -1 แสดงว่าเบ้ซ้าย และ Skewness = 0 แสดงว่า สมมาตร) และเมื่อพิจารณาความโด่ง (Kurtosis) พบว่า ข้อมูลมีลักษณะโด่งน้อยกว่าปกติ (ค่า kurtosis > 3 แสดงว่า โด่งมากกว่าปกติ, kurtosis < 3 แสดงว่า โด่งน้อยกว่าปกติ และ kurtosis = 3 แสดงว่า โด่งปกติ) แสดงว่า การแจกแจงของข้อมูลมีลักษณะเข้าใกล้การแจกแจงแบบปกติ

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของตัวแปรสังเกตได้ และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย

ที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านหลักสูตรและการบริหาร
หลักสูตร (CCA)

ลำดับ ที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความ เหมาะสม
องค์ประกอบย่อย การสร้างและพัฒนาหลักสูตร						
82	สถานศึกษา ร่วมกับชุมชน สังคม ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันวิเคราะห์ ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา	4.09	0.76	-0.70	0.77	มาก
83	สถานศึกษานำผลการวิเคราะห์ที่ได้มา พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยให้มี ความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยฉบับปัจจุบัน	3.80	0.88	-0.62	0.37	มาก
84	สถานศึกษาออกแบบการจัดประสบการณ์ ให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร สถานศึกษา	3.95	0.80	-0.55	0.23	มาก

ตาราง 24 (ต่อ)

ลำดับ ที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความ เหมาะสม
82	สถานศึกษา ร่วมกับชุมชน สังคม ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันวิเคราะห์ ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา	4.09	0.76	-0.70	0.77	มาก
85	สถานศึกษากำหนดวิธีการวัดและประเมิน พัฒนาการอย่างเป็นระบบ	3.72	0.99	-0.68	0.36	มาก
86	สถานศึกษาตรวจสอบคุณภาพของ หลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีส่วน เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา	4.36	0.66	-0.63	-0.24	มาก
รวม		3.98	0.64	-0.43	0.00	มาก
องค์ประกอบย่อย การนำหลักสูตรไปใช้						
87	สถานศึกษาอนุมัติการใช้หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัยในสถานศึกษา	4.48	0.62	-0.83	-0.08	มาก

88	สถานศึกษาจัดเตรียมบุคลากรในการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	4.26	0.73	-0.72	0.35	มาก
89	สถานศึกษาประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรผ่านหลายช่องทาง	4.35	0.66	-0.59	-0.27	มาก
90	สถานศึกษานำหลักสูตรสถานศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.36	0.68	-0.78	0.24	มาก
91	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อการกำกับ ดูแลคุณภาพการใช้หลักสูตร	4.26	0.65	-0.58	0.73	มาก
รวม		4.34	0.53	-0.57	-0.20	มาก
องค์ประกอบย่อย การประเมินหลักสูตร						
92	สถานศึกษาจัดทำแผนและดำเนินการนิเทศกำกับ ติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.39	0.69	-0.94	0.84	มาก
93	สถานศึกษาสรุปผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม และผลประเมินเป็นข้อมูลสารสนเทศ	4.25	0.78	-0.98	1.11	มาก
94	สถานศึกษานำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	4.29	0.68	-0.67	0.48	มาก

ตาราง 24 (ต่อ)

ลำดับที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
95	สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.21	0.75	-0.68	0.39	มาก
96	สถานศึกษามีหลักสูตรที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีได้	4.14	0.73	-0.45	-0.15	มาก
รวม		4.26	0.58	-0.81	1.44	มาก
รวมเฉลี่ย		4.19	0.49	-0.62	0.76	มาก

จากตาราง 24 พบว่า ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย

ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D = 0.49) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความเหมาะสมองค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร พบว่า มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 3 องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X} = 4.34$, S.D = 0.53) การประเมินหลักสูตร ($\bar{X} = 4.26$, S.D = 0.58) และการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 3.94$, S.D = 0.64) ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ คือ ค่าเฉลี่ยกับ 3.00 ดังนั้น จึงคัดสรรไว้ในโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง

เมื่อพิจารณาความเบ้ (Skewness) พบว่า ข้อมูลมีลักษณะเบ้ซ้ายเล็กน้อย (ค่า Skewness > +1 แสดงว่า เบ้ขวา, Skewness < -1 แสดงว่าเบ้ซ้าย และ Skewness = 0 แสดงว่า สมมาตร) และเมื่อพิจารณาความโด่ง (Kurtosis) พบว่า ข้อมูลมีลักษณะโด่งน้อยกว่าปกติ (ค่า kurtosis > 3 แสดงว่า โด่งมากกว่าปกติ, kurtosis < 3 แสดงว่า โด่งน้อยกว่าปกติ และ kurtosis = 3 แสดงว่า โด่งปกติ) แสดงว่า การแจกแจงของข้อมูลมีลักษณะเข้าใกล้การแจกแจงแบบปกติ

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

โดยผู้วิจัยขอนำเสนอโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 96 ตัวบ่งชี้ ซึ่งเป็นโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง (Second Order Confirmatory Factor Analysis) และเสนอการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ จำแนกเป็นรายโมเดล ดังแสดงในตาราง 25 ต่อไปนี้

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ จำแนกเป็นรายโมเดล ดังแสดงในตาราง 25 ต่อไปนี้

ตาราง 25 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบย่อยในโมเดลด้านการบริหารจัดการ

ตัวบ่งชี้	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10	X11	X12	X13	X14	X15	X16	X17	X18	X19	X20	X21	X22	X23	X24	X25	X26	X27
X1	1																										
X2	.742**	1																									
X3	.649**	.640**	1																								
X4	.462**	.571**	.611**	1																							
X5	.343**	.338**	.352**	.253**	1																						
X6	.239**	.229**	.254**	.147**	.620**	1																					
X7	.280**	.342**	.348**	.301**	.509**	.556**	1																				
X8	.326**	.284**	.321**	.249**	.552**	.529**	.659**	1																			
X9	.309**	.258**	.278**	.198**	.532**	.502**	.556**	.664**	1																		
X10	.335**	.356**	.379**	.329**	.419**	.408**	.451**	.459**	.544**	1																	
X11	.330**	.273**	.283**	.221**	.426**	.440**	.425**	.451**	.562**	.683**	1																
X12	.364**	.334**	.319**	.343**	.392**	.333**	.413**	.432**	.505**	.587**	.562**	1															
X13	.386**	.350**	.338**	.310**	.366**	.368**	.424**	.468**	.496**	.640**	.633**	.687**	1														
X14	.198**	.157**	.274**	.237**	.241**	.285**	.352**	.351**	.370**	.468**	.388**	.454**	.475**	1													
X15	.184**	.141**	.241**	.217**	.279**	.345**	.388**	.410**	.417**	.455**	.406**	.475**	.456**	.794**	1												
X16	.190**	.187**	.297**	.285**	.261**	.279**	.396**	.396**	.426**	.455**	.383**	.437**	.446**	.731**	.778**	1											
X17	.182**	.163**	.294**	.275**	.237**	.275**	.351**	.360**	.353**	.432**	.338**	.429**	.450**	.701**	.760**	.798**	1										
X18	.272**	.264**	.227**	.181**	.391**	.363**	.386**	.434**	.498**	.493**	.436**	.435**	.445**	.369**	.382**	.369**	.342**	1									
X19	.329**	.323**	.281**	.263**	.389**	.253**	.374**	.427**	.544**	.472**	.466**	.511**	.463**	.392**	.381**	.409**	.375**	.748**	1								
X20	.305**	.358**	.292**	.232**	.397**	.352**	.409**	.448**	.474**	.496**	.473**	.473**	.496**	.351**	.359**	.388**	.396**	.705**	.782**	1							
X21	.294**	.278**	.248**	.229**	.388**	.322**	.397**	.429**	.535**	.431**	.431**	.522**	.442**	.378**	.409**	.418**	.416**	.683**	.778**	.790**	1						
X22	.304**	.279**	.324**	.320**	.310**	.274**	.370**	.366**	.330**	.434**	.362**	.372**	.453**	.466**	.434**	.458**	.434**	.410**	.467**	.484**	.462**	1					
X23	.277**	.247**	.268**	.320**	.292**	.309**	.350**	.356**	.325**	.402**	.372**	.360**	.400**	.399**	.435**	.422**	.407**	.407**	.427**	.421**	.417**	.739**	1				
X24	.235**	.281**	.322**	.319**	.297**	.228**	.386**	.334**	.285**	.388**	.353**	.401**	.407**	.382**	.381**	.421**	.388**	.382**	.441**	.417**	.418**	.628**	.723**	1			
X25	.294**	.228**	.299**	.223**	.330**	.331**	.341**	.381**	.354**	.382**	.372**	.399**	.439**	.446**	.439**	.438**	.439**	.435**	.433**	.442**	.450**	.612**	.663**	.661**	1		
X26	.311**	.273**	.322**	.253**	.322**	.361**	.360**	.385**	.443**	.444**	.432**	.426**	.489**	.430**	.470**	.452**	.406**	.416**	.426**	.458**	.454**	.491**	.492**	.497**	.583**	1	
X27	.327**	.306**	.311**	.324**	.365**	.354**	.432**	.414**	.476**	.483**	.463**	.466**	.467**	.461**	.490**	.526**	.437**	.413**	.453**	.416**	.425**	.491**	.537**	.504**	.530**	.727**	1

** ที่ระดับนัยสำคัญ .01 (p<.01)

จากตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของโมเดล ตัวบ่งชี้ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ 0.141 ถึง 0.798 โดยตัวบ่งชี้คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือสถานศึกษาสร้างความมั่นใจต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของเกี่ยวกับระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา (X15) และผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรม และอุทิศตนในการปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างได้ (X2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.141 ตัวบ่งชี้คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด คือ สถานศึกษารายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกปีการศึกษา (X17) และสถานศึกษาปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการประเมินภายใน (X16) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.798

ตาราง 26 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบย่อยในโมเดลด้านการมีส่วนร่วม

ตัวบ่งชี้	X28	X29	X30	X31	X32	X33	X34	X35	X36	X37	X38	X39	X40	X41
X28	1													
X29	.472**	1												
X30	.448**	.797**	1											
X31	.427**	.743**	.740**	1										
X32	.401**	.700**	.701**	.737**	1									
X33	.341**	.436**	.335**	.382**	.399**	1								
X34	.304**	.308**	.268**	.276**	.311**	.709**	1							
X35	.357**	.371**	.335**	.390**	.362**	.676**	.667**	1						
X36	.350**	.376**	.292**	.343**	.338**	.483**	.422**	.520**	1					
X37	.281**	.260**	.276**	.319**	.339**	.380**	.345**	.362**	.509**	1				
X38	.305**	.283**	.285**	.299**	.288**	.431**	.336**	.538**	.652**	.500**	1			
X39	.388**	.335**	.306**	.342**	.295**	.449**	.374**	.501**	.646**	.504**	.783**	1		
X40	.352**	.485**	.505**	.555**	.553**	.318**	.229**	.281**	.304**	.352**	.333**	.367**	1	
X41	.375**	.477**	.497**	.543**	.535**	.326**	.233**	.317**	.290**	.354**	.346**	.344**	.799**	1

** ที่ระดับนัยสำคัญ .01 ($p < .01$)

จากตาราง 26 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของโมเดล ตัวบ่งชี้ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ 0.229 ถึง 0.799 โดยตัวบ่งชี้คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการรับทราบแผนงบประมาณ/การเบิกจ่ายงบประมาณ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย (X40) และชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดสรรและควบคุมการใช้ทรัพยากรให้มีความเหมาะสม (X34) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.229 ตัวบ่งชี้คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด คือ การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ (X41) และการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ และติดตามองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ (X40) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.799

ตาราง 27 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบย่อยในโมเดลด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย

ตัวบ่งชี้	X42	X43	X44	X45	X46	X47	X48	X49	X50	X51	X52	X53	X54	X55	X56	X57	X58
X42	1																
X43	.782**	1															
X44	.556**	.550**	1														
X45	.562**	.576**	.720**	1													
X46	.554**	.578**	.619**	.757**	1												
X47	.475**	.472**	.558**	.615**	.668**	1											
X48	.421**	.404**	.423**	.508**	.448**	.415**	1										
X49	.422**	.414**	.408**	.461**	.446**	.389**	.798**	1									
X50	.482**	.443**	.431**	.469**	.478**	.435**	.696**	.741**	1								
X51	.498**	.519**	.448**	.499**	.475**	.424**	.460**	.466**	.442**	1							
X52	.485**	.509**	.458**	.470**	.464**	.405**	.417**	.428**	.441**	.733**	1						
X53	.458**	.478**	.464**	.506**	.492**	.497**	.460**	.429**	.449**	.600**	.707**	1					
X54	.495**	.526**	.486**	.517**	.510**	.469**	.440**	.469**	.429**	.654**	.710**	.730**	1				
X55	.462**	.468**	.402**	.514**	.464**	.438**	.458**	.390**	.394**	.571**	.657**	.680**	.633**	1			
X56	.314**	.369**	.298**	.362**	.378**	.278**	.482**	.427**	.422**	.400**	.456**	.434**	.396**	.409**	1		
X57	.257**	.324**	.257**	.339**	.359**	.269**	.397**	.385**	.424**	.371**	.412**	.394**	.356**	.332**	.814**	1	
X58	.328**	.366**	.292**	.369**	.391**	.320**	.420**	.404**	.427**	.361**	.382**	.360**	.361**	.349**	.682**	.739**	1

** ที่ระดับนัยสำคัญ .01 (p<.01)

จากตาราง 27 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของโมเดล ตัวบ่งชี้ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ 0.257 ถึง 0.814 โดยตัวบ่งชี้คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด 2 คู่ คือ ครูวิเคราะห์ข้อมูล และบันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็กอย่างเป็นระบบครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน (X57) และครูจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียน ผู้เรียนและ ผู้เรียนด้วยกัน (X42), ครูวิเคราะห์ข้อมูลและบันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็กอย่างเป็นระบบ ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน (X57) และครูจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการสังเกต สำรวจ ค้นคว้าทดลอง และแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยการบูรณาการผ่านการเล่น (X44) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.257 ตัวบ่งชี้คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด คือ ครูวิเคราะห์ข้อมูลและบันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็กอย่างเป็นระบบครบถ้วนและ เป็นปัจจุบัน (X57) และครูประเมินพัฒนาการเด็กที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการ ของเด็กที่ต้องการวัด (X56) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.814

ตาราง 28 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบย่อยในโมเดลด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ตัวบ่งชี้	X59	X60	X61	X62	X63	X64	X65	X66	X67	X68	X69	X70	X71	X72	X73	X74	X75	X76	X77	X78	X79	X80	X81
X59	1																						
X60	.669**	1																					
X61	.469**	.438**	1																				
X62	.448**	.429**	.781**	1																			
X63	.449**	.437**	.674**	.698**	1																		
X64	.487**	.424**	.617**	.652**	.707**	1																	
X65	.436**	.427**	.512**	.493**	.437**	.442**	1																
X66	.443**	.422**	.482**	.493**	.416**	.450**	.754**	1															
X67	.442**	.459**	.422**	.474**	.425**	.422**	.736**	.770**	1														
X68	.286**	.319**	.298**	.317**	.276**	.301**	.420**	.411**	.377**	1													
X49	.327**	.317**	.254**	.306**	.294**	.342**	.396**	.455**	.391**	.759**	1												
X69	.328**	.368**	.296**	.326**	.320**	.341**	.432**	.421**	.416**	.659**	.703**	1											
X70	.377**	.401**	.316**	.334**	.373**	.369**	.392**	.416**	.458**	.567**	.630**	.742**	1										
X72	.409**	.352**	.466**	.412**	.421**	.462**	.388**	.383**	.391**	.251**	.223**	.242**	.281**	1									
X73	.432**	.395**	.411**	.393**	.426**	.470**	.358**	.376**	.399**	.189**	.198**	.232**	.295**	.791**	1								
X74	.424**	.388**	.406**	.394**	.450**	.473**	.357**	.361**	.417**	.197**	.183**	.238**	.305**	.767**	.832**	1							
X75	.375**	.348**	.381**	.293**	.380**	.425**	.322**	.314**	.321**	.191**	.189**	.166**	.233**	.692**	.702**	.690**	1						
X76	.409**	.351**	.403**	.353**	.390**	.444**	.347**	.352**	.346**	.159**	.149**	.177**	.242**	.675**	.703**	.702**	.867**	1					
X77	.410**	.370**	.388**	.367**	.427**	.438**	.353**	.415**	.373**	.158**	.188**	.189**	.255**	.669**	.747**	.729**	.812**	.844**	1				
X78	.417**	.360**	.378**	.377**	.432**	.456**	.355**	.346**	.374**	.139**	.153**	.171**	.225**	.670**	.735**	.728**	.788**	.827**	.838**	1			
X79	.381**	.432**	.348**	.343**	.352**	.367**	.420**	.405**	.427**	.445**	.444**	.415**	.460**	.404**	.392**	.404**	.423**	.450**	.445**	.435**	1		
X80	.309**	.391**	.287**	.298**	.312**	.343**	.369**	.384**	.381**	.391**	.418**	.425**	.441**	.372**	.379**	.394**	.391**	.433**	.419**	.398**	.805**	1	
X81	.374**	.444**	.345**	.384**	.391**	.376**	.423**	.469**	.476**	.425**	.430**	.436**	.480**	.399**	.395**	.422**	.406**	.441**	.446**	.441**	.787**	.774**	1

** ที่ระดับนัยสำคัญ .01 (p<.01)

จากตาราง 28 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของโมเดล ตัวบ่งชี้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ 0.139 ถึง 0.867 โดยตัวบ่งชี้คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ครูส่งเสริมให้เด็กมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (X78) และครูส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในตนเองกล้าแสดงออก (X68) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.139 ตัวบ่งชี้คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด คือ ครูส่งเสริมให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารสนทนา ได้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้ (X76) และครูส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมทั้งภายในและนอกห้องเรียน (X75) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.867

ตาราง 29 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบย่อยในโมเดลด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

ตัวบ่งชี้	X82	X83	X84	X85	X86	X87	X88	X89	X90	X91	X92	X93	X94	X95	X96
X82	1														
X83	.742**	1													
X84	.649**	.640**	1												
X85	.462**	.571**	.611**	1											
X86	.343**	.338**	.352**	.253**	1										
X87	.239**	.229**	.254**	.147**	.620**	1									
X88	.280**	.342**	.348**	.301**	.509**	.556**	1								
X89	.326**	.284**	.321**	.249**	.552**	.529**	.659**	1							
X90	.312**	.258**	.278**	.201**	.535**	.499**	.555**	.662**	1						
X91	.335**	.356**	.379**	.329**	.419**	.408**	.451**	.459**	.542**	1					
X92	.330**	.273**	.283**	.221**	.426**	.440**	.425**	.451**	.560**	.683**	1				
X93	.364**	.334**	.319**	.343**	.392**	.333**	.413**	.432**	.504**	.587**	.562**	1			
X94	.386**	.350**	.338**	.310**	.366**	.368**	.424**	.468**	.499**	.640**	.633**	.687**	1		
X95	.198**	.157**	.274**	.237**	.241**	.285**	.352**	.351**	.373**	.468**	.388**	.454**	.475**	1	
X96	.184**	.141**	.241**	.217**	.279**	.345**	.388**	.410**	.416**	.455**	.406**	.475**	.456**	.794**	1

** ที่ระดับนัยสำคัญ .01 ($p < .01$)

จากตาราง 29 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของ โมเดลตัวบ่งชี้ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรพบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กัน เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P < .01$) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ 0.141 ถึง 0.794 โดยตัวบ่งชี้คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีหลักสูตรที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีได้ (X96) และสถานศึกษานำผลการ วิเคราะห์ที่ได้มาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับปัจจุบัน (X83) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.141 ตัวบ่งชี้ คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด คือ สถานศึกษามีหลักสูตรที่สามารถ เป็นแบบอย่างที่ดีได้ (X96) และสถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา (X95) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.794

ตาราง 30 แสดงค่าสถิติ BARTLETT ดัชนี KMO ของโมเดลย่อยการบริหารจัดการศึกษา
ปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

องค์ประกอบหลัก	Bartlett's Test of Sphericity	Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy	Sig.
ด้านการบริหารจัดการ	9799.33**	0.93	0.00
ด้านการมีส่วนร่วม	4560.50**	0.89	0.00
ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย	6278.71**	0.92	0.00
ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย	9883.42**	0.93	0.00
ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	4378.33**	0.89	0.00

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($p < .01$)

จากตาราง 30 ผลการวิเคราะห์เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ก่อนนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเรียงลำดับทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร พบว่าค่า Bartlett's Test of Sphericity เท่ากับ 9799.33 4560.50 6278.71 9883.42 และ 4378.33 ตามลำดับ โดยทุกโมเดลมีค่าความน่าจะเป็น 000 ($p < .01$) ส่วนค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measures of Sampling Adequacy (MSA) เท่ากับ 0.93 0.89 0.92 0.93 และ 0.89 ทุกตัวมีค่ามากกว่า .50 และเข้าใกล้ 1 จึงสรุปได้ว่า มีความเหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบ

1. โมเดลการบริหารจัดการ (ADM)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการบริหารจัดการ (ADM)
 ดังที่นำเสนอในตาราง 31-32 ต่อไปนี้

ตาราง 31 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการบริหารจัดการ
 (ADM)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (ADM1)	X1	0.39**(0.04)	0.26	0.18	0.43
	X2	0.41**(0.04)	0.22	0.08	0.61
	X3	0.41**(0.04)	0.26	0.02	0.48
	X4	0.48**(0.05)	0.24	0.21	0.71
	X5	0.41**(0.03)	0.40	0.29	0.26
	X6	0.36**(0.03)	0.33	0.10	0.26
การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร (ADM2)	X7	0.44**(0.03)	0.37	0.09	0.33
	X8	0.43**(0.03)	0.42	0.10	0.25
	X9	0.46**(0.03)	0.47	0.09	0.24
	X10	0.46**(0.03)	0.50	0.23	0.21
	X11	0.45**(0.03)	0.43	0.06	0.27
การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน (ADM3)	X12	0.54**(0.03)	0.47	0.09	0.32
	X13	0.49**(0.03)	0.53	0.35	0.22
	X14	0.46**(0.04)	0.38	0.09	0.34
	X15	0.49**(0.03)	0.46	0.15	0.28
	X16	0.51**(0.03)	0.45	0.15	0.32
	X17	0.50**(0.03)	0.40	0.02	0.37
การบริหารเทคโนโลยี (ADM4)	X18	0.50**(0.03)	0.59	0.13	0.17
	X19	0.64**(0.03)	0.74	0.34	0.14
	X20	0.63**(0.03)	0.79	0.51	0.11
	X21	0.61**(0.03)	0.75	0.45	0.12
	X22	0.34**(0.03)	0.28	0.07	0.30

ตาราง 31 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย (ADM5)	X23	0.44**(0.03)	0.46	0.65	0.23
	X24	0.47**(0.03)	0.44	0.18	0.28
	X25	0.46**(0.03)	0.49	0.29	0.22
	X26	0.49*(0.03)	0.55	0.26	0.20
	X27	0.55**(0.03)	0.60	0.37	0.20

Chi-Square=128.91, df=186, P-value=0.86, RMSEA=0.00 GFI = 0.98

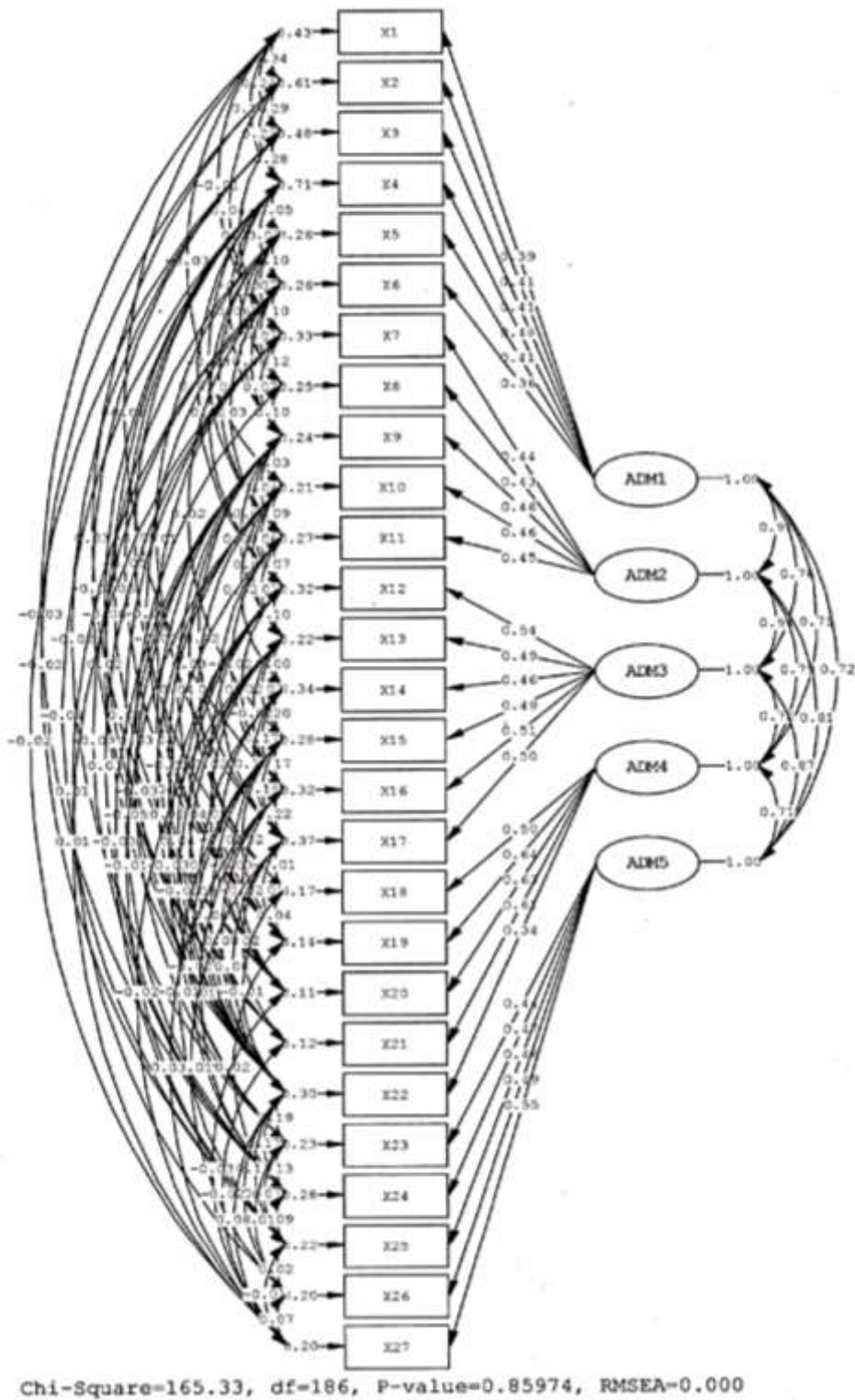
AGFI = 0.95 ** (p < .01)

ตาราง 32 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปร 5 ตัวในองค์ประกอบ
การบริหารจัดการ (ADM)

องค์ประกอบย่อย	ADM1	ADM2	ADM3	ADM4	ADM5
ADM1	1				
ADM2	.596**	1			
ADM3	.455**	.667**	1		
ADM4	.479**	.650**	.609**	1	
ADM5	.491**	.594**	.646**	.663**	1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 (p < .01)

จากตาราง 30 และ 31 สามารถสร้างโมเดลการบริหารจัดการ (ADM)
ได้ดังภาพประกอบ 9

ภาพประกอบ 9 การบริหารจัดการ (ADM)

จากตาราง 31 และภาพประกอบ 9 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการบริหารจัดการ พบว่า เมื่อปรับโมเดลแล้วมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ (chi-square) เท่ากับ 165.33 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom) เท่ากับ 186 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p=0.86$) ไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ คือ χ^2/df มีค่า 0.89 ซึ่งต่ำกว่า 2 นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.98 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.95 เป็นไปตามหลักการพิจารณาความกลมกลืน แสดงว่ายอมรับสมมติฐานที่ว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโมเดลตามตาราง 31 และภาพประกอบ 9 พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 27 ตัว มีค่าเป็นบวก ตั้งแต่ 0.36 ถึง 0.66 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยทั้ง 5 องค์ประกอบ คือ ตัวบ่งชี้ X1-X6 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย ADM1 ตัวบ่งชี้ X7-X11 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย ADM2 ตัวบ่งชี้ X12-X17 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย ADM3 ตัวบ่งชี้ X18-X22 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย ADM4 ตัวบ่งชี้ X23-X27 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย ADM5 โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบย่อยหรือค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวบ่งชี้ประมาณร้อยละ 22 ถึงร้อยละ 79

จากตาราง 32 แสดงว่าองค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบในโมเดลการบริหารจัดการ มีความสัมพันธ์กันทุกตัว ซึ่งความสัมพันธ์นี้เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมขององค์ประกอบย่อยที่ปรับให้เป็นมาตรฐานแล้ว มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดถึงสูงสุดตั้งแต่ 0.46 ถึง 0.67 และตัวบ่งชี้แต่ละตัวจะมีความคลาดเคลื่อนรวมอยู่ด้วย ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้กับตัวบ่งชี้อื่นในโมเดล ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี้ ได้นำค่าความคลาดเคลื่อนเข้ามาวิเคราะห์ด้วย ผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์นี้ ไปใช้ในการสร้างสเกลองค์ประกอบย่อย เพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้รวมการบริหารจัดการต่อไป สำหรับโมเดลการบริหารจัดการ ได้สเกลองค์ประกอบ 5 ตัว ดังสมการ

$$ADM1 = 0.18(X1) + 0.08(X2) + 0.02(X3) + 0.21(X4) + 0.29(X5) + 0.10(X6)$$

$$ADM2 = 0.09(X7) + 0.10(X8) + 0.09(X9) + 0.23(X10) + 0.06(X11)$$

$$ADM3 = 0.09(X12) + 0.35(X13) + 0.09(X14) + 0.15(X15) + 0.15(X16) \\ + 0.02(X17)$$

$$ADM4 = 0.13(X18) + 0.34(X19) + 0.51(X20) + 0.45(X21) + 0.07(X22)$$

$$ADM5 = 0.65(X23) + 0.18(X24) + 0.29(X25) + 0.26(X26) + 0.37(X27)$$

สรุปจากการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 27 ตัว พบว่า สามารถจัดลำดับตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้การบริหารจัดการจากมาก ไปหาน้อย ได้ดังต่อไปนี้

1. สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็ก (b = 0.64)
2. สถานศึกษามีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยีและการสื่อสาร เพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ (b = 0.63)
3. สถานศึกษามีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่าย การศึกษาปฐมวัย (b = 0.61)
4. ผู้บริหารมีการเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ (b = 0.55)
5. สถานศึกษาจัดระบบการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็ก โดยรวมอย่างเป็นรูปธรรม (b = 0.54)
6. สถานศึกษาปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับ การประเมินภายใน (b = 0.51)
7. สถานศึกษารายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงาน ต้นสังกัดทุกปีการศึกษา (b = 0.50)
8. สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่าง เพียงพอ (b = 0.50)
9. สถานศึกษามีรูปแบบระบบประกันคุณภาพเฉพาะที่เหมาะสมกับบริบทของ สถานศึกษา (b = 0.49)
10. สถานศึกษาสร้างความมั่นใจต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับระบบการบริหาร และการจัดการของสถานศึกษา (b = 0.49)

11. ผู้บริหารมีการเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ (b = 0.49)
12. ผู้บริหารมีผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ (b = 0.48)
13. ผู้บริหารมีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในบุคลากรในการปฏิบัติงาน (b = 0.47)
14. ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ (b = 0.46)
15. สถานศึกษามีกระบวนการประกันคุณภาพชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จอย่างเด่นชัดเป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษาทั่วไปได้ (b = 0.46)
16. สถานศึกษามีการจัดระบบการพัฒนาเด็กอย่างเป็นรูปธรรม (b = 0.46)
17. สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมยึดหลักความปลอดภัย (b = 0.46)
18. สถานศึกษามีการกำกับติดตามการบริหารงานตามโครงสร้างอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง (b = 0.45)
19. ผู้บริหารมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญให้ครู ผู้ดูแลเด็ก หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย (b = 0.44)
20. สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบครบ 4 ฝ่าย (b = 0.44)
21. มีแผนพัฒนาองค์กร มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากรตามโครงสร้างการบริหารงาน (b = 0.43)
22. ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรม และอุทิศตนในการปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างได้ (b = 0.41)
23. ผู้บริหารจัดการศึกษาโดยยึดแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็กทุกกลุ่มเป้าหมาย (b = 0.41)
24. ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย สามารถบริหารจัดการปัญหาและความขัดแย้ง (b = 0.41)
25. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม (b = 0.39)
26. ผู้บริหารยอมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์กรได้ (b = 0.36)

27. สถานศึกษาจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษา
ปฐมวัย ($b = 0.34$)

2. โมเดลการมีส่วนร่วม (PAR)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการมีส่วนร่วม (PAR)

นำเสนอในตาราง 33

ตาราง 33 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการมีส่วนร่วม (PAR)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ $b(SE)$	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย (PAR1)	X28	0.37**(0.03)	0.31	0.23	0.30
	X29	0.47**(0.02)	0.65	0.29	0.12
	X30	0.57**(0.02)	0.64	0.29	0.13
	X31	0.45**(0.03)	0.81	0.91	0.07
การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร (PAR2)	X32	0.34**(0.03)	0.60	0.33	0.13
	X33	0.26**(0.03)	0.25	0.12	0.35
	X34	0.33**(0.04)	0.13	-0.02	0.42
	X35	0.28**(0.03)	0.20	0.04	0.42
	X36	0.31**(0.03)	0.19	0.02	0.34
การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม (PAR3)	X37	0.35**(0.03)	0.24	0.19	0.31
	X38	0.35**(0.04)	0.20	0.01	0.48
	X39	0.36**(0.03)	0.25	0.18	0.38
	X40	0.42**(0.03)	0.55	0.43	0.15
	X41	0.40**(0.03)	0.53	0.37	0.14

Chi-Square=17.90, df=29, P-value=0.95, RMSEA=0.000 GFI = 0.99

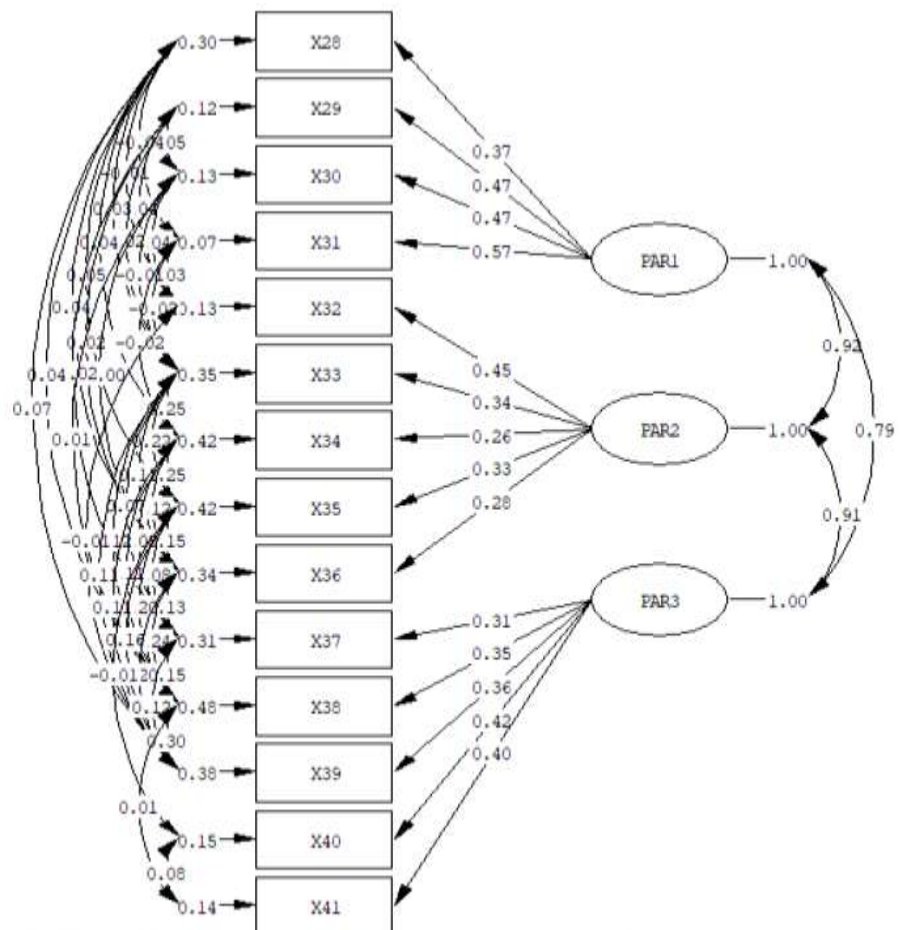
AGFI = 0.98 ** (p < .01)

ตาราง 34 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปร 3 ตัว ในองค์ประกอบ
การมีส่วนร่วม (PAR)

องค์ประกอบย่อย	PAR1	PAR2	PAR3
PAR1	1		
PAR2	.605**	1	
PAR3	.572**	.675**	1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 (p < .01)

จากตาราง 33 และ 34 สามารถสร้างโมเดลการมีส่วนร่วม (PAR)
ได้ดังภาพประกอบ 10

Chi-Square=17.90, df=29, P-value=0.94631, RMSEA=0.000

ภาพประกอบ 10 โมเดลการมีส่วนร่วม (PAR)

จากตาราง 33 และภาพประกอบ 10 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการมีส่วนร่วม พบว่า เมื่อปรับโมเดลแล้วมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ (chi-square) เท่ากับ 17.90 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom) เท่ากับ 29 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p=0.95$) ไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ คือ $\chi^2/df/df$ มีค่า 0.62 ซึ่งต่ำกว่า 2 นอกจากนี้ ยังพบว่า ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.98 เป็นไปตามหลักการพิจารณาความกลมกลืน แสดงว่ายอมรับสมมติฐานที่ว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโมเดลตามตาราง 33 และภาพประกอบ 10 พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 14 ตัว มีค่าเป็นบวก ตั้งแต่ 0.26 ถึง 0.57 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ ตัวบ่งชี้ X28 – X31 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย PAR1 ตัวบ่งชี้ X32 – X36 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย PAR2 ตัวบ่งชี้ X37 – X41 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย PAR3 โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบย่อยหรือค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวบ่งชี้ประมาณร้อยละ 13 ถึงร้อยละ 81

จากตาราง 34 แสดงว่าองค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบในโมเดลการมีส่วนร่วม (PAR) มีความสัมพันธ์กันทุกตัว ซึ่งความสัมพันธ์นี้เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมขององค์ประกอบย่อยที่ปรับให้เป็นมาตรฐานแล้ว มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดถึงสูงสุดตั้งแต่ 0.57 ถึง 0.67 และตัวบ่งชี้แต่ละตัวจะมีความคลาดเคลื่อนรวมอยู่ด้วย ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้กับตัวบ่งชี้อื่นในโมเดล ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี้ ได้นำค่าความคลาดเคลื่อนเข้ามาวิเคราะห์ด้วย ผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์นี้ไปใช้ในการสร้างสเกลองค์ประกอบย่อย เพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้อรวมการมีส่วนร่วมต่อไป สำหรับโมเดลการมีส่วนร่วม ได้สเกลองค์ประกอบ 3 ตัว ดังสมการ

$$PAR1 = 0.23(X28) + 0.29(X29) + 0.29(X30) + 0.91(X31)$$

$$PAR2 = 0.33(X32) + 0.12(X33) - 0.02(X34) + 0.04(X35) + 0.02(X36)$$

$$PAR3 = 0.19(X37) + 0.01(X38) + 0.18(X39) + 0.43(X40) + 0.37(X41)$$

สรุปจากการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 14 ตัว พบว่าสามารถจัดลำดับตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมจากมากไปหาน้อย ได้ดังต่อไปนี้

1. ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา (b = 0.57)
2. ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย (b = 0.47)
3. ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ (b = 0.45)
4. ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการรับทราบแผนงบประมาณ/การเบิกจ่ายงบประมาณ (b = 0.42)
5. ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านปฐมวัย (b = 0.40)
6. ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ (b = 0.37)
7. ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการรับทราบข้อมูลด้านวิชาการและการจัดประสบการณ์เด็ก (b = 0.36)
8. ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการโครงการ/กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม (b = 0.35)
9. ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการกำกับ ติดตามการศึกษาปฐมวัยในรูปแบบคณะกรรมการ (b = 0.35)
10. ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษาปฐมวัย (b = 0.34)
11. ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดสรรและควบคุมการใช้ทรัพยากรให้มีความเหมาะสม (b = 0.33)

12. ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีภาคีเครือข่ายด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ($b = 0.31$)
13. ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน ($b = 0.28$)
14. ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรในรูปแบบคณะกรรมการ ($b = 0.26$)

3. โมเดลการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย (EXP)

ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย (EXP) นำเสนอในตาราง 35

ตาราง 35 แสดงผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย (EXP)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ $b(SE)$	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
การจัดประสบการณ์เชิงรุก (EXP1)	X42	0.41 ^{**} (0.02)	0.51	0.21	0.16
	X43	0.41 ^{**} (0.02)	0.53	0.27	0.15
	X44	0.38 ^{**} (0.02)	0.50	0.28	0.15
	X45	0.45 ^{**} (0.02)	0.57	0.16	0.15
	X46	0.45 ^{**} (0.02)	0.55	0.26	0.17
การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ (EXP2)	X47	0.43 ^{**} (0.03)	0.42	0.12	0.25
	X48	0.38 ^{**} (0.03)	0.40	-0.23	0.22
	X49	0.36 ^{**} (0.03)	0.37	0.17	0.22
	X50	0.38 ^{**} (0.03)	0.42	0.17	0.20
การบริหารจัดการชั้นเรียน (EXP3)	X51	0.46 ^{**} (0.02)	0.69	0.57	0.09
	X52	0.49 ^{**} (0.02)	0.70	0.17	0.11
	X53	0.51 ^{**} (0.02)	0.74	0.48	0.09
	X54	0.49 ^{**} (0.02)	0.72	0.41	0.09
การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย (EXP 34)	X55	1.01 ^{**} (0.07)	1.00	3.80	-0.55
	X56	0.58 ^{**} (0.02)	0.86	0.56	0.05
	X57	0.54 ^{**} (0.02)	0.76	0.69	0.09
	X58	0.56 ^{**} (0.03)	0.73	0.41	0.12

Chi-Square=55.98, df=71, P-value=0.90, RMSEA=0.000 GFI = 0.99

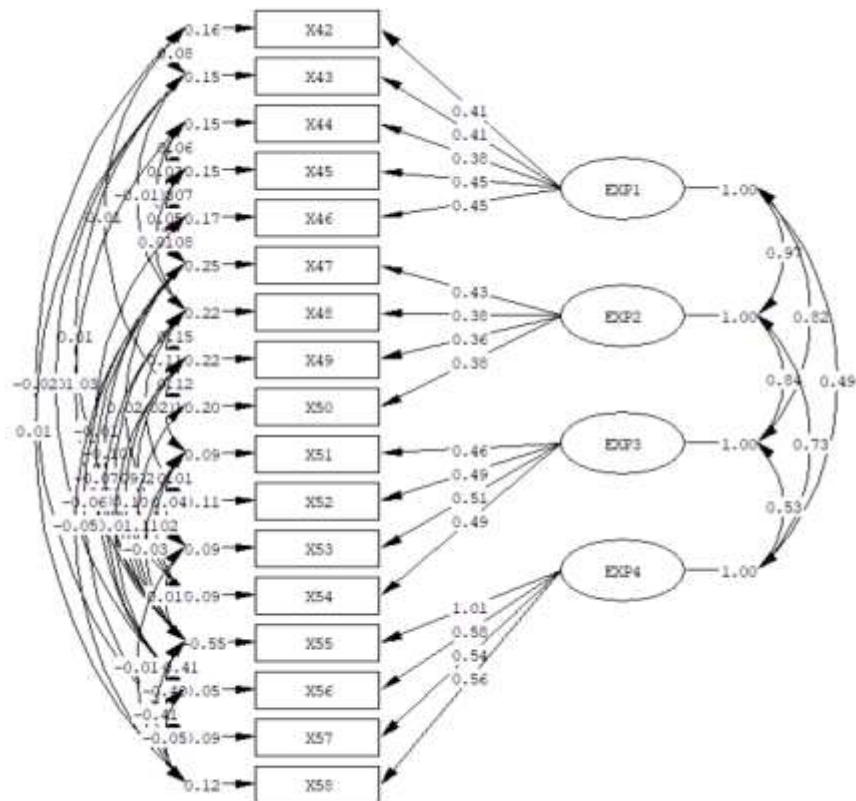
AGFI = 0.97 ** (p < .01)

ตาราง 36 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปร 4 ตัว ในองค์ประกอบการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย (EXP)

องค์ประกอบย่อย	EXP1	EXP2	EXP3	EXP4
EXP1	1			
EXP2	.690**	1		
EXP3	.665**	.617**	1	
EXP4	.543**	.591**	.642**	1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 (p < .01)

จากตาราง 35 และ 36 สามารถสร้างโมเดลการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย (EXP) ได้ดังภาพประกอบ 11

Chi-Square=55.98, df=71, P-value=0.90416, RMSEA=0.000

ภาพประกอบ 11 โมเดลการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย (EXP)

จากตาราง 35 และภาพประกอบ 11 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย พบว่า เมื่อปรับโมเดลแล้วมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ (chi-square) เท่ากับ 55.98 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom) เท่ากับ 71 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p = 0.90$) ไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ คือ $\chi^2/df / df$ มีค่า 0.79 ซึ่งต่ำกว่า 2 นอกจากนี้ ยังพบว่า ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.97 เป็นไปตามหลักการพิจารณาความกลมกลืน แสดงว่ายอมรับสมมติฐานที่ว่าโมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโมเดลตามตาราง 35 และภาพประกอบ 11 พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 17 ตัว มีค่าเป็นบวก ตั้งแต่ 0.38 ถึง 1.01 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยทั้ง 4 องค์ประกอบ คือ ตัวบ่งชี้ X42 – X46 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย EXP1 ตัวบ่งชี้ X47–X50 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย EXP2 ตัวบ่งชี้ X51–X54 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย EXP3 ตัวบ่งชี้ X55–X58 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย EXP4 โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบย่อยหรือค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวบ่งชี้ประมาณร้อยละ 37 ถึงร้อยละ 100

จากตาราง 36 แสดงว่าองค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบในโมเดลการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย มีความสัมพันธ์กันทุกตัว ซึ่งความสัมพันธ์นี้เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมขององค์ประกอบย่อยที่ปรับให้เป็นมาตรฐานแล้ว มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดถึงสูงสุดตั้งแต่ 0.54 ถึง 0.69 และตัวบ่งชี้แต่ละตัวจะมีความคลาดเคลื่อนรวมอยู่ด้วย ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้กับตัวบ่งชี้อื่นในโมเดล ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี้ ได้นำค่าความคลาดเคลื่อนเข้ามาวิเคราะห์ด้วย ผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์นี้ไปใช้ในการสร้างสเกลขององค์ประกอบย่อย เพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้รวมการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยต่อไป สำหรับโมเดลการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยได้เสกขององค์ประกอบ 4 ตัว ดังสมการ

$$\text{EXP1} = 0.21(\text{X42}) + 0.27(\text{X43}) + 0.28(\text{X44}) + 0.16(\text{X45}) + 0.26(\text{X46})$$

$$\text{EXP2} = 0.12(\text{X47}) - 0.23(\text{X48}) + 0.17(\text{X49}) + 0.17(\text{X50})$$

$$\text{EXP3} = 0.57(\text{X51}) + 0.17(\text{X52}) + 0.48(\text{X53}) + 0.41(\text{X54})$$

$$\text{EXP4} = 3.80(\text{X55}) + 0.56(\text{X56}) + 0.69(\text{X57}) + 0.41(\text{X58})$$

สรุปจากการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 17 ตัว พบว่าสามารถจัดลำดับตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยจากมากไปหาน้อย ได้ดังต่อไปนี้

1. ครูประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ (b=1.01)
2. ครูประเมินพัฒนาการเด็กที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กที่ต้องการวัด (b=0.58)
3. ครูนำข้อมูลจากผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็กครบทั้ง 4 ด้านอย่างต่อเนื่อง (b=0.56)
4. ครูวิเคราะห์ข้อมูลและบันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็กอย่างเป็นระบบครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน (b=0.54)
5. ครูจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน กฎกติกาของสังคม การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีให้แก่ผู้เรียน (b=0.51)
6. ครูจัดสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยา เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความพร้อมทางด้านจิตใจตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (b=0.49)
7. ครูจัดสภาพแวดล้อมด้านวิชาการที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้และระบบสืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย มีระบบสารสนเทศและเอกสารชั้นเรียนของผู้เรียน (b=0.49)
8. ครูจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพทั้งภายในภายนอกชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสภาพพร้อมใช้งาน มีความปลอดภัยในการจัดกิจกรรม (b=0.46)
9. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาเด็กให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน (b=0.45)

10. ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้กระตุ้นพัฒนาการทางสมอง และความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ (b=0.45)
11. ครูออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยโดยการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา (b=0.43)
12. ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ตอบสนองความต้องการความสนใจและความแตกต่างของเด็กแต่ละคน (b=0.38)
13. ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียน ผู้เรียนและผู้เรียนด้วยกัน (b=0.41)
14. ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด กล้าซักถาม และปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง (b=0.41)
15. ครูจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการสังเกต สำรวจ ค้นคว้าทดลองและแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยการบูรณาการผ่านการเล่น (b=0.38)
16. ครูวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ (b=0.38)
17. ครูออกแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและบริบทของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและชัดเจน (b=0.36)

4. โมเดลการพัฒนาเด็กปฐมวัย (DEC)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการพัฒนาเด็กปฐมวัย (DEC)
นำเสนอในตาราง 37

ตาราง 37 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการพัฒนาเด็กปฐมวัย
(DEC)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย (DEC1)	X59	0.43 ^{***} (0.03)	0.45	0.17	0.23
	X60	0.37 ^{***} (0.03)	0.39	0.24	0.21
	X61	0.42 ^{**} (0.03)	0.50	0.25	0.18
	X62	0.41 ^{**} (0.03)	0.45	-0.11	0.21
	X63	0.42 ^{**} (0.03)	0.44	-0.10	0.22
การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ (DEC2)	X64	0.67 ^{***} (0.05)	0.98	2.06	-0.04
	X65	0.53 ^{***} (0.02)	0.76	0.65	0.09
	X66	0.52 ^{**} (0.02)	0.72	0.23	0.11
	X67	0.54 ^{**} (0.03)	0.71	0.66	0.12
	X68	0.23 ^{**} (0.02)	0.18	0.58	0.23
	X69	0.23 ^{**} (0.02)	0.17	0.34	0.26
การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม (DEC3)	X70	0.15 ^{***} (0.02)	0.07	0.01	0.30
	X71	0.21 ^{**} (0.03)	0.12	0.07	0.33
	X72	0.61 ^{**} (0.03)	0.67	0.19	0.19
	X73	0.68 ^{**} (0.03)	0.76	0.33	0.14
	X74	0.65 ^{**} (0.03)	0.74	0.29	0.15
	X75	0.60 ^{**} (0.03)	0.63	0.17	0.21

ตาราง 37 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา (DEC4)	X76	0.61**(0.03)	0.68	0.07	0.17
	X77	0.64**(0.03)	0.68	0.06	0.19
	X78	0.65**(0.03)	0.72	0.31	0.16
	X79	0.34**(0.03)	0.29	0.15	0.28
	X80	0.32**(0.03)	0.25	0.04	0.32
	X81	0.33**(0.03)	0.29	0.06	0.28

Chi-Square=85.88, df=104, P-value=0.90, RMSEA=0.000 GFI = 0.99

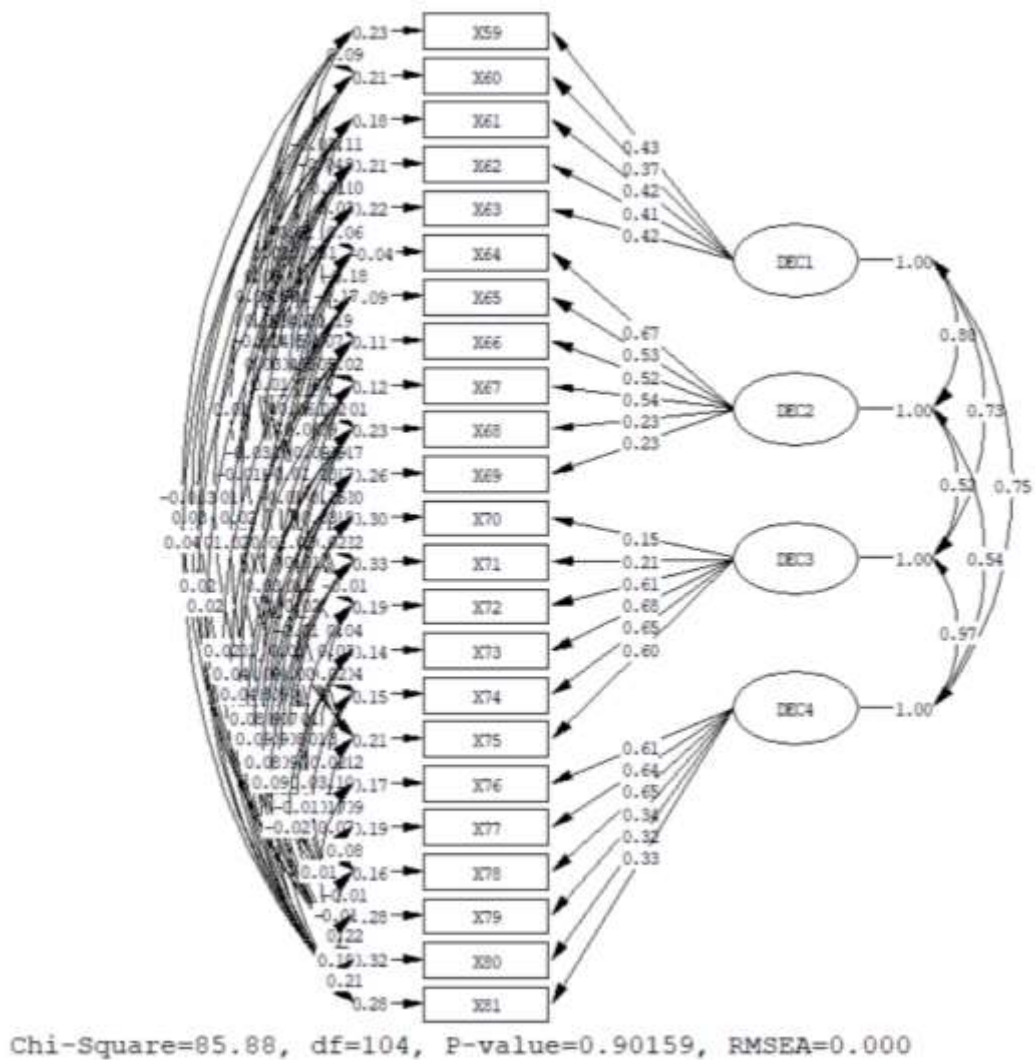
AGFI = 0.96 ** (p < .01)

ตาราง 38 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปร 4 ตัว ในองค์ประกอบการพัฒนาเด็กปฐมวัย (DEC)

องค์ประกอบย่อย	DEC1	DEC2	DEC3	DEC4
DEC1	1			
DEC2	.701**	1		
DEC3	.625**	.639**	1	
DEC4	.579**	.580**	.815**	1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 (p < .01)

จากตาราง 37 และ 38 สามารถสร้างโมเดลการพัฒนาเด็กปฐมวัย (DEC) ได้ดังภาพ

ภาพประกอบ 12 โมเดลการพัฒนาเด็กปฐมวัย (DEC)

จากตาราง 37 และภาพประกอบ 12 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า เมื่อปรับโมเดลแล้วมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ (chi-square) เท่ากับ 85.88 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom) เท่ากับ 104 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p=0.90$) ไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ คือ $\chi^2/df/df$ มีค่า 0.83 ซึ่งต่ำกว่า 2 นอกจากนี้ ยังพบว่า ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.96 เป็นไปตามหลักการพิจารณา

ความกลมกลืน แสดงว่ายอมรับสมมติฐานที่ว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโมเดลตามตาราง 37 และภาพประกอบ 12 พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 23 ตัว มีค่าเป็นบวก ตั้งแต่ 0.15 ถึง 0.68 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยทั้ง 4 องค์ประกอบ คือ ตัวบ่งชี้ X59-X63 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย DEC1 ตัวบ่งชี้ X64-X69 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย DEC2 ตัวบ่งชี้ X70-X75 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย DEC3 ตัวบ่งชี้ X76-X81 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย DEC4 โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบย่อยหรือค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวบ่งชี้ประมาณร้อยละ 7 ถึงร้อยละ 98

จากตาราง 38 แสดงว่าองค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบในโมเดลมนุษย์สัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กันทุกตัว ซึ่งความสัมพันธ์นี้เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมขององค์ประกอบย่อยที่ปรับให้เป็นมาตรฐานแล้ว มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดถึงสูงสุดตั้งแต่ 0.58 ถึง 0.82 และตัวบ่งชี้แต่ละตัวจะมีความคลาดเคลื่อนรวมอยู่ด้วย ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้กับตัวบ่งชี้อื่นในโมเดล ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี้ ได้นำค่าความคลาดเคลื่อนเข้ามาวิเคราะห์ด้วย ผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์นี้ไปใช้ในการสร้างสเกลองค์ประกอบย่อย เพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้รวมพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป สำหรับโมเดลการพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้เลือกองค์ประกอบ 4 ตัว ดังสมการ

$$DEC1 = 0.17(X59) + 0.24(X60) + 0.25(X61) - 0.11(X62) - 0.10(X63)$$

$$DEC2 = 2.06(X64) + 0.65(X65) + 0.23(X66) + 0.66(X67) + 0.58(X68) + 0.34(X69)$$

$$DEC3 = 0.01(X70) + 0.07(X71) + 0.19(X72) + 0.33(X73) + 0.29(X74) + 0.17(X75)$$

$$DEC4 = 0.07(X76) + 0.06(X77) + 0.31(X78) + 0.15(X79) + 0.04(X80) + 0.06(X81)$$

สรุปจากการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 23 ตัว พบว่าสามารถจัดลำดับตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้การพัฒนาเด็กปฐมวัยจากมากไปหาน้อย ได้ดังต่อไปนี้

1. ครูส่งเสริมให้เด็กสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
(b = 0.68)
2. ครูส่งเสริมให้เด็กมีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริงสนุกสนาน (b = 0.67)
3. ครูส่งเสริมให้เด็กรักวัฒนธรรมและความเป็นไทยโดยแสดงออกอย่างชัดเจน
(b = 0.65)
4. ครูส่งเสริมให้เด็กมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (b = 0.65)
5. ครูส่งเสริมให้เด็กอ่านเขียนภาพ และสัญลักษณ์ สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ
ได้ด้วยเหตุผล (b = 0.64)
6. ครูส่งเสริมให้เด็กมีสัมมาคารวะต่อครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคคลอื่น
(b = 0.61)
7. ครูส่งเสริมให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารสนทนา ได้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้
(b = 0.61)
8. ครูส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมทั้งภายในและนอก
ห้องเรียน (b = 0.60)
9. ครูส่งเสริมให้เด็กจิตใจที่ตึงามแสดงออกทางอารมณ์เหมาะสมกับวัย
(b = 0.54)
10. ครูส่งเสริมให้เด็กชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี กีฬา (b = 0.53)
11. ครูส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในและนอกโรงเรียน
(b = 0.52)
12. ครูส่งเสริมให้เด็กมีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน (b = 0.43)
13. ครูส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ (b = 0.42)
14. ครูส่งเสริมให้เด็กรู้จักเล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยถูกต้อง (b = 0.42)
15. ครูส่งเสริมให้เด็กรู้จักการออกกำลังกายและรักษาความสะอาดร่างกาย
(b = 0.41)
16. ครูส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก
อย่างคล่องแคล่วเคลื่อนไหวและทรงตัวได้ดี (b = 0.37)

17. ครูส่งเสริมให้เด็กคิดแก้ปัญหาและคิดรวบยอดได้ (b = 0.34)
18. ครูส่งเสริมให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นที่จะหาคำตอบและแสวงหาความรู้ (b = 0.33)
19. ครูส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ได้เหมาะสมกับวัย (b = 0.32)
20. ครูส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในตนเองกล้าแสดงออก (b = 0.23)
21. ครูส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีตามจุดเน้นของสถานศึกษา (b = 0.23)
22. ครูส่งเสริมให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันได้ (b = 0.21)
23. ครูส่งเสริมให้เด็กมีวินัยและรับผิดชอบต่อตนเอง (b = 0.15)

5. โมเดลด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (CCA)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (CCA) นำเสนอในตาราง 39

ตาราง 39 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (CCA)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
การสร้างและพัฒนาหลักสูตร (CCA1)	X82	0.67** (0.05)	0.76	0.67	0.14
	X83	0.69** (0.04)	0.61	0.04	0.30
	X84	0.68** (0.03)	0.71	0.36	0.19
	X85	0.74** (0.04)	0.55	0.28	0.44
	X86	0.26** (0.03)	0.16	0.01	0.36
การนำหลักสูตรไปใช้ (CCA2)	X87	0.39** (0.03)	0.40	0.63	0.23
	X88	0.58** (0.03)	0.64	0.44	0.19
	X89	0.55** (0.03)	0.69	0.67	0.13
	X90	0.55** (0.03)	0.65	0.47	0.16
	X91	0.67** (0.04)	0.98	0.86	-0.01

ตาราง 39 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
การประเมินหลักสูตร (CCA3)	X92	0.50** (0.03)	0.53	0.25	0.22
	X93	0.61** (0.03)	0.60	0.31	0.24
	X94	0.59** (0.03)	0.75	0.57	0.12
	X95	0.41** (0.03)	0.30	-0.13	0.39
	X96	0.45** (0.03)	0.39	0.27	0.32

Chi-Square=35.90, df=48, P-value=0.90, RMSEA=0.000 GFI = 0.99

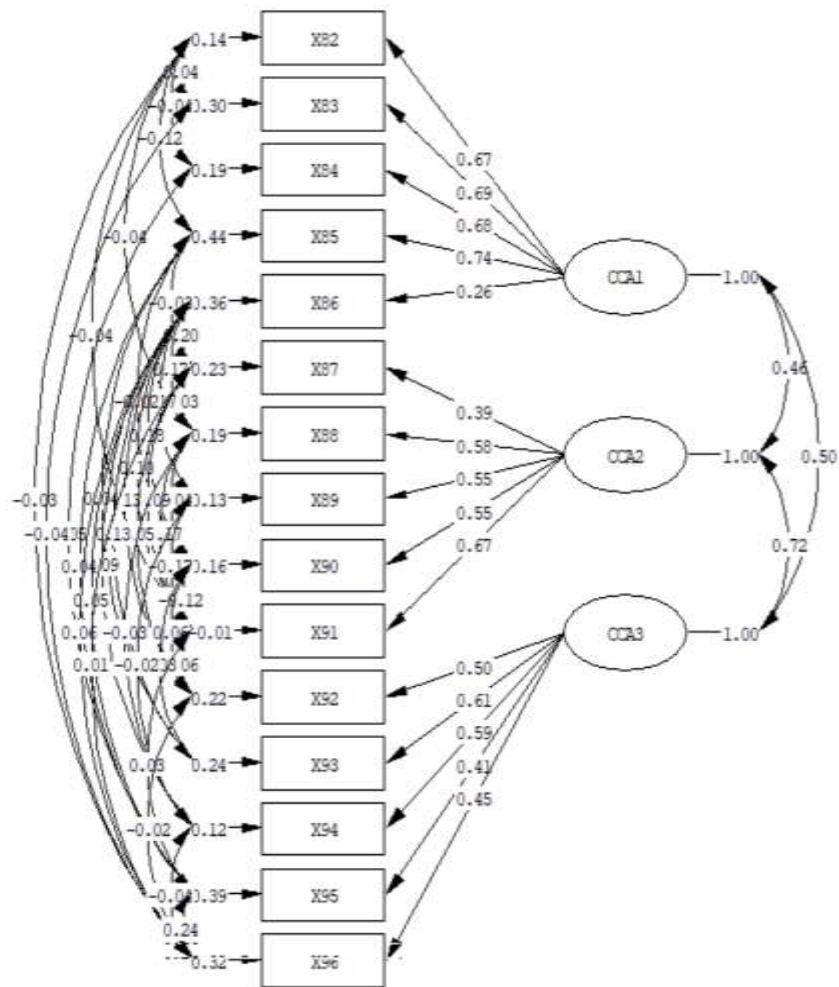
AGFI = 0.98 ** (p < .01)

ตาราง 40 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปร 3 ตัว ในองค์ประกอบหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (CCA)

องค์ประกอบย่อย	CCA1	CCA2	CCA3
CCA1	1		
CCA2	.528**	1	
CCA3	.460**	.704**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 (p < .01)

จากตาราง 39 และ 40 สามารถสร้างโมเดลหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (CCA) ได้ดังภาพประกอบ 13

Chi-Square=35.90, df=48, P-value=0.90100, RMSEA=0.000

ภาพประกอบ 13 โมเดลหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (CCA)

จากตาราง 39 และภาพประกอบ 13 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร พบว่า เมื่อปรับโมเดลแล้วมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ (chi-square) เท่ากับ 35.90 ที่ขึ้นแ่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom) เท่ากับ 48 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p=0.90$) ไม่นับสำคัญ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ คือ $\chi^2/df/df$ มีค่า 0.75 ซึ่งต่ำกว่า 2 นอกจากนี้ ยังพบว่า ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.98 เป็นไปตามหลักการพิจารณาความกลมกลืน แสดงว่ายอมรับสมมติฐานที่ว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโมเดลตามตาราง 39 และภาพประกอบ 13 พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 15 ตัว มีค่าเป็นบวก ตั้งแต่ 0.26 ถึง 0.74 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ ตัวบ่งชี้ X82-X86 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย CCA1 ตัวบ่งชี้ X87-X91 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย CCA2 ตัวบ่งชี้ X92-X96 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย CCA3 โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าว มีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบย่อยหรือค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวบ่งชี้ประมาณร้อยละ 16 ถึงร้อยละ 98

จากตาราง 40 แสดงว่าองค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบในโมเดลการทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์กันทุกตัว ซึ่งความสัมพันธ์นี้เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมขององค์ประกอบย่อยที่ปรับให้เป็นมาตรฐานแล้ว มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดถึงสูงสุดตั้งแต่ 0.46 ถึง 0.70 และตัวบ่งชี้แต่ละตัว จะมีความคลาดเคลื่อนรวมอยู่ด้วย ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้กับตัวบ่งชี้อื่นในโมเดล ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี้ ได้นำค่าความคลาดเคลื่อนเข้ามาวิเคราะห์ด้วย ผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์นี้ไปใช้ในการสร้างสเกลองค์ประกอบย่อย เพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้รวมหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรต่อไป สำหรับโมเดลหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ได้เลือกองค์ประกอบ 3 ตัว ดังสมการ

$$CCA1 = 0.67(X82) + 0.04(X83) + 0.36(X84) + 0.28(X85) + 0.01(X86)$$

$$CCA2 = 0.63(X82) + 0.44(X83) + 0.67(X84) + 0.47(X85) + 0.86(X86)$$

$$CCA3 = 0.25(X82) + 0.31(X83) + 0.57(X84) - 0.13(X85) + 0.27(X86)$$

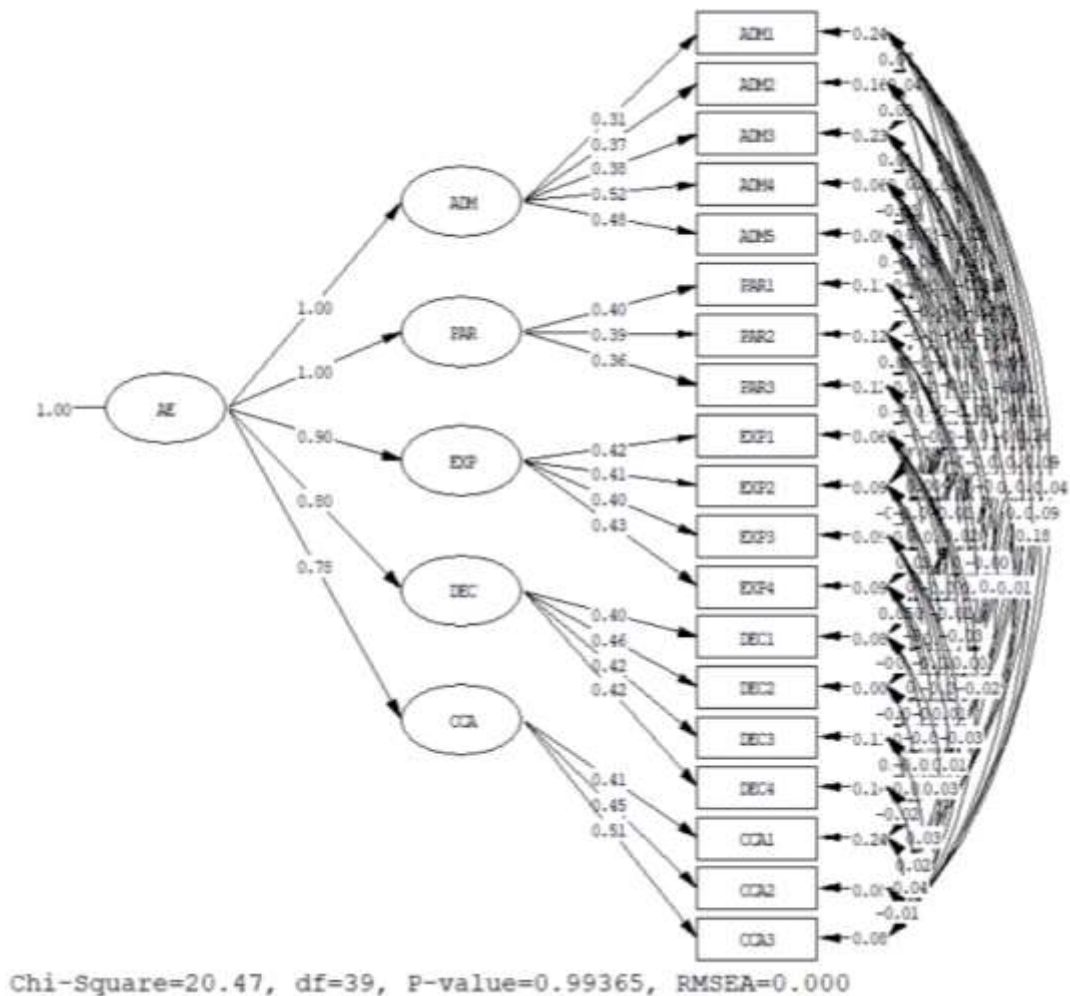
สรุปจากการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 15 ตัว พบว่า สามารถจัดลำดับตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้หลักสูตรและการบริหารหลักสูตรจากมากไปหาน้อย ได้ดังต่อไปนี้

1. สถานศึกษากำหนดวิธีการวัดและประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ (b=0.74)
2. สถานศึกษานำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับปัจจุบัน (b=0.69)

3. สถานศึกษาออกแบบการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา (b=0.68)
4. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อการกำกับ ดูแลคุณภาพการใช้หลักสูตร (b=0.67)
5. สถานศึกษา ร่วมกับชุมชน สังคม ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของทุกฝ่าย ร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา (b=0.67)
6. สถานศึกษาสรุปผลการนิเทศ กำกับ ติดตามและผลประเมินเป็นข้อมูลสารสนเทศ (b=0.61)
7. สถานศึกษานำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง (b=0.59)
8. สถานศึกษาจัดเตรียมบุคลากรในการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา (b=0.58)
9. สถานศึกษาประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรผ่านหลายช่องทาง (b=0.55)
10. สถานศึกษานำหลักสูตรสถานศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (b=0.55)
11. สถานศึกษาจัดทำแผนและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรเป็นระบบและต่อเนื่อง (b=0.50)
12. สถานศึกษามีหลักสูตรที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีได้ (b=0.45)
13. สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (b=0.41)
14. สถานศึกษาอนุมัติการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา (b=0.39)
15. สถานศึกษาตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา (b=0.26)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง
เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษา
ปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การวิเคราะห์ในตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ซึ่งได้จากสเกลองค์ประกอบที่สร้างขึ้นและองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การบริหารจัดการ (ADM) การมีส่วนร่วม (PAR) การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย (EXP) การพัฒนาเด็กปฐมวัย (DEC) และหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (CCA) มาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองเพียงครั้งเดียว ซึ่งได้แสดงโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังแสดงในภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 14 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสเกลองค์ประกอบย่อยหรือตัวบ่งชี้ใหม่ทั้ง 19 ตัว เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ รวมถึงการวิเคราะห์ค่าสถิติของ Bartlett (Bartlett' Test of Sphericity) และค่าดัชนี KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) เพื่อพิจารณาว่าองค์ประกอบมีความเหมาะสมหรือไม่ ดังแสดงในตาราง 41

ตาราง 41 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ ขององค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวบ่งชี้	ADM1	ADM2	ADM3	ADM4	ADM5	PAR1	PAR2	PAR3	EXP1	EXP2	EXP3	EXP4	DEC1	DEC2	DEC3	DEC4	CCA1	CCA2	CCA3
ADM1	1																		
ADM2	.596**	1																	
ADM3	.455**	.667**	1																
ADM4	.479**	.650**	.609**	1															
ADM5	.491**	.594**	.646**	.663**	1														
PAR1	.445**	.569**	.489**	.617**	.696**	1													
PAR2	.559**	.504**	.475**	.532**	.612**	.605**	1												
PAR3	.440**	.527**	.453**	.583**	.562**	.572**	.675**	1											
EXP1	.381**	.569**	.408**	.592**	.560**	.634**	.526**	.674**	1										
EXP2	.385**	.518**	.430**	.475**	.542**	.528**	.511**	.565**	.690**	1									
EXP3	.328**	.521**	.298**	.479**	.436**	.511**	.395**	.538**	.665**	.617**	1								
EXP4	.341**	.544**	.501**	.535**	.536**	.508**	.517**	.558**	.543**	.591**	.642**	1							
DEC1	.306**	.481**	.540**	.487**	.560**	.461**	.464**	.491**	.494**	.605**	.481**	.695**	1						
DEC2	.403**	.551**	.502**	.589**	.596**	.619**	.546**	.614**	.642**	.651**	.571**	.587**	.701**	1					
DEC3	.314**	.405**	.547**	.392**	.590**	.488**	.535**	.458**	.446**	.505**	.328**	.544**	.625**	.639**	1				
DEC4	.315**	.395**	.496**	.370**	.569**	.486**	.528**	.438**	.471**	.465**	.356**	.491**	.579**	.580**	.815**	1			
CCA1	.986**	.527**	.419**	.448**	.457**	.403**	.537**	.410**	.336**	.348**	.282**	.313**	.277**	.360**	.282**	.277**	1		
CCA2	.620**	.966**	.632**	.620**	.575**	.557**	.487**	.499**	.554**	.504**	.524**	.515**	.451**	.531**	.395**	.392**	.526**	1	
CCA3	.504**	.773**	.939**	.642**	.652**	.548**	.513**	.516**	.499**	.482**	.371**	.530**	.542**	.554**	.531**	.483**	.460**	.704**	1

** ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

ตาราง 42 แสดงค่าสถิติ Bartlett ดัชนี KMO ของโมเดลการบริหารการจัดการศึกษา
ปทุมวัยที่มีประสิทธิผล

โมเดล	Bartlett's Test of Sphericity	Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy	Sig.
การบริหารการจัดการศึกษาปทุมวัยที่มีประสิทธิผล	2392.10**	0.80	0.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

จากตาราง 42 พบว่า ค่า Bartlett's Test of Sphericity เท่ากับ 2392.10 ซึ่งโมเดล มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) ส่วนค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy เท่ากับ 0.80 ซึ่งมากกว่า 0.50 ดังนั้น จึงสามารถนำไปวิเคราะห์หองค์ประกอบได้ ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง เพื่อพัฒนาการบริหารการจัดการศึกษาปทุมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแสดงในตาราง 43 และภาพประกอบ 15

ตาราง 43 แสดงผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อพัฒนาการบริหาร
การจัดการศึกษาปทุมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวบ่งชี้	น้ำหนัก องค์ประกอบ b (SE)	สัมประสิทธิ์ การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ (FS)	ความคลาด เคลื่อนของ ตัวบ่งชี้ (e)
อันดับสอง				
การบริหารจัดการ (ADM)				
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (ADM1)	0.31**	0.29	-1.17	0.24
การจัดองค์กรและโครงสร้าง การบริหาร (ADM2)	0.37**(0.03)	0.47	-0.82	0.16

ตาราง 43 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	น้ำหนัก องค์ประกอบ b (SE)	สัมประสิทธิ์ การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ (FS)	ความคลาด เคลื่อนของ ตัวบ่งชี้ (e)
การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน (ADM3)	0.38 ^{**} (0.03)	0.38	-0.62	0.23
การบริหารเทคโนโลยี (ADM4)	0.52 ^{**} (0.05)	0.81	0.72	0.06
การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย (ADM5)	0.48 ^{**} (0.04)	0.75	0.55	0.08
การมีส่วนร่วม (PAR)				
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย (PAR1)	0.40 ^{**}	0.60	-0.08	0.11
การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร (PAR2)	0.39 ^{**} (0.02)	0.57	0.30	0.12
การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม (PAR3)	0.36 ^{**} (0.02)	0.53	-0.05	0.12
การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย (EXP)				
การจัดประสบการณ์เชิงรุก (EXP1)	0.42 ^{**}	0.74	0.78	0.06
การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์(EXP2)	0.41 ^{**} (0.02)	0.66	0.39	0.09
การบริหารจัดการชั้นเรียน (EXP3)	0.40 ^{**} (0.02)	0.62	0.30	0.09
การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย (EXP4)	0.43 ^{**} (0.02)	0.68	0.77	0.09
การพัฒนาเด็กปฐมวัย (DEC)				
การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย (DEC1)	0.40 ^{**}	0.67	0.49	0.08
การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ (DEC2)	0.46 ^{**} (0.02)	1.00	1.68	0.00
การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม (DEC3)	0.42 ^{**} (0.03)	0.61	0.33	0.11
การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา (DEC4)	0.42 ^{**} (0.03)	0.55	0.35	0.14
หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (CCA)				
การสร้างและพัฒนาหลักสูตร (CCA1)	0.41 ^{**}	0.41	67.12	0.24
การนำหลักสูตรไปใช้ (CCA2)	0.45 ^{**} (0.03)	0.72	57.02	0.08
การประเมินหลักสูตร (CCA3)	0.51 ^{**} (0.04)	0.77	24.97	0.08

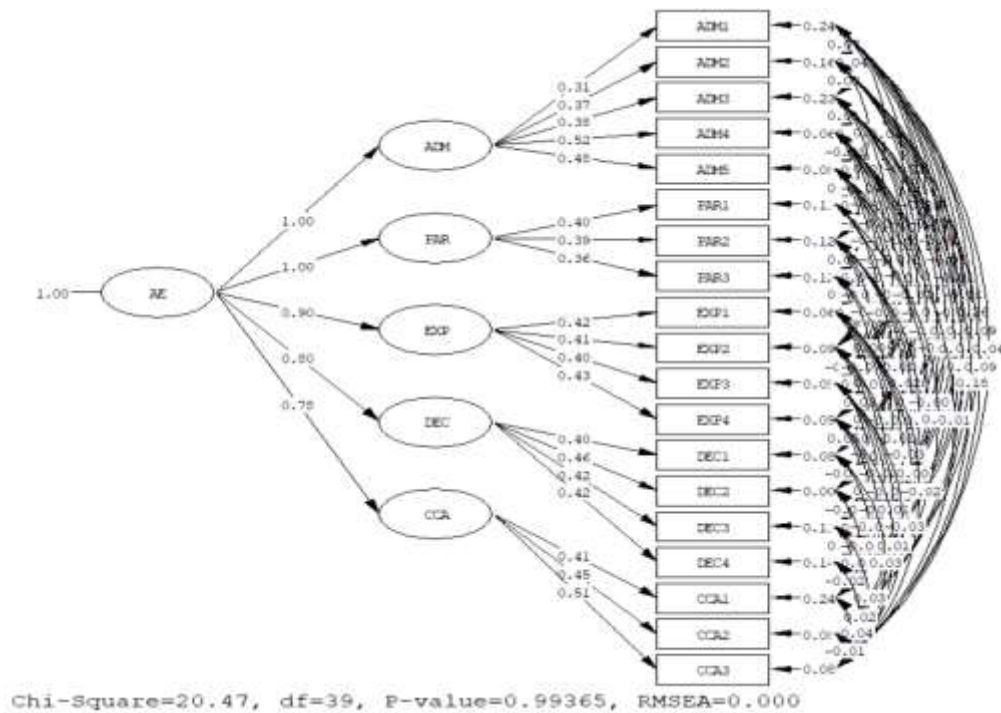
ตาราง 43 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	น้ำหนัก องค์ประกอบ b (SE)	สัมประสิทธิ์ การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ (FS)	ความคลาด เคลื่อนของ ตัวบ่งชี้ (e)
อันดับแรก				
การบริหารจัดการ (ADM)	1.00**(0.08)	1.01	-	-
การมีส่วนร่วม (PAR)	1.00**(0.05)	1.00	-	-
การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย (EXP)	0.90**(0.05)	0.81	-	-
การพัฒนาเด็กปฐมวัย (DEC)	0.80**(0.05)	0.65	-	-
หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (CCA)	0.78**(0.07)	0.60	-	-

Chi-Square=20.47, df=39, P-value=0.99, RMSEA=0.000 GFI = 1.00

AGFI = 0.98 ** (p < .01)

จากตาราง 42 และ 43 สามารถสร้างโมเดลโครงสร้างการบริหารจัดการ
การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดังภาพประกอบ 15

ภาพประกอบ 15 โมเดลการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากตาราง 43 และภาพประกอบ 15 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า เมื่อปรับโมเดลแล้ว มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดีมาก พิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ (chi-square) เท่ากับ 20.47 ที่ขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom) เท่ากับ 39 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p=0.99$) ไม่นับสำคัญ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ คือ χ^2/df มีค่า 0.52 ซึ่งต่ำกว่า 2 นอกจากนี้ ยังพบว่าค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.98 แสดงยอมรับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโมเดลตามตาราง 43 และภาพประกอบ 15 พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 5 องค์ประกอบหลัก มีค่าเป็นบวก มีค่าต่ำสุดตั้งแต่ 0.78 ถึง 1.00 มีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 ทุกค่าเมื่อจัดลำดับตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้การบริหาร การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากมากไปหาน้อย ดังต่อไปนี้ การบริหารจัดการ (ADM) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.00 การมีส่วนร่วม (PAR) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.00 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย (EXP) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.90 การพัฒนาเด็กปฐมวัย (DEC) มีน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.80 และหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (CCA) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.78 เนื่องจากการวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับสองจะไม่รายงานค่าสัมประสิทธิ์คะแนน องค์ประกอบ ผู้วิจัยจึงได้นำค่าน้ำหนักองค์ประกอบสำหรับตัวบ่งชี้ทั้ง 5 องค์ประกอบ มาสร้างสเกลองค์ประกอบตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแทนค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบซึ่ง เพชรมณี วิริยะสืบ พงศ์ (2554, หน้า 227) กล่าวไว้ว่า ค่าทั้งสองนี้ให้ความหมายในการทำงานเดียวกันได้ ดังนั้น จึงสามารถเขียนสมการโครงสร้างตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดังนี้

$$AE = 1.00(ADM) + 1.00(PAR) + 0.90(EXP) + 0.80(DEC) + 0.78(CCA)$$

ตอนที่ 5 น้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ของการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มี ประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลมาคัดเลือกตัวบ่งชี้ที่ แสดงว่ามีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างหรือค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ตามเกณฑ์ รายละเอียด ดังตาราง 44

ตาราง 44 น้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ของการบริหารการจัดการศึกษาปทุมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	องค์ประกอบ ย่อย	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	ตัว บ่งชี้	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)		
การบริหารจัดการ (ADM)	1.00** (0.08)	ภาวะผู้นำของ ผู้บริหาร (ADM1)	0.31**	X1	0.39** (0.04)		
				X2	0.41** (0.04)		
				X3	0.41** (0.04)		
				X4	0.48** (0.05)		
				X5	0.41** (0.03)		
				X6	0.36** (0.03)		
		การจัดองค์กร และโครงสร้าง การบริหาร (ADM2)	0.37** (0.03)			X7	0.44** (0.03)
						X8	0.43** (0.03)
						X9	0.46** (0.03)
						X10	0.46** (0.03)
						X11	0.45** (0.03)
		การพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพ การศึกษา (ADM3)	0.38** (0.03)			X12	0.54** (0.03)
						X13	0.49** (0.03)
						X14	0.46** (0.04)
						X15	0.49** (0.03)
						X16	0.51** (0.03)
						X17	0.50** (0.03)
		การบริหาร เทคโนโลยี (ADM4)	0.52** (0.05)			X18	0.50** (0.03)
						X19	0.64** (0.03)
						X20	0.63** (0.03)
						X21	0.61** (0.03)
						X22	0.34** (0.03)
		การพัฒนา บุคลากรปทุมวัย (ADM5)	0.48** (0.04)			X23	0.44** (0.03)
						X24	0.47** (0.03)
						X25	0.46** (0.03)
						X26	0.49* (0.03)

ตาราง 44 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	องค์ประกอบ ย่อย	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	ตัว บ่งชี้	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	
				X27	0.55**(0.03)	
การมีส่วนร่วม (PAR)	1.00**(0.05)	การมีส่วนร่วมใน การจัด การศึกษา ปฐมวัย (PAR1)	0.40**	X28	0.37**(0.03)	
				X29	0.47**(0.02)	
				X30	0.57**(0.02)	
				X31	0.45**(0.03)	
		การมีส่วนร่วมใน การระดม ทรัพยากร (PAR2)	0.39**(0.02)		X32	0.34**(0.03)
					X33	0.26**(0.03)
					X34	0.33**(0.04)
					X35	0.28**(0.03)
					X36	0.31**(0.03)
		การมีส่วนร่วม ในการกำกับ ติดตาม (PAR3)	0.36**(0.02)		X37	0.35**(0.03)
					X38	0.35**(0.04)
					X39	0.36**(0.03)
					X40	0.42**(0.03)
				X41	0.40**(0.03)	
การจัดประสบการณ์เด็ก ปฐมวัย (EXP)	0.90**(0.05)	การจัด ประสบการณ์ เชิงรุก (EXP1)	0.42**	X42	0.41**(0.02)	
				X43	0.41**(0.02)	
				X44	0.38**(0.02)	
				X45	0.45**(0.02)	
				X46	0.45**(0.02)	
		การจัดทำ แผนการจัด ประสบการณ์ (EXP2)	0.41**(0.02)		X47	0.43**(0.03)
					X48	0.38**(0.03)
					X49	0.36**(0.03)
					X50	0.38**(0.03)
		การบริหาร จัดการชั้นเรียน (EXP3)	0.40**(0.02)		X51	0.46**(0.02)
					X52	0.49**(0.02)
					X53	0.51**(0.02)
					X54	0.49**(0.02)
				X89	0.55** (0.03)	

ตาราง 44 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	องค์ประกอบ ย่อย	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	ตัว บ่งชี้	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)
		การประเมิน พัฒนาการเด็ก ปฐมวัย (EXP4)	0.43** (0.02)	X55	1.01** (0.07)
				X56	0.58** (0.02)
				X57	0.54** (0.02)
				X58	0.56** (0.03)
การพัฒนาเด็ก ปฐมวัย (DEC)	0.80** (0.05)	การส่งเสริม พัฒนาการด้าน ร่างกาย (DEC1)	0.40**	X59	0.43** (0.03)
				X60	0.37** (0.03)
				X61	0.42** (0.03)
				X62	0.41** (0.03)
				X63	0.42** (0.03)
		การส่งเสริม พัฒนาการด้าน อารมณ์ จิตใจ (DEC2)	0.46** (0.02)	X64	0.67** (0.05)
				X65	0.53** (0.02)
				X66	0.52** (0.02)
				X67	0.54** (0.03)
				X68	0.23** (0.02)
		การส่งเสริม พัฒนาการด้าน สังคม (DEC3)	0.42** (0.03)	X69	0.23** (0.02)
				X70	0.15** (0.02)
				X71	0.21** (0.03)
				X72	0.61** (0.03)
				X73	0.68** (0.03)
		การส่งเสริม พัฒนาการด้าน สติปัญญา (DEC4)	0.42** (0.03)	X74	0.65** (0.03)
X75	0.60** (0.03)				
X76	0.61** (0.03)				
X77	0.64** (0.03)				
X78	0.65** (0.03)				
X79	0.34** (0.03)				
X80	0.32** (0.03)				
X81	0.33** (0.03)				

ตาราง 44 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	องค์ประกอบ ย่อย	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	ตัวบ่งชี้	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	
หลักสูตรและ การบริหารหลักสูตร (CCA)	0.78 ^{**} (0.07)	การสร้างและ พัฒนาหลักสูตร (CCA1)	0.41 ^{**}	X82	0.67 ^{**} (0.05)	
				X83	0.69 ^{**} (0.04)	
				X84	0.68 ^{**} (0.03)	
				X85	0.74 ^{**} (0.04)	
				X86	0.26 ^{**} (0.03)	
	การนำหลักสูตรไป ใช้ (CCA2)	0.45 ^{**} (0.03)			X87	0.39 ^{**} (0.03)
					X88	0.58 ^{**} (0.03)
					X89	0.55 ^{**} (0.03)
					X90	0.55 ^{**} (0.03)
					X91	0.67 ^{**} (0.04)
	การประเมิน หลักสูตร (CAC3)	0.51 ^{**} (0.04)			X92	0.50 ^{**} (0.03)
					X93	0.61 ^{**} (0.03)
					X94	0.59 ^{**} (0.03)
					X95	0.41 ^{**} (0.03)
					X96	0.45 ^{**} (0.03)

จากตาราง 44 พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ขององค์ประกอบหลัก ทั้ง 5 องค์ประกอบหลักมีค่าเป็นบวก ตั้งแต่ 0.78–1.00 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า เรียงลำดับจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากไปหาน้อย คือ การบริหารจัดการ (ADM) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.00 การมีส่วนร่วม (PAR) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.00 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย (EXP) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.90 การพัฒนาเด็กปฐมวัย (DEC) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.80 และหลักสูตรและ การบริหารหลักสูตร (CCA) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.78 ตามลำดับ ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ (Factor Loading) ขององค์ประกอบทั้ง 19 องค์ประกอบย่อยมีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 96 ตำบล มีค่าตั้งแต่ 0.15–1.01 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

ระยะที่ 3 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหาร

การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคู่มือการใช้องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียด และเกณฑ์การประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ ตัวอย่างเช่น

ด้านที่ 1 การบริหารจัดการ

1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

คำอธิบาย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรมและอุทิศตนในการปฏิบัติงาน เป็นแบบอย่างที่ดีได้ มีแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็ก ทุกกลุ่มเป้าหมาย มีผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ ยึดหลักประชาธิปไตย สามารถบริหารจัดการปัญหาและความขัดแย้ง ตลอดจนจมีนวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์และยอมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์การได้

เกณฑ์การประเมิน

- 1) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 2) ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรม และอุทิศตนในการปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างได้
- 3) ผู้บริหารจัดการศึกษาโดยยึดแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็กทุกกลุ่มเป้าหมาย
- 4) ผู้บริหารมีผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ
- 5) ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย สามารถบริหารจัดการปัญหาและความขัดแย้ง
- 6) ผู้บริหารยอมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์การได้

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1-2 ข้อ	ดำเนินการ 3 ข้อ	ดำเนินการ 4-5 ข้อ	ดำเนินการ 6 ข้อ

1.2 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร

คำอธิบาย การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร หมายถึง สถานศึกษา มีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ มีแผนพัฒนาองค์กร มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากร มีการจัดระบบการพัฒนาเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมความปลอดภัย มีการกำกับติดตามการบริหารงานตามโครงสร้างอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง

เกณฑ์การประเมิน

- 1) สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบครบ 4 ฝ่าย
- 2) สถานศึกษามีแผนพัฒนาองค์กร มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากรตามโครงสร้างการบริหารงาน
- 3) สถานศึกษามีการจัดระบบการพัฒนาเด็กอย่างเป็นรูปธรรม
- 4) สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมยึดหลักความปลอดภัย
- 5) สถานศึกษามีการกำกับติดตามการบริหารงานตามโครงสร้าง อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1 ข้อ	ดำเนินการ 2-3 ข้อ	ดำเนินการ 4 ข้อ	ดำเนินการ 5 ข้อ

1.3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

คำอธิบาย การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน หมายถึง สถานศึกษา จัดระบบการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็กโดยรวมอย่างเป็นรูปธรรม มีรูปแบบเฉพาะที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา มีกระบวนการชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จอย่างเด่นชัด เป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษาทั่วไปได้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจ ต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา ปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการประเมินภายใน รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกปีการศึกษาตลอดจนนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนา

เกณฑ์การประเมิน

- 1) สถานศึกษาจัดระบบการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็ก โดยรวมอย่างเป็นรูปธรรม
- 2) สถานศึกษามีรูปแบบระบบประกันคุณภาพเฉพาะที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
- 3) สถานศึกษามีกระบวนการประกันคุณภาพชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จอย่างเด่นชัด เป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษาทั่วไปได้
- 4) สถานศึกษาสร้างความมั่นใจต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา
- 5) สถานศึกษาปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการประเมินภายใน
- 6) สถานศึกษารายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกปีการศึกษา

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1-2 ข้อ	ดำเนินการ 3 ข้อ	ดำเนินการ 4-5 ข้อ	ดำเนินการ 6 ข้อ

1.4 การบริหารเทคโนโลยี

คำอธิบาย การบริหารเทคโนโลยี หมายถึง กระบวนการนำ การจัดหา เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีการกำหนดแนวทางให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ มีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย

เกณฑ์การประเมิน

- 1) สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก
- 2) สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก
- 3) สถานศึกษามีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) สถานศึกษามีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย
- 5) สถานศึกษาจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1 ข้อ	ดำเนินการ 2-3 ข้อ	ดำเนินการ 4 ข้อ	ดำเนินการ 5 ข้อ

1.5 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย

คำอธิบาย การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย หมายถึง การที่สถานศึกษากำหนดแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ดูแลเด็ก หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้รับการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและ

จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร ให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ตลอดจน การเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ

เกณฑ์การประเมิน

- 1) ผู้บริหารมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญให้ครู ผู้ดูแลเด็ก หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย
- 2) ผู้บริหารมีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน
- 3) ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ
- 4) ผู้บริหารมีการส่งเสริมบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 5) ผู้บริหารมีการเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1 ข้อ	ดำเนินการ 2-3 ข้อ	ดำเนินการ 4 ข้อ	ดำเนินการ 5 ข้อ

ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหาร การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังตาราง 45

ตาราง 45 ผลการวิเคราะห์ระดับความเหมาะสมของการประเมินคุณภาพคู่มือการใช้ ตัว
บ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อที่	รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์		ระดับความ เหมาะสม
		\bar{X}	S.D.	
1	คำชี้แจง	4.80	0.45	มากที่สุด
2	วัตถุประสงค์ของการใช้คู่มือ	4.80	0.45	มากที่สุด
3	คำอธิบายรายละเอียดของตัวบ่งชี้	5.00	0.00	มากที่สุด
4	เกณฑ์การประเมิน	5.00	0.00	มากที่สุด
5	เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย	5.00	0.00	มากที่สุด
6	ใช้ภาษาถูกต้อง	4.60	0.55	มากที่สุด
7	รูปแบบการเขียน	4.60	0.55	มากที่สุด
8	เนื้อหามีความครอบคลุมและเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
9	สามารถนำคู่มือไปใช้ในการปฏิบัติได้	4.80	0.45	มากที่สุด
10	มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม		4.80	0.34	มากที่สุด

จากตาราง 45 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของ
ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่า คุณภาพคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย
ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. =
0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อยดังนี้ คำอธิบายรายละเอียดของตัวบ่งชี้
เกณฑ์การประเมิน และ เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน
($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) คำชี้แจง วัตถุประสงค์ของการใช้คู่มือ สามารถนำคู่มือไปใช้
ในการปฏิบัติได้ และคู่มือมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.80$,
S.D. = 0.45) ใช้ภาษาถูกต้อง รูปแบบการเขียน และเนื้อหาที่มีความครอบคลุมและ
เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.55)

ดังนั้น สรุปได้ว่าคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย
ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้ เนื่องจาก
เมื่อพิจารณารายข้อทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ระดับค่าเฉลี่ย 3.51

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. คำถามของการวิจัย
2. ความมุ่งหมายของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

คำถามของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีคำถามของการวิจัยดังนี้

1. องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้การบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วยอะไรบ้าง
2. โมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มี ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่
3. คู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีลักษณะอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อพัฒนาองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างของตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อจัดทำคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบ่งการดำเนินการวิจัย เป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดและพัฒนาตัวบ่งชี้ โดยการศึกษาเอกสารงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน และการศึกษาโรงเรียนดีเด่นที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งการกำหนดกรอบแนวคิดและตัวบ่งชี้

ระยะที่ 2 การตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา และครูปฐมวัย โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 500 คน

ระยะที่ 3 การจัดทำคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนาคำว่าตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก 19 องค์ประกอบย่อย 96 ตัวบ่งชี้ จำแนกเป็นองค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการ จำนวน 27 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบหลักด้านการมีส่วนร่วม จำนวน 14 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบหลักด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย จำนวน 17 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบหลักด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน 23 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบหลักด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร จำนวน 15 ตัวบ่งชี้ รายละเอียด ดังนี้

1.1 องค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย

5 องค์ประกอบย่อย 27 ตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การบริหารเทคโนโลยี 2) การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร 3) การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย 4) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และ 5) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์

1.2 องค์ประกอบหลักด้านการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 14 ตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 1 องค์ประกอบย่อยและระดับมาก 2 องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย 2) การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม และ 3) การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร ตัวบ่งชี้ทุกตัว มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์

1.3 องค์ประกอบหลักด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย

ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 17 ตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2 องค์ประกอบย่อย และระดับมาก 2 องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก 2) การบริหารจัดการชั้นเรียน 3) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ 4) การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ตัวบ่งชี้ทุกตัว มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์

1.4 องค์ประกอบหลักด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

4 องค์ประกอบย่อย 23 ตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบย่อย โดยเรียง ลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ 2) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา 3) การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย และ 4) การส่งเสริมพัฒนาการ ด้านสังคม ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัว มีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์

1.5 องค์ประกอบหลักด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 15 ตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การนำหลักสูตรไปใช้ 2) การประเมินหลักสูตร และ 3) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์

2. โมเดลโครงสร้างการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์ (Chi-square : χ^2) เท่ากับ 20.47 ไม่มีนัยสำคัญ ค่า df เท่ากับ 39 เมื่อพิจารณา ค่า χ^2 /df เท่ากับ 0.52 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ คือ ต่ำกว่า 2 นอกจากนี้ ยังพบว่า ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.98 และค่าความคาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.000 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Chi-square = 20.47 df = 39 ค่า p = 0.99 ค่า GFI = 1.00 ค่า AGFI = 0.98 ค่า RMSEA = 0.000 ค่า CN = 1555.56)

3. คู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการประเมินการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาได้

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ คือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือมากกว่า 3.00 จำนวน 96 ตัวบ่งชี้ ผู้วิจัยจึงได้คัดสรรกำหนดไว้ในโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้าง แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบหลัก ทั้ง 5 องค์ประกอบ คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย และด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัยและสมมติฐานงานวิจัย รวมทั้งสอดคล้องกับ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ การศึกษาโรงเรียนดีเด่น แล้วนำข้อมูลมาร่างตัวบ่งชี้ สร้างแบบสอบถามเพื่อหาคุณภาพ ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมและความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัย เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) อยู่ระหว่าง 0.80–1.00 นอกจากนี้ได้ผู้วิจัยได้ทำเป็นแบบสอบถามถึงผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งปรากฏว่า แบบสอบถามโดยภาพรวม มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.98 จึงถือว่าตัวบ่งชี้ใช้ได้ทุกตัว สอดคล้องกับนักวิชาการต่าง ๆ (วาโร เฟิงส์วัตต์, 2551, หน้า 224–261; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550, หน้า 84–86; วิโรจน์ สารรัตน์, 2554, หน้า 237; สำนักงานสถิติแห่งชาตินิวซีแลนด์ (New Zealand's official statistics agency, 2005); Johnstone, 1981, pp. 55–58) นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ดำเนินการพัฒนาตัวบ่งชี้ตามขั้นตอนของนักวิชาการ ต่าง ๆ (Blank, 1993; Johnstone. 1981; Burstein, Oakes, and Guiton. 1992; Nardo, et al, 2005 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2551, หน้า 8–15) ที่ได้ดำเนินการ

พัฒนาตัวบ่งชี้ 6 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาตัวบ่งชี้ 2) การนิยามตัวบ่งชี้ 3) การรวบรวมข้อมูล 4) การสร้างตัวบ่งชี้ 5) การตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้ และ 6) การนำเสนอรายงาน จึงทำให้ตัวบ่งชี้ทุกตัวที่ผ่านกระบวนการทั้งหมดมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ได้

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของตัวบ่งชี้

การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าองค์ประกอบหลักทั้ง 5 องค์ประกอบเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเนื่องจากมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยการบริหารจัดการ (ADM) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.00 การมีส่วนร่วม (PAR) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.00 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย (EXP) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.90 การพัฒนาเด็กปฐมวัย (DEC) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.80 และหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (CCA) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.78 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบหลักทั้ง 5 องค์ประกอบ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศึกษาปฐมวัย มีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการรอบด้านอย่างเหมาะสม เพื่อให้เด็กสามารถเติบโตเป็นคนที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมและประเทศชาติ สอดคล้องกับ อมรรรัตน์ บุญเสนอ (2560, หน้า 16) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญต่อการวางรากฐานการพัฒนามนุษย์ เพื่อพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมและประเทศชาติ เพราะเด็กปฐมวัยถือได้ว่าเป็นวัยทองของชีวิตหากเด็กได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมกับวัยจะทำให้เขาเติบโตมาอย่างมีคุณภาพ แต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากสถาบันทางสังคม ทุกสถาบันร่วมมือกัน หากผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยทุกฝ่ายได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวและร่วมมือกันพัฒนาการศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ เรขา ศรีวิชัย (2554, หน้า 160-161), แววรรณ พงษ์สะอาด (2554, หน้า 93), เกสรี ลัดเลีย (2555, บทคัดย่อ), อรุณี สาธรพิทักษ์ (2557, หน้า 235), นวพร รักขันแสง และคณะ (2559, บทคัดย่อ), สมพงษ์ อัสสาภัย (2560, หน้า 330), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 139), นัฏริวิไล สุรินทร์ชมพู (2562, หน้า 148-153), ศิริมงคล ทนทอง และศศิรีดา แพงไทย (2562, บทคัดย่อ), ปราณิสรา แพหมอ

(2562, บทคัดย่อ), สุเมธ งามกนก (2564, บทคัดย่อ), Gordon & Williams-Browne (1995, p.33) และ Essa (1996, pp.19-20) ที่ได้ศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย การบริหารจัดการ ซึ่งเป็นความสามารถของผู้บริหาร สถานศึกษาในการใช้กระบวนการ พัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแสดงภาวะผู้นำในการพัฒนา การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การบริหารเทคโนโลยี ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย สอดคล้องกับ รัตนา กาญจนพันธุ์ (2563, หน้า 553) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และคณะบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชนในท้องถิ่น เพื่อร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ตามมาตรฐานและคุณภาพให้แก่เยาวชนที่ทำให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อความเป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ วิชิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์ (2553, หน้า 81), , นิภาพร ดีมาก (2559, หน้า 33) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กร หน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน ส่งผลดีต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาในทุกมิติ สอดคล้องกับ พัชรพงษ์ ทัดศรี (2557, หน้า 17) หลักการและความสำคัญของการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความเป็นเจ้าของ ได้แก่ การสร้างความตระหนัก การสร้างความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมดำเนินการ 2) การมีข้อตกลงร่วมกัน ได้แก่ การแก้ปัญหา การส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ และการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา และ 3) การมีข้อตกลงร่วมกัน ได้แก่ การแก้ปัญหา การส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ และการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา และ 3) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 30) กล่าวถึงความสำคัญในการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครู/ผู้ดูแลเด็กที่มีการออกแบบให้เหมาะสมกับเด็ก ตรงตามปรัชญาการศึกษามาตรฐานและคุณลักษณะตามหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล จัดทำแผนการจัดประสบการณ์และจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้ตามแผนบูรณาการผ่านการเล่น บริหาร และจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เด็กได้รับการกระตุ้นและพัฒนาสมองอย่างเหมาะสม มีวิธีการ/แนวทางการประเมิน พัฒนาการเด็กที่หลากหลายและประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคล รายงานข้อมูล

ความก้าวหน้าแก่เด็กและเสนอแนะผู้ปกครอง รวมทั้งนำผลการประเมินไปใช้พัฒนา คุณภาพเด็ก สอดคล้องกับ สุภาวิณี ลายบัว (2554, หน้า 12), ชนิพรรณ จาติเสถียร (2560, หน้า 1-3) และ MacLean (1992, p. 57) ที่กล่าวว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นการ พัฒนาอย่างเป็นองค์รวมโดยพัฒนาอย่างรอบด้านและสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา เพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ไม่เน้นการ แข่งขันแต่เน้นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร ยังเป็นสิ่งสำคัญยิ่งเพราะเป็นเครื่องมือในการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย สอดคล้องกับ บุญเลี้ยง ทูมทอง (2553, หน้า 13), ณิชฎฐยา รื่นภาคยนต์ (2557, หน้า 16), รัตนา คำเพชรดี (2558, หน้า 20), Browder (2001, p.2) ที่กล่าวว่า หลักสูตรและ การบริหารหลักสูตรเป็นหลักและหัวใจของการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของ การศึกษา ช่วยให้ผู้ครูได้มีทิศทางและสิ่งกำหนดในการสอน เป็นเครื่องกำหนดแนวทาง ในการจัดประสบการณ์ว่า ผู้เรียนและสังคมควรจะได้รับสิ่งใดบ้างที่จะเป็นประโยชน์แก่ ผู้เรียนโดยตรงและเป็นแนวปฏิบัติแก่ครูในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการ ของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 5 องค์กรประกอบหลัก 19 องค์กรประกอบย่อย และ 96 ตัวบ่งชี้ ที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ทั้ง 96 ตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากขึ้นไป ซึ่งเกินเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้น จึงสามารถเป็นตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ องค์กรประกอบเชิงยืนยันตัวบ่งชี้ ที่พบว่าตัวบ่งชี้ทั้ง 96 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์กรประกอบ (Factor Loading) เกิน 0.30 และมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า เป็นตัวบ่งชี้องค์กรประกอบย่อย ที่สามารถวัดองค์กรประกอบหลักได้ เนื่องจากตัวแปรมีความคลาดเคลื่อนน้อย โดยพิจารณา จากผลการวิเคราะห์ในส่วนของสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) (สุภมาส อังคุชิตี สมถวิล วิจิตรวรรณ และรัชนีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์, 2551, หน้า 148-160) มีความสอดคล้องกับ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ซึ่งมีข้ออภิปรายเกี่ยวกับ ตัวบ่งชี้ตามลำดับจากมากไปหาน้อยในแต่ละองค์กรประกอบ ดังนี้

2.1 องค์กรประกอบหลักด้านการบริหารจัดการ มี 5 องค์กรประกอบย่อย คือ

1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร 3) การพัฒนาระบบ

ประกันคุณภาพภายใน 4) การบริหารเทคโนโลยี และ 5) การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเรียงตามลำดับค่าน้ำหนักมากไปหาน้อย ดังนี้ การบริหารเทคโนโลยี (ADM4) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.52 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย (ADM5) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.48 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน (ADM3) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.38 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร (ADM2) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.37 และภาวะผู้นำของผู้บริหาร (ADM1) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.31 ตามลำดับ จากข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการบริหารเทคโนโลยี เป็นอันดับแรก ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากปัจจุบันสถานการณ์ในโลกมีการเปลี่ยนแปลงเพราะมีผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ทำให้สถานการณ์การจัดการเรียนการสอนเกิดการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน ซึ่งเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทเพื่อช่วยให้เกิดการจัดการศึกษาดำเนินไปตามปกติ ซึ่งส่งผลให้การบริหารเทคโนโลยีมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยของ สรวงมณฑ์ สิทธิสมาน (2560, หน้า 18), ทวีทรัพย์ธีรฤกษ์ จันทรักษ์ (2561, หน้า 57) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 24) ได้กล่าวว่า สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดหาและพัฒนาสื่อเทคโนโลยี และระบบการสื่อสารเพื่อใช้ในการบริหารและการจัดการ มีการกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการใช้ ตลอดจนนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ อติศร ก้อนคำ (2563, หน้า 29) ที่กล่าวว่า การบริหารเทคโนโลยีเป็นกระบวนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษามาใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา ประกอบด้วย การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร ตลอดจนพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.2 องค์ประกอบหลักด้านการมีส่วนร่วม มี 3 องค์ประกอบย่อย คือ

1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย 2) การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร และ 3) การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเรียงตามลำดับค่าน้ำหนักมากไปหาน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย (PAR1) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.40 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร (PAR2) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.39 และการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม (PAR3) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.36 ตามลำดับ จากข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า

กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นอันดับแรก ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นเรื่องผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ควรเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐานสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ตลอดจนมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยของ คนอง ศรีสรณ์ (2561, หน้า 18) และพัชรพงษ์ ทัดศรี (2557, หน้า 8) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นสิ่งที่สมาชิกในชุมชนทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของโรงเรียน มี 5 ด้าน ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาปัญหาลำดับความสำคัญ ตัดสินใจกำหนดความต้องการ 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงานทรัพยากร 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการ และ/หรือสนับสนุนการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และ 5) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และร่วมชื่นชม

2.3 องค์ประกอบหลักด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย

มี 4 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก 2) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน และ 4) การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเรียงตามลำดับค่าน้ำหนักมากไปหาน้อย ดังนี้ การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย (EXP4) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.43 การจัดประสบการณ์เชิงรุก (EXP1) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.42 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ (EXP2) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.41 และการบริหารจัดการชั้นเรียน (EXP3) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.40 ตามลำดับ จากข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย เป็นอันดับแรกที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย กระบวนการที่ใช้ประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายอย่างครบถ้วน สมบูรณ์เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กที่ต้องการวัด มีการวิเคราะห์ข้อมูลและบันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็กอย่างเป็นระบบครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน นำข้อมูลจากผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็กครบทั้ง 4 ด้าน อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยของ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2553, หน้า 22), สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 33), ลีลาวดี ชนะมาร (2563, หน้า 90) และฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564, หน้า 13-14) ได้กล่าวว่า การประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังเกต สนทนา สัมภาษณ์ ตลอดทั้งมีวิธีการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลจากหลายแหล่ง บันทึกพฤติกรรมครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน จัดเก็บข้อมูลพัฒนาการของเด็กอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์ข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2.4 องค์ประกอบหลักด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย มี 4 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย 2) การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ 3) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม และ 4) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเรียงตามลำดับค่าน้ำหนักมากไปหาน้อย ดังนี้ การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ (DEC2) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.46 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.42 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.42 และการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.40 ตามลำดับ จากข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นอันดับแรกที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากการพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจเปรียบเสมือนพื้นฐานของพัฒนาการด้านอื่น ๆ ของเด็กปฐมวัย ซึ่งหากได้รับการส่งเสริมถูกต้องเหมาะสมจะทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจที่ดี ส่งผลให้เด็กยอมรับนับถือตนเอง ได้รับการยอมรับจากผู้อื่น และจะมีความสุขมีกำลังใจ มีแรงจูงใจในการทำงานตามที่มุ่งหวัง และสามารถมีกระบวนการคิดแก้ปัญหาความขัดแย้งได้ดี ทำให้ประสบความสำเร็จ ถ้าเด็กไม่สามารถทำได้ตามขั้นตอนพัฒนาการ เด็กจะรู้สึกเป็นปมด้อย และจะทำงานในขั้นตอนพัฒนาการที่สูงขึ้นได้ยาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยของ วันเพ็ญ นันทะศรี (2555, หน้า 134), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 12), สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562, หน้า 17), ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู (2564, หน้า 122) และ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562, หน้า 17) ที่กล่าวว่า การส่งเสริม พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนา ให้เด็กปฐมวัยมีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริงสนุกสนาน ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ กีฬา รักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีจิตใจที่ดีงาม แสดงออกทางอารมณ์เหมาะสมกับวัย

เด็กมีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีตามจุดเน้นของสถานศึกษา

2.5 องค์ประกอบหลักด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

มี 3 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) การนำหลักสูตรไปใช้และ 3) การประเมินหลักสูตร มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเรียงตามลำดับค่าน้ำหนักมากไปหาน้อย ดังนี้ การประเมินหลักสูตร (CCA3) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.51 การนำหลักสูตรไปใช้ (CCA2) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.45 และการสร้างและพัฒนาหลักสูตร (CCA1) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.41 ตามลำดับ จากข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการประเมินหลักสูตร เป็นอันดับแรกที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก การประเมินหลักสูตรมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพราะจะทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนั้น มีข้อดีหรือข้อบกพร่องตรงไหน มีองค์ประกอบที่สอดคล้องกัน มีความเหมาะสมถูกต้องตามหลักการพัฒนาหลักสูตรหรือไม่อย่างไร สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ดีเพียงไร อีกทั้งช่วยปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เนื่องจาก การประเมินหลักสูตรจะทำให้ได้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งครูสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องจากจะทำให้ผู้เรียนได้ทราบระดับการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ของตนเองให้ดียิ่งขึ้น และผลการประเมินหลักสูตรยังสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการเรียนการสอนแล้วส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร มีความคิดเห็นอย่างไรต่อการใช้หลักสูตร ผู้ปกครองนักเรียนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ได้ทราบผลการจัดการศึกษาและการใช้หลักสูตรของโรงเรียน เพื่อความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาและร่วมกัน พัฒนาการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และยังเป็นข้อมูลสำคัญเพื่อการตัดสินใจว่าควรใช้หลักสูตรต่อไป โดยการปรับปรุงหลักสูตรมีคุณภาพดียิ่งขึ้นหรือควรยกเลิกการใช้หลักสูตรเพียงบางส่วนหรือยกเลิกทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยของ สิทธิพล อัจฉินทร์ (2559, หน้า 239), สำราญ มีแจ้ง (2544, หน้า 21-22), มารุต พัฒผล (2562, หน้า 19) และ รัตนา คำเพชรดี (2558, หน้า 32) เป็นต้น

3. การประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ คำอธิบาย รายละเอียดของตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย คำชี้แจง วัตถุประสงค์ของการใช้คู่มือ สามารถนำคู่มือไปใช้ในการปฏิบัติได้ มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ ใช้ภาษาถูกต้อง และรูปแบบการเขียน ซึ่งสอดคล้องกับ สุเทพ ไชยวุฒิ, เกตุมณี มากมี และศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์ (2560, หน้า 139-140) ในด้านการนำไปใช้ สามารถนำไปปฏิบัติได้ ใช้แก้ปัญหาในด้านการประเมินผลการเรียนให้มีความถูกต้องเที่ยงตรงไม่เกิดความผิดพลาด การวัดประเมินผลสามารถเข้าใจได้ง่าย ความรู้ที่ได้จากคู่มือสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการเรียนรู้ได้ และในเรื่องขององค์ประกอบของคู่มือ สอดคล้องกับ ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ และมาเรียม นิลพันธุ์ (2552, หน้า 18-19) กล่าวว่า รูปแบบการเขียนตัวอักษรที่ใช้ควรมีตัวโต และมีรูปแบบที่ชัดเจนอ่านง่ายเหมาะสมกับผู้ใช้คู่มือ และการใช้ภาษาควรให้เข้าใจง่าย นอกจากนี้ปรีชา ช้างขวัญยืน และคณะ (2550, หน้า 132) ที่กล่าวว่า คู่มือที่ดีจะต้องมีรายละเอียดครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ และประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ เช่น ความชัดเจนของภาษาที่ใช้ต้องสามารถสื่อสารให้ผู้เข้าใจตรงกับผู้เขียน ไม่คลุมเครือหรือทำให้ผู้ใช้เกิดความเข้าใจผิด และภาษาที่ใช้จะต้องช่วยให้ผู้ใช้เกิดความเข้าใจได้ง่าย หากสิ่งใดมีความยากและซับซ้อนควรเขียนให้เข้าใจได้ง่าย โดยใช้เทคนิคอื่น ๆ ประกอบ เช่น การใช้ภาพประกอบ การใช้ตาราง การใช้การเปรียบเทียบ อุปมาอุปไมย การยกตัวอย่าง การใช้สีจำแนก เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยขอเสนอแนะจากข้อค้นพบในการวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาตัวบ่งชี้ด้วยการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ได้ผ่านการทดสอบ และยืนยันในเชิงวิชาการว่าสามารถใช้พัฒนาการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาได้ ดังนั้น สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการประเมินพัฒนาคุณภาพของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อคุณภาพ การศึกษา

1.2 จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ตัวบ่งชี้ด้านการบริหารจัดการ (ADM) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.00 ด้านการมีส่วนร่วม (PAR) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.00 ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย (EXP) มีน้ำหนัก องค์ประกอบเท่ากับ 0.90 ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย (DEC) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.80 และด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (CCA) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.78 ตามลำดับ ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบ ทั้ง 5 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับน้ำหนักองค์ประกอบที่มีความสำคัญ ดังนี้

1.2.1 องค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการ ซึ่งมีตัวบ่งชี้ ที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ การบริหารเทคโนโลยี (ADM4) มีน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.52 ดังนั้น สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการบริหารเทคโนโลยี เพราะการจัด การศึกษาในศตวรรษที่ 21 การใช้เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมาก อีกทั้งจากสถานการณ์ แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในช่วงที่ผ่านมาส่งผลให้มีการเปลี่ยนรูปแบบ การจัดการ การเรียนการสอนโดยมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาในการจัดการศึกษาในทุกๆระดับ

1.2.2 องค์ประกอบหลักด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งมีตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนัก องค์ประกอบสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย (PAR1) มีน้ำหนัก องค์ประกอบเท่ากับ 0.40 ดังนั้น สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาปฐมวัย เพราะการร่วมมือกับชุมชน หน่วยงาน องค์การต่าง ๆ รวมทั้ง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษาปฐมวัยประสบความสำเร็จ และมีคุณภาพ

1.2.3 องค์ประกอบหลักด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย (EXP) ซึ่งมีตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย (EXP4)

มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.40 ดังนั้น สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย เพราะทำให้ทราบพัฒนาการเด็กปฐมวัย ซึ่งต้องประเมินทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ต้องประเมินสม่ำเสมออย่างต่อเนื่อง ตลอดปีการศึกษา ประเมินตามสภาพจริง และต้องประเมินเป็นรายบุคคล และต้องใช้ เครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยให้เหมาะสมกับวัยและจะได้นำผลไป พัฒนาด้านใดของเด็กให้มากขึ้น

1.2.4 องค์ประกอบหลักด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย (DEC) ซึ่งมีตัว บ่งชี้ที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ (DEC2) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.46 ดังนั้น สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริม พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ซึ่งเป็นพัฒนาการด้านที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็น พื้นฐานที่จะทำให้เด็กปฐมวัยเป็นคนที่มีความปกติ มีจิตใจปกติ สามารถมีความสุข มีความ รับผิดชอบ ปรับตัวได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถทำหน้าที่ของตนได้ทั้งในครอบครัว และสังคม และไม่สร้างความเดือดร้อน ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ส่งผลให้พัฒนาการ ด้านอื่น ๆ ดีขึ้นด้วย

1.2.5 องค์ประกอบหลักด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (CCA) ซึ่งมีตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ การประเมินหลักสูตร (CCA3) มีน้ำหนัก องค์ประกอบเท่ากับ 0.51 ดังนั้น สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการประเมินหลักสูตร เพราะ การประเมินหลักสูตรมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการจัดการศึกษา เพื่อจะได้นำ ผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต่อไป

1.3 สถานศึกษาควรนำคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษา ปฐมวัยที่มีประสิทธิผลไปเป็นแนวทางในการประเมินตนเองและวางแผนจัดการศึกษา ปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงาน อื่น ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อประโยชน์ทางวิชาการและทางการบริหาร ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

2.1 จากโมเดลสมการโครงสร้างตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษา ปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านการบริหารจัดการ และด้านการมีส่วนร่วม มีน้ำหนัก องค์ประกอบมากที่สุด เท่ากับ 1.00 ดังนั้น ควรนำองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ

และด้านการมีส่วนร่วม จากการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรนำผลการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ไปทำการวิจัยในสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการศึกษา ปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการจัด การศึกษาปฐมวัย ใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ส่งเสริม สนับสนุน ให้การจัดการศึกษา ปฐมวัยซึ่งเป็นพื้นฐานในการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไปมีประสิทธิภาพ

2.4 ควรนำผลการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิผลไปดำเนินการหารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในสถานศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ตราชู. (2553). การพัฒนาตัวบ่งชี้พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาเทศบาล. วิทยานิพนธ์ ค.ด. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม.
- กรรณิการ์ กลิ่นหวาน. (2556). รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับประเทศไทย
ในทศวรรษหน้า. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *ห้องเรียนสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ : สถาบันแปลหนังสือ
กรมวิชาการ.
- _____. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎหมายที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติ
การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและ
พัสดุภัณฑ์.
- _____. (2552). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย.
- _____. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กว้าง ไปหนี่. (2557). สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. วิทยานิพนธ์
ค.ม. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- กิตติชัย วงศ์ศิลป์กุล. (2563). การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตร
การศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ปร.ด. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กิตติพงษ์ แสงพงษ์. (2552). การควบคุมภายในที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณ
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เกสรี ลัดเลียด. (2555). การพัฒนาตัวชี้วัดของการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัย
ตามแนวคิดสันติศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. รายงานวิจัย

- กำพล วิลชาลัย. (2557). รูปแบบการกำกับติดตามแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- โกศิษฎ์ เปลรินทร์. (2552). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหาร
สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โกชัย สาริกบุตร และสมพร สาริกบุตร. (2551). แนวทางการวิเคราะห์และประเมินผล
แบบเรียน. กรุงเทพฯ : แสงรุ่งการพิมพ์.
- คนอง ศรีสรณ์. (2561). รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพ
การจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศิริบุญ จงวุฒิเวศน์ และมาเรียม นิลพันธ์. (2552). รายงานวิจัยและและจัดทำคู่มือ
การปฏิบัติงานอาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลและรักษามรดก
ทางศิลปวัฒนธรรม (อศ.มส.). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จันทร์สุดา เปียนสาย. (2562). สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดการศึกษา
ระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จันทิมา อัสชะสวัสดิ. (2556). การระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน
ประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉลอง นุ้ยฉิม. (2552). การพัฒนาคู่มือการสื่อความหมายธรรมชาติและประวัติศาสตร์อื่น
เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในวนอุทยานภูหินร่องกล้า. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ฉลาด จันทรสมบัติ. (2553). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา
ท้องถิ่น. มหาสารคาม : มหาสารคาม.
- ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู. (2562). การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย: บทบาท
ผู้บริหาร. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 13(2) : 135-156.
- _____. (2564). รูปแบบการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้
ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเป็นองค์รวม. วิทยานิพนธ์ กศ.ด.
พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- ชวนคิด มะเสนะ. (2554). รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับการพัฒนา
สมอง. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ชนม์ธิดา ยาแก้ว และคณะ. (2562). การพัฒนาชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านแหล่งโบราณสถานและบุคคลสำคัญ เพื่อส่งเสริม
พัฒนาการเด็กปฐมวัย ในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี. รายงานวิจัย
- ชนิพรรณ จาติเสถียร. (2560). การพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม. กรุงเทพฯ: พลัสเพรส.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2551). การพัฒนาหลักสูตร. มหาสารคราม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฐิตินันท์ นันทะศรี. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร.
- ฑิษัมพร วรรณทองสูง. (2560). โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของการจัด
การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ศ.สกลนคร :
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ณัฐญา รื่นภาคยนต์. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เทพสตรี.
- ดาริณ ชัยวงศ์. (2562). แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
คุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย ของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาเทิดไทย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3. การศึกษา
อิสระ ค.ม. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ดิเรก อนันต์. (2556). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1.
วิทยานิพนธ์ พธ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

- ตุ้กตา ลิมาเลาเต่า. (2555). *การจัดการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษากับพัฒนาการเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์. (2561). *รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยบทบาทการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธนกร นิโรธร. (2559). *การศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยสู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- นวพร รักขันแสง และคณะ. (2559). *ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบในจังหวัดชัยภูมิ*. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 12(1), หน้า 52-61.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2551). *การพัฒนาตัวบ่งชี้การประเมิน การประชุมวิชาการ เปิดขอบฟ้าคุณธรรมจริยธรรม*. วันที่ 29 สิงหาคม 2551. โรงแรมแอมบาสซาเดอร์.
- นริศนันท์ เดชสุระ. (2552). *รูปแบบการบริหารโรงเรียนสาธิตปฐมวัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิภาพร ดีมาก. (2559). *รูปแบบการพัฒนาบุคลากรเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นิรมล กิตติกุล. (2551). *องค์การและการจัดการ*. นครปฐม : เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส.
- บัญญัติ ชำนาญกิจ. (2551). *เอกสารประกอบการอบรมเรื่อง Active Learning*. นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- บุญเกื้อ ควรรหาเวช. (2550). *นวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.
- _____. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.
- บุญเชิด ชำนิศาสตร์. (2556). *การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี.วิทยานิพนธ์* ปร.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสยาม.
- บุญธรรม อ้วนกันยา. (2563). *กลยุทธ์การบริหารงานการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์* ปร.ด สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญเลี้ยง ทุ่มทอง. (2553). *การพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปณตนนท์ เทียรประกากุล. (2561). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา4.0. วารสาร Veridian E-Journal, Silpakorn University, 11(2) : 1194 – 2013.*
- ปราณิสรา แพหมอ. (2562). *รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์* ปร.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ปริญญา ไทโยลา. (2565). *เด็กปฐมวัยกับการส่งเสริมการเรียนรู้แบบใหม่ในวิถี New Normal Early Childhood and New Learning Promotion in New Normal Method. วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 13(1), 187-201.*
- ปรีชา ช่างขวัญยืน และคณะ. (2550). *เทคนิคการเขียนและผลิตตำรา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปฏิภาณ นาดี (2559). *ปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารงานด้านการจัดกีฬา โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาอิสระ ค.ม. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.*

- ปิยะนุช ศรีตะปัญญะ. (2560). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนระดับปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2*.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปุกนทริกา นิลพัฒน์. (2558). *สมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ประเวศ เวชชะ. (2558). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้*. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ. (2558). *รูปแบบการสอนที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุกตามวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับ ด้านเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนิสิตครู*. กรุงเทพฯ : ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชา ช่างขวัญยืน และคณะ. (2550). *เทคนิคการเขียนและการผลิตตำรา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- พรประสิทธิ์ ศรีบุญไทย. (2555). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- พนิดา ชาตยาภา. (2563). *การจัดการชั้นเรียนเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21*.
วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 14(3) : 223-240.
- พิณวดี เคนไชยวงศ์. (2554). *ประสิทธิผลการจัดการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 1*.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- พิพัฒน์ แน่นอุดร. (2557). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม.
- พีรภรณ์ บุญเพลิง. (2558). อนาคตภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยตามความต้องการของชุมชนของชุมชน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัชรพงษ์ ทัดศรี. (2557). การพัฒนาตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.
- พัชรา พุ่มพชาติ. (2560). การพัฒนาเด็กปฐมวัยในยุคดิจิทัล = *Early Childhood Development in Digital Age*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- พัชรนันท์ ปาเป็ง. (2562). การบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามแนวคิดแบบมอนเตสซอรีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เพ็ญประภา สมพงษ์. (2563). การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ไพรัช อรรถกามาพันธ์ และมัทนา โชควรวัดนกร. (2545). การส่งเสริมชุมชนและท้องถิ่นในการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. ภาพการพิมพ์. มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2554). คู่มือการกำกับติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปี. ฝ่ายแผนงาน สำนักงานมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- มารุต พัฒผล. (2562). แนวคิดหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม : ประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ. กรุงเทพฯ: ปู่ค พอยท์.

- ยุพเรศ วัลยาณิม. (2554). *การพัฒนาคู่มือการศึกษาธรรมชาติประจำเส้นทางเดินป่า
ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ :
เจ้าพระยาระบบการพิมพ์.
- _____. (2546). *การศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แม็ค.
- รัตนา กาญจนพันธุ์. (2563). *การบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์วิกฤตไวรัสโคโรนา
2019 (COVID-19)*. วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์, 10(3) : 545-556.
- รัตนา คำเพชรดี. (2558). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิผล
ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน*.
วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รัตนา เหลืองงาม. (2562). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผล
ต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
รำไพพรรณี.
- ระวีญา อีสมาแอล. (2556). *ปัจจัยทางการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอน
ของครูปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนจังหวัดกรุงเทพมหานคร*.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เรขา ศรีวิชัย. (2554). *รูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย
ที่มีประสิทธิผลในจังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีปทุม.
- ลีลาวดี ชนะมาร และคณะ. (2563). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก
ปฐมวัยของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย*. *วารสารรัชภาคย์*, 14(35)
: 135-148.
- ฤทัยรัตน์ ฝ่ายเทศ. (2562). *สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. สกลนคร :
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- วรรณิ์ แกมเกต. (2540). การพัฒนาตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการใช้ครู : การประยุกต์ใช้โมเดล
สมการโครงสร้างกลุ่มพหุและโมเดลเอ็มทีเอ็มเอ็ม. วิทยานิพนธ์ ค.ด.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณภรณ์ มะลิรัตน์. (2562). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) โดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบสื่อประสม เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์
ของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลป้อมแพลงไฟฟ้า. วารสาร
สื่อสารและเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
, 3(7) : 177-186.
- วรภรณ์ วงศ์ดาชี. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร.
- วรภรณ์ สิงห์กว้าง. (2561). รูปแบบการบริหารที่มงานของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วนิดา บุษยะกนิษฐ์. (2552). ผลของการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติกรกับแบบปกติที่มี
ต่อทักษะการเปรียบเทียบของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วสุกฤต สุวรรณเทน. (2559). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อ
คุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด.
สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2542). การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร ;
สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- _____. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.
- วันเพ็ญ ผ่องกาย. (2549). การพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการ
ประกันคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร. (2553). ปฏิรูปการศึกษา แนวคิดและข้อเสนอแนะ. กรุงเทพฯ :
วศิระ.

- วิบูลย์ลักษณ์ ผิดผาด. (2556). *สมรรถนะการจัดการศึกษาปฐมวัยของครูผู้สอนระดับปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2554). *การวิจัยทางการบริหารการศึกษา : แนวคิดและกรณีศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : อักษรวิพัฒน์.
- _____. (2555). *แนวคิด ทฤษฎี และประเด็น เพื่อการบริหารทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : หจก. ทิพย์วิสุทธิ.
- วิลาวรรณ รพีพิศาล. (2550). *หลักการจัดการ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิจิตรหัตถการ.
- วิลาวัลย์ มาคุ้ม. (2549). *การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิลาสินี กนกไกรทรัพย์. (2558). *การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลำปาง : มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- แวววรรณ พงษ์สะอาด. (2554). *ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อเสริมสร้างควมมีประสิทธิผลของการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วัชรีย์ ร่วมคิด. (2547). *การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ศศิธร บัวทอง. (2556). *การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศศิธร สิทธิพรหม. (2559). *การรับรู้และการมีส่วนร่วมของนักศึกษาต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. *วารสารวิทยบริการ*, 5(2), 237-258.
- ศศิพันธุ์ เปี่ยมเปี่ยมสิน และคณะ. (2561). *การศึกษาปฐมวัย Early Childhood Education*. เอกสารประกอบการเรียนการศึกษาปฐมวัย.
- ศศิรดา แพงไทย. (2559). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21*. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 6(1) : 7-11.

- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). *การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริมงคล ทนทอง และศศิธรดา แพงไทย. (2562). *รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย
ยุคการศึกษา 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน*. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 6(3), 490-502.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2550). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภณัฐ อินทร์งาม. (2562). *การพัฒนาระบบการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 30(3) : 160-173.
- สมเดช สว่างดี. (2553). *การนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 5*.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สมพงษ์ อัสสภักย์. (2560). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัย
ที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ขอนแก่น เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม.
- สรวงมณห์ สิทธิสมาน. (2560). *การบริหารจัดการสื่อดิจิทัลเพื่อเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์
ปร.ด. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สวาสฎิพร แสนคำ. (2557). *อนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคม
อาเซียน*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สัมฤทธิ์ ห้างหาญ. (2558). *รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สันติ บุญภิรมย์. (2557). *การบริหารจัดการในห้องเรียน Classroom Management*.
กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ลเอ็ดดูเคชั่น.
- สิทธิพล อาจอินทร์. (2559). *การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)*.
พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- สิริมา ภิญาญอนันตพงษ์. (2553). *ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัย=Principles of early childhood education* หน่วยที่ 9-12. ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (บรรณธิการ), หน่วยที่ 9 แนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย (หน้า 22-25). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สกุณา ยวงทอง. (2554). *การพัฒนาคู่มือศึกษาธรรมชาติประจำเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติในหมู่บ้านแสงทองพันธ์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2554). *หลักการ ทฤษฎีและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา*. (พิมพ์ ครั้งที่ 2). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุปราณี คำลือ. (2559). *ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนในเขตพื้นที่สูง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุภาวิณี ลายบัว. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองกับความรู้ของผู้ปกครองในการสร้างเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสถานศึกษาเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุภมาส อังคุชิตี. (2554). *สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ : เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL*. กรุงเทพฯ : เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- สุภมาส อังคุชิตี, สมถวิล วิจิตรวรรณ และรัชณีกุล ภิญาญภาณุวัฒน์. (2554). *สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ : เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL*. กรุงเทพฯ: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- สุทธิชัย คนกาญจน์. (2547). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุเทพ ไชยวุฒิ เกตุมณี มากมี และศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์. (2560). *การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการงานวิชาการของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*. พิษเนศวร์สาร, 13(2), 129-147.

- สุเมธ งามกนก. (2564). รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาระดับปฐมวัย : นวัตกรรม
การจัดการศึกษาด้วยแนวคิดโฮสโคป. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*, 32(1), หน้า 204–215.
- สุริยา ดงมั่น. (2559). *การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2.*
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ (กพร.).(2552). *เทคนิคการปรับปรุง
และพัฒนาองค์การ.* กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *คู่มือคำอธิบายตัวชี้วัดการพัฒนา
คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 สำหรับส่วน
ราชการระดับกรม กรุงเทพมหานคร.* กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์
พับลิชชิ่ง.
- _____. (2561). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ
3–6 ปี.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- _____. (2562). *คู่มือการประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ระดับก่อน
ประถมศึกษา.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด.
- _____. (2565). ข้อมูลสารสนเทศด้านคุณภาพมัธยมศึกษา. เข้าถึงได้จาก [https://
www.bopp.go.th/?page_id=1828](https://www.bopp.go.th/?page_id=1828). 24 มิถุนายน 2565.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2530). *รายงานการศึกษาสารสนเทศ
เพื่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษาตติยและข้อมูลพื้นฐาน.* กรุงเทพฯ :
พินีพับลิชชิ่ง.
- _____. (2545). *การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษา.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *สรุปสาระสำคัญ
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560–2564.*
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรื.

- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2561). *แนวดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประเภทสามัญศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การค้ำของ สกสศ. ลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2557). *นโยบายการกำกับองค์การที่ดี*.
คู่มือกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (30 เมษายน 2562). *ราชกิจจานุเบกษา*. 136 (ตอนที่ 56 ก). น. 30.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). *คุรุสดุดี : ครูผู้ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ ประจำปี 2549*. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพ
สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- _____. (2554). *การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพและผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานนโยบายและแผน สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของเด็กในการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- _____. (2551). *กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550–2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545–2559)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- _____. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552–2561)*. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- _____. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560–2579*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- _____. (2562). *มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- _____. (2562). *คำอธิบายพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด อีเลฟเว่นสตาร์ อินเตอร์เทรด.

- สำนักงานศึกษาธิการภาค 5. (2562). ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและแนวทาง
การพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียน
อนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการ
ภาค 5. รายงานการวิจัย.
- สำราญ มีแจ้ง. (2544). การประเมินโครงการทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : นิชินแอดแวร์
ไทซิงกรุ๊ป.
- เหมือนฝัน วงเดช และคณะ. (2562). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามทัศนะของ
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จังหวัดลพบุรี. วารสารลวะศรี วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
อมร มะลาศรี. (2554). การพัฒนารูปแบบการประเมินความเสี่ยงทางการศึกษาสำหรับ
มหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- อมรรัตน์ บุญเสนอ. (2560). การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัด
การศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อดิศร ก้อนคำ. (2563). กลยุทธ์การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร :
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อรุณี สาธรพิทักษ์. (2557). รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน.
วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการการสอน (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : โอ.เอส.
พรินติ้ง เฮาส์.
- อาทิตยา โล่พัฒนานนท์. (2553). การสร้างคู่มือการให้คำปรึกษาทางโภชนาการสำหรับ
เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในชุมชนเขตเมือง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยมหิดล.

- อุบลรัตน์ พงษ์เฟือก. (2557). *ประสิทธิผลในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยพื้นที่ 4 จังหวัดภาคกลางตอนล่าง*. วิทยานิพนธ์ รป.ด. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- เอกวุฒิ ไกรมาก. (2550). *การสร้างคู่มือการจัดการศึกษาและใช้ประโยชน์วิทยากรท้องถิ่นสอนวิชาช่างอุตสาหกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Alberta Education. (2013). *Curriculum Development Prototyping Guide*, Canada : Alberta Government Education.
- Armstrong. (2003). *Marketing : An Introduction* (6th ed.). New Jersey : Prentice–Hall.
- Browder, D.M. (2001). *Curriculum and assessment for students with moderate And severe disabilities*. New York : The Guilford Press.
- Burstein, L., Oakes, J. & Guiton, G. (1992). *Education indicators*. Encyclopedia of Educational Research. New York : MacMillan.
- Colville–Hall, S. (2004). *Responsible Classroom Management : Building a Democratic Learning Community*. s.l.: s.n.
- Daft, R. L. (1994). *Management*. Fort Worth : Dryden Press.
- Essa.(1996). *Introduction to Early Childhood Education*. (2nd ed). Albany : Delmar Publishers.
- Epstein & Joyce L. (1995). *School Family Community Partnership : Caring for the Children We Share*. Phi Delta Kappa. 701–702.
- Gilpatrick, and Holzworth, S. (2010). *Classroom Management Strategies and Behavioral Interventions to Support Academic Achievement*. Minnesota : Walden University.
- Gorton, R. A. (1983). *School leadership and administration: Important concepts*. McGraw–Hill.
- Gordon, A.M., & Williams–Browne, K. (1995). *Beginings & beyond*. (4th ed.). edition. NewYork : Delmar Publishers.
- Hoy, W., & Miskel, C. (2001). *Educational administration: Theory, research, and practice* (6th ed.). McGraw–Hill.

- Hymes, E.B. (1996). *The Psychology and Pedagogy of Reading*. New York : Macmillan.
- Johnston, J.N. (1981). *Indicators of Education Systems*. London : Uneso.
- Keller, G., Warrack, B., & Bartel, H. (1994). *Statistics for Management and Economics*. California : Duxbury Press.
- Kimbrough, R B.,N. Michael. (1998). *Education Administration*. (3rd ed). New York : Macmillan Publishing Company.
- Laudon K. C. and Laudon P. (1996). *Management Information Systems Organization and Technology*. (4th ed.). London: Prentice–Hall.
- Lorenzen, M. (2001). Active Learning and Library Instruction. Retrieved June 16, 2015 from <http://www.libraryinstruction.com.active.html>.
- Lunenberg, F.C. (2011). *Theorizing about Curriculum: Conceptions and Definitions*. The International Journal of Scholarly Academic Intellectual Diversity. America:The Sun Houston University.
- MacLean, J.E. (1992). *Holistic development of children*. New Jersey: Harcourt Brace Jovanovich.
- Marlowe, W, L. and Page, C. (2005). *The Systematic Design of Instruction*. (6thed). Boston: Allyn Bacon.
- Meyers, C., & Jones, T. B. (1993). *Promoting active learning: Strategies for the college classroom*. San Francisco: Jossey–Bass.
- Petty,G. (2004). Active Learning Work: the evidence. Retrieved July 5, 2015 from <http://www.geoffpetty.com>.
- Robbins .(1998). *Organizational behavior : Concepts, controversies, and applications*. Upper Saddle, NJ : Allyn and Bacon.
- Saylor, J.G., Alexander, W.M., & Lewis, A.J. (1981). *Curriculum planning for better teaching and learning* (4th ed.). New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Scheerens, J. (2004). *A Review of School Effectiveness Research*. Vendôme : Presses Universitaires de France.
- Sergiovanni, T. J., & Carver, F. D. (1980). *The school executive: A theory of Administration*. (2nd ed). Harper & Row.

United Nation. (1981). *Department of international economic and social affairs.*

*In Popular participation as strategy for promoting community level action
And national development report of the meeting or the adhoc group
of experts, held at UN. New York : United Nation.*

Yukl, G. A. (2006). *Leadership in Organizations.* Englewood Cliffs, NJ: Prentice–Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
คู่มือการใช้ตัวบ่งชี้

คู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย
ที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เพชรดาว นิลสว่าง

นักศึกษาปริญญาตรีบัณฑิต

สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คู่มือการใช้

ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. คำชี้แจง

1.1 คู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำตัวบ่งชี้ไปเป็นแนวทางการประเมินการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.2 คู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ประกอบด้วยเนื้อหาสาระ 8 ประเด็น ดังนี้

1) คำชี้แจง

2) วัตถุประสงค์ของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้

3) ประโยชน์ของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้

4) ความเป็นมา แนวคิด และความสำคัญ

5) วิธีการคำนวณ

6) รายการประเมิน และเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพ

7) แบบประเมินการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับ

โรงเรียนประถมศึกษา

8) แบบสรุปผลการประเมินการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มี

ประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา

2. วัตถุประสงค์

คู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา จัดทำขึ้นให้โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 เพื่อให้สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางการประเมินการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา

2.2 เพื่อให้สถานศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและคุณภาพการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล คุณภาพของบุคลากรและสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพต่อสถานศึกษา

3. ประโยชน์ของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา

ประโยชน์และคุณค่าของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา มีดังนี้

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัยใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเอง และร่วมพัฒนาสถานศึกษา

3.2 สถานศึกษาใช้เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและคุณภาพการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษา

3.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใช้เป็นกรอบแนวทางการประเมินการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาภายในสังกัด

3.4 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หรือการดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย

3.5 กระทรวงศึกษาธิการใช้ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย

4. ความเป็นมาและแนวคิดของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้กรรมการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา

การศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาเด็กตั้งแต่วัยแรกเกิดถึง 6 ปี ให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้ และสร้างรากฐานชีวิตให้พัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีวินัย

ภูมิใจในชาติ และมีความรับผิดชอบต่อตนเองครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ปรับปรุงและประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เพื่อให้สถานศึกษา สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่มีเป้าหมายให้การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคน ให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรักความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ในการจัดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยจึงมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย ในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย และมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนเพียงพอ โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครั้ว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 2-4)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 2-4) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยตามปรัชญา วิสัยทัศน์ของหลักสูตรบนพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างเป็นองค์รวม สมดุลครบทุกด้าน ซึ่งตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ผลรวมสุดท้าย คือ ผู้เรียนเกิดการพัฒนาที่เป็นองค์รวมสมดุลครบทุกด้านของความเป็น

มนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สอดคล้องกับ นัตรีวิไล สุรินทร์ชมพู (2564, หน้า 2) ได้กล่าวว่า ปัจจุบันการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาลของสถานศึกษาแต่ละแห่ง แบ่งออกเป็น 2 ช่วงอายุ คือ เด็กที่อายุต่ำกว่า 3 ปี เมื่อเข้าสู่ระบบของสถานศึกษา กระบวนการเรียนรู้เน้นที่การอบรมเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนา การการเรียนรู้ที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล ช่วงอายุ 3-5 ปี กระบวนการเรียนรู้เน้น ที่การอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยและตามความสามารถแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้อง กับพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 มาตราที่ 8 กล่าวว่า การจัดการ เรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กและต้องไม่ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสอบแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย (สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี, 2562, หน้า 30) นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวดที่ 4 มาตราที่ 22 บัญญัติว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัด การศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 9)

ปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตและพัฒนาการในทุกด้าน เป็นช่วงวัยที่พัฒนาการ ทางด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดและเป็นฐานรากที่สำคัญสำหรับพัฒนาการใน ช่วงวัยต่อ ๆ ไป เด็กในวัยนี้จึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัยจะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีคุณภาพและจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต ดังคำกล่าวของ ศ.ดร.เจมส์ เจ เอคแมน นักเศรษฐศาสตร์ รางวัลโนเบล ปี พ.ศ. 2542 ที่ว่า “การลงทุน พัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าให้ผลตอบแทนแก่สังคมที่ดีที่สุดในระยะยาว” ดังนั้น การพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงเป็นรากฐานที่มีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของคน ตลอดชีวิตและเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด กล่าวคือ เด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดี มีความสามารถเรียนรู้ ทำงานได้เก่ง และเป็นพลเมืองดีที่จะนำสู่ความสำเร็จในสังคม ที่ท้าทายในศตวรรษที่ 21 ต้องได้รับโอกาสการพัฒนาอย่างรอบด้านในช่วงปฐมวัย แต่คุณภาพของเด็กปฐมวัยยังเป็นจุดอ่อนที่เข้าขั้นวิกฤตของประเทศไทยที่จำเป็นต้องแก้ไข อย่างเร่งด่วน รัฐและทุกภาคส่วน พ่อแม่ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน สังคม บุคลากร

ทางการแพทย์และสาธารณสุขครู/ ผู้ดูแลเด็ก โรงเรียน องค์กรท้องถิ่นทุกระดับ บุคลากรพัฒนาสังคมทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคศาสนาและภาคธุรกิจ จึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของช่วงปฐมวัย ตระหนักในพันธกิจและลงมือช่วยกันทำให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในภาวะแวดล้อมที่ปลอดภัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562, หน้า 1)

การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่ผ่านมา พบว่า ผู้บริหาร ครู บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาการพัฒนาการเด็กปฐมวัย ขาดวิธีการบริหารจัดการที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550, หน้า 14-17) ความไม่พร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัยทั้งด้านครู อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551, หน้า 30) ขาดประสิทธิภาพในการส่งเสริมการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552, หน้า 11-26) กลุ่มเด็กปฐมวัยช่วงอายุ 3-5 ปี ส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษาเด็กปฐมวัยที่ยังมีปัญหาด้านคุณภาพและมาตรฐาน การจัดการเรียนการสอนและครูยังมีความแตกต่างในด้านมาตรฐาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 68-70; สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559, หน้า 39-40) ขาดแนวทางจุดมุ่งหมายที่ถูกต้องและไปในทิศทางเดียวกัน ขาดงบประมาณการพัฒนาสื่อ ขาดการอบรมและพัฒนาผู้สอน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554, หน้า 1)

การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล เป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารจัดการและนำแนวทางต่าง ๆ ไปพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการนำนโยบายการศึกษาของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การบริหารวิชาการซึ่งเป็นงานหลักสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร การบริหารวิชาการในระดับปฐมวัยนั้น มีความแตกต่างจากการบริหารวิชาการ ในระดับการศึกษาอื่น คือในการบริหารวิชาการในระดับสูงขึ้นไป มุ่งเน้นในเรื่องเนื้อหาสาระทางวิชาการแต่สำหรับเด็กปฐมวัยจะมุ่งพัฒนาการและเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อเป็นพื้นฐานในการที่จะศึกษาต่อในระดับประถมศึกษาต่อไป ผู้บริหารจึงต้องมีความสามารถในการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ การบริหารจัดการสถานศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วม การพัฒนาเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รวมถึง การส่งเสริมการพัฒนาครูที่หลากหลายรูปแบบ การส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการจัดการเรียนรู้ และการนิเทศการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัย สัมฤทธิ์ผล (บุญเชิด ชำนิศาสตร์, 2556, หน้า 3, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562, หน้า 35-36)

การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย จึงมีความสำคัญ อย่างมากที่จะนำไปสู่การบริหารเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์และเป็นประโยชน์ต่อกระแส การเปลี่ยนแปลงของโลกตลอดจนสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและ การปฏิรูปการศึกษาในยุคใหม่ ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในภาพรวมของจังหวัดและการบูรณาการการจัดการศึกษาปฐมวัย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการ ศึกษาปฐมวัย การนิเทศติดตาม การประเมินสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานด้านการศึกษาปฐมวัยให้บรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมายและประสบความสำเร็จ (Excellence Performance) ตามเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติการศึกษาต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้สร้างคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การจัดการศึกษา ปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินการ บริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5. วิธีการคำนวณ

ตัวบ่งชี้ จะระบุเกณฑ์มาตรฐาน กำหนดเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้เป็น 4 ระดับ มีคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 4 การประเมินจะนับจำนวนข้อ และระบุว่าผลการปฏิบัติได้กี่ข้อ ได้คะแนนเท่าใด กรณีที่ไม่มีการปฏิบัติใด ๆ หรือปฏิบัติไม่ครบที่จะได้ 1 คะแนน ให้ถือว่าได้ 0 คะแนน

1. กรณีมีเกณฑ์การประเมิน 4 ข้อ จะกำหนดเป็น 4 ระดับ มีคะแนน ตั้งแต่ 1 ถึง 4 สามารถคำนวณโดยเอาจำนวนข้อที่ปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมินคูณด้วยจำนวนระดับคะแนนเต็ม หารด้วยเกณฑ์การประเมินทั้งหมด ดังนี้

$$\begin{aligned} & \text{ถ้าปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน 1 ข้อ คำนวณได้ดังนี้} \\ & = \frac{\text{จำนวนข้อปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน} \times \text{จำนวนระดับคะแนนเต็ม}}{\text{จำนวนเกณฑ์การประเมินทั้งหมด}} \\ & = \frac{1 \times 4}{4} = 1.00 \text{ เอามาเทียบเป็น 1 คะแนน} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \text{ถ้าปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน 2 ข้อ คำนวณได้ดังนี้} \\ & = \frac{\text{จำนวนข้อปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน} \times \text{จำนวนระดับคะแนนเต็ม}}{\text{จำนวนเกณฑ์การประเมินทั้งหมด}} \\ & = \frac{2 \times 4}{4} = 2.00 \text{ เอามาเทียบเป็น 2 คะแนน} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \text{ถ้าปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน 3 ข้อ คำนวณได้ดังนี้} \\ & = \frac{\text{จำนวนข้อปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน} \times \text{จำนวนระดับคะแนนเต็ม}}{\text{จำนวนเกณฑ์การประเมินทั้งหมด}} \\ & = \frac{3 \times 4}{4} = 3.00 \text{ เอามาเทียบเป็น 3 คะแนน} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & \text{ถ้าปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน 4 ข้อ คำนวณได้ดังนี้} \\ & = \frac{\text{จำนวนข้อปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน} \times \text{จำนวนระดับคะแนนเต็ม}}{\text{จำนวนเกณฑ์การประเมินทั้งหมด}} \\ & = \frac{4 \times 4}{4} = 4.00 \text{ เอามาเทียบเป็น 4 คะแนน} \end{aligned}$$

2. กรณีมีเกณฑ์การประเมิน 5 ข้อ จะกำหนดเป็น 4 ระดับ มีคะแนน ตั้งแต่ 1 ถึง 4 สามารถคำนวณโดยเอาจำนวนข้อที่ปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมินคูณด้วยจำนวนระดับคะแนนเต็ม หารด้วยเกณฑ์การประเมินทั้งหมด ดังนี้

$$\begin{aligned} & \text{ถ้าปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน 1 ข้อ คำนวณได้ดังนี้} \\ & = \frac{\text{จำนวนข้อปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน} \times \text{จำนวนระดับคะแนนเต็ม}}{\text{จำนวนเกณฑ์การประเมินทั้งหมด}} \end{aligned}$$

$$= \frac{1 \times 4}{5} = 0.80 \text{ เามาเทียบเป็น 1 คะแนน}$$

ถ้าปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน 2 ข้อ คำนวณได้ดังนี้

$$= \frac{\text{จำนวนข้อปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน} \times \text{จำนวนระดับคะแนนเต็ม}}{\text{จำนวนเกณฑ์การประเมินทั้งหมด}}$$

$$= \frac{2 \times 4}{5} = 1.60 \text{ เามาเทียบเป็น 2 คะแนน}$$

ถ้าปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน 3 ข้อ คำนวณได้ดังนี้

$$= \frac{\text{จำนวนข้อปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน} \times \text{จำนวนระดับคะแนนเต็ม}}{\text{จำนวนเกณฑ์การประเมินทั้งหมด}}$$

$$= \frac{3 \times 4}{5} = 2.40 \text{ เามาเทียบเป็น 2 คะแนน}$$

ถ้าปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน 4 ข้อ คำนวณได้ดังนี้

$$= \frac{\text{จำนวนข้อปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน} \times \text{จำนวนระดับคะแนนเต็ม}}{\text{จำนวนเกณฑ์การประเมินทั้งหมด}}$$

$$= \frac{4 \times 4}{5} = 3.20 \text{ เามาเทียบเป็น 3 คะแนน}$$

ถ้าปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน 5 ข้อ คำนวณได้ดังนี้

$$= \frac{\text{จำนวนข้อปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน} \times \text{จำนวนระดับคะแนนเต็ม}}{\text{จำนวนเกณฑ์การประเมินทั้งหมด}}$$

$$= \frac{5 \times 4}{5} = 4.00 \text{ เามาเทียบเป็น 4 คะแนน}$$

3. กรณีมีเกณฑ์การประเมิน 6 ข้อ จะกำหนดเป็น 4 ระดับ มีคะแนน ตั้งแต่ 1 ถึง 4 สามารถคำนวณโดยเอาจำนวนข้อที่ปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมินคูณด้วยจำนวนระดับคะแนนเต็ม หารด้วยเกณฑ์การประเมินทั้งหมด เช่น

ถ้าปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน 1 ข้อ คำนวณได้ดังนี้

$$= \frac{\text{จำนวนข้อปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน} \times \text{จำนวนระดับคะแนนเต็ม}}{\text{จำนวนเกณฑ์การประเมินทั้งหมด}}$$

$$= \frac{1 \times 4}{6} = 0.67 \text{ เามาเทียบเป็น 1 คะแนน}$$

ถ้าปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน 2 ข้อ คำนวณได้ดังนี้

$$= \frac{\text{จำนวนข้อปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน} \times \text{จำนวนระดับคะแนนเต็ม}}{\text{จำนวนเกณฑ์การประเมินทั้งหมด}}$$

$$= \frac{2 \times 4}{6} = 1.33 \text{ เามาเทียบเป็น 1 คะแนน}$$

ถ้าปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน 3 ข้อ คำนวณได้ดังนี้

$$= \frac{\text{จำนวนข้อปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน} \times \text{จำนวนระดับคะแนนเต็ม}}{\text{จำนวนเกณฑ์การประเมินทั้งหมด}}$$

$$= \frac{3 \times 4}{6} = 2.00 \text{ เามาเทียบเป็น 2 คะแนน}$$

ถ้าปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน 4 ข้อ คำนวณได้ดังนี้

$$= \frac{\text{จำนวนข้อปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน} \times \text{จำนวนระดับคะแนนเต็ม}}{\text{จำนวนเกณฑ์การประเมินทั้งหมด}}$$

$$= \frac{4 \times 4}{6} = 2.67 \text{ เามาเทียบเป็น 3 คะแนน}$$

ถ้าปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน 5 ข้อ คำนวณได้ดังนี้

$$= \frac{\text{จำนวนข้อปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน} \times \text{จำนวนระดับคะแนนเต็ม}}{\text{จำนวนเกณฑ์การประเมินทั้งหมด}}$$

$$= \frac{5 \times 4}{6} = 3.33 \text{ เามาเทียบเป็น 3 คะแนน}$$

ถ้าปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน 6 ข้อ คำนวณได้ดังนี้

$$= \frac{\text{จำนวนข้อปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมิน} \times \text{จำนวนระดับคะแนนเต็ม}}{\text{จำนวนเกณฑ์การประเมินทั้งหมด}}$$

$$= \frac{6 \times 4}{6} = 4.00 \text{ เามาเทียบเป็น 4 คะแนน}$$

6. รายการประเมิน และเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพ

เนื้อหาของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา มี 5 องค์ประกอบหลัก 19 องค์ประกอบย่อย 96 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1. การบริหารจัดการ มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มี 6 ตัวบ่งชี้ 2) การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร มี 5 ตัวบ่งชี้ 3) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน มี 6 ตัวบ่งชี้ 4) การบริหารเทคโนโลยี มี 5 ตัวบ่งชี้ และ 5) การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย มี 5 ตัวบ่งชี้
2. การมีส่วนร่วม มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย มี 4 ตัวบ่งชี้ 2) การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร มี 5 ตัวบ่งชี้ และ 3) การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม มี 5 ตัวบ่งชี้
3. การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก มี 5 ตัวบ่งชี้ 2) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มี 4 ตัวบ่งชี้ 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน มี 4 ตัวบ่งชี้ และ 4) การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย มี 4 ตัวบ่งชี้
4. การพัฒนาเด็กปฐมวัย มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย มี 5 ตัวบ่งชี้ 2) การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ มี 6 ตัวบ่งชี้ 3) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม มี 6 ตัวบ่งชี้ และ 4) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา มี 6 ตัวบ่งชี้
5. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร มี 5 ตัวบ่งชี้ 2) การนำหลักสูตรไปใช้ มี 5 ตัวบ่งชี้ และ 3) การประเมินหลักสูตร มี 5 ตัวบ่งชี้

มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านที่ 1 การบริหารจัดการ

1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

คำอธิบาย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรมและอุทิศตนในการปฏิบัติงาน เป็นแบบอย่างที่ดีได้ มีแบบแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็กทุกกลุ่มเป้าหมาย มีผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ ยึดหลักประชาธิปไตย สามารถบริหาร

จัดการปัญหาและความขัดแย้ง ตลอดจนมีนวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์และยอมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์การได้

เกณฑ์การประเมิน

- 1) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 2) ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรม และอุทิศตนในการปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างได้
- 3) ผู้บริหารจัดการศึกษาโดยยึดแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็กทุกกลุ่มเป้าหมาย
- 4) ผู้บริหารมีผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ
- 5) ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย สามารถบริหารจัดการปัญหาและความขัดแย้ง
- 6) ผู้บริหารยอมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์การได้

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1-2 ข้อ	ดำเนินการ 3 ข้อ	ดำเนินการ 4-5 ข้อ	ดำเนินการ 6 ข้อ

1.2 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร

คำอธิบาย การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร หมายถึง สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ มีแผนพัฒนาองค์กร มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากร มีการจัดระบบการพัฒนาเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมความปลอดภัย มีการกำกับติดตามการบริหารงานตามโครงสร้างอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

เกณฑ์การประเมิน

- 1) สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบครบ 4 ฝ่าย
- 2) สถานศึกษามีแผนพัฒนาองค์กร มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากรตามโครงสร้างการบริหารงาน

- 3) สถานศึกษามีการจัดระบบการพัฒนาเด็กอย่างเป็นรูปธรรม
- 4) สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมยึดหลักความปลอดภัย
- 5) สถานศึกษามีการกำกับติดตามการบริหารงานตามโครงสร้าง อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1 ข้อ	ดำเนินการ 2-3 ข้อ	ดำเนินการ 4 ข้อ	ดำเนินการ 5 ข้อ

1.3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

คำอธิบาย การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน หมายถึง สถานศึกษา จัดระบบการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็กโดยรวมอย่างเป็นรูปธรรม มีรูปแบบเฉพาะที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา มีกระบวนการชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จอย่างเด่นชัด เป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษาทั่วไปได้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา ปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการประเมินภายใน รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกปีการศึกษาตลอดจนนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา

เกณฑ์การประเมิน

- 1) สถานศึกษามีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็กโดยรวมอย่างเป็นรูปธรรม
- 2) สถานศึกษามีรูปแบบระบบประกันคุณภาพเฉพาะที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
- 3) สถานศึกษามีกระบวนการประกันคุณภาพชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จอย่างเด่นชัด เป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษาทั่วไปได้
- 4) สถานศึกษาสร้างความมั่นใจต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา

5) สถานศึกษาปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
เพื่อรองรับการประเมินภายใน

6) สถานศึกษารายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี
ต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกปีการศึกษา

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1-2 ข้อ	ดำเนินการ 3 ข้อ	ดำเนินการ 4-5 ข้อ	ดำเนินการ 6 ข้อ

1.4 การบริหารเทคโนโลยี

คำอธิบาย การบริหารเทคโนโลยี หมายถึง กระบวนการนำ การจัดหา เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีการกำหนดแนวทางให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็ก มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ มีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษา ปฐมวัย ตลอดจนจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย

เกณฑ์การประเมิน

- 1) สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็ก
- 2) สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก
- 3) สถานศึกษามีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) สถานศึกษามีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย
- 5) สถานศึกษาจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1 ข้อ	ดำเนินการ 2-3 ข้อ	ดำเนินการ 4 ข้อ	ดำเนินการ 5 ข้อ

1.5 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย

คำอธิบาย การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย หมายถึง การที่สถานศึกษากำหนดแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ดูแลเด็ก หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้รับการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ การส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนการเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ

เกณฑ์การประเมิน

- 1) ผู้บริหารมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญให้ครู ผู้ดูแลเด็ก หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย
- 2) ผู้บริหารมีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน
- 3) ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ
- 4) ผู้บริหารมีการส่งเสริมบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 5) ผู้บริหารมีการเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1 ข้อ	ดำเนินการ 2-3 ข้อ	ดำเนินการ 4 ข้อ	ดำเนินการ 5 ข้อ

ด้านที่ 2 การมีส่วนร่วม

2.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

คำอธิบาย การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การที่ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐานสถานศึกษาระดับ การศึกษาปฐมวัย มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ตลอดจนมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ

เกณฑ์การประเมิน

- 1) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์
- 2) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย
- 3) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
- 4) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1 ข้อ	ดำเนินการ 2 ข้อ	ดำเนินการ 3 ข้อ	ดำเนินการ 4 ข้อ

2.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร

คำอธิบาย การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร หมายถึง การที่ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการใช้ทรัพยากร เพื่อพัฒนาการศึกษาปฐมวัย ดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรในรูปแบบคณะกรรมการ

มีการจัดสรรและควบคุมการใช้ทรัพยากรให้มีความเหมาะสม มีการจัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน ตลอดจนส่งเสริมให้มีภาคีเครือข่ายด้านการระดมทรัพยากร เพื่อการจัดการศึกษาปฐมวัย

เกณฑ์การประเมิน

- 1) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษาปฐมวัย
- 2) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรในรูปแบบคณะกรรมการ
- 3) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดสรรและควบคุมการใช้ทรัพยากรให้มีความเหมาะสม
- 4) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน
- 5) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีภาคีเครือข่ายด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาปฐมวัย

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1 ข้อ	ดำเนินการ 2-3 ข้อ	ดำเนินการ 4 ข้อ	ดำเนินการ 5 ข้อ

2.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม

คำอธิบาย การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม หมายถึง การที่ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ โครงการ/กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม การวางแผนการกำกับติดตามการศึกษาปฐมวัยในรูปแบบคณะกรรมการ การรับทราบข้อมูลด้านวิชาการและการจัดประสบการณ์เด็ก การรับทราบแผนงบประมาณ/การเบิกจ่ายงบประมาณด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนการกำกับติดตามการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านปฐมวัย

เกณฑ์การประเมิน

- 1) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ โครงการ/กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม
- 2) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผน การกำกับ ติดตามการศึกษาปฐมวัยในรูปแบบคณะกรรมการ
- 3) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการรับทราบ ข้อมูลด้านวิชาการและการจัดประสบการณ์เด็ก
- 4) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการรับทราบ แผนงบประมาณ/การเบิกจ่ายงบประมาณ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย
- 5) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านปฐมวัย

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1 ข้อ	ดำเนินการ 2-3 ข้อ	ดำเนินการ 4 ข้อ	ดำเนินการ 5 ข้อ

ด้านที่ 3 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย

3.1 การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก

คำอธิบาย การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด กระบวนการคิด ผู้เรียนจะต้องพูดหรือถามคำถามแสดงความคิดเห็น ร่วมกันลงมือปฏิบัติ จริงและไตร่ตรองสิ่งที่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงด้วยการสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง และแก้ปัญหาด้วยตนเอง บูรณาการผ่านการเล่น จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเด็กครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ให้สอดคล้องกับการกระตุ้นพัฒนาการทางสมอง ความสนใจ และความคิดสร้างสรรค์ตลอดจนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์

เกณฑ์การประเมิน

- 1) ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียน ผู้เรียนและผู้เรียนด้วยกัน
- 2) ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด กล้าซักถาม และปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง
- 3) ครูจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการสังเกต สำรวจ ค้นคว้าทดลองและแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยการบูรณาการผ่านการเล่น
- 4) ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาเด็กให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน
- 5) ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้กระตุ้นพัฒนาการทางสมอง และความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1 ข้อ	ดำเนินการ 2-3 ข้อ	ดำเนินการ 4 ข้อ	ดำเนินการ 5 ข้อ

3.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

คำอธิบาย การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การออกแบบ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ มีการออกแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและสอดคล้องบริบท ของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและชัดเจน จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ตอบสนองความต้องการความสนใจและความแตกต่างของเด็กแต่ละคน

เกณฑ์การประเมิน

- 1) ครูออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยโดยการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา

2) ครูวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

3) ครูออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและบริบทของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและชัดเจน

4) ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ตอบสนองความต้องการความสนใจและความแตกต่างของเด็กแต่ละคน

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1 ข้อ	ดำเนินการ 2 ข้อ	ดำเนินการ 3 ข้อ	ดำเนินการ 4 ข้อ

3.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน

คำอธิบาย การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านสังคม และจิตวิทยา เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

เกณฑ์การประเมิน

1) ครูจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพทั้งภายในภายนอกชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสภาพพร้อมใช้งาน มีความปลอดภัยในการจัดกิจกรรม

2) ครูจัดสภาพแวดล้อม ด้านวิชาการที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้ และระบบสืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย มีระบบสารสนเทศและเอกสารชั้นเรียนของผู้เรียน

3) ครูจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน กฎกติกาของสังคม การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีให้แก่ผู้เรียน

4) ครูจัดสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยา เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความพร้อมทางด้านจิตใจตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1 ข้อ	ดำเนินการ 2 ข้อ	ดำเนินการ 3 ข้อ	ดำเนินการ 4 ข้อ

3.4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

คำอธิบาย การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย หมายถึง กระบวนการที่ใช้ประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย อย่างครบถ้วนสมบูรณ์เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กที่ต้องการวัด มีการวิเคราะห์ข้อมูลและบันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็กอย่างเป็นระบบครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน นำข้อมูลจากผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็กครบ ทั้ง 4 ด้านอย่างต่อเนื่อง

เกณฑ์การประเมิน

- 1) ครูประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์
- 2) ครูประเมินพัฒนาการเด็กที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กที่ต้องการวัด
- 3) ครูวิเคราะห์ข้อมูลและบันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็กอย่างเป็นระบบครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน
- 4) ครูนำข้อมูลจากผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็กครบทั้ง 4 ด้านอย่างต่อเนื่อง

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1 ข้อ	ดำเนินการ 2 ข้อ	ดำเนินการ 3 ข้อ	ดำเนินการ 4 ข้อ

ด้านที่ 4 การพัฒนาเด็กปฐมวัย

4.1 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย

คำอธิบาย การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง การดำเนินการหรือ การสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยมีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน มีความสามารถในการใช้ กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กอย่างคล่องแคล่วเคลื่อนไหวและทรงตัวได้ดี มีสุขภาพ พละนาามัยที่สมบูรณ์ รู้จักการออกกำลังกาย รักษาความสะอาดร่างกาย ตลอดจนรู้จักเล่น และทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยวิธี

เกณฑ์การประเมิน

- 1) ครูส่งเสริมให้เด็กมีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน
- 2) ครูส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก อย่างคล่องแคล่วเคลื่อนไหวและทรงตัวได้ดี
- 3) ครูส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพพละนาามัยที่สมบูรณ์
- 4) ครูส่งเสริมให้เด็กรู้จักการออกกำลังกายและรักษาความสะอาดร่างกาย
- 5) ครูส่งเสริมให้เด็กรู้จักเล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยวิธี

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1 ข้อ	ดำเนินการ 2-3 ข้อ	ดำเนินการ 4 ข้อ	ดำเนินการ 5 ข้อ

4.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

คำอธิบาย การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ หมายถึง การดำเนินการ หรือการสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยมีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริงสนุกสนาน ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี กีฬา วัฒนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีจิตใจที่ตั้งาม แสดงออกทางอารมณ์เหมาะสมกับวัย เด็กมีความมั่นใจในตนเองกล้าแสดงออก มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีตามจุดเน้นของสถานศึกษา

เกณฑ์การประเมิน

- 1) ครูส่งเสริมให้เด็กมีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริงสนุกสนาน
- 2) ครูส่งเสริมให้เด็กชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี กีฬา
- 3) ครูส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในและนอกโรงเรียน
- 4) ครูส่งเสริมให้เด็กจิตใจที่ดิ่งงามแสดงออกทางอารมณ์เหมาะสมกับวัย
- 5) ครูส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในตนเองกล้าแสดงออก
- 6) ครูส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีตามจุดเน้นของ

สถานศึกษา

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1-2 ข้อ	ดำเนินการ 2 ข้อ	ดำเนินการ 4-5 ข้อ	ดำเนินการ 6 ข้อ

4.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

คำอธิบาย การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม หมายถึง การดำเนินการหรือ การสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยมีวินัยและรับผิดชอบต่อตนเอง เด็กสามารถช่วยเหลือตนเอง ในกิจวัตรประจำวัน มีสัมมาคารวะต่อครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคคลอื่น สร้างปฏิสัมพันธ์ กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว รักวัฒนธรรมและความเป็นไทยโดยแสดงออกอย่าง ชัดเจน ตลอดจนจนปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมทั้งภายในและนอกห้องเรียน

เกณฑ์การประเมิน

- 1) ครูส่งเสริมให้เด็กมีวินัยและรับผิดชอบต่อตนเอง
- 2) ครูส่งเสริมให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันได้
- 3) ครูส่งเสริมให้เด็กมีสัมมาคารวะต่อครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคคลอื่น
- 4) ครูส่งเสริมให้เด็กสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
- 5) ครูส่งเสริมให้เด็กรักวัฒนธรรมและความเป็นไทยโดยแสดงออกอย่างชัดเจน
- 6) ครูส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมทั้งภายในและ

นอกห้องเรียน

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1-2 ข้อ	ดำเนินการ 2 ข้อ	ดำเนินการ 4-5 ข้อ	ดำเนินการ 6 ข้อ

4.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

คำอธิบาย การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง การดำเนินการหรือการสนับสนุนให้เด็กปฐมวัย ใช้ภาษาสื่อ สารสนทนา ได้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้ อ่านเขียนภาพและสัญลักษณ์ สังเกต จำแนก เปรียบเทียบได้ มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คิดแก้ปัญหาและคิดรวบยอดได้ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ได้เหมาะสมกับวัย มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นที่จะหาคำตอบและแสวงหาความรู้

เกณฑ์การประเมิน

- 1) ครูส่งเสริมให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารสนทนา ได้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้
- 2) ครูส่งเสริมให้เด็กอ่านเขียนภาพ และสัญลักษณ์ สังเกต จำแนก เปรียบเทียบได้ด้วยเหตุผล
- 3) ครูส่งเสริมให้เด็กมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
- 4) ครูส่งเสริมให้เด็กคิดแก้ปัญหาและคิดรวบยอดได้
- 5) ครูส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ได้เหมาะสมกับวัย
- 6) ครูส่งเสริมให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นที่จะหาคำตอบและแสวงหาความรู้

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1-2 ข้อ	ดำเนินการ 2 ข้อ	ดำเนินการ 4-5 ข้อ	ดำเนินการ 6 ข้อ

ด้านที่ 5 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

5.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร

คำอธิบาย การสร้างและพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ แนวการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เกณฑ์การประเมิน

- 1) สถานศึกษาร่วมกับชุมชน สังคม ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา
- 2) สถานศึกษานำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับปัจจุบัน
- 3) สถานศึกษาออกแบบการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา
- 4) สถานศึกษากำหนดวิธีการวัดและประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
- 5) สถานศึกษาตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1 ข้อ	ดำเนินการ 2-3 ข้อ	ดำเนินการ 4 ข้อ	ดำเนินการ 5 ข้อ

5.2 การนำหลักสูตรไปใช้

คำอธิบาย การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษา ในการอนุมัติใช้หลักสูตร การวางแผนในการจัดเตรียมบุคลากร การประชาสัมพันธ์ หลักสูตร การนำหลักสูตรสถานศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบไปใช้ในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ตลอดจน แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อการกำกับดูแลคุณภาพ การใช้หลักสูตร

เกณฑ์การประเมิน

- 1) สถานศึกษาอนุมัติการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา
- 2) สถานศึกษาจัดเตรียมบุคลากรในการวางแผน การใช้หลักสูตรสถานศึกษา
- 3) สถานศึกษาประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรผ่านหลายช่องทาง
- 4) สถานศึกษานำหลักสูตรสถานศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบไปใช้ในการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้
- 5) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อการกำกับดูแล
คุณภาพการใช้หลักสูตร

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1 ข้อ	ดำเนินการ 2-3 ข้อ	ดำเนินการ 4 ข้อ	ดำเนินการ 5 ข้อ

5.3 การประเมินหลักสูตร

คำอธิบาย การประเมินหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษา
จัดทำแผนและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินการใช้หลักสูตรเป็นระบบและ
ต่อเนื่องสรุปผลการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมิน นำผลมาปรับปรุงและพัฒนา
หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาสามารถ
เป็นแบบอย่างได้

เกณฑ์การประเมิน

- 1) สถานศึกษาจัดทำแผนและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินการใช้
หลักสูตรเป็นระบบและต่อเนื่อง
- 2) สถานศึกษาสรุปผลการนิเทศ กำกับ ติดตามและผลประเมินเป็นข้อมูล
สารสนเทศ
- 3) สถานศึกษานำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่าง
ต่อเนื่อง
- 4) สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

5) สถานศึกษามีหลักสูตรที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีได้

เกณฑ์ให้คะแนนและแปลความหมายคะแนน

คะแนน	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
การดำเนินการ	ดำเนินการ 1 ข้อ	ดำเนินการ 2-3 ข้อ	ดำเนินการ 4 ข้อ	ดำเนินการ 5 ข้อ

เกณฑ์การพิจารณาคุณภาพให้พิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมของระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้ ดังนี้

$$\frac{\text{ผลการประเมินการบริหารการจัด
การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล}}{\text{จำนวนตัวบ่งชี้ทั้งหมด}} = \text{ผลรวมของผลการประเมินในแต่ละตัวบ่งชี้}$$

โดยมีเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพ แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

เกณฑ์การพิจารณา	ระดับคุณภาพ
ค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพตัวบ่งชี้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1.74	ปรับปรุง
ค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพตัวบ่งชี้ระหว่าง 1.75-2.74	พอใช้
ค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพตัวบ่งชี้ระหว่าง 2.75-3.49	ดี
ค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพตัวบ่งชี้ระหว่าง 3.50-4.00	ดีมาก

(เกณฑ์การประเมินอ้างอิงจาก: บุญชม ศรีสะอาด, 2546, หน้า 62)

แบบประเมินการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบประเมิน

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. สถานภาพ

[] ผู้บริหารสถานศึกษา

[] ครูปฐมวัย

3. การศึกษาสูงสุด

[] ปริญญาตรี

[] ปริญญาโท

[] ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน
ประถมศึกษา

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
1	การบริหารจัดการ				
1.1	ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 1) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2) ผู้บริหารอุทิศตนในการปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างได้ 3) ผู้บริหารจัดการศึกษาโดยยึดแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็กทุกกลุ่มเป้าหมาย 4) ผู้บริหารมีผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ 5) ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย สามารถบริหารจัดการปัญหาและความขัดแย้ง 6) ผู้บริหารยอมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์กรได้ เกณฑ์การประเมิน 4 หมายถึง มีการดำเนินการ 6 ข้อ 3 หมายถึง มีการดำเนินการ 4-5 ข้อ 2 หมายถึง มีการดำเนินการ 3 ข้อ 1 หมายถึง มีการดำเนินการ 1-2 ข้อ				
1.2	การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร 1) สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบครบ 4 ฝ่าย 2) สถานศึกษามีแผนพัฒนาองค์กร มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากรตามโครงสร้างการบริหารงาน 3) สถานศึกษามีการจัดระบบการพัฒนาเด็กอย่างเป็นรูปธรรม 4) สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมยึดหลักความปลอดภัย 5) สถานศึกษามีการกำกับติดตามการบริหารงานตามโครงสร้างอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง				

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
	<p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>4 หมายถึง มีการดำเนินการ 5 ข้อ</p> <p>3 หมายถึง มีการดำเนินการ 4 ข้อ</p> <p>2 หมายถึง มีการดำเนินการ 2-3 ข้อ</p> <p>1 หมายถึง มีการดำเนินการ 1 ข้อ</p>				
1.3	<p>การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน</p> <p>1) สถานศึกษাজัดระบบการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็กโดยรวมอย่างเป็นรูปธรรม</p> <p>2) สถานศึกษามีรูปแบบระบบประกันคุณภาพเฉพาะที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา</p> <p>3) สถานศึกษามีกระบวนการประกันคุณภาพชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จอย่างเด่นชัด เป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษาทั่วไปได้</p> <p>4) สถานศึกษาสร้างความมั่นใจต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา</p> <p>5) สถานศึกษาปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการประเมินภายใน</p> <p>6) สถานศึกษารายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกปีการศึกษา</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>4 หมายถึง มีการดำเนินการ 6 ข้อ</p> <p>3 หมายถึง มีการดำเนินการ 4-5 ข้อ</p> <p>2 หมายถึง มีการดำเนินการ 3 ข้อ</p> <p>1 หมายถึง มีการดำเนินการ 1-2 ข้อ</p>				
1.4	<p>การบริหารเทคโนโลยี</p> <p>1) สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก</p>				

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
	<p>2) สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก</p> <p>3) สถานศึกษามีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยี และการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>4) สถานศึกษามีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการประสานงาน และเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย</p> <p>5) สถานศึกษาจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์ เพื่อเผยแพร่ข้อมูล</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>การจัดการศึกษาปฐมวัย</p> <p>4 หมายถึง มีการดำเนินการ 5 ข้อ</p> <p>3 หมายถึง มีการดำเนินการ 4 ข้อ</p> <p>2 หมายถึง มีการดำเนินการ 2-3 ข้อ</p> <p>1 หมายถึง มีการดำเนินการ 1 ข้อ</p>				
1.5	<p>การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย</p> <p>1) ผู้บริหารมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญให้ครู ผู้ดูแลเด็ก หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย</p> <p>2) ผู้บริหารมีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน</p> <p>3) ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแล และจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ</p> <p>4) ผู้บริหารมีการส่งเสริมบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย</p> <p>5) ผู้บริหารมีการเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>4 หมายถึง มีการดำเนินการ 5 ข้อ</p> <p>3 หมายถึง มีการดำเนินการ 4 ข้อ</p>				

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
	2 หมายถึง มีการดำเนินการ 2-3 ข้อ 1 หมายถึง มีการดำเนินการ 1 ข้อ				
2	การมีส่วนร่วม				
2.1	<p>การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย</p> <p>1) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์</p> <p>2) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย</p> <p>3) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา</p> <p>4) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>4 หมายถึง มีการดำเนินการ 4 ข้อ</p> <p>3 หมายถึง มีการดำเนินการ 3 ข้อ</p> <p>2 หมายถึง มีการดำเนินการ 2 ข้อ</p> <p>1 หมายถึง มีการดำเนินการ 1 ข้อ</p>				
2.2	<p>การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร</p> <p>1) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษาปฐมวัย</p> <p>2) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรในรูปแบบคณะกรรมการ</p>				

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
	<p>3) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดสรรและควบคุมการใช้ทรัพยากรให้มีความเหมาะสม</p> <p>4) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน</p> <p>5) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีภาคีเครือข่ายด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาปฐมวัย</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>4 หมายถึง มีการดำเนินการ 5 ข้อ</p> <p>3 หมายถึง มีการดำเนินการ 4 ข้อ</p> <p>2 หมายถึง มีการดำเนินการ 2-3 ข้อ</p> <p>1 หมายถึง มีการดำเนินการ 1 ข้อ</p>				
2.3	<p>การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม</p> <p>1) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ โครงการ/กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม</p> <p>2) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผน การกำกับ ติดตามการศึกษาปฐมวัยในรูปแบบคณะกรรมการ</p> <p>3) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการรับทราบข้อมูลด้านวิชาการและการจัดประสบการณ์เด็ก</p> <p>4) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการรับทราบแผนงบประมาณ/การเบิกจ่ายงบประมาณ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย</p> <p>5) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านปฐมวัย</p>				

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
	<p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>4 หมายถึง มีการดำเนินการ 5 ข้อ</p> <p>3 หมายถึง มีการดำเนินการ 4 ข้อ</p> <p>2 หมายถึง มีการดำเนินการ 2-3 ข้อ</p> <p>1 หมายถึง มีการดำเนินการ 1 ข้อ</p>				
3	การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย				
3.1	<p>การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก</p> <p>1) ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียน ผู้เรียนและผู้เรียนด้วยกัน</p> <p>2) ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด กล้าซักถาม และปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง</p> <p>3) ครูจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง และแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยการบูรณาการผ่านการเล่น</p> <p>4) ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาเด็กให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน</p> <p>5) ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้กระตุ้นพัฒนาการทางสมอง และความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>4 หมายถึง มีการดำเนินการ 5 ข้อ</p> <p>3 หมายถึง มีการดำเนินการ 4 ข้อ</p> <p>2 หมายถึง มีการดำเนินการ 2-3 ข้อ</p> <p>1 หมายถึง มีการดำเนินการ 1 ข้อ</p>				
3.2	<p>การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้</p> <p>1) ครูออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา</p>				

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
	<p>2) ครูวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์</p> <p>3) ครูออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและบริบทของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและชัดเจน</p> <p>4) ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ตอบสนองความต้องการความสนใจและความแตกต่างของเด็กแต่ละคน</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>4 หมายถึง มีการดำเนินการ 4 ข้อ</p> <p>3 หมายถึง มีการดำเนินการ 3 ข้อ</p> <p>2 หมายถึง มีการดำเนินการ 2 ข้อ</p> <p>1 หมายถึง มีการดำเนินการ 1 ข้อ</p>				
3.3	<p>การบริหารจัดการชั้นเรียน</p> <p>1) ครูจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพทั้งภายในภายนอกชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสภาพพร้อมใช้งาน มีความปลอดภัยในการจัดกิจกรรม</p> <p>2) ครูจัดสภาพแวดล้อม ด้านวิชาการที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้และระบบสืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย มีระบบสารสนเทศและเอกสารชั้นเรียนของผู้เรียน</p> <p>3) ครูจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน กฎ กติกาของสังคม การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีให้แก่ผู้เรียน</p> <p>4) ครูจัดสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยา เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความพร้อมทางด้านจิตใจตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p>				

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
	<p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>4 หมายถึง มีการดำเนินการ 4 ข้อ</p> <p>3 หมายถึง มีการดำเนินการ 3 ข้อ</p> <p>2 หมายถึง มีการดำเนินการ 2 ข้อ</p> <p>1 หมายถึง มีการดำเนินการ 1 ข้อ</p>				
3.4	<p>การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย</p> <p>1) ครูประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์</p> <p>2) ครูประเมินพัฒนาการเด็กที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กที่ต้องการวัด</p> <p>3) ครูวิเคราะห์ข้อมูลและบันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็กอย่างเป็นระบบครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน</p> <p>4) ครูนำข้อมูลจากผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็กครบทั้ง 4 ด้านอย่างต่อเนื่อง</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>4 หมายถึง มีการดำเนินการ 4 ข้อ</p> <p>3 หมายถึง มีการดำเนินการ 3 ข้อ</p> <p>2 หมายถึง มีการดำเนินการ 2 ข้อ</p> <p>1 หมายถึง มีการดำเนินการ 1 ข้อ</p>				
4	การพัฒนาเด็กปฐมวัย				
4.1	<p>การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย</p> <p>1) ครูส่งเสริมให้เด็กมีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน</p> <p>2) ครูส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กอย่างคล่องแคล่วเคลื่อนไหวและทรงตัวได้ดี</p> <p>3) ครูส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์</p> <p>4) ครูส่งเสริมให้เด็กรู้จักการออกกำลังกายและรักษาความสะอาดร่างกาย</p>				

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
	5) ครูส่งเสริมให้เด็กรู้จักเล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยด้วยวิธี เกณฑ์การประเมิน 4 หมายถึง มีการดำเนินการ 5 ข้อ 3 หมายถึง มีการดำเนินการ 4 ข้อ 2 หมายถึง มีการดำเนินการ 2-3 ข้อ 1 หมายถึง มีการดำเนินการ 1 ข้อ				
4.2	การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ 1) ครูส่งเสริมให้เด็กมีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริงสนุกสนาน 2) ครูส่งเสริมให้เด็กชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี กีฬา 3) ครูส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในและนอก โรงเรียน 4) ครูส่งเสริมให้เด็กจิตใจที่ดิ้นงามแสดงออกทางอารมณ์เหมาะสม กับวัย 5) ครูส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในตนเองกล้าแสดงออก 6) ครูส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีตาม จุดเน้นของสถานศึกษา เกณฑ์การประเมิน 4 หมายถึง มีการดำเนินการ 6 ข้อ 3 หมายถึง มีการดำเนินการ 4-5 ข้อ 2 หมายถึง มีการดำเนินการ 3 ข้อ 1 หมายถึง มีการดำเนินการ 1-2 ข้อ				
4.3	การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม 1) ครูส่งเสริมให้เด็กมีวินัยและรับผิดชอบต่อตนเอง 2) ครูส่งเสริมให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในกิจวัตร ประจำวันได้ 3) ครูส่งเสริมให้เด็กมีสัมมาคารวะต่อครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคคลอื่น				

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
	<p>4) ครูส่งเสริมให้เด็กสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว</p> <p>5) ครูส่งเสริมให้เด็กรักวัฒนธรรมและความเป็นไทยโดยแสดงออกอย่างชัดเจน</p> <p>6) ครูส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมทั้งภายในและนอกห้องเรียน</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>4 หมายถึง มีการดำเนินการ 6 ข้อ</p> <p>3 หมายถึง มีการดำเนินการ 4-5 ข้อ</p> <p>2 หมายถึง มีการดำเนินการ 3 ข้อ</p> <p>1 หมายถึง มีการดำเนินการ 1-2 ข้อ</p>				
4.4	<p>การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา</p> <p>1) ครูส่งเสริมให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารสนทนา ได้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้</p> <p>2) ครูส่งเสริมให้เด็กอ่านเขียนภาพ และสัญลักษณ์ สังเกต จำแนกเปรียบเทียบได้ด้วยเหตุผล</p> <p>3) ครูส่งเสริมให้เด็กมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์</p> <p>4) ครูส่งเสริมให้เด็กคิดแก้ปัญหาและคิดรวบยอดได้</p> <p>5) ครูส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ได้เหมาะสมกับวัย</p> <p>6) ครูส่งเสริมให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นที่จะหาคำตอบและแสวงหาความรู้</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>4 หมายถึง มีการดำเนินการ 6 ข้อ</p> <p>3 หมายถึง มีการดำเนินการ 4-5 ข้อ</p> <p>2 หมายถึง มีการดำเนินการ 3 ข้อ</p> <p>1 หมายถึง มีการดำเนินการ 1-2 ข้อ</p>				

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ			
		4	3	2	1
5	หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร				
5.1	<p>การสร้างและพัฒนาหลักสูตร</p> <p>1) สถานศึกษาร่วมกับชุมชน สังคม ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา</p> <p>2) สถานศึกษานำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาปฐมวัยให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับปัจจุบัน</p> <p>3) สถานศึกษาออกแบบการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับ โครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>4) สถานศึกษากำหนดวิธีการวัดและประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ</p> <p>5) สถานศึกษาตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>4 หมายถึง มีการดำเนินการ 5 ข้อ</p> <p>3 หมายถึง มีการดำเนินการ 4 ข้อ</p> <p>2 หมายถึง มีการดำเนินการ 2-3 ข้อ</p> <p>1 หมายถึง มีการดำเนินการ 1 ข้อ</p>				
5.2	<p>การนำหลักสูตรไปใช้</p> <p>1) สถานศึกษาอนุมัติการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ในสถานศึกษา</p> <p>2) สถานศึกษาจัดเตรียมบุคลากรในการวางแผนการใช้หลักสูตร สถานศึกษา</p> <p>3) สถานศึกษาประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรผ่านหลายช่องทาง</p> <p>4) สถานศึกษานำหลักสูตรสถานศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบไปใช้ ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้</p>				

ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
	5) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อการ กำกับดูแลคุณภาพการใช้หลักสูตร เกณฑ์การประเมิน 4 หมายถึง มีการดำเนินการ 5 ข้อ 3 หมายถึง มีการดำเนินการ 4 ข้อ 2 หมายถึง มีการดำเนินการ 2-3 ข้อ 1 หมายถึง มีการดำเนินการ 1 ข้อ				
5.3	การประเมินหลักสูตร 1) สถานศึกษาจัดทำแผนและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินการใช้หลักสูตรเป็นระบบและต่อเนื่อง 2) สถานศึกษาสรุปผลการนิเทศ กำกับ ติดตามและผลประเมิน เป็นข้อมูลสารสนเทศ 3) สถานศึกษานำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง 4) สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 5) สถานศึกษามีหลักสูตรที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีได้ เกณฑ์การประเมิน 4 หมายถึง มีการดำเนินการ 5 ข้อ 3 หมายถึง มีการดำเนินการ 4 ข้อ 2 หมายถึง มีการดำเนินการ 2-3 ข้อ 1 หมายถึง มีการดำเนินการ 1 ข้อ				

**แบบสรุปผลการประเมินการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา**

รายการพิจารณา	คะแนน	ระดับ
ด้านที่ 1 การบริหารจัดการ		
1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร		
1.2 การจัดองค์การและโครงสร้างการบริหาร		
1.3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา		
1.4 การบริหารเทคโนโลยี		
1.5 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย		
รวมคะแนนการดำเนินการ/ระดับคุณภาพ ด้านที่ 1		
ด้านที่ 2 การมีส่วนร่วม		
2.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย		
2.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร		
2.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม		
รวมคะแนนการดำเนินการ/ระดับคุณภาพ ด้านที่ 2		
ด้านที่ 3 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย		
3.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก		
3.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้		
3.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน		
3.4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย		
รวมคะแนนการดำเนินการ/ระดับคุณภาพ ด้านที่ 3		
ด้านที่ 4 การพัฒนาเด็กปฐมวัย		
4.1 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย		
4.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ		
4.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม		
4.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา		

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู. (2562). การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย: บทบาทผู้บริหาร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, 13(2) : 135-156.
- บุญเชิด ชำนิศาสตร์. (2556). *การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสยาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (30 เมษายน 2562). *ราชกิจจานุเบกษา*. 136 (ตอนที่ 56 ก). น. 30.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2554). *การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพและผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานนโยบายและแผนสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของเด็กในการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- _____. (2551). *กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)* กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- _____. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)*.
กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- _____. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ : พริกหวาน
กราฟฟิค จำกัด.

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

(สัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ
เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย)

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สมาน อัครวุฒิ ตำแหน่ง อาจารย์มหาวิทยาลัย
หน่วยงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
2. ดร.วิเศษ พลอาจทัน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา
หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
3. ดร. ปารณทัตต์ แสนวิเศษ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน
หน่วยงาน โรงเรียนเชิงชุมราษฎร์นุกูล
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
4. ดร. วสุกฤต สุวรรณเทน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน
หน่วยงาน โรงเรียนบ้านแก้ง
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
5. นางปิยะดา แก้วเวียงเดช ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
หน่วยงาน โรงเรียนอนุบาลสกลนคร
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
6. นางวัชรภรณ์ เจียมตัว ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
หน่วยงาน โรงเรียนบ้านบัวขาว (วันครู 2500)
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3
7. นางมลวิภา สุวรรณแสงสี ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
หน่วยงาน โรงเรียนอนุบาลศรีประจักษ์
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

รายชื่อโรงเรียนดีเด่น

1. โรงเรียนอนุบาลศรีประจักษ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3
เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานระดับก่อนประถมศึกษาขนาดใหญ่
2. โรงเรียนร่มเกล้า 2
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3
เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานระดับก่อนประถมศึกษาขนาดกลาง
3. โรงเรียนโนนไทย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5
เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานระดับก่อนประถมศึกษาขนาดเล็ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

1. ผศ.ดร.สิริศักดิ์ อัจฉริยชัย
ตำแหน่ง อาจารย์มหาวิทยาลัย
หน่วยงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
2. ดร.ภัณฑรัรักษ์ พลดี
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3
3. ดร.สมพร หลิมเจริญ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
4. ดร.ชัยวัฒน์ วาทะวัฒน์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน
หน่วยงาน โรงเรียนอนุบาลสกลนคร
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
5. ดร.คนอง สีสรณ์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยผักชะ
หน่วยงาน โรงเรียนบ้านห้วยผักชะ
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหาร
การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา

1. รศ.ดร.วาโร เฟื่องสวัสดิ์
ตำแหน่ง อาจารย์มหาวิทยาลัย
หน่วยงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ดร.อมรรัตน์ เชิงหอม
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
3. ดร.โชติกา กุณสิทธิ์
ตำแหน่ง ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
4. ดร.วราภรณ์ วงศ์ตาชี่
ตำแหน่ง ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
หน่วยงาน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร
5. ดร.สมควร โมทะจิตร
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
หน่วยงาน โรงเรียนวัดบ้านประอาจ (ประสานันคुरुราษฎร์พัฒนา)

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ฮว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๑๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๔๐ ถ.นิคโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน อัครวุฒิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๓๓๒๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องต้องสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปใช้ประกอบการสร้างเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ชรอัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๐๙๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๐๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๕๔๖ ๒๙๔๙

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ ยว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.วิเศษ พลหาจทัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๓๓๒๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เอกลักษณ์ เทียสา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปใช้ประกอบการสร้างเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เทียรปัญญากรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๐๔๗ ๐๒๒๐๔

โทรสาร ๐ ๔๒๐๔๗ ๐๐๓๒๖

ผู้ประสานงาน นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๕๔๖ ๒๐๔๔๙

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๑๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.ปารณทัตต์ แสนวิเศษ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๓๒๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปใช้ประกอบการสร้างเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรชญกรณม์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๑๗ ๐๒๒๑

โทรสาร ๐ ๔๒๑๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๕๔๖ ๒๙๔๙

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.วสุกฤต สุวรรณเทน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๓๓๒๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปใช้ประกอบการสร้างเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ญธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๑๙๗ ๐๒๒๑

โทรสาร ๐ ๔๒๑๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๕๔๖ ๒๑๔๔

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางปิยะดา แก้วเวียงเศษ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๓๓๒๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปใช้ประกอบการสร้างเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ชรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๐๖๗ ๐๒๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๐๖๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๕๕๖ ๒๐๔๔๙

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ ฮว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๓๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ อ.นิคมโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางวัชรภรณ์ เจียมตัว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๓๓๒๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรพนแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปใช้ประกอบการสร้างเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๑๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๑๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๕๔๖ ๒๗๔๔

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ ฮว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๓๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิคโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางมลวิภา สุวรรณแสงสี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๓๓๒๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปใช้ประกอบการสร้างเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ชรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๐๔๗ ๐๒๒๐๔

โทรสาร ๐ ๔๒๐๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๕๔๖ ๒๐๔๔๙

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิติโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลศรีประจักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๒๒๖๓๒๒๓๓๒๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปใช้ประกอบการสร้างเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรชญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๕๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๕๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๕๕๖ ๒๕๕๔

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนโพนพิสัย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนร่มเกล้า ๒
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๒๒๖๓๒๒๓๓๒๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ค.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปใช้ประกอบการสร้างเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพ็ชรชัยคุณ)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๕๕๖ ๒๙๖๙๙

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนไทย
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๓๓๕๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวป่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ค.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปใช้ประกอบการสร้างเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ชรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๕๗ ๐๒๒๕

โทรสาร ๐ ๔๒๕๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๕๕๖๖ ๒๕๕๙

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๑๖๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิคมโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริศักดิ์ อาจวิชัย

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๓๓๒๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เอกลักษณ์ เทียสา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๐๗ ๐๒๒๐๔

โทรสาร ๐ ๔๒๐๗ ๐๐๒๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๕๔๖ ๒๙๔๙

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๓.๓๒/ว ๓๖๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิลโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.กันต์รักษ์ พลดี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๓๓๒๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทิกานต์ เพ็ญรัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๕๔๖ ๒๙๔๙

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๒๕๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิคมโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.สมควร โบทะจิตร์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๓๓๒๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรธนเก่า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๑๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๑๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๕๔๖ ๒๕๔๔

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๑๖๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.สมพร หลิมเจริญ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๓๓๒๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ญรัตน์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๐๓ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๐๓ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๕๔๖ ๒๙๔๙

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๑๖๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.สมพร หลิมเจริญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๓๓๒๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ญรัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๕๔๖ ๒๙๔๙

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๖๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.คนอง สีธรรม์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๓๓๒๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อให้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ญรathayongkorn)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๐๙๗ ๐๒๒๐๔

โทรสาร ๐ ๔๒๐๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๕๔๖ ๒๙๔๙

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๒๙๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๓๓๒๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกลักษณ์ เทียสา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุมัติคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๐๔

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๕๔๖ ๒๙๔๙

ที่ ฮว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๒๙๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิคมโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.อมรรัตน์ เชิงหอม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๓๓๒๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกลักษณ์ เทียสา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๖

ผู้ประสานงาน นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๕๔๖ ๒๙๔๙

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๒๗๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิคมโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.โชติกา กุณสิทธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๓๓๒๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกลักษณ์ เทียสา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อให้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนวิสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๑๗ ๐๒๒๑

โทรสาร ๐ ๔๒๑๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๕๕๖ ๒๗๔๙

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๒๙๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิคมโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.วราภรณ์ วงศ์ดาซี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๖๓๒๒๓๓๒๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกสิทธิ์ เพ็ญสา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๐๙๗ ๐๒๒๐๙

โทรสาร ๐ ๔๒๐๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๓๕๕๔๖ ๒๙๔๙

ภาคผนวก ง
เครื่องมือในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประกอบการวิจัยเรื่อง

การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล
 สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อมูลผู้วิจัย

นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

(Doctor of Philosophy Program in Educational Administration and Development)

โครงการบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดร. พรเทพ เสถียรนพเก้า

ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เอกลักษณ์ เพ็ญสา กรรมการ

ชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

ทำการสัมภาษณ์วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 2565

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหาร การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. แบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยผู้วิจัย ระบุประเด็นเนื้อหาที่จะสัมภาษณ์ ซึ่งจะแจ้งให้ผู้ทรงคุณวุฒิทราบล่วงหน้าประมาณ 1 สัปดาห์ โดยขออนุญาตหมายวันเวลาที่ทำการสัมภาษณ์
3. การสัมภาษณ์จะใช้เวลาประมาณ 45 นาที และผู้วิจัยจะขออนุญาตฉบับที่ก การสัมภาษณ์และบันทึกเสียง
4. ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปกำหนดองค์ประกอบเพิ่มเติมในกรอบ แนวคิดการวิจัยที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร

กรอบแนวคิดการวิจัยจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1. **ด้านการบริหารจัดการ** ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร 3) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 4) การบริหารเทคโนโลยี และ 5) การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย
2. **ด้านการมีส่วนร่วม** ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย 2) การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร และ 3) การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม
3. **ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย** ประกอบด้วย 1) การจัดประสบการณ์ เรียนรู้เชิงรุก 2) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน และ 4) การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย
4. **ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย** ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมพัฒนาการด้าน ร่างกาย 2) การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ 3) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม และ 4) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา
5. **ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร** ประกอบด้วย 1) การสร้างและพัฒนา หลักสูตร 2) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 3) การประเมินหลักสูตร

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. **การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล** หมายถึง การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการบริหารจัดการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้เกิดความสำเร็จ อย่างเป็นรูปธรรมในด้านการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วม การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัย หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1.1 **การบริหารจัดการ** หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการใช้กระบวนการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพโดยการแสดงภาวะผู้นำในการพัฒนา การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การบริหารเทคโนโลยี ตลอดจนจนการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย ประกอบด้วย

1.1.1 **ภาวะผู้นำของผู้บริหาร** หมายถึง ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรมและอุทิศตนในการปฏิบัติงาน เป็นแบบอย่างที่ดีได้ มีแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็กทุกกลุ่มเป้าหมาย มีผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ ยึดหลักประชาธิปไตย สามารถบริหารจัดการปัญหาและความขัดแย้ง ตลอดจนมีนวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์และยอมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์การได้

1.1.2 **การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร** หมายถึง สถานศึกษา มีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ มีแผนพัฒนาองค์กร มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากร มีการจัดระบบการพัฒนาเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมความปลอดภัย มีการกำกับติดตามการบริหารงานตามโครงสร้างอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

1.1.3 **การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน** หมายถึง สถานศึกษา จัดระบบการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็กโดยรวมอย่างเป็นรูปธรรม มีรูปแบบเฉพาะที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา มีกระบวนการชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จอย่างเด่นชัด เป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษาทั่วไปได้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา ปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการประเมินภายใน รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัด ทุกปีการศึกษาตลอดจนนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา

1.1.4 **การบริหารเทคโนโลยี** หมายถึง กระบวนการนำ การจัดหาเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีการกำหนดแนวทางให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีระบบการดูแล บำรุงรักษาเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

มีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย

1.1.5 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย หมายถึง การที่สถานศึกษากำหนดแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ดูแลเด็ก หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้รับการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ การส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนการเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ

1.2 การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในด้านการจัดการศึกษา การระดมทรัพยากร การกำกับติดตาม ในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ประกอบด้วย

1.2.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การที่ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐานสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ตลอดจนมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ

1.2.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร หมายถึง การที่ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษาปฐมวัย ดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรในรูปแบบคณะกรรมการ มีการจัดสรรและควบคุมการใช้ทรัพยากรให้มีความเหมาะสม มีการจัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน ตลอดจนส่งเสริมให้มีภาคีเครือข่ายด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาปฐมวัย

1.2.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม หมายถึง การที่ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ โครงการ/กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม การวางแผนการกำกับติดตามการศึกษาปฐมวัยในรูปแบบคณะกรรมการ การรับทราบข้อมูลด้านวิชาการและการจัดประสบการณ์เด็ก

การรับทราบแผนงบประมาณ/การเบิกจ่ายงบประมาณด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ตลอดจน
การกำกับติดตามการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านปฐมวัย

1.3 การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้ของครูที่มีการออกแบบการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย
จัดทำแผนการจัดประสบการณ์และจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก จัดการชั้นเรียนเชิงบวก
เด็กได้รับการกระตุ้นและพัฒนาสมรรถภาพอย่างเหมาะสมด้วยวิธีการ/แนวทางการประเมิน
พัฒนาการเด็กที่หลากหลาย มีการรายงานข้อมูลและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาเด็ก
ปฐมวัย ประกอบด้วย

1.3.1 การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด
กระบวนการคิด ผู้เรียนจะต้องพูดหรือถามคำถามแสดงความคิดเห็น ร่วมกันลงมือปฏิบัติจริง
และไตร่ตรองสิ่งที่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงด้วยการสังเกต สัมผัส ค้นคว้า ทดลอง
และแก้ปัญหาด้วยตนเอง บูรณาการผ่านการเล่น จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเด็ก
ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ให้สอดคล้องกับการกระตุ้นพัฒนาการทางสมอง ความสนใจและ
ความคิดสร้างสรรค์ตลอดจนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์

1.3.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง
การออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยการวิเคราะห์หลักสูตร
วิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์
มีการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและ
สอดคล้องบริบทของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและชัดเจน จัดทำแผนการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ตอบสนองความต้องการความสนใจ
และความแตกต่างของเด็กแต่ละคน

1.3.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ
ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านสังคม
และจิตวิทยา เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

1.3.4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย หมายถึง กระบวนการที่ใช้
ประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายอย่างครบถ้วน
สมบูรณ์เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กที่ต้องการวัด มีการวิเคราะห์ข้อมูล
และบันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็กอย่างเป็นระบบครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน นำข้อมูลจากผล
การประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็กครบ ทั้ง 4 ด้าน อย่างต่อเนื่อง

1.4 การพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง การจัดกิจกรรมหรือการจัดประสบการณ์ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ประกอบด้วย

1.4.1 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง การดำเนินการหรือ การสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยมีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน มีความสามารถในการใช้ กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กอย่างคล่องแคล่วเคลื่อนไหวและทรงตัวได้ดี มีสุขภาพ พลานามัยที่สมบูรณ์ รู้จักการออกกำลังกาย รักษาความสะอาดร่างกาย ตลอดจนรู้จักเล่น และทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยถูกต้องวิธี

1.4.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ หมายถึง การดำเนินการ หรือการสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยมีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส ระวังสนุกสนาน ชื่นชมและ แสดงออกทางศิลปะ ดนตรี กีฬา วัฒนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีจิตใจที่ดีงามแสดงออกทาง อารมณ์เหมาะสมกับวัย เด็กมีความมั่นใจในตนเองกล้าแสดงออก มีคุณธรรมจริยธรรมและ ค่านิยมที่ดีตามจุดเน้นของสถานศึกษา

1.4.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม หมายถึง การดำเนินการหรือ การสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยมีวินัยและรับผิดชอบต่อตนเอง เด็กสามารถช่วยเหลือตนเอง ในกิจวัตรประจำวัน มีสัมมาคารวะต่อครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคคลอื่น สร้างปฏิสัมพันธ์ กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว รักวัฒนธรรมและความเป็นไทยโดยแสดงออกอย่างชัดเจน ตลอดจนปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมทั้งภายในและนอกห้องเรียน

1.4.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง การดำเนินการหรือ การสนับสนุนให้เด็กปฐมวัย ใช้ภาษาสื่อ สารสนทนา ได้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้อ่าน เขียนภาพและสัญลักษณ์ สังเกต จำแนก เปรียบเทียบได้ มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คิดแก้ปัญหาและคิดรวบยอดได้ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ได้เหมาะสมกับวัย มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นที่จะหาคำตอบและแสวงหาความรู้

1.5 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร หมายถึง การนำกระบวนการบริหาร มาใช้ขั้นตอนการสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตรและการประเมินผลหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร โดยความร่วมมือของ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย

1.5.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการจัดทำ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

ที่เกี่ยวข้อง กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ แนวการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.5.2 การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษา ในการอนุมัติใช้หลักสูตร การวางแผนในการจัดเตรียมบุคลากร การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การนำหลักสูตรสถานศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดจน แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อการกำกับดูแลคุณภาพ การใช้หลักสูตร

1.5.3 การประเมินหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษา จัดทำแผนและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินการใช้หลักสูตรเป็นระบบและ ต่อเนื่องสรุปผลการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมิน นำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร อย่างต่อเนื่อง โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาสามารถเป็นแบบ อย่างได้

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
(เพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มากำหนดองค์ประกอบเพิ่มเติมในกรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร)

คำถาม

หลังจากที่ท่านศึกษากรอบแนวคิดการวิจัยเบื้องต้นที่เป็นผลมาจากการที่ผู้วิจัยได้
ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัย
ที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แล้วนำมาสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุป
เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ในฐานะที่ท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ มีความเชี่ยวชาญ และ
มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนี้ ท่านมีความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้อย่างไร

1. ท่านคิดว่าองค์ประกอบการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมี
อะไรบ้าง

.....
.....
.....

2. ด้านการบริหารจัดการ ควรมีองค์ประกอบเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

3. ด้านการมีส่วนร่วม ควรมีองค์ประกอบเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

4. ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ควรมีองค์ประกอบเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

5. ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมียังองค์ประกอบเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

6. ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ควรมียังองค์ประกอบเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

7. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

8. การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มีองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบและมียังองค์ประกอบย่อย 19 องค์ประกอบ
โดยมีรายละเอียด ดังนี้

8.1 ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย

- 8.1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
- 8.1.2 การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร
- 8.1.3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน
- 8.1.4 การบริหารเทคโนโลยี
- 8.1.5 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย

8.2 ด้านการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

- 8.2.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย
- 8.2.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร
- 8.2.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม

8.3 ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

- 8.3.1 การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก
- 8.3.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
- 8.3.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน

- 8.3.4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย
- 8.4 ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย
 - 8.5.1 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย
 - 8.5.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ
 - 8.5.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม
 - 8.5.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา
- 8.5 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย
 - 8.5.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร
 - 8.5.2 การนำหลักสูตรไปใช้
 - 8.5.3 การประเมินหลักสูตร

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

() เห็นด้วย เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

() ไม่เห็นด้วย เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

กราบขอบพระคุณอย่างสูงในความอนุเคราะห์
 นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง
 นักศึกษาปริญญาเอก สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบคุณภาพสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

ประกอบกรวิจัยเรื่อง

การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อมูลผู้วิจัย

นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา

(Doctor of Philosophy Program in Educational Administration and Development)

โครงการบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดร. พรเทพ เสถียรนพแก้ว

ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เอกลักษณ์ เพ็ญสา กรรมการ

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. แบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถามใน 5 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

- 1) องค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการ
- 2) องค์ประกอบหลักด้านการมีส่วนร่วม
- 3) องค์ประกอบหลักด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย
- 4) องค์ประกอบหลักด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 5) องค์ประกอบหลักด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

3. ขอความอนุเคราะห์ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ พฤติกรรมบ่งชี้ที่ได้พัฒนาในแต่ละข้อว่ามีความเหมาะสมและความสอดคล้องกับองค์ประกอบ ย่อย หรือไม่ อย่างไร โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน หากไม่ เห็นด้วย กรุณาให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในช่องว่างที่กำหนดให้ ดังนี้

- ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับ องค์ประกอบที่ระบุไว้

- ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับ องค์ประกอบที่ระบุไว้

- ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับ องค์ประกอบที่ระบุไว้

4. การตอบแบบสอบถามฉบับนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อ ใดๆ ต่อตัวท่าน จึงขอให้ตอบ ทุกข้อตามความคิดเห็นที่เป็นจริง คำตอบของท่านจะมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการหาคุณภาพของ แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบแบบสอบถาม ในครั้งนี้

นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง

นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

นิตยสารศัพท์

การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล หมายถึง การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้เกิดความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมในด้านการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วม การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัย หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การบริหารจัดการ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้กระบวนการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพโดยการแสดงภาวะผู้นำในการพัฒนา การจัดองค์การและโครงสร้างการบริหาร การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การบริหารเทคโนโลยี ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย
2. การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการจัดการศึกษา การระดมทรัพยากร การกำกับติดตาม ในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
3. การจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูที่มีการออกแบบการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย จัดทำแผนการจัดประสบการณ์และจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก จัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กได้รับการกระตุ้นและพัฒนาสมองอย่างเหมาะสมด้วยวิธีการ/แนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กที่หลากหลาย มีการรายงานข้อมูลและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาเด็กปฐมวัย
4. การพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง การจัดกิจกรรมหรือการจัดประสบการณ์เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด
5. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร หมายถึง การนำกระบวนการบริหารมาใช้ในขั้นตอนการสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตรและการประเมินผลหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร โดยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย

แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบคุณภาพสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ผู้เชี่ยวชาญ	+1	0	
1. องค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการ					
1.1 องค์ประกอบย่อยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร					
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรมและอุทิศตนในการปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดีได้ มีแผนแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็กทุกกลุ่มเป้าหมาย มีผลงานโดดเด่น เป็นที่ยอมรับ ยึดหลักประชาธิปไตย สามารถบริหารจัดการปัญหาและความขัดแย้ง ตลอดจนมีนวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์และยอมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์การได้					
1	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม				
2	ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรม และอุทิศตนในการปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างได้				
3	ผู้บริหารจัดการศึกษาโดยยึดแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็กทุกกลุ่มเป้าหมาย				
4	ผู้บริหารมีผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ				
5	ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย สามารถบริหารจัดการปัญหาและความขัดแย้ง				
6	ผู้บริหารยอมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์การได้				
1.2 องค์ประกอบย่อยด้านการจัดองค์การและโครงสร้างการบริหาร					
การจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหาร หมายถึง สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบ มีแผนพัฒนาองค์กร มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากร มีการจัดระบบการพัฒนาเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมความปลอดภัย มีการกำกับติดตามการบริหารงานตามโครงสร้างอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง					
1	สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบครบ 4 ฝ่าย				

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
2	สถานศึกษามีแผนพัฒนาองค์กร มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากรตามโครงสร้างการบริหารงาน				
3	สถานศึกษามีการจัดระบบการพัฒนาเด็กอย่างเป็นรูปธรรม				
4	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมยึดหลักความปลอดภัย				
5	สถานศึกษามีการกำกับติดตามการบริหารงานตามโครงสร้างอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง				
<p>1.3 องค์ประกอบย่อยด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน</p> <p>การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน หมายถึง สถานศึกษาจัดระบบการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็กโดยรวมอย่างเป็นรูปธรรม มีรูปแบบเฉพาะที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา มีกระบวนการชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จอย่างเด่นชัด เป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษาทั่วไปได้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา ปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการประเมินภายใน รายงานผล การพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกปีการศึกษา ตลอดจนนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา</p>					
1	สถานศึกษาจัดระบบการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็กโดยรวมอย่างเป็นรูปธรรม				
2	สถานศึกษามีรูปแบบระบบประกันคุณภาพเฉพาะที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา				
3	สถานศึกษามีกระบวนการประกันคุณภาพชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จอย่างเด่นชัดเป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษาทั่วไปได้				
4	สถานศึกษาสร้างความมั่นใจต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา				
5	สถานศึกษาปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการประเมินภายใน				

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
6	สถานศึกษารายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกปีการศึกษา				
<p>1.4 องค์ประกอบย่อยด้านการบริหารเทคโนโลยี</p> <p>การบริหารเทคโนโลยี หมายถึง กระบวนการนำ การจัดหาเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็ก มีการกำหนดแนวทางให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีระบบการดูแลบำรุงรักษา เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ มีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนจัดทำและพัฒนา เว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย</p>					
1	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการใช้เทคโนโลยีเพื่อ การเรียนรู้สำหรับเด็ก				
2	สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก				
3	สถานศึกษามีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยีและการ สื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ				
4	สถานศึกษามีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการ ประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย				
5	สถานศึกษาจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์ เพื่อเผยแพร่ข้อมูล การจัดการศึกษาปฐมวัย				
<p>1.5 องค์ประกอบย่อยด้านการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย</p> <p>การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย หมายถึง การที่สถานศึกษากำหนดแนวทางให้ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู ผู้ดูแลเด็ก หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้รับการพัฒนา การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการ ปฏิบัติงาน การส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ การส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนการเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ในวิชาชีพ</p>					

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	ผู้บริหารมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญให้ครู ผู้ดูแลเด็ก หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย				
2	ผู้บริหารมีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจบุคลากรในการปฏิบัติงาน				
3	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ				
4	ผู้บริหารมีการส่งเสริมบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย				
5	ผู้บริหารมีการเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ				
2. องค์ประกอบหลักด้านการมีส่วนร่วม					
2.1 องค์ประกอบย่อยด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย					
<p>การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การที่ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มาตรฐานสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ตลอดจนมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ</p>					
1	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์				
2	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย				
3	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา				

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
4	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ				
<p>2.2 องค์ประกอบย่อยด้านการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร</p> <p>การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร หมายถึง การที่ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษาปฐมวัย ดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรในรูปแบบคณะกรรมการ มีการจัดสรรและควบคุมการใช้ทรัพยากรให้มีความเหมาะสม มีการจัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน ตลอดจนส่งเสริมให้มีภาคีเครือข่ายด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาปฐมวัย</p>					
1	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษาปฐมวัย				
2	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรในรูปแบบคณะกรรมการ				
3	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการ จัดสรรและควบคุมการใช้ทรัพยากรให้มีความเหมาะสม				
4	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการ จัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน				
5	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีภาคีเครือข่ายด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาปฐมวัย				
<p>2.3 องค์ประกอบย่อยด้านการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม</p> <p>การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม หมายถึง การที่ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ โครงการ/กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม การวางแผนการกำกับติดตามการศึกษาปฐมวัยในรูปแบบคณะกรรมการ</p>					

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ผู้เชี่ยวชาญ			
		+1	0	-1	
การรับทราบข้อมูลด้านวิชาการและการจัดประสบการณ์เด็ก การรับทราบแผนงบประมาณ/ การเบิกจ่ายงบประมาณด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนการกำกับติดตามการประเมิน ผลการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านปฐมวัย					
1	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วม ในการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ โครงการ/กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม				
2	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษามีส่วนร่วม ในการวางแผนการกำกับ ติดตามการศึกษาปฐมวัย ในรูปแบบคณะกรรมการ				
3	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วม ในการรับทราบข้อมูลด้านวิชาการและการจัด ประสบการณ์เด็ก				
4	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วม ในการรับทราบแผนงบประมาณ/การเบิกจ่ายงบประมาณ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย				
5	ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วม ในการกำกับ ติดตาม การประเมินผลการปฏิบัติงานของ บุคลากรด้านปฐมวัย				
3. องค์ประกอบหลักด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย					
3.1 องค์ประกอบย่อยด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก					
<p>การจัดประสบการณ์เรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด ผู้เรียนจะต้องพูด หรือถามคำถามแสดงความคิดเห็น ร่วมกันลงมือปฏิบัติจริงและไตร่ตรองสิ่งที่ได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์ตรงด้วยการสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง และแก้ปัญหาด้วยตนเอง บุคลากร ผ่านการเล่น จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเด็กครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ให้สอดคล้องกับ การกระตุ้นพัฒนาการทางสมอง ความสนใจและความคิดสร้างสรรค์ตลอดจนมีความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์</p>					

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ผู้เชี่ยวชาญ			
		+1	0	-1	
1	ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ตีระหว่างครูและผู้เรียน ผู้เรียนและผู้เรียนด้วยกัน				
2	ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด กล้าซักถาม และปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง				
3	ครูจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง และแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยการบูรณาการผ่านการเล่น				
4	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาเด็กให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน				
5	ครูกระตุ้นพัฒนาการทางสมอง และความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์				
<p>3.2 องค์ประกอบย่อยด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์</p> <p>การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ มีการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและสอดคล้องบริบทของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและชัดเจน จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ตอบสนองความต้องการความสนใจและความแตกต่างของเด็กแต่ละคน</p>					
1	ครูออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยโดยการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา				
2	ครูวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์				
3	ครูออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและบริบทของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและชัดเจน				

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ผู้เชี่ยวชาญ			
		+1	0	-1	
4	ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ตอบสนองความต้องการความสนใจและความแตกต่างของเด็กแต่ละคน				
3.3 องค์ประกอบย่อยด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านสังคมและจิตวิทยา เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน					
1	ครูจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพทั้งภายในภายนอกชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสภาพพร้อมใช้งาน มีความปลอดภัยในการจัดกิจกรรม				
2	ครูจัดสภาพแวดล้อม ด้านวิชาการที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้มีแหล่งเรียนรู้และระบบสืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย มีระบบสารสนเทศและเอกสารชั้นเรียนของผู้เรียน				
3	ครูจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน กฎกติกาของสังคมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีให้แก่ผู้เรียน				
4	ครูจัดสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยา เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความพร้อมทางด้านจิตใจตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
3.4 องค์ประกอบย่อยด้านการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย หมายถึง กระบวนการที่ใช้ประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กที่ต้องการวัด มีการวิเคราะห์ข้อมูลและบันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็กอย่างเป็นระบบครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน นำข้อมูลจากผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็กครบ ทั้ง 4 ด้านอย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ผู้เชี่ยวชาญ	+1	0	
1	ครูประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์				
2	ครูประเมินพัฒนาการเด็กที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กที่ต้องการวัด				
3	ครูวิเคราะห์ข้อมูลและบันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็กอย่างเป็นระบบครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน				
4	ครูนำข้อมูลจากผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็กครบทั้ง 4 ด้านอย่างต่อเนื่อง				
4. องค์ประกอบหลักด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย					
4.1 องค์ประกอบย่อยด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย					
<p>การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง การดำเนินการหรือการสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยมีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กอย่างคล่องแคล่วเคลื่อนไหวและทรงตัวได้ดี มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ รู้จักการออกกำลังกาย รักษาความสะอาดร่างกาย ตลอดจนรู้จักเล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยถูกต้องวิธี</p>					
1	ครูส่งเสริมให้เด็กมีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน				
2	ครูส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กอย่างคล่องแคล่วเคลื่อนไหวและทรงตัวได้ดี				
3	ครูส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์				
4	ครูส่งเสริมให้เด็กรู้จักการออกกำลังกายและรักษาความสะอาดร่างกาย				
5	ครูส่งเสริมให้เด็กรู้จักเล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยถูกต้องวิธี				
4.2 องค์ประกอบย่อยด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ					
<p>การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ หมายถึง การดำเนินการ หรือการสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยมีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริงสนุกสนาน ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี กีฬา วัฒนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีจิตใจที่ดีงามแสดงออกทางอารมณ์เหมาะสมกับวัย เด็กมี</p>					

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ผู้เชี่ยวชาญ			
		+1	0	-1	
<p>ความมั่นใจในตนเองกล้าแสดงออก มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีตามจุดเน้นของสถานศึกษา</p>					
1	ครูส่งเสริมให้เด็กมีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริง สนุกสนาน				
2	ครูส่งเสริมให้เด็กชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี กีฬา				
3	ครูส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายใน และนอกโรงเรียน				
4	ครูส่งเสริมให้เด็กจิตใจที่ดีงามแสดงออกทางอารมณ์ เหมาะสมกับวัย				
5	ครูส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในตนเองกล้าแสดงออก				
6	ครูส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดี ตามจุดเน้นของสถานศึกษา				
<p>4.3 องค์ประกอบย่อยด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม</p> <p>การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม หมายถึง การดำเนินการหรือการสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยมีวินัยและรับผิดชอบต่อตนเอง เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน มีสัมมาคารวะต่อครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคคลอื่น สร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว รักวัฒนธรรมและความเป็นไทยโดยแสดงออกอย่างชัดเจน ตลอดจนประพฤติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมทั้งภายในและนอกห้องเรียน</p>					
1	ครูส่งเสริมให้เด็กมีวินัยและรับผิดชอบต่อตนเอง				
2	ครูส่งเสริมให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันได้				
3	ครูส่งเสริมให้เด็กมีสัมมาคารวะต่อครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคคลอื่น				
4	ครูส่งเสริมให้เด็กสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และสิ่งแวดล้อมรอบตัว				

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ผู้เชี่ยวชาญ			
		+1	0	-1	
5	ครูส่งเสริมให้เด็กรักวัฒนธรรมและความเป็นไทย โดยแสดงออกอย่างชัดเจน				
6	ครูส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ทั้งภายในและนอกห้องเรียน				
4.4 องค์ประกอบย่อยด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา					
<p>การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง การดำเนินการหรือการสนับสนุน ให้เด็กปฐมวัย ใช้ภาษาสื่อ สารสนทนา ได้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้อ่านเขียนภาพและ สัญลักษณ์ สังเกต จำแนก เปรียบเทียบได้ มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คิดแก้ปัญหา และคิดรวบยอดได้ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ได้เหมาะสมกับวัย มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นที่จะหาคำตอบและแสวงหาความรู้</p>					
1	ครูส่งเสริมให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารสนทนา ได้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้				
2	ครูส่งเสริมให้เด็กอ่านเขียนภาพ และสัญลักษณ์ สังเกต จำแนก เปรียบเทียบได้ด้วยเหตุผล				
3	ครูส่งเสริมให้เด็กมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์				
4	ครูส่งเสริมให้เด็กคิดแก้ปัญหาและคิดรวบยอดได้				
5	ครูส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ได้เหมาะสมกับวัย				
6	ครูส่งเสริมให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นที่จะหาคำตอบและแสวงหาความรู้				
5. องค์ประกอบหลักด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร					
5.1 องค์ประกอบย่อยด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร					
<p>การสร้างและพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล ที่เกี่ยวข้อง กำหนดจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร เนื้อหาสาระ แนวการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดจนวิธีการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้</p>					

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ผู้เชี่ยวชาญ			
		+1	0	-1	
1	สถานศึกษา ร่วมกับชุมชน สังคม ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา				
2	สถานศึกษานำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับปัจจุบัน				
3	สถานศึกษาออกแบบการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา				
4	สถานศึกษากำหนดวิธีการวัดและประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ				
5	สถานศึกษาตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา				
5.2 องค์ประกอบย่อยด้านการนำหลักสูตรไปใช้ การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการอนุมัติใช้หลักสูตร การวางแผนในการจัดเตรียมบุคลากร การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การนำหลักสูตรสถานศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตลอดจน แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อกำกับดูแลคุณภาพ การใช้หลักสูตร					
1	สถานศึกษาอนุมัติการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา				
2	สถานศึกษาจัดเตรียมบุคลากรในการวางแผน การใช้หลักสูตรสถานศึกษา				
3	สถานศึกษาประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรผ่านหลายช่องทาง				
4	สถานศึกษานำหลักสูตรสถานศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้				
5	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อกำกับดูแลคุณภาพการใช้หลักสูตร				

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		ผู้เชี่ยวชาญ			
		+1	0	-1	
5.3 องค์ประกอบย่อยด้านการประเมินหลักสูตร					
การประเมินหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาจัดทำแผนและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินการใช้หลักสูตรเป็นระบบและต่อเนื่องสรุปผลการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมิน นำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาสามารถเป็นแบบอย่างได้					
1	สถานศึกษาจัดทำแผนและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินการใช้หลักสูตรเป็นระบบและต่อเนื่อง				
2	สถานศึกษาสรุปผลการนิเทศ กำกับ ติดตามและผลประเมินเป็นข้อมูลสารสนเทศ				
3	สถานศึกษานำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง				
4	สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา				
5	สถานศึกษามีหลักสูตรที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีได้				

รหัสเอกสาร

--	--	--

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อมูลผู้วิจัย

นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

(Doctor of Philosophy Program in Educational Administration and Development)

โครงการบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดร. พรเทพ เสถียรนพแก้ว

ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เอกลักษณ์ เพ็ญสา กรรมการ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษา ขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบพหุวิธี (Multiple Methodologies) ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis) การสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert Interview) การศึกษาโรงเรียนดีเด่น (Multi-Case Study) การทดลองใช้ กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน และการตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 500 คน

3. การดำเนินการวิจัย มี 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้

ระยะที่ 2 การตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ระยะที่ 3 การสร้างคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้

4. เนื้อหาที่ผู้วิจัยนำมาสร้างข้อคำถามในครั้งนี้ ได้มาจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน การศึกษา โรงเรียนดีเด่น จำนวน 3 โรงเรียน การหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน

5. แบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง ระบุว่า ระดับความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง ระบุว่า ระดับความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง ระบุว่า ระดับความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง ระบุว่า ระดับความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง ระบุว่า ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

6. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาข้อคำถาม แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงหนึ่งช่อง และขอความอนุเคราะห์ท่านได้ตอบทุกข้อ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา
คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถาม โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] ให้ตรงกับ
ข้อมูลพื้นฐานของท่าน

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. สถานภาพ

[] ผู้บริหารสถานศึกษา

[] ครูปฐมวัย

3. การศึกษาสูงสุด

[] ปริญญาตรี

[] ปริญญาโท

[] ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์การทำงาน

[] ไม่เกิน 10 ปี

[] 11-20 ปี

[] 21-30 ปี

[] 31 ปีขึ้นไป

**ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถามที่แสดงพฤติกรรมบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มี
ประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
แต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น

ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. ด้านการบริหารจัดการ					
1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร					
1) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม					
2) ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรม และอุทิศตนในการปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างได้					
3) ผู้บริหารจัดการศึกษาโดยยึดแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพเด็กทุกกลุ่มเป้าหมาย					
4) ผู้บริหารมีผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ					
5) ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย สามารถบริหารจัดการปัญหาและความขัดแย้ง					
6) ผู้บริหารยอมรับการเปลี่ยนแปลงขององค์กรได้					
1.2 การจัดองค์การและโครงสร้างการบริหาร					
1) สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างเป็นระบบครบ 4 ฝ่าย					
2) สถานศึกษามีแผนพัฒนาองค์กร มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของบุคลากรตามโครงสร้างการบริหารงาน					
3) สถานศึกษามีการจัดระบบการพัฒนาเด็กอย่างเป็นรูปธรรม					
4) สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมยึดหลักความปลอดภัย					
5) สถานศึกษามีการกำกับติดตามการบริหารงานตามโครงสร้างอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง					

ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1.3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน					
1) สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็กโดยรวมอย่างเป็นรูปธรรม					
2) สถานศึกษามีรูปแบบระบบประกันคุณภาพเฉพาะที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา					
3) สถานศึกษามีกระบวนการประกันคุณภาพชัดเจนและบรรลุผลสำเร็จอย่างเด่นชัดเป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษาทั่วไปได้					
4) สถานศึกษาสร้างความมั่นใจต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา					
5) สถานศึกษาปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการประเมินภายใน					
6) สถานศึกษารายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัดทุกปีการศึกษา					
1.4 การบริหารเทคโนโลยี					
1) สถานศึกษามีการจัดทำ และกำหนดแนวทางการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก					
2) สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก					
3) สถานศึกษามีระบบการดูแลบำรุงรักษาเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ					
4) สถานศึกษามีการบูรณาการ ICT เข้าสู่ระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย					
5) สถานศึกษาจัดทำและพัฒนาเว็บไซต์ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการจัดการศึกษาปฐมวัย					
1.5 การพัฒนาบุคลากรปฐมวัย					
1) ผู้บริหารมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญให้ครู ผู้ดูแลเด็ก หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย					

ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
2) ผู้บริหารมีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจบุคลากรในการปฏิบัติงาน					
3) ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรใช้จิตวิทยาในการดูแลและจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ					
4) ผู้บริหารมีการส่งเสริมบุคลากรให้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย					
5) ผู้บริหารมีการเสริมสร้างศรัทธาให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ					
2. ด้านการมีส่วนร่วม					
2.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย					
1) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์					
2) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย					
3) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา					
4) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ					
2.2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร					
1) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษาปฐมวัย					
2) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรในรูปแบบคณะกรรมการ					
3) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดสรรและควบคุมการใช้ทรัพยากรให้มีความเหมาะสม					

ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
4) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วม ในการจัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน					
5) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วม ในการส่งเสริมให้มีภาคีเครือข่ายด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการ การศึกษาปฐมวัย					
2.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม					
1) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วม ในการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ โครงการ/ กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม					
2) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษามีส่วนร่วม ในการวางแผนการกำกับ ติดตามการศึกษาปฐมวัยในรูปแบบ คณะกรรมการ					
3) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วม ในการรับทราบข้อมูลด้านวิชาการและการจัดประสบการณ์เด็ก					
4) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วม ในการรับทราบแผนงบประมาณ/การเบิกจ่ายงบประมาณ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย					
5) ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วม ในการกำกับ ติดตาม การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ด้านปฐมวัย					
3. ด้านการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย					
3.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก					
1) ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างครูและผู้เรียน ผู้เรียนและผู้เรียนด้วยกัน					
2) ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด กล้าซักถาม และ ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง					
3) ครูจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง และแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยการบูรณาการผ่านการเล่น					

ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
4) ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาเด็กให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน					
5) ครูกระตุ้นพัฒนาการทางสมอง และความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์					
3.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์					
1) ครูออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา					
2) ครูวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล สรุปและรายงานผลการวิเคราะห์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์					
3) ครูออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและบริบทของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม และชัดเจน					
4) ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ตอบสนองความต้องการความสนใจ และความแตกต่างของเด็กแต่ละคน					
3.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน					
1) ครูจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพทั้งภายในภายนอกชั้นเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสภาพพร้อมใช้งาน มีความปลอดภัยในการจัดกิจกรรม					
2) ครูจัดสภาพแวดล้อม ด้านวิชาการที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้และระบบสืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย มีระบบสารสนเทศ และเอกสารชั้นเรียนของผู้เรียน					
3) ครูจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน กฎกติกาของสังคม การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีให้แก่ผู้เรียน					
4) ครูจัดสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยา เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน มีความพร้อมทางด้านจิตใจตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					

ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
3.4 การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย					
1) ครูประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์					
2) ครูประเมินพัฒนาการเด็กที่เหมาะสมและสอดคล้องกับ พัฒนาการของเด็กที่ต้องการวัด					
3) ครูวิเคราะห์ข้อมูลและบันทึกข้อมูลพัฒนาการของเด็กอย่าง เป็นระบบครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน					
4) ครูนำข้อมูลจากผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็ก ครบทั้ง 4 ด้านอย่างต่อเนื่อง					
4. การพัฒนาเด็กปฐมวัย					
4.1 การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย					
1) ครูส่งเสริมให้เด็กมีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน					
2) ครูส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กอย่างคล่องแคล่วเคลื่อนไหวและทรงตัวอย่างดี					
3) ครูส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์					
4) ครูส่งเสริมให้เด็กรู้จักการออกกำลังกายและรักษาความ สะอาดร่างกาย					
5) ครูส่งเสริมให้เด็กรู้จักเล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยถูกวิธี					
4.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ					
1) ครูส่งเสริมให้เด็กมีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริงสนุกสนาน					
2) ครูส่งเสริมให้เด็กชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี กีฬา					
3) ครูส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในและนอก โรงเรียน					
4) ครูส่งเสริมให้เด็กจิตใจที่ดีงามแสดงออกทางอารมณ์เหมาะสม กับวัย					
5) ครูส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในตนเองกล้าแสดงออก					
6) ครูส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีตาม จุดเน้นของสถานศึกษา					

ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
4.3 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม					
1) ครูส่งเสริมให้เด็กมีวินัยและรับผิดชอบต่อตนเอง					
2) ครูส่งเสริมให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันได้					
3) ครูส่งเสริมให้เด็กมีสัมมาคารวะต่อครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคคลอื่น					
4) ครูส่งเสริมให้เด็กสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว					
5) ครูส่งเสริมให้เด็กรักวัฒนธรรมและความเป็นไทยโดยแสดงออกอย่างชัดเจน					
6) ครูส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมทั้งภายในและนอกห้องเรียน					
4.4 การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา					
1) ครูส่งเสริมให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารสนทนา ได้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้					
2) ครูส่งเสริมให้เด็กอ่านเขียนภาพ และสัญลักษณ์ สังเกตจำแนก เปรียบเทียบได้ด้วยเหตุผล					
3) ครูส่งเสริมให้เด็กมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์					
4) ครูส่งเสริมให้เด็กคิดแก้ปัญหาและคิดรวบยอดได้					
5) ครูส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ได้เหมาะสมกับวัย					
6) ครูส่งเสริมให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นที่จะหาคำตอบและแสวงหาความรู้					
5. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร					
5.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร					
1) สถานศึกษา ร่วมกับชุมชน สังคม ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา					

ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
2) สถานศึกษานำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับปัจจุบัน					
3) สถานศึกษาออกแบบการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา					
4) สถานศึกษากำหนดวิธีการวัดและประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ					
5) สถานศึกษาตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา					
5.2 การนำหลักสูตรไปใช้					
1) สถานศึกษาอนุมัติการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา					
2) สถานศึกษาจัดเตรียมบุคลากรในการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา					
3) สถานศึกษาประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรผ่านหลายช่องทาง					
4) สถานศึกษานำหลักสูตรสถานศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้					
5) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อการกำกับดูแลคุณภาพการใช้หลักสูตร					
5.3 การประเมินหลักสูตร					
1) สถานศึกษาจัดทำแผนและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินการใช้หลักสูตรเป็นระบบและต่อเนื่อง					
2) สถานศึกษาสรุปผลการนิเทศ กำกับ ติดตามและผลประเมินเป็นข้อมูลสารสนเทศ					
3) สถานศึกษานำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง					
4) สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
5) สถานศึกษามีหลักสูตรที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีได้					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์

แบบประเมินคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้
การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อมูลผู้วิจัย

นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

(Doctor of Philosophy Program in Educational Administration and Development)

โครงการบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดร. พรเทพ เสถียรนพเก้า

ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เอกลักษณ์ เพ็ญสา กรรมการ

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้สำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. แบบประเมินมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5 หมายความว่า มีความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายความว่า มีความเหมาะสมมาก

3 หมายความว่า มีความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายความว่า มีความเหมาะสมน้อย

1 หมายความว่า มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการประเมินคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในครั้งนี้

นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษา
ปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
1	คำชี้แจง					
2	วัตถุประสงค์ของการใช้คู่มือ					
3	คำอธิบายรายละเอียดของตัวบ่งชี้					
4	เกณฑ์การประเมิน					
5	เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย					
6	ใช้ภาษาถูกต้อง					
7	รูปแบบการเขียน					
8	เนื้อหามีความครอบคลุมและเหมาะสม					
9	สามารถนำคู่มือไปใช้ในการปฏิบัติได้					
10	มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง

1. การประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอนการจัดทำคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมินและความเหมาะสมของคู่มือการใช้ตามตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา

2. แบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้

2.1 ประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้ตามตัวบ่งชี้โดยใช้แบบประเมินรายการ 5 ระดับ และมีปลายเปิด มีเกณฑ์การพิจารณาว่าคู่มือการมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ประเมินตัวบ่งชี้การบริหารการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ตามคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง เกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง เกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสมในระดับมาก

3 หมายถึง เกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

2 หมายถึง เกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสมในระดับน้อย

1 หมายถึง เกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

2.2 ประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้ในแต่ละตัวบ่งชี้ มีเกณฑ์พิจารณาว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้ประเมิน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ ในระดับใด ตามความหมายและค่าคะแนนดังนี้

5 หมายถึง เกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง เกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสมในระดับมาก

3 หมายถึง เกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

2 หมายถึง เกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสมในระดับน้อย

1 หมายถึง เกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการประเมินความ
เหมาะสมของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารการจ้ดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสำหรับ
โรงเรียนประถมศึกษา

เพชรดาว นิลสว่าง

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม ของคู่มือการใช้ ตามตัวบ่งชี้					ระดับความเหมาะสม ของเกณฑ์ การประเมิน				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4) สถานศึกษากำหนดวิธีการวัดและ ประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ										
5) สถานศึกษาตรวจสอบคุณภาพของ หลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีส่วน เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา										
เกณฑ์การประเมิน										
4 หมายถึง มีการดำเนินการ 5 ข้อ										
3 หมายถึง มีการดำเนินการ 4 ข้อ										
2 หมายถึง มีการดำเนินการ 2-3 ข้อ										
1 หมายถึง มีการดำเนินการ 1 ข้อ										

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาคผนวก จ

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อหน่วยงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 250 โรงเรียน

สพป.บุรีรัมย์ เขต 4

1. โรงเรียนวัดโพธิ์
2. โรงเรียนวัดหงษ์
3. โรงเรียนบ้านยางนกคู่
4. โรงเรียนบ้านวัดเทพรังสรรค์
5. โรงเรียนบ้านดอนตุม
6. โรงเรียนบ้านขาดศึกษา
7. โรงเรียนบ้านเพี้ยแก้ว
8. โรงเรียนวัดวงษ์วารีย์
9. โรงเรียนชุมชนบ้านหายโศก
10. โรงเรียนบ้านบุงเบา
11. โรงเรียนวัดสุวรรณาราม
12. โรงเรียนวัดธรรมประสิทธิ์
13. โรงเรียนวัดสระบัว
14. โรงเรียนวัดท่าเยี่ยม
15. โรงเรียนบ้านเป่า (สุทธิสารอุทิศ)
16. โรงเรียนอนุบาลพุทไธสง (โสภาสประชาชนุกูล)

สพป.มุกดาหาร

17. โรงเรียนบ้านกุดแซ่
18. โรงเรียนบ้านกุดแซ่ใต้
19. โรงเรียนบ้านดงยางนันทวัน
20. โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3
21. โรงเรียนแก้งโนนคำประชาสรรค์
22. โรงเรียนบ้านคำป่าหลาย
23. โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2
24. โรงเรียนบ้านนาตะแบง 1

25. โรงเรียนบ้านนาสองห้อง
26. โรงเรียนบ้านนาเสือหลายหนองยอ
27. โรงเรียนคำอาฮวนศรีสุราษฎร์วิทยา
28. โรงเรียนบ้านคำเขื่อง
29. โรงเรียนบ้านโค้งสำราญ
30. โรงเรียนบ้านดงมัน
31. โรงเรียนบ้านโนนสะอาดราษฎร์บำรุง
32. โรงเรียนบ้านคำเม็ก
33. โรงเรียนบ้านป่าหวาย
34. โรงเรียนบ้านหนองหอยป่าหวาย
35. โรงเรียนบ้านพรานอัน
36. โรงเรียนบ้านเหล่าคราม

สพป.ศรีสะเกษ เขต 3

37. โรงเรียนอนุบาลศรีประชาชนุกูล
38. โรงเรียนบ้านแตรง
39. โรงเรียนวัดเขียน
40. โรงเรียนชุมชนบ้านหัวเสือ
41. โรงเรียนหนองอารีพิทยา
42. โรงเรียนบ้านสำโรงตาเงิน
43. โรงเรียนวัดบ้านประอาก (ประสาธน์คุรุราษฎร์พัฒนา)
44. โรงเรียนบ้านโคกตาล
45. โรงเรียนบ้านละลม
46. โรงเรียนบ้านตะเคียนราม
47. โรงเรียนอนุบาลภูสิงห์
48. โรงเรียนบ้านใจดี
49. โรงเรียนวัดบ้านประอากฯ
50. โรงเรียนบ้านสวายสนวน
51. โรงเรียนอนุบาลไพรบึง

52. โรงเรียนบ้านตราด

สพป.ศรีสะเกษ เขต 4

53. โรงเรียนอนุบาลขุนหาญ (สี)

54. โรงเรียนบ้านกระทิง

55. โรงเรียนบ้านศิवालัย

56. โรงเรียนบ้านโนนอ้อ

57. โรงเรียนบ้านโพธิ์กระมัล

58. โรงเรียนบ้านกระมัลพัฒนา

59. โรงเรียนบ้านตาหมื่น

60. โรงเรียนบ้านหนองจิก

61. โรงเรียนบ้านกุดนาแก้ว

62. โรงเรียนบ้านภูทอง

63. โรงเรียนบ้านกราม

64. โรงเรียนบ้านชำเขียน

65. โรงเรียนบ้านพอกบำรุงวิทยา

66. โรงเรียนบ้านปูนวิทยา

67. โรงเรียนบ้านหนองใหญ่

68. โรงเรียนบ้านศรีแก้ว

69. โรงเรียนอนุบาลศรีรัตนะ

สพป.สกลนคร เขต 1

70. โรงเรียนเชิงชุมราษฎร์นุกูล

71. โรงเรียนบ้านเพ็ญจันทร์

72. โรงเรียนบ้านห้วยหวด

73. โรงเรียนบ้านกวนบูน

74. โรงเรียนโคกกลาง

75. โรงเรียนบ้านนางอวยโพนปลาไหล

76. โรงเรียนบ้านนาอ่างม่วงคำ

77. โรงเรียนบ้านนาตาลคำข่า

78. โรงเรียนบ้านหนองบึงทวาย
79. โรงเรียนบ้านดงหลวง
80. โรงเรียนกุดบากราษฎร์บำรุง
81. โรงเรียนบ้านกุดแฮดวัฒนราษฎร์ผดุง
82. โรงเรียนบ้านบัวคุรุราษฎร์สามัคคี
83. โรงเรียนชุมชนบ้านกุดไผ่

สพป.สกลนคร เขต 3

84. โรงเรียนบ้านขาม
85. โรงเรียนบ้านทุ่งโพธิ์
86. โรงเรียนบ้านโพนแพง
87. โรงเรียนบ้านนาคอย
88. โรงเรียนอนุบาลวานรนิวาส
89. โรงเรียนบ้านนาซอ
90. โรงเรียนบ้านหินเหิบ
91. โรงเรียนบ้านหนองม่วง
92. โรงเรียนบ้านโนนชนะสังคม
93. โรงเรียนบ้านบะนงทา
94. โรงเรียนบ้านหนองบัวลิม
95. โรงเรียนดงหม้อทอง
96. โรงเรียนชุมชนพอกใหญ่ไทยสมบูรณ์
97. โรงเรียนบ้านนาแต่
98. โรงเรียนบ้านคำตากกล้า

สพป.บึงกาฬ

99. โรงเรียนบ้านโคกก่องมิตรภาพที่ 86
100. โรงเรียนบ้านโนนสา
101. โรงเรียนบ้านนาคำ
102. โรงเรียนบ้านห้วยดอกไม้
103. โรงเรียนบ้านท่าอินทร์แปลง

- 104. โรงเรียนบ้านไร่สุขสันต์
- 105. โรงเรียนบ้านโนนวังเยี่ยม
- 106. โรงเรียนบ้านห้วยผักชะ
- 107. โรงเรียนบ้านบึงกาฬ
- 108. โรงเรียนบ้านทองสาย
- 109. โรงเรียนบ้านท่าโพธิ์
- 110. โรงเรียนบ้านท่าไคร้
- 111. โรงเรียนบ้านกำแพงเพชร
- 112. โรงเรียนบ้านห้วยสามยอดเทวกุล
- 113. โรงเรียนบ้านโป่งเปือย

สพป.กาฬสินธุ์ เขต 1

- 114. โรงเรียนบ้านหนองกุงใหญ่
- 115. โรงเรียนหนองแซงวิทยา
- 116. โรงเรียนหนองซ้าง
- 117. โรงเรียนบ้านหนองกุงน้อย
- 118. โรงเรียนหนองแสง
- 119. โรงเรียนสามชัยอุดมวิทย์
- 120. โรงเรียนดงน้อยสงเคราะห์
- 121. โรงเรียนอนุบาลกาฬสินธุ์
- 122. โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสัย
- 123. โรงเรียนห้วยตุมวิทยา
- 124. โรงเรียนกลางหมื่นสงเคราะห์
- 125. โรงเรียนหนองหัวซ้าง
- 126. โรงเรียนนาโกวิทยา
- 127. โรงเรียนหนองแวงประชานุกุล
- 128. โรงเรียนชุมชนนาจารย์วิทยา

สพป.กาฬสินธุ์ เขต 3

- 129. โรงเรียนบ้านคำป่าหว้าน

130. โรงเรียนหนองบัวโน
131. โรงเรียนหนองบัวนอก
132. โรงเรียนชุมชนหลักเหลี่ยมวิทยาคม
133. โรงเรียนดงสว่างวรวิทย์
134. โรงเรียนบ้านบัวขาว (วันครู 2500)
135. โรงเรียนนาขามวิทยา
136. โรงเรียนกกตาล
137. โรงเรียนบ้านดงหมู
138. โรงเรียนสัมป่อย
139. โรงเรียนกุดกอก
140. โรงเรียนโพนแพง
141. โรงเรียนดินจี่
142. โรงเรียนคำม่วงจรัสนวิทย์
143. โรงเรียนบ้านโพนนาดี
144. โรงเรียนโคกมะลิวิทยา

สพป.นครพนม เขต 1

145. โรงเรียนบ้านสร้างแห่
146. โรงเรียนบ้านกุดฉิม
147. โรงเรียนบ้านดอนนางหงส์ (หงส์ทองวิทยาคาร)
148. โรงเรียนดอนนางหงส์บูรพาสงเคราะห์
149. โรงเรียนบ้านหนองสะโน
150. โรงเรียนบ้านนาแกบึงเหล็ก
151. โรงเรียนบ้านโคกสว่าง (เรืองศิษย์วิทยานุกูล)
152. โรงเรียนอนุบาลวัดพระธาตุพนม "พนมวิทยาคาร"
153. โรงเรียนบ้านหัวดอน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลสมทบสร้าง28)
154. โรงเรียนบ้านหัวบึงทุ่ง "เขตการทางนครราชสีมาสงเคราะห์3"
155. โรงเรียนบ้านดอนแดง

156. โรงเรียนนาถ่อนวิทยานุกูล
157. โรงเรียนนาถ่อนท่าวิทยาคาร
158. โรงเรียนบ้านดงยอ
159. โรงเรียนบ้านโพนบกหัวขัววิทยาคาร
160. โรงเรียนบ้านดงป่ายูง
161. โรงเรียนบ้านหนองหญ้าม้า
162. โรงเรียนบ้านขอนแก่น
163. โรงเรียนบ้านหนองกองโพนทอง
164. โรงเรียนบ้านนาหนาด

สพป.นครพนม เขต 2

165. โรงเรียนบ้านธาตุ
166. โรงเรียนบ้านโพน
167. โรงเรียนอุเทนวิทยาคาร
168. โรงเรียนบ้านนาผักปอด
169. โรงเรียนบ้านน้อยนาเหนือ
170. โรงเรียนบ้านท่าอุเทน
171. โรงเรียนบ้านท่าแต่ปู่แก
172. โรงเรียนบ้านดอนดี
173. โรงเรียนบ้านคำเตย
174. โรงเรียนบ้านดอนแดง
175. โรงเรียนบ้านห้วยพระ
176. โรงเรียนบ้านท่าจำปา
177. โรงเรียนชุมชนบ้านคำพอกท่าดอกแก้ว
178. โรงเรียนบ้านดอนตู

สพป.นครราชสีมา เขต 5

179. โรงเรียนบัวปุ่นสันติยะอนุสรณ์
180. โรงเรียนบ้านกำปัง

181. โรงเรียนบ้านจาน
182. โรงเรียนบ้านนา
183. โรงเรียนบ้านอ้อไพล
184. โรงเรียนศรีชลสินธุ์
185. โรงเรียนบ้านดอนสระจันทร์
186. โรงเรียนบ้านถนนโพธิ์
187. โรงเรียนบ้านโนนพุทรา
188. โรงเรียนบ้านมะเกลือโกรกกระสัง
189. โรงเรียนบ้านมะค่าดอนทะยิง
190. โรงเรียนบ้านหนองดุม
191. โรงเรียนชุมชนบ้านด่านจาก
192. โรงเรียนโนนไทย
193. โรงเรียนบ้านด่านกรงกราง
194. โรงเรียนบ้านตะคร้อ
195. โรงเรียนบ้านโนนหวาย

สพป.มหาสารคาม เขต 1

196. โรงเรียนขามเรียงเขียบโนนแสวงดอนมัน
197. โรงเรียนชุมชนบ้านดงเค็ง
198. โรงเรียนบ้านเอียด
199. โรงเรียนบ้านโคกก่อ
200. โรงเรียนบ้านสมศรี
201. โรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน
202. โรงเรียนบ้านหัวช้างหนองแสง
203. โรงเรียนบ้านภูดิน
204. โรงเรียนบ้านหนองหิน
205. โรงเรียนบ้านดอนหว่านหัวหนอง
206. โรงเรียนบ้านหนองหล่ม

- 207. โรงเรียนบ้านเหล่าหนาด
- 208. โรงเรียนบ้านท่าตุ้มดอนเรือ
- 209. โรงเรียนบ้านหนองข่าหนองคูโปโล
- 210. โรงเรียนบ้านหนองโดนอ้อยช้าง
- 211. โรงเรียนบ้านโคกบัวค้อ

สพป.มหาสารคาม เขต 2

- 212. โรงเรียนกุ้งสันตรัตน์
- 213. โรงเรียนจตุคามประชาสรรค์
- 214. โรงเรียนชุมชนนาสีนวล
- 215. โรงเรียนชุมชนบ้านจัวบา
- 216. โรงเรียนชุมชนบ้านโพธิ์สองห้องวิทยา
- 217. โรงเรียนชุมชนบ้านยางสีสุราช
- 218. โรงเรียนชุมชนบ้านสำโรง
- 219. โรงเรียนชุมชนบ้านหนองทุ่ม
- 220. โรงเรียนโนนจานวิทยา
- 221. โรงเรียนบ้านกระต่ายโนนสวัสดิ์
- 222. โรงเรียนบ้านกระยอมหนองเดิน
- 223. โรงเรียนบ้านก่อ
- 224. โรงเรียนบ้านกุดนาดีโนนลาน
- 225. โรงเรียนบ้านกุดน้ำใส
- 226. โรงเรียนบ้านแก่น้อยป่าชาดโนนเพ็ก
- 227. โรงเรียนบ้านเก่าใหญ่โนนสะอาด
- 228. โรงเรียนบ้านแก่นท้าว
- 229. โรงเรียนบ้านไถ่นา

สพป.ชัยภูมิ เขต 2

- 230. โรงเรียนศาลาสამัคคี
- 231. โรงเรียนบ้านระหัด

232. โรงเรียนบ้านขามป้อม
233. โรงเรียนเมืองกลางวิทยา
234. โรงเรียนบ้านโสกเชือกนกเจ้าพัฒนา
235. โรงเรียนบ้านโนนเห็ดไคล
236. โรงเรียนนุปผาราม
237. โรงเรียนบ้านโนนเขวา
238. โรงเรียนบ้านโนนทอง
239. โรงเรียนบ้านกลาง
240. โรงเรียนบ้านแก้งตาตไช
241. โรงเรียนบ้านหนองบัว
242. โรงเรียนบ้านนาสีดา
243. โรงเรียนบ้านหลักแดนห้วยโป่งพัฒนา
244. โรงเรียนบ้านหัวโสก
245. โรงเรียนบึงมะนาววิทยา
246. โรงเรียนบ้านโนนจิว
247. โรงเรียนบ้านหนองแต้ราษฎร์สามัคคีวิทยา
248. โรงเรียนบ้านโนนชาด
249. โรงเรียนบ้านหนองแต้
250. โรงเรียนชุมชนบ้านเมืองเก่า

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวเพชรดาว นิลสว่าง
วันเดือน ปี เกิด	28 เมษายน 2520
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	5 หมู่ 4 ตำบลลำราญ อำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์
ตำแหน่งปัจจุบัน	ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร ถนนศูนย์ราชการ ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2543	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2554	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2566	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2544	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านสวาย อำเภอโพนบึง จังหวัดศรีสะเกษ
พ.ศ. 2554	ครู โรงเรียนอนุบาลศรีประจักษ์กุล อำเภอชานันท์ จังหวัดศรีสะเกษ
พ.ศ. 2562	ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
ถึงปัจจุบัน	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร ถนนศูนย์ราชการ ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร